

vitandū malū nō ad cōsequēdum bonū. Velius est em̄ in se bonū cōsequi q̄ vitare malū in alio. a. **Ad** dū. i. finem: b. **Furo** eoz silētio meo ponere. i. refrenare furorem eoz q̄ me silētio meo. **De** quōtidie noui aliquid scriptitantē. i. frequēter scribentē: vñ maiorē accipiebant materiā detrahendī.

Inuidoz insania puocare. q. d. meli⁹ erat me silētio refrenare eos q̄ semp noui aliquid scribēdo puocare insantiā eoz. **D**icos hodie h3 so/ cios hieronym⁹. Cū mlti vnde deberēt red dere grās deo/ detra/ hūr. Unde Seneca. **D**alis displicere lau/ dari ē. Nō pōt nullā auctoritatē hie sentē/ tia nisi q̄ damnat⁹ est de re mala loq̄. Alij q̄ p̄raraj. s. adulatores q̄ semp rident ad pla/ citū ei⁹ q̄ loquit⁹: De quibus Sap. xvij. d. **R**elōnās de altissimis montib⁹ echo. **T**ales em̄ nō inītant vocē s̄ finit⁹ sicut echo. s. cō/ mēdando qd̄ illi dicūt vel addēdo de suo.

Item p̄fatio in Hieremiā pphetam.

Hec interpretatio hiero/ nymi est. Si qd̄ in ea nouerit fm̄ hebreos codices exploretur. **A**lia est septuaginta interpretū ecclījs v̄sitata. **Q**ue q̄uis nōnulla alif habeat q̄ in hebreis codicibus inuenit: tñ vtraq̄. i. fm̄ septuaginta et fm̄ hebreā: aplica auctoritate firmata ē: nō errore neq̄ rep̄hensiōe su periori/ s̄ certo cōsilio septu/ aginta nōnulli aliter dixisse v̄l cōtexuisse intelligunt. **Q**d ideo p̄monem⁹ ne q̄sq̄ alte/ ram ex altera velit emēdare: **Q** singulorū in suo genere veritas obseruāda est.

Explicit expositio plogi sancti Hiero/ nymi.

Reuerēdissimi i chasto patri et dñi dñi hugonis etc. **C**ardinalis: **D**o/ stilla super **H**iere/ miā ppheta/ **I**n/ capit.

Expositio La. I.

Erba hieremie fi. etc. **I**ste

liber principaliter di/ uiditur in tres partes. **Q**uar p̄ma est q̄si p̄ gmiū. **S**ecūda p̄tinet narrationē. **I**n tertia ponit epilogatio. **D**ividit aut̄ p̄ma pars in tres partes. **I**n p̄ma nomen exprimit: ibi: **Erba** hieremie sup̄le h̄ s̄. **I**n secūda gen⁹ et locū: ibi: **S**i/ lii belchie. i. q̄ fuit si/ lius belchie: **De** sacerdotib⁹ q̄ fue/ runt in anathot. i. hieremias q̄ nat⁹ ē de

genere sacerdotū q̄ fuerūt i anathot. i. q̄ viculus est: **I**n terra beniamin. i. in tertio miliario ab vrbe. **T**ertio ostēdit in q̄ tpe: et sub quibus regib⁹ pphauit. **U**ñ: **Q**uod. i. qd̄ s̄bū. **U**ñ Septuaginta habēt verbū: vbi nos habem⁹ v̄ba:

rat mōdū furōri eoz silētio meo ponere: q̄ quōtidie noui aliquid scriptitantē inui/ dōrū insantiā puocare.

Explicit prologus.

Item p̄fatio in Hieremiā pphetam.

Hec interpretatio hiero/ nymi est. Si qd̄ in ea nouerit fm̄ hebreos codices exploretur. **A**lia est septuaginta interpretū ecclījs v̄sitata. **Q**ue q̄uis nōnulla alif habeat q̄ in hebreis codicibus inuenit: tñ vtraq̄. i. fm̄ septuaginta et fm̄ hebreā: aplica auctoritate firmata ē: nō errore neq̄ rep̄hensiōe su periori/ s̄ certo cōsilio septu/ aginta nōnulli aliter dixisse v̄l cōtexuisse intelligunt. **Q**d ideo p̄monem⁹ ne q̄sq̄ alte/ ram ex altera velit emēdare: **Q** singulorū in suo genere veritas obseruāda est.

Ite ali⁹ plogus in eundē.

Ius tertio decimo āno pphare orsus ē hieremias: sub q̄ et olda mulier pphauit: ipse est q̄ alio noie appellat heliachī: et regnauit sup̄ tribū iuda et hierlm̄ ānis vñdecim. **C**ui successit in regnū fili⁹ ioachim cognomēto iechonias/ q̄ tertio mense regni eius die decima capt⁹ a ducibus nabuchodonosor/ duct⁹ ē in babilonē: et i loco ei⁹ cōstitut⁹ ē sedechias fili⁹ iosie patru⁹ eius: cui⁹ anno vñdecimo hierlm̄ capta atq̄ subuersa ē. **N**emo igit̄ putet eundē i danielis p̄ncipio ioachim/ q̄ i ezechielis exordio ioachim scribit. **I**ste extre/ mā syllabā chim habet: ille

et tunc planior est littera ppter singularē relationē. **S**ic lege: **Q**d. s. v̄bū hieremie: qd̄ dico: **K** **U**erbū dñi factū ē ad eū. i. hieremiā: vt p̄ eodē supponat verbū dñi et verbū hieremie: qz verbū hieremie/ verbū dñi est. **U**ñ vbi habem⁹ v̄ba hieremie: septuaginta dicūt/ verbū dñi. **U**el: **Q**d factum est. i. qz factū ē: et tūc planū est. **U**erbū di/ co factū ad eū: **I**n diebus iosie filij amon regis iuda. s. amō reg⁹ iuda: v̄l io/ sie reg⁹ iuda. i. dua rum tribū. s. iuda et beniamin: sub q̄ iosia ppherauit hieremias decē et nouē ānis. **E**t qz de dieb⁹ iosie dubiū ē. s. quoto die regnauit ille: vel regnū illi⁹ ince perit pphare: ideo specificat: **I**n ter/ tiodecimo āno reg/ ni ei⁹. i. iosie. **U**ñ qd̄ factū ē verbū in dieb⁹ ioachim. i. in dieb⁹ regni ioachim. **I**oachim dico/ **S**i/ lii iosie reg⁹ iuda. i. filij iosie q̄ fuit rex iu/ da: vel q̄ ioachim fuit rex iuda. **I**lle ioachi fuit fili⁹ iosie: qui alio nomine dictus est heliachim. **S**ub ioachac filio ei⁹ p̄mo nihil p̄ ppherauit: sed sub isto pphauit vñdecim an/ nis. **P**rophetauit au/ tē ab inītio regni ei⁹ **U**ñ ad p̄sum/ tionem vñdecimi anni sedechie/ qui fuit vltimus rex iuda: vñdecim annis s̄b illo ppherauit. **S**edechie dico/ **S**i/ lii iosie regis iuda: **U**erbū dico factū: **U**ñ ad trāsmigratiōez hierlm̄. i. eoz qui de hierlm̄ erāt in babylo nē trāsmigrati et capti uati. **Q**ue trāsmigra/ tio facta ē: **I**n mē/ se quito. i. q̄ a baby/ lonijs destructa et ca/ pta ē ciuitas illa. **I**n q̄ **A**l. tamos dei clemētia et pphē audacia apparet: q̄ cap/ tuitate ita iminēte: imo tā existēte/ ad p̄/ tentiā puocabat eos: in q̄ apparet quātū cō/ patiebāt eis. **S**ed v̄l de q̄ nō in quito: sed i q̄rto mēse facta fuerit

chin. **E**t ob hāc causā i eūā/ gelio fm̄ mattheū vna videt deesse generatio: qz secūda thesseredecas i ioachim desi nit filiū iosie: et tertia incipit a ioachim filio ioachim. **Q**d ignorās porphir⁹/ calūniā instruit ecclē/ suā ostēdens impitiā: dū euangelistā mat theū arguere nitit falsitatis. **Q**dq̄ traditū scribit ioachi mōstrat nō aduersarioz for/ titudinis fuisse victoriā: sed domini volūtatis.

Explicit prologus: **I**ncipit argumentū.

Hieremias anathoti/ tes/ q̄ ē vicul⁹ trib⁹ a hierosolymus distās mi libus apud thānas i egypto a p̄plo lapidib⁹ obrut⁹ occu buit. **F**acet v̄o in eo loco se/ pul⁹/ q̄ dudū pharao rex ha bitauerat. **E**t qm̄ postulati/ one sua defugatis ab eodem loco serpētib⁹ egyptios a ta/ ctu aspidū facit esse securos: magna eū ibi religione egyptij venerant.

Explicit argumentū.

Incipit liber Hieremie p/ phete. **Capitulū** i.

Erba hieremie filij belchie de sacer/ dotibus q̄ fue/ runt in anathot in frā beniamin. **Q**uod fa/ ctū est verbū dñi ad eū i die/ bus iosie filij amon reg⁹ iu/ da in tertio decimo anno re/ gni ei⁹. **E**t factū est i diebus ioachim filij iosie regis iuda p̄ vsq̄ ad p̄sumationē vñdecimi anni sedechie filij iosie re/ gis iuda: vsq̄ ad trāsmigra/ tionē hierlm̄ in mēse quito.

hec trāsmigratio: qz. j. xxxix. a. dī: **U**ndecimo anno sedechie mēse q̄rto quita die mēsis apta ē ciuitas: et igressi sūt p̄ncipes regis babilonis. **P**̄terea Zach. vij. d. **F**eiuntū quarti et ie iuntū quiti etc. **I**bi Glo. **F**eiuntū quarti arbitrant̄ iudēt esse **E** 2 **O**ē septimā et decimā

die septima et decima eiusdem: qm primu iuxta hieremiam murti civitatis rupi sunt. Solutio. Pot esse q coploto mese qro e incepto quito/facta est captivitas: Unde vtrūq verū est. s. qd ibi dicit: qd hic. Vel dic q mese quarto apra est civitas: s nō fuit destructa/ donec rediret nūcū a nabuchodonosor: q erat i atiochia: qd fuit quinto mese. Abi nos habem' trāsmigra- tionē: Septuaginta dicit/captivitatē. Et magis pprie: Trāsmi gratio em dicit pprie volūtaria redditio. Et nota q tm p tres reges dicit hic ppbetā elus esse pntensam: licz imo p quibz: quia duos alios. s. ioachaz pmū filiū iosef: z techonā filiū ioachim filij iosef: nō cōputat: eo q quilibet eo/ rū nō nisi trib' mētib' regnavit. Vel cōputant in supra dicit' annis triū regū pdictoz: qz sb iofia. pphavit decē z novē annis: z vndecim sub ioachim: z vndecim sb sedechia. Patet q p ppherauit qdragintaunū annis. Ezechiel pō tricesimo quinto anno pphetie hieremie cepit pphare in babylone/ his q cū eo captivati fuerūt. a Et factū est zc. Secūda ps libri vbi incipit narrationē suā. Et hec dividit in qrtuoz pres. In pma ostēdit quō pdicatiōis officij ei fuerit insūctū: ibi: Pp' qz te. In secūda pdicit captivitatē duaz tribū p similitudinē duaz visionū: ibi: Quid tu vides. In tertia ostēdit quō facta sit illa captivitas: vt. j. xxxix. a. Anno nono sedechie zc. In qrtā et vltima/ captivitatē is factā deplorat: vt in libro lamentationū: quilibz vnus liber p se videat: tamē nō est sed quēdā p'icula hieremie: sed seorsū separatus est ppter versus z modū metricū. Hec aut totalis secūda ps libri durat vsqz ad qnquagesimū pmū capitulū: vbi incipit epilogo q ē tertia ps totalis huius libri. Dividit aut hoc pmū capitulū in tres ptes. In pma ponit qsi p'gmū/ cōtinens nomē/ gen' z locū z quo tpe pphavit: vt pdictū est. In secūda ostēdit quō insū ctū ē ei officij pdicatiōis: z quō excuset se ppter puericiā: sed cōfortat eum dñs ad susceptionē illius: ibi: Et factū est zc. In tertia captivitas ei p revelationē duaz visionū ostēdit: ibi: Quid tu vides. Dicit q: a Et factū est verbū dñi ad me dicens: Ecce vt sibi cōparet auctoritatē/ z dicit ei' mator: adhibeat fides: dicit sibi dñm locutū. Un' factū est v'bu dñi a d me. i. p' s'bu loq' mibi. s. p' s'bu q ē fili' i q dico: et p quē mibi reuelat q dico. b Pp' qz te formare i vte ro noui te. i. pus qz de neruis z ossib' i matris vtero cōpe gisse. Un' Job. x. c. Pelle z carnis' vestisti me: ossib' z neruis cōpegisti me: qsi anteqz nar' esses i vtero: noui te in p'sciētia. Mōne s'lr quēlibet aliū p'destinatū: Solutio. Hoc dicit: qz ad matorā p'destinat' fuit qz ali'. Ro. iij. c. Qui vocat ea q non sunt tanqz ea q sunt: qz oia anteqz sint/ ei nota z p'sentia sunt. Unde Job. i. g. Anteqz esses sub ficu vidi te. c Et anteqz exires de vulua. i. anteqz nar' esses de vtero: f' Sanctificavi te. i. ab originali mūdavi te. In q notat' exp'le q san ctificat' fuit in vtero. S'le Esa. xlix. a. Dñs ab vtero vocavit me: de ventre m'is meqz recordat' ē nomis mei. Itē ibidē. b. Formās me ex vtero seruū sibi. Un' potuit dicere illud apli: cū aut placuit ei q me segregavit ex vtero matr' meqz: z vo cavit p grāz suā vt reuelaret filiū suū i me vt euāgelicāre illū i gentib'. Hoc aut qd dicit: b Pp' qz te formare i vtero noui te: dicit aliq q annūciat' fuit sup m'ri ahi conceptionē q futur' esset nascere. Un' z mat' post ipsi' cōceptionē absti nuit ab his a qb' abstinēt nascere: ppter qd dicit/ nor' anteqz nar'. d Et ppheta in gentib' dedi te. s. in gentib' iu/ deoz: vt p' gētes. Propphavit em destructionē gētū i solatiū iudeoz: z qz nō solū de iudeis ppherauit: s etia de natiōib' q sunt circa iudeā: vel qz multa pphavit de cōuersione gentiū. e Et anteqz exires de vulua/ beatę virginis: f Sanctificavi te: nō qz vnqz peccatū habuit: sed in b' d' est sanctificat': qz caro illa de qua corpus humanū cōtraxit/

B

Et factum est verbū domini ad me dicens: Pp' qz te formarem in vtero/ nōui te: z anteqz exires de vulua san ctificavi te: et propheta in gentibus dedi te. Et dixi: A a a dñe de': Ecce nescio lo qui: quia puer ego sum.

Secunda pars

Est. i. c.

Bystice

ab originali peccato mūdata est. Qui z ppheta i gentib' dicitus est: Un' g Et ppheta in gentib' dedi te. Abdie j. a. Legatū ad gentes misit. Sed quō/ cū ipse dicat Datt. xv. c. Nō sum missus nisi ad oues q pierūt dom' isrl: Ergo nō fuit ppheta gentiū. Solutio. Iudeoz fuit qstū ad doctri ne administrationē: sed gentiū ad q eozū vti litatē: vel qz p aposto los gentes vocavit. g Doralit: b Pp' qz te formare i vte ro. i. i ecclia o tu pia/ te: d Noui te. i. ap/ in scriptura

ctificavi te: et propheta in gentibus dedi te. Et dixi: A a a dñe de': Ecce nescio lo qui: quia puer ego sum.

probavi te p sufficiētiā vte/ scie/ eloquētie. c Et anteqz exi res de vulua. i. de studio: qd est vulua ecclēsie: qz ibi dicit' cōcipi filij ecclēsie/ exire. s. ad docēdū. Caf. vij. d. Egre dia/ mur in agrū. f Sanctificavi te: id est sanctū te vidi vt cognoūt. g Et tūc/ ppheta in getib' dedi te: qz nō de bet pdicator vel platus institui/ nisi q pus sanct' est. P'ius em sanctificata sunt vasa templi qz in eis administref. Unde Esa. xlix. b. Formās me ex vtero seruū sibi: In q notat' san ctificatio. Et post subdit: Dedi te in lucē gentiū/ Ecce pdica tio. Brego'. Necessē est vt mūda esse man' studeat q diluere sordes curat: ne tacta magis inqnet/ si sordida sequēs lutū te net. Ero. xxxij. d. Teipsū noui ex nomie. Teipsū dic' nō pe cuniā tuā/ nō seruitiū tuū/ nō parētes rogātes p te. Dis em modis cōmittit simonia. Un' Ero. xxxj. a. Vocavi ex noie be seleel filiū huri. Beseleel interpretat' vmbra dei. Talis debet esse ois qui habet curam: vt. s. vmbra faciat dei. i. iram dei p peccat' subditoz offēsi monitis z oratiōib' refrigeret. P'ri interpretat' illuminator me': quia sibi cōmissos debet illumi nare exemplo z doctrina. Et hoc est qd dicitur Esa. xlix. a. Dñs ab vtero vocavit me zc. i. a scholis debēt vocari ad pla tones. Un' Dich. v. a. Et tu berblee ephrata paruul' es in milib' iuda: ex te extet dux zc. S'z mlti nunqz vocāt existētes in scholis nisi sibi pmo illi m'istraverint: vt sic nō tā dēt b'is/ cia qz vendāt: z illi nō tā recipiāt qz lucent. De his Datt. ij. b. Progenies viperarū: quis demōstrabit vobis fugere a ventura ira: Viperā dicit' eo q vi pariat: quia anteqz temp' partus veniat/ filij viperę matris viscera dirumpunt ad ex eundū: Sic hi studiū dirumpūt qd est vter' ecclēsie: in quo nutriunt filij eius. Nota aut q quidā heretici dixerūt hierē miā fuisse anteqz natus esset/ eo q dicit' est ei: P'ius qz te formare zc. Un' dicit' eū fuisse angelū icarnatū. h Dedi te: quasi nō vendidit te/ in gentib': qz dicit Brego'. Recordē se asserit qd hortis s'itētibz i flumine aquam spargit. i Et dixi: A a a dñe de' ecce nescio loq. Ter dicit' ppter de sectū etat': quia puer erat z sciētie z eloquētie: vt vte/ scie/ tie/ doctrine. Esa. iij. b. Nō sū medic': z i domo mea nō ē panis zc. Et ad litterā/ multi sūt plati/ etate pueri. Esa. iij. a. Dabo pueros p'ncipes eoz et effeminati dñabunt eis. Et ideo vt ibi dicit': corruet populus. s. malo exemplo eozum puocatus ad peccandum. Et subdit' ibidem: Tumultuabit' puer contra senem: ignobilis contra nobilē. s. in electione plationū. Pul chre autē iste in puerilis etatis excusatiōe/ eandē vocem emi sit quā solent pueri vagiētes emittere. Sic z moyses excusa uit se: Ero. iij. c. scz propter impeditiōzē loquelā: sicut iste p' pter verecūdiā etatem. Sed nōne iste peccavit renuendo dei officij/ cū Esa. vj. c. ad idē suscipiēdū vltro se obtulerit/ dicit': Ecce ego: mitte me: Sed nō sūt contrarij s'm Bregozū: qz ille p actiuam vitam pdesse/ primis cupiēs/ officij pdicatio nis appetijt: Iste aut p cōtemplationē dei amoz/ imbrere de siderās/ mitti ad pdicādum renuit. Itē Estas secur' se obtu lit illi officio: quia tā se p calculum purgari viderat: vt Esa. vj. b. Sed iste nullū signum purgationis in se p'cessisse senle/ rat: propter qd tale officij recipere timuit. Forte em se fuisse i vtero sanctificatū ignorabat: qz illā sanctificationem nullo mō meruerat. Unde dicit: k Quia puer ego sum. i. in/ scius. q. d. si maturus essem/ pdicationis officij non refusa/ rem. Sicut quidā faciūt: Cōtra quos Bregoz' in pastoralit' Qui extima virtutū

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

Qui eximiam virtutem dona suscipiunt / si sua non aliorum lucra cogitant / ipsi se que privata habere appetunt donis privant. Idem sup illud Job. xxi. e. Si diligis me / pasce oves meas. Quis / quis virtutibus pollens / gregem dei renuit pascere / pastoris sum / mu couincit non amare. **Unde / a / Et dixit dominus ad me:** **q**si corroboreans ad predicandis officium suscipiendum / licet arduum videret: **b** **Noli dicere qz puer sum: qm ad omnia que mittam te / ibis: et vniuersa quecumqz madauero tibi / loqueris. Ne timeas a facie eorum: qz tecum ego sum vt etiam te dicit dominus.**

a **Et dixit dominus ad me: Noli dicere qz puer sum: qm ad omnia que mittam te / ibis: et vniuersa quecumqz madauero tibi / loqueris. Ne timeas a facie eorum: qz tecum ego sum vt etiam te dicit dominus.**

Et vita que significat p manu. i. opatione / que mittit ad regendum os hieremie. Hec tria debet habere predicator i manu. Eccl. xxix. d. Que i manu habes ciba ceteros. Inde e qd Levit. j. d. picipit q os turturis retorquet ad ascillas. Turtur est predicator: q alios debet prouocare ad gemitum: z ad vtriusqz irriguum vocare. Sed dicit Prover. xix. d. Abscedit piger manum suam sub ascilla: nec ad os suum applicat eam. **Da / nu suam / mea: qd vides potest debere dici fm hac expositione: qz Ro. ix. c. Non volens neqz curritis etc. Et vij. c. Velle tibi adiacet etc. Esai. xxv. c.**

36. dif. c. qd eccle siast. de malo. et obe. c. folite.

Et dixit ad me dominus: Ecce dedi vba mea i ore tuo: qm non secure potes predicare: qz verbis meis impleui os tuum. Ps. Apertus os tuum et implebo illud. Luc. xxj. c. Dabo vob os et sapientia: cui non potest resistere oes aduersarij vni. Et cope teter ordinat h ad precedens: vt pmo sit opatio / deinde doctrina. Act. j. a. Cepit iesus facere et docere. **Ecce constitui te hodie sup gentes et sup regna: qm non oportet te timere de cetero: qz constitui te sup gentes et regna misterio et aucte. Sile. Ero. vij. a. Ecce constitui te deum pharaonis. Et bono ordo hic notat. Primo enim dant ei vba / post pferunt. Vn idem notat Prover. j. a. Audiens sapiens sapientior erit: et intelligens gubernacula possidebit. Qui ergo non habet vitam et scientiam non debet institui in placatione. **Ecce constitui te: qm non tu te. i. non tua voluntas sed mea. Heb. v. a. Nec quis sumit sibi honorem: s qd vocat a deo tanqz aaron. Sed multos hodie constituit caro et sanguis. **Ecce constitui te. i. cu te statui te: qz ad hq stat hō placat / oportet qz adhibeat sensum. Vn Gen. xxiij. g. mat et fratru puelle qsternit assensu puelle vtru vellet ire ad iacob et ei maritaliter coniungi. **Sup gentes: id est peccatores gentilitate viuentes ad corrigendum. Ben. ix. a. Terror vester ac tremor sit sup oia aialia ter. Vbi Greg. vbi non delinqm pares sum: Sic et pat filiu constituit non tm sup iudeos: s sup gentes. Vn Ps. Dabo tibi gentes hereditate tua. **Et sup regna. Quidam bñ st sup gentes. i. sup minores: s non sup regna: qz timet arguere principes. Vn Osee. xij. a. Loquente ephraim. i. dilute / horror inuasit isrl. S3 moyses qm egyptij oprimerebat filios isrl / pmo inuasit pharaone. Eccl. xlvij. b. In dieb suis non primuit principem. **Et euellas. i. iudeos eie euellendos de tra sua annuclat. **Et destruas. i. ciuitate hierlm destrueda et tra eoz pphetes. **Et dissipas. i. eos dissipandos a principib chaldeoz pdices. **Et dissipas. i. dissipandos e pdices regnu iudeoz p captiuitate. Et ne iudei desperent: et id non tm eoz captiuitate: s et a captiuitate liberatione pdicit. Vn dicit: **Et edifices. i. ciuitate reedificanda nuncies. **Et plates. i. iudeos adhuc plantandos i iudea pdices. Vn. j. xxj. e. Sic vigilau i sup eos vt euelleret et demolirer et dissiparet et dissiparet et affligeret: sic vigilabo sup eos vt edificet et plantet / dicit dominus. Et. j. xij. d. Ego euella eos de tra sua: et domum iuda euella de medio eoz: et cum euulsero eos couertar et miserebor eoz: et pducā eos ad hereditate sua. **Abyssice: **Et euellas / herbas inutiles. i. cogitationes malas p tritione. **Et destruas / noctuas delectationes / munda pfectio. **Et dissipas / pcta male adunata cōpetet satisfactioe. **Et dissipas / colligatione male puerudinis p bona assuefactione. **Et edifices / sup firmā petra meritoy cumulatione. **Et plates / lignu vite in te: et i alijs fructu radicatione. Vn. n. **Euellas / actū peccati. **Destruas / puerudine. **Dissipas / circūstantia. **Dissipas / occasi onē. Vn. n. **Euellas / mala delectatione: q est facta infirma femori canis: Eccl. xix. b. Vn phus in ethicis: Difficillimum est delectationes bellare / eo q inate et pteporaneq sūt nobis. **Destruas / sensū malū / vt malū filiu q nascit ex delectatione. **Dissipas / opus. **Dissipas / puerudine. **Edifices bonum

Ps. 80

Ps. 2.

Dystice

Ero. iij. c. Sic et dominus dicit cuilibet prelato ex quo recepit curam / noli excusare etate: obligat enim es ad doctrinam ex q suscepisti curam. Prover. vij. a. Fili si spopoderis p amico tuo. i. curam suscipiendo / defixisti apd extraneū manū tuā. i. erga dñm / q malis in iudicio apparebit extraneus: Illaqueat es vbi os tuus tui et caput p prijs simonibus: Fac qd dico fili mi / et temetipsum libera: qz incidisti i manū proximi tui. i. christi: q facit e primus tuus p humanitate. Discurre festina / suscita amicum tuum. i. p predicatione et exemplū. **Noli dicere qz ego puer. i. ex quo platus es / noli te gerere vt puerū. Hoc enim pessimum est: vt dicit Seneca: qz multi habent auctoritate senū et vitia puerorū. **Qm ad oia q mittā te / ibis: qm tm velis tre quocumqz mittā te: et in omnib iuuabo te. **Et vniuersa quecumqz madauero tibi / iuuabo te: tu volūtatē adhibe: et ego adhibebo potestatem. **Et vniuersa / tam aduersa qz prospera: **Loqueris / nunq veritate tacendo vel palliādo cōtra aduatores. **Ezech. iij. d. Filij hominis speculatores dedi te domui israel: et audies ex ore meo verbū et annūciabis eis ex me. Et ibid. c. Omnes sermones meos qz ego loquor ad te: assume in corde tuo: et aurib tuis audi et vade et ingredere ad terram migratione ad filios ppli mei / et loqrīs ad eos. Et hoc est illos q solū misericordia pdicat: vel solū iusticia. **Ne timeas a facie eoz qz tecū ego sū: qm non cōsideres multitudine eoz ad qz missus es: s me q tecū sū: siue ad pugnandū / siue ad te erudiendū: et me iuuāte cūcta cōplebis. **Ezech. ij. c. Fili hominis ne timeas eos: neq sermones eoz metuas. Et **Ezech. iij. b. Dedi facie tuā valentiorē facieb eoz: et frontē tuā duriorē frōtib eoz: vt adamāte et vt silice dedi facie tuā: Ne q timeas eos neq metuas a facie eoz. Facies plati debet esse vt adamas. i. vt subditos retrahat p misericordiam et mansuetudinē: et vt silex / vt duos frangat p iusticiā. **Adamas debet esse p patientiā: qz fm Greg. Adamas percussus vel vitu parus non dicit: laudat / non exultare scit. **Esai. xli. c. Ne timeas: qz ego tecū sū: ne declines / qz ego deus tuus. **Esortau i te et auxiliat / sū tibi: et suscepit te dextera iusti mei. **Ecce pfunden et erubescet omis q pugnāt aduersum te. Vn subdit: **Et eruā te: non q a te remoueā psecutiones et angustias: sed qz p oēs patienter trāsibis et non cades. q. d. q tibi nodū nato in cōfere dā sanctitate non defui / non deero iā sancto et p me p gente incredulā decertāti: vt eis audacter resistas: et psecutiones eoz patienter feras. **Grego. **Deliberat cū patientiā dat. **Et misit dominus manū suā etc. Imaginaria potuit eē hec visio: in q videbat qz visibilis appareret qm manū hois descēdēs de celo: et tūc os ei: et manū sup os ei: posuit dominus: vt similitudine hac visa q sequerent / non expauesceret. Et nota discretā dñi dispensationē. **Esaias vt vir magnus iā in etate et q plura pcta fecerat / nō facit sed cū angustia. i. p carbonē que angelus tulit de altari purgat: e vt **Esai. vij. c. **Ezechiel aut vt puectionis adhuc etatis purgat: e duri: qz librum comedit et amaricat: e venter eius: **Ezech. ij. d. et. ij. a. **Hieremias aut vt adhuc iuuenis: et q pauciora peccata fecerat / tactu manū dñi solū / et facit purgat: e. Et in h norant tria q pdicatori cōueniūt. i. scia: q significat i libro misso ad ezechiel: **Ezech. ij. d. Et elo quētia: q significat i calculo q purgavit labia esai: **Esai. vij. c.

lices bonum in malozibus: Plantes bonu in minoribz. Vel Edifices couertendo: Plantes in bono cofirman do: vt possit dici illud. i. Corinib. ij. b. Del enim adiutores sumus: del agricultura estis: del edificatio estis. Ut em hic dicit Glo. no poterat edificari bona/nisi destructa essent ma la: nec plantari optima: nisi euellerent pessima. Omnis em plantatio quam non plantauit pater meus celest/eradicabit: vt di Warrh. xv. b. Et omnis edificatio que supra petra no habet fundamentu / minas ruina: vt di Warrh. vij. d. Scdm hoc videt q remissio peccatorum prior sit grati aru infusione. Solutio. Hec que hic dicunt intelligunt tm de actibz. s. de euulsi one malozu operum: et edificatio dicit exercitatio bonozum operum vel in bonis actibus. Vel dic q hic malozu euulsio nihil aliud est q a peccato cessatio: quam reuera non pcedit infusio gratie. Vel dic q intelligit de virtutu radicatioe/qua reuera pcedit expulsio peccati. Primo enim fm natura adest gratia: post/expulsio peccati: post/ virtutu confirmatio. Po nit aut quattuor verba destructiois: r duo tm constructionis: qz in peccato sut quattuor: qz. s. deus p illud pternit: dia/ bolus eligit: ipse homo occidit: pimus scandalicat. In bo no sunt duo. s. bona conscientia ad deum: bonum exempli ad proximu. a Et factum est verbu zc. Quid tu vi des hieremia: Interrogatiue excitat eum ad intelligendu qd sibi ondit: b Et dixi: Virgam vigilantem ego video. Virga vigilantu vel vigilans hic dicit vincinus/ que latrones dormiente familia per tecta vel fenestras submittunt in domi bus ad extrahendas vestes. Unde per hoc expoliatio iudgo rum significatur. Unde/ Virgam vigilantem: id est vir gam vigilantis domini: vel vigilantis nabuchodonosor ad ex poliandiu iudgos. i. captiuitatem instanti quasi furem cu vir ga. Septuaginta habent: Video baculu nuceum. Per bacu lum intelligit correctio: per nucem/ cuius cortex est amarissi mus/ significat correctionis amaritudo. Quis aut transla tionis ratio est: quia vigilia r vigilare r vigil hebzaice seched dicit: nux autem sedet. Et ideo ppter verbi similitudine no men nucis transfert ad nome vigilis. Simile. j. v. b. Pardus vigilas sup ciuitates eoz. Alia littera habet: Virga amygdalina: siue baculu amygdalinu: in q. ppter amaritudinē corticis eius/ amaritudo correctionis siue captiuitas designatur. In hoc autē q fructus eius preciosior r omnes arbores pcedit flo ribus/ acceleratio captiuitatis notat. c Et dixit dñs ad me: Bene vidisti zc. Alludit eius responsioni: sic daniel respōsiōtibz sacerdotū: Daniel. xij. f. Quia fm interpreta tiōe theodotiōis legit ibi: Sub qua arboze vidisti eos: Di xit vnus: Sub ilice: vbi habemus sub cino. Et responsū est ei: ilico pereas. Alius dixit se vidisse sub lentisco: vbi habem⁹ sub pino. Et responsū est ei: non lente pereas. Sic quia di xerat hieremias se vidisse: virgā vigilantem: ideo domi nus respondet: Bene vidisti. s. fm rei future congruentiam. d Quia vigilabo ego/ omnia subtiliter confi derans. e Super verbo meo. s. verbo de captiuitate: quod pdixi p pphetas: vt per Amos/ Osee/ r alios. f Et faciam illud: id est opere impleam. i. si ipsi p negligentiam dormierint. Eodem modo: quia vidisti virgam amygdalinā: Bene vidisti: quia captiuitatem accelerabo: quia illa ar bor super omnes alias in flore accelerat. Sicut si diceret: Au disti virgam populēā: Bene vidisti: quia populabo siue de populabo zc. Postea ostendit per quem eos spoliabit. s. per nabuchodonosor/ r exercitum eius. Unde/ g Et factum est verbu domini secūdo ad me/ dicens: Quid tu vides: Et dixi: Olla succensā ego video. Predica

C 1.24.b.

Tertia pars

Et factu est vbu dñi ad me/ dicens: Quid tu vides hieremia: Et dixi: Virgam vigi lantem ego video. Et dixit dominus ad me: Bene vi disti: quia vigilabo ego sup verbo meo vt faciam illud.

visio ad auctore captiuitatis ptinet: hec ad ministrū. s. regem babylonis. Ordo autem congruus est: quia dominus p mul tas captiuitates pticulares populum castigabat. Unde/ vir gam vigilantē/ quasi ad correctionem eozum pñunciauerat ppheta. Sed quia correcti non sunt: ideo dominus eis vniuersale destructionē futurā subiungit/ dices: b Ollam succensam ego vi deo. Hec olla ē hierusalem: in qua erat iudei congregati. Hec ad litteram succensā est nabuchardan: r vallata flamma chaldeozum. Sic olla flamma val laf vt decoquant car nes ex omni parte: sic iudei fame et pestilen tia intra hierusalem in

Et factum est verbum domi ni secundo ad me dicens: Quid tu vides: Et dixi: Ol lam succensā ego video: r fa ciem eius a facie aquilonis. Et dixit dñs ad me: Ab aq lone pandet omne malum

obsidione decocti sunt. Alij autem fugerunt r gladio interfe: J.39.b. ci sunt: r comprehēsi in campis hierichontinis. Hec faciem eius a facie aquilonis: quia oppressio succensā eius destructionis venit a nabuchodonosor: q venit de chal dea: de qua nescitur vbi sit sita: Sed quia chaldei tūc habe bant monarchiā totius terre/ dicit q venientes ad vastatio nem hierusalem/ venerūt per syziam: que respectu hierusalē erat a parte aquilonis: r ideo ab aquilone. i. a syzia dicit pan dere omne malū. Unde/ k Ab aquilone: id est a syzia: l Mandet omne malum: id est maxima destructio.

Sup omis habitatores mystice: b Virgam vigilantē ego video: quia picator annūciare debet q dominus vigilat ad corrigē dum delinquētes. d Quia vigilabo ego super ver bo meo. Hic Warrh. xxiij. c. Elum et terra transibunt: verba autē mea non pteribunt. Warrh. v. b. Fora vnum aut apex vnus non pteribit a lege donec omnia fiant. Hanc vir gam: id est vindictam domini subitam ad peccandiū pecca tores/ deberent omis videre r attendere. Hic r. j. e. Vigila uir iugum iniquitatū mearum in manu eius. Hic ē em vigil et sanct⁹ quem vidit daniel: Daniel. iij. b. clamantē: Succi dite arbozem. Alia littera habet: Baculum nuceū/ vel amygdalinū: p que significat christ⁹/ vt tribulatioēs vt infirmita tes quas pro eo patimur: quozum cortex amarus exterius: sed fruct⁹ dulcis interi⁹. Hic Heb. xij. d. Dis disciplina in p senti quidē videt nō esse gaudij s meroris: postea aut fructū pacatissimū exercitatis p eā reddet iusticiē. Vel bacul⁹ nucē est christus pducens nucēs: id est filios ecclesie. Ibi enim est amarus cortex: quo ad statum penitentium: testa solida/ quo ad statum pficientium: sed nucleus dulcis in statu iustozum vel bonozum. Sic est in penitentia cortex amarus incipienti bus: testa solida: id est iam portabilis pficientibus: sed nu cleus dulcis puenientibz. Esa. xxx. d. Si reuertimini/ quo ad primū: et quiescatis/ quo ad secundū: salui eritis/ q ad tertiū. Hec est virga de qua Ps. Virga tua r baculus tuus ipsa me cōsolata sunt: quia ad hoc corrigat dominus vt emendet. Et virga est christus/ que de radice iesse: que postq mortua est in resurrectione euigilauit et floruit. b Ollam succen sam: id est ecclesiā vel peccatorē diuersis turpitudinibz cō turbatam. Cui⁹ i faciem eius a facie aquilonis: id est diaboli. Hic Job. xij. b. Malurus eius prunas hui⁹ olle ardere facit. i. fideles ecclesie diuersis turpitudinibz instigat. Diabolus enim in hac olla coquit peccata sua/ quasi carnes suas. Osee. vij. a. Oēs adulterātes qsi cliban⁹ succūs a co quēte. Coquus nō intrat ollā: sed exterius administrat ligna ad succendū ignem: Sic diabolus temptans nō illabitur anime/ sed suggestiōes malas imittit. Job. xij. b. De nari⁹ eius pcedit fumus sicut olle succēte atqz feruentis. Hec r. Olla succendit cum mens humana maligni hostis suasioni bus instigat. Olla feruet: cum iam p cōsensum in desideriq praeg suasionis accendit: et tot vndas quasi feruendo pūcit

Per quos nequias

Sup omnes habitatores terre. i. sup duas tribus. Uel per aquilonē qui est frigidus et durus ventus: vt dicitur Eccl. xliij. c. Frigidus ventus aquilo flauit: intelligunt chal dei qui toti mūdo: et maxime iudeis duri fuerunt. Et nota q̄ dupliciter potest olla succēdi. Quādoq̄ exterius: cum ponit super carbonēs: et tūc facies quę est versus ignē dicit fundus olę. Quādoq̄ autē interi⁹: vt cum carbonēs ponunt intus ollā: et tunc facies versus ignē dicit os olę. Ita baby/lonij p̄mo obsederunt ciuitatē: in qua obsidione ciues fame et peste peribāt: et tūc fundus olę erat a facie aquilonis. i. obsessio a baby/lonijs. Postea autē eam succenderūt: et tunc os eius. i. flam/ma ascendens p̄ domos: erat a facie aquilonis: id est a baby/lonijs: quia succensio ab eis facta est sicut obsessio. Hęc eadē visio apparuit ezechiel: Ezech. xxij. a. Donec ollam eneam et mitte in eam aquam: pinguisimum pecus assume: congere frustra eius in eam etc. quia omnes principes et minores ibi combusti sunt. **Q**uia ecce ego conuocabo. Ecce ostendit quomodo fiet illa vastatio: quia. s. per regem baby/lonis: cui tunc erat totus mūdos subditus. **O**mnes cognationes regnoꝝ aqilonis: ait dñs. i. oēs nationes regi baby/lonioꝝ subiectas. **E**t venient citati ex omni parte. **E**t ponent vnusquisq̄ solū suum. i. tentorium suū ad obsidendū hierusalē. **I**n introitu portarum hierusalē. i. ante portas: ne quis posset exire. **S**uper omnes muros eius in circūitu: supple ponēt veritatem: i. super muros vel portas. **E**t super vnuerſas vrbes iuda. i. super omnes vrbes quę sunt in iudea: quasi non tm̄ sup hierusalē. **E**t loquar iudicia mea cum eis. q. d. cum ciuitas capta fuerit / ostendā iudicia mea iusta et recta fuisse: p̄ quę receperūt singuli qd̄ mererant. i. singulę vrbes vel iudei de vrbebus. Uel cum eis. i. cum chaldeis. q. d. ego faciam qd̄ exigunt iudicia mea. **I**udicia dico: **S**uper omnē maliciā eorum: quasi exequar vindictam meā super omni peccato iudeoꝝum. **U**nde: **Q**ui dereliquerūt me. i. per idolatriā: **E**t liberauerunt dijs alienis. i. obrulerūt libamina vel libamenta. **E**t adorauerūt op⁹ manuū suarum: id est simulacra quę ipsi fecerūt p̄p̄ijs manibus.

Dystice

per quot nequicias se vsq̄ ad opa exteriora extēdit. Sic q̄ vt idē Greg⁹ dicit. Ab aqilonis facie olla humani cordis incendit: cū p̄ instigationē aduersarij spirit⁹ illicitis desiderijs inflammat. Ipse enim dicit: Ponam sedem meā ad aquilonem. Et toties halitus ei⁹ p̄unas ardere facit: quotiens ei⁹ occulta suggestio humanas mentes ad delectationes illicitas p̄trahit. Eccl. xx. b. Apertio oris ei⁹ inflamatio est. **O**mnes cognationes regnoꝝ aqilonis: sic deus in finali p̄secutione antichristi cōcitabit p̄missiue omnia regna aduersus ecclesiam. Contra quos autē dominus huiusmodi suggestiones vel p̄secutiones imittat / dicit: **S**uper oēs habitatores terre. Uel Apoc. viij. d. Uē vsq̄ vsq̄ habitantib⁹ in terra. Esa. xxij. c. Formido et fouea et laqueus super te: q̄ habitator es terre. i. luxuria / auaricia / superbia. Et hęc sūt omnes cognationes regni diaboli. Hęc omnia veniūt ab aquilone: quia aquilo est frigidus ventus: quia a frigore materiali / sc̄s a suggestionē diaboli: per quā refrigerat charitas multorum: veniunt omnia peccata. Non est ergo mirum si cor peccatoris tot suggestionibus diaboli accenium rubiginosum est et denigratum sup carbonēs. Uel. Ezech. xxij. b. Uē ciuitati sanguinū olę cuius rubigo in ea est: et rubigo eius non exiit de ea. Ideo necesse ē vt dominus hanc ollam sepe confricat:

vt exeat rubigo. Et hoc quādoq̄ fit. s. quod exit per conflationem. Unde Ps. Doab lebes spei meę. **E**t ponēt vnusquisq̄ solū suum in introitu portarū hierusalē: quia reges et principes in fine ecclesiam persequent. **E**t super omnes muros eius in circūitu. i. fortiores ecclesie. **E**t sup vnuerſas vrbes iuda: id est contentitium. Sed quia hęc faciet domin⁹ ad probationem bonoꝝ et p̄gnā maloꝝ: ideo s̄dit: **E**t loquar iudicia mea cum eis: vt purgem i electis quicquid purgandum est: vt puniendo p̄secutores postq̄ ipsi persecuti fuerint bonos. **S**uper omnē maliciā eorum qui dereliquerūt me. Hoc dicit: quia illo tempore maxime vigeat idolatria. Uel moralit̄ **O**mnes cognationes etc. Omnes cognationes regni aqilonis sunt principatus et potestates diaboli: qui aduersus ecclesiam influunt: **E**t ponēt vnusquisq̄ solū suū in introitu portarū. i. in platis: per quos intrandum esset in regnū celozum. Unde Esa. xxvj. a. Aperite portas et ingrediet gens iusta: et custodiens veritatē. Demon enim in eis ponit solū auaricię vel superbię et luxurię: sic de alijs. **Q**ui dereliquerūt me: per superbiā. **E**t liberauerūt dijs alienis: per luxuriā et gulam. Uel: Quorum deus ventis est. **E**t adorauerūt opus manuū suarū: per auariciā pecunie: quę est idolorū seruitus. **U**t per portas hierusalē intelligunt quinq̄ sensus hominis: quos demones obsident: vt os p̄ mendacia / detractiones / adulationes / castimargiā: Aures p̄ rumorū curiositates / et auditū malū de p̄mo: et huiusmodi. Tactū / per immūdiā luxurię et superfluitatē vestitū: et sic de alijs. Per vrbes iuda / religiosi: quos et diabolus obsidet. Per muros / plati. Esa. xxxvj. c. dixit rapaces: q̄ faceret viros q̄ erant sup muros bibere vzinā pedū suozum. i. reuertī ad vomitū peccatoꝝ. **T**u ergo: quasi ex quo ostensa sunt tibi quę sunt ventura ciuitati: **A**ccinge lumbos tuos et surge. i. prepara te et vade cito vt p̄dicēs verba mea. Cursores em̄ ad currendū sic se solent accingere vt cito currant. Uel potest intelligi sic illud: **A**ccinge lumbos tuos: quasi ad p̄liandum sturus: vt ipso habitu te aduersarij monstres p̄auis actibus eozum / cum q̄ bus locuturus es etc. **T**u vero p̄cinge lumbos tuos et surge et loquere ad eos omnia quę ego p̄cipio tibi: quasi etsi hęc aspera et dura sint: quę eis dicturus es: nihil tamen dimittas: sed dicas totum. Quia autem aspera et dura dicturus erat eis: posset timere cum eos sciret rebelles et promptos ad occidendū p̄phetas: ideo confortat eū dicens: **N**e formides a facie eozū: licet plures sint quib⁹ locuturus es. **N**ec em̄ timere te faciā vultū eozū. Liptore est: q̄ minus dicit et plus significat. i. faciā te nō timere p̄sentā eozū: s̄ magis eos dabo audaciā.

Ps. 107.

Et. timeas.

Doraliter

Uel. 3. d.

Ad litterā

Dystice

Unde: Ego accingelumbos tuos: p̄ carnis mortificationem: quia dicit Gregorius: qui carnalibus desiderijs incubat vitam alioꝝ spiritualē constituere / necesse est / erubescat. Job. xl. a. Accinge sicut vir lumbos tuos. Luc. xij. e. Sint lumbi vestri p̄cincti etc. Quia omnis virt⁹ diabolus est in lumbis: vt Job. xl. b. Surge ergo p̄ vigorem quasi expeditus sis ab omni onere temptationum et peccatoꝝum quicquid debes p̄dicare. Debet enim p̄dicato: esse cursor per vnuerſam terram: ideo debet esse leuis. **E**t loquere ad eos oīa quę ego p̄cipio tibi. q. d. nō trufas. Mat. iij. d. Circūbat iesus p̄ castra et ciuitates: p̄dicās euāgeliū regni. **N**ec em̄ timere te faciā vultū eozū. De hoc. 3.

Et loquar iudicia mea cum eis. q. d. nō trufas. Mat. iij. d. Circūbat iesus p̄ castra et ciuitates: p̄dicās euāgeliū regni. **N**ec em̄ timere te faciā vultū eozū. De hoc. 3. **E**t loquar iudicia mea cum eis. q. d. nō trufas. Mat. iij. d. Circūbat iesus p̄ castra et ciuitates: p̄dicās euāgeliū regni. **N**ec em̄ timere te faciā vultū eozū. De hoc. 3.

Unde: **a** Ego quippe dedi te hodie in presenti: **b** In civitate munita que non timet insultu hostium. **c** Et in columna ferrea: que adhuc minus timet quam civitas. **d** Et in muro eneum: quod adhuc plus est. Quis enim ferrum rubigine consumit: sed murus eneum non: imo vetustate fit fortior. Quia autem predicare non habebat nisi per duas tribus et non super alios: ideo subdit: **e** Super omnem terram regibus iuda etc. quasi hanc fortitudinem et securitatem dabo tibi super omnem terram duarum tribuum: et non solum super reges: sed etiam super omnes principes et potestates et sacerdotes: et totum populum terre promissionis. **f** Et bellabunt adversum te: resistendo verbis tuis et te incarcerando: **g** Et non prevalebunt: ut succubas per impatientiam. **h** Quia ego tecum sum ait dominus: fortior illis. **i** Et liberet te: dando patientiam in his malis que tibi faciet per quam prevalebis eis: et non dimittes: propter hoc quoniam increpando pugnes contra eos.

Dystice

a In civitate munita per susceptionem omnium. scilicet notorum et ignotorum debet esse prelatas civitas: ut sine personarum acceptioe sit civitas supra montem posita: non collocata in occultis vel in angulis. Ro. j. b. Sapientibus et insipientibus debitor sum: quod facit charitas. **c** Et in columna ferrea per infirmorum sustentationem. Ro. xv. a. Nos vero firmiores debemus imbecillitates infirmorum sustinere. Hoc facit misericordia et pietas. Ro. xiiij. a. Infirmos in fide suscipite. **d** Et in muro eneum se exponendo persecutionibus et morti pro omnibus suis ut bonus pastor per patientiam. Vel: adversum eneum per defensionem omnium a lapibus: quod facit zelus iusticie. Esa. xxvj. a. Urbs fortitudinis nostre sion. Eneum per sonum predicationis: Nisi enim sacerdos intret tabernaculum cum sonitu tintinnabulorum mortis: Exo. xxvij. f. Vel: b. Civitate munita contra mala. **c** Columnam ferream ad bonum fortis. **d** Adversum eneum per perseverantiam in virtutibus. Vel: b. Civitate munita armis virtutum et fidei. **c** Columnam ferream per doctrinam predicationis. Gal. ij. b. Ephas et iohannes qui videbant columnam etc. j. Timoth. ij. d. Que est ecclesia dei virtutis: columna et firmamentum veritatis. **d** Adversum eneum per audaciam increpationis. Unde subdit: **e** Super omnem terram regibus iuda etc. Ezech. ij. b. Dedi faciem tuam valentioris facieb' eorum: et frontem tuam durioris frontibus eorum. **f** Et bellabunt adversum te et non prevalebunt: quia in tribulationibus deum habes adiutorem. Ps. 90. Cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum et glorificabo eum.

Ps. 90.

Expositio Capi. II.

Factum est verbum domini etc. In precedenti capitulo dixit futuram destructionem hierusalem: In hoc ostendit causam destructionis: peccata. scilicet populi. Hoc capitulum dividit in duas partes. In prima enumerat beneficia que contulit dominus iudeis. In secunda enumerat eorum peccata: propter que ingrati fuerant beneficiis: ibi: **Et ingressi coram iustis etc.** Dicit ergo: **Et factum est etc.** Glade et clama: alte et apte ut nemo excusationem habeat: **In auribus hierusalem.** i. habitatorum eius: **m** Dices: hec dicit dominus: quasi dicis quia ego mado eis hoc. **n** Recordar' sum tui. scilicet beneficiorum tibi exhibitoy. **o** Miserans adolescentiam tuam: quasi hoc est de sola misericordia mea: non de tuis meritis: quia te quasi adolescentulam suscepit: susceptam nutrit: nutritam desponsavit. **p** Et charitatem desponsationis tue: quam habebas ad me tpe desponsationis tue recordatus sum: quando legis ornamentum et cultum tibi dedi ad instar sponsalioy: que notant per illa ornamenta que enumerant Ezech. xvi. a. data sponse hierusalem: de qua loquitur ibi: ut sit desponsata: sic et hic: Tantum enim amasti me tunc quod permisisti quod solum me sequereris: et mihi quasi viro perpetuo cultu adhereres: quando. scilicet fide mihi servandam permisisti. Que

dominus fecit in adolescentia eorum. scilicet tempore illo quo educati sunt de egypto: quando data est eis lex in monte sinai. Vel expone de hoc quod dicit: **n** Recordar' sum tui: vel recolo hec que mihi in principio adolescentie tue exhibuisti: sum tui miserans. Sicut cum aliis attendit quod propter eum que modo cum

Quod factum est verbum domini ad me dicens: Glade et clama in auribus hierusalem: dicens: hec dicit dominus: Recordar' sum tui miserans adolescentiam tuam: et charitatem desponsationis tue: quam dedit secuta es me in deserto: in terra que non seminat. Sanctus israel domini primitie frugum eius.

oib' fornicat: pua val de dilexit eum: et ille eam: miseretur illius confrens bonum statum pro orem posteriori malo. **q** Quando secuta es me in deserto: Exo. xij. Sicut virgo que multum diligit hominem vel sponsum: sequit etiam eum extra patriam suam in deserto. **r** In terra que non seminat: id est erat sterilis ab

3.

omni bono temporalis: quod erat signum maioris dilectionis. Non autem tunc compungor: considerans amorem quem ad me habebas in adolescentia tua: sed quia similiter te multum diligebam. Et hoc est: **s** Sanctus israel. scilicet sanctus populus israel in principio adolescentie sue fuit. **t** Domino primitie frugum eius. i. tunc dilexit eum dominus plus quam omnes gentes: sicut primitie frugum: id est prime fruges per ceteris diligunt: quasi populus peculiaris domini tunc erat. **u** Demor esto congregatiois tue quam possidisti ab initio. **v** Deut. vij. b. Elegit te dominus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram: vobis iunctus est dominus: et elegit vos: quia dilexit vos: qui tunc fuit sanctus: id est sanctificatus. Dicunt autem iudei primitie domini: quia primo iudei: deinde gentes in messe domini collecti sunt. Vel: israel fuit ruc sancti: plus: et primitie frugum eius debent domino. Et sic peccabat

Ps. 77.

u Comedentes **l**aboraliter: **n** Recordar' sum tui miserans adolescentiam tuam. Hoc potest dici monachis et religiosis: quorum feruorem in principio sue institutionis recordatur dominus: Sed modo pueri facti sunt: et ideo dolet dominus. **o** See ix. c. Quasi vas in deserto inveni israel. In principio enim per feruoris magnitudine dulces erant domino: sicut vas que reperit in deserto. **p** Proverb. v. d. Letare iuuenis cum muliere adolescentie tue. **q** Malach. ij. d. Custodite spiritum vestrum et vrom adolescentie tue noli despiciere. **r** Et charitatem desponsationis tue. i. feruorem quem ad me habebant religiosi antiqui: quando primo mihi coniuncti sunt: cum tamen sic dicit Numeri. xxvij. a. Pinguis agni offeret in vespere que in mane. Debent enim esse religiosi ut candelae: que in principio debi liter ardent: et quanto magis ardent magis crescit ignis. **p** Proverb. iij. c. Iustorum semita quasi lux splendens crescit usque ad perfectum diem. **s** Ideo Casi. j. a. Adolescentule dilexerit te nimis. **t** S. j. d. Deuoravit me nabuchodonosor rex babilonis: reddidit me quasi vas inane. **q** Quando secuta es me in deserto: penitentie. **u** Vel: deserto: ad litteram: ut faciebant antiqui heremite: ut iohannes in deserto vixit usque ad ostensionem suam ad israel. Sed heu ibi hodie reptunt oves fere et monstra vitiosa. **v** Thren. iij. d. Velociores fuerunt persecutores nostri a quibus celi: super montes persecuti sunt nos: in deserto invidiati sunt nobis. **r** In terra que non seminat: ad litteram vbi non sunt diuitie vel possessiones. **s** Dodo autem non dominum sequunt: sed magis cibos: pecunias et honores: non in claustris pauperibus: sed in quibus sunt promptuarie plena cruentata ex hoc in illud. i. ne frumenta putrefiant: de loco ad locum mouent: et in quibus sunt oues fetose: ad litteram. **t** Tunc erat charitativus: sed nunc auarissimi et proprietarii. **u** Non seminat: illo semine: de quo Gal. vj. b. Que seminant in carne sua: de carne et metet corruptionem. **s** Sanctus israel. i. religiosi: tunc et domino primitie frugum eius: quia ipsi tunc reficiebant pauperes de primis et optimis frugibus: que sibi date erant a principibus

Doralu

* ut melius

comedentes primitias nisi essent sacerdotes vel de eorum familia: sic quia iudex erant tñ domini quasi eius pmitig: et ei⁹ populus peculiaris: peccabant eos conculcantes. Unde/ a **Omnes qui deuorant eum**/ vastando et diripiendo bona eius. **Delinquit**: quasi rei sunt sceleris: sicut comedentes primitias qui non sunt de genere sacerdotali/ rei sunt sceleris. **Mala venient sup eos dicit dñs**. Licet em israel ppter peccata sua iuste sit punitus: tamen vastatores eius peccabāt: qz nō fecerūt hoc rigore iusticie v^o amore: sed libidine vindicte et cupiditate. Ideo

Omnes qui deuorant eum delinquit / mala veniet sup eos dicit dominus: Audite verbū domini domus iacob et omnes cognationes domus israel. Hec dicit dñs: Quid inuenerūt patres vestri in me iniquitatis: qz elongauerunt a me: et ambulauerūt post va-

ra egypti vbi viles et defecti iacebamus in valle feru stratis. Vel ad litterā: quia iudea in alto loco est respectu terre egypti. **Qui traduxit nos per desertū**: vt patet Exo. xij. vsq ad Num. xxv. **per terram inhabitabilem**: in quo notat bñficiū quo eos ibi custodiuit. **Et inuā**: in quo notat difficultas itineris. **Per terrā sitis**: id est que caret aqua. **Et imaginē mortis**: quia ibi passi sunt serpentes ignitos et psecutionem egyptiorum et ignem a domino consumentē: et multa bella ibi passi sunt: in quibus erant in periculo mortis. **Per terrā in qua non ambu-**

lavit vir ante illum diem: vel quia raro ibi ambulabāt homines: **neq habitauit homo** propter serpentes et bestias et terre sterilitatē. **Et induxi vos in terram carmeli**. i. in terrā pmissionis. A pte totū. Vel tota illa tradit carmel ppter fertilitatē suā: qz fertilis erat sic mons ille. **Et comederetis**

in quo notat difficultas itineris. **Per terrā sitis**: id est que caret aqua. **Et imaginē mortis**: quia ibi passi sunt serpentes ignitos et psecutionem egyptiorum et ignem a domino consumentē: et multa bella ibi passi sunt: in quibus erant in periculo mortis. **Per terrā in qua non ambu-**

B

Ps. 116. Qui tribulat me inimici mei ipsi infirmati sunt et ceciderunt.

ut melius cōtemplationi vacaret: Juxta illud Prover. ij. b. De primitiis omnium frugum tuarū da pauperib⁹. Sed modo totū expendunt in comestationibus et ebrietatibus/ in cubilibus et impudicitijs. Et cōtemplatiui tūc erant/ siue israel deū videntes: v^o fortes cum deo lucentes. i. cum eo per orationem: et ideo erant primitiis domini. i. peculiaris populus eius. Esa. xix. d. Hereditas mea israel. Et ideo: a **Omnes qui deuorant eum** etc. Quia Zach. ij. c. Qui tetigerit vos tangit pupillam oculi mei. Ps. Nolite tangere christos meos. Vel **Omnes qui deuorant eum**. i. possessiones antiquorum religiosorum: qd faciūt moderni expendētes eas in superfluis: delinquit. Et ideo: mala eterne damnationis: venient sup eos. Vel potest exponi de militib⁹: qui cōnobis religiosorum deuorant/ dicētes nō esse peccatū: qz nimis habēt. Contra quos Jobel. ij. a. Quid mihi et vobis tyzus et sidon et ois termin⁹ palestinorū? Nūquid vltionē vos reddetis mihi: Quasi etsi peccēt isti male expēdēdo: nō ē tamē vestrū rapere bona eorum. Tyzus interpretat angustia: sidon venatio: et significat principes seculares: qui in angustia mundi positi sunt: venātes ad mortē homines et eorū bona. Esa. ij. b. Populū meū exactores sui spoliauerunt. Et nota qd qñ dñs dicat p̄dicatori: qd ego p̄dico/ religiosi p̄dica: **Vade et clama in aurib⁹ hierusalē**: qñ hęc p̄dicta tñ religiosi p̄dica coram ipsis/ non coram secularibus. Multi em hoc dicunt eis non in auribus eorū: sed in auribus seculariū: sic eos scandalizantes et populum p̄uocantes ad contemptū eorū. i. religiosorum et ad destructionē. Esa. xl. a. Loquimini ad cor hierusalē et aduocate eam. **Audite verbū dñi**. Impropere eis peccata patrū que imitati sunt: et recolūt beneficia que eis contulit: et sic ingratiudinē eorū ostendit: **Domus iacob et omnes cognationes domus israel**. Hęc duo nomia nō ad duas et decē trib⁹ p̄tinet: s̄ vtrūq ad oēs trib⁹. Ponit autem p̄mo iacob: et postea israel: vt recolat beneficiū illud/ quo nomē iacob ex dilectione mutauit in nomen israel.

Ps. 104. Vos tangit pupillam oculi mei. Ps. Nolite tangere christos meos.

Quid inuenerūt patres vestri in me iniquitatis etc. q. d. inuenerunt aliquid vñ debuissent se a me elongasse. i. tam longo tempore me dereliquisse. i. p̄ idolatriā: Unde/ **Et ambulauerūt post vanitatē**. i. idola vana. **Et vāni facti sunt**: quia Ps. Similes illis fiant q faciūt ea. Impropere aut illis peccata patrū: nō quia illa filijs imputent: cum scriptū sit Eccl. xvij. e. Filius nō portabit iniquitatē patris: sed qz ea imitati sunt. Unde Exo. xx. a. Ego sum dñs de⁹ tuus/ foris celotes: visitās iniquitatē patrū in filios vsq in tertiam et quartā generationē eorū qui oderūt me. Similis cōquestio ponit Mich. vj. a. Popule me⁹ quid feci tibi aut quid molestus fui tibi: Responde mihi. Vñ Ps. Retribuūt mihi mala p bonis: et odium p dilectione mea. Dicunt autē idola vana: quia nihil possunt facere cultoribus suis. **Et non dixerūt vbi est dominus**: id est facto nō reduxerūt me ad memoriā. **Qui ascendere nos fecit de terra**

Assyrie: **Quid inuenerunt patres vestri etc.** Dicit potest hoc religiosi: qui relicto deo cum quo frequēter in lectione/ in oratione/ in meditatione loquebant. **Post vanitatē** abierūt. i. post temporalia vana: que nullam satietatem dant. **Et vāni facti sunt** sequēdo vanitatem: qz nihil vāni q sequi vanitatē. Osee. xij. a. Ephraim pascat ventū et sequit estū. Sic em q pascat vētū opponēdo et aliqd obstaculū: tāto fortiorē eū inuenit: et q sequit estū: tāto magis estuat: Sic quāto plus de vanitate tēporaliū cōgregat/ et laborat vt estū cupiditatis extinguat: tāto vanitatē ventū in fortiorē inuenit: et estū cupiditatis magis calēt. Hīs dicit Jobel. ij. b. Concidite arata vestra in gladios: et ligones vestros in lanceas. i. operam quā aratri ad terras colendas expenditis/ in gladiū spiritus quod est verbū dei: et in lanceas orationū conuertite. Lancea em longa est oratio: que vsq ad celi penetrat. Sed tunc primū qñ acuta est ferro humilitatis: que semp deorsum tendit vt ferrum: et omnes alias virtutes domat ne superbiāt. Eccl. xxv. d. Oratio humilitatis se nubes penetrabit. Sed Osee. vij. d. Et eis qui recesserūt a me. **Et non dixerūt vbi est dominus**: qui ascendere nos fecit de terra egypti: quasi nō recogitant beneficiū quo dominus eos de mudo extraxit/ qui et p desertum intelligit: in quo filij israel p quadraginta annos circūierunt: et proximiores fuerunt terre pmissionis p̄mo anno q̄ tricesimo primo: quia multi boni sunt in p̄ncipio: sed postea quādo secularibus curis se implicāt: tanto magis a terra celestis pmissionis recedūt. In tra em sitis ē. Duo plus sūt potē plus s̄runt aque. i. diuitiarū. Eccl. v. b. Avarus nō implebit pecunia. Eccl. j. b. Non satiabit oculus visu. **per terrā inhabitabilem**: quia nō habemus hic manentem ciuitatem. **Boni em hic aliquid sibi necessariū nō inueniunt**. Quicquid enim in mundo est: est concupiscentia carnis/ concupiscentia oculorum/ et superbia vite. Unde/ **per terrā in qua nō ambulauit vir neq habitauit homo**. i. q esset hō re et nomine: sed pueri et effeminati habitāt i ea. Tales em sunt dñi mudi. Vñ Esa. ij. a. Dabo pueros etc. Vñ dñs inuā q ad peccata. Vñ Sap. v. b. Ambulaui⁹ vias difficiles. Eccl. xxj. b. Via impiorū cōplātata lapidib⁹. Licet em ibi sit facilis via q ad gen⁹ optis/ qd carni delectabile est aspectus spūs/ p̄t remotū p̄scit/ et p̄t infamā et p̄t sp̄t frustrationē. **Et etiā imago mortis**: qz p̄t em silitudo mortis: qz sic ibi aia a corpe: sic hō de⁹ ab aia sepat: et sic mors hoiez sepat ab hereditate sua: sic p̄t em v^o mūd⁹ ab hereditate etna. ij. Cor. v. b. **Diū sum⁹ i corpe pegrinamur a dño**. **Et induxi vos i trā carmeli**. i. clericos in sacrā scripturā: q interpretat scia circūcisionis.

Dyffice

Outdi. 1. fastorum

DeB. 13. c.

1. Job. 2. c.

Ut comederetis

Ad litterā

Ps. 117.

Ps. 108.

Et comederetis fructu eius et bona illi. i. terrae. An Deut. xxxij. b. dicit de populo israelico: Constituit eum sup excellam terram. i. iudgam / vt comederet fructus agroꝝ: vt sugeret mel de petra / oleuꝝ de saxo durissimo: buryzum de armeto: et lac de ouibꝫ cū adipe agnoꝝ et arietuꝝ filioꝝ basan: et hircos cū medulla tritici: et sanguinē vug biberet meracissimū.

Secunda pars

Et ingressi terrā pdictā: cōtaminasti p idolatriā terrā meā. Et hereditatē meā posuistis i abominatiōem. Sacerdotes non dixerunt / vbi est dominus: et tenentes legem nescierūt me: et pastores hvaricati sunt i me: et pphete prophetauerūt i baal: et idola secuti sunt. Propter

tes nō dixerūt / facti: vbi ē dñs: q̄si nō q̄sierūt me i opibꝫ suis. Et tenentes legē. i. doctores / nescierūt me. i. fecerūt ac si nescierūt. Et pastores. i. pncipes populi: hvaricati sunt i me. i. idola colēdo: et alios ad hoc cogendo: de quibꝫ p̄cepti vt non colerent. Et pphete pphetauerunt i baal: quia responsa accipiebant ab idolo baal / vt pphete iecabel: quos interfecit helias. iij. Regum. xviij. g.

Et idola secuti sunt: quia frequēter idolatrauerūt. Et ne videret dominus eos opprimere p potentia et iniuste agere: ideo dicit se velle cum eis subire iudiciū. Et ostendit eos valde deliquisse / comparatiōe gētilium: qui deos suos nunq̄ mutauerūt sic ipsi. Propterea adhuc. In hoc nota q̄ sepe fecerat hoc. i. subierat iudiciū cū eis. Osee. ij. a. Iudicate matrē vestrā iudicate: qm̄ ipsa nō vxor mea: et ego nō vir eiꝫ. An nō iudicio contendā vobiscū ait dñs: q̄si ostendā vobis q̄ nō iniuste / sed p̄p̄ merita vestra puniā vos.

Et cū filiis vris disceptabo. i. ostēdā eis q̄liter i malo p̄naces fuerūt. Trāsite ad insulas cethim. Per cethim: q̄ ē vrb̄s in cyp̄o insula q̄ est versus occidentē / Intel ligit italiā v̄l p̄tes occidentales. In p̄ncipio tñ Dachabeorū in Glo. dicit q̄ cethim est grecia. Cethim em̄ fuit de saphet filio noe: et tenuit insulā illā q̄ modo dicit cyp̄us: vt narrat iosephus. Et ab illa / om̄s insulę et loca maritima cethim vocāf hebraice: q̄si cōsiderate gētes vsq̄ ad p̄tes occidentis. q̄ Et videte: q̄si cōsiderate dñi: r Et in cedar mittite: q̄ est regio solitudinis hismaelitay siue saracenoꝝ / q̄ est citra mare respectu terre p̄missiōis: insulę aut̄ maris vltra: q̄si cōsiderate gētes q̄ sūt citra mare et vltra / si peccauerūt tantū cōtra deos suos / sicut vos cōtra me.

Et cōsiderate vehementer. i. valde diligēter: Et videte si factū ē huuscemodi: id est cōsimile / sicut vos fecistis. Si mutauit gens aliqua pdictarū: r Deos suos. i. idola que p̄o dijs colit. Et certe ipsi quos p̄ dijs colunt: nō sunt dij / sed opera manuū hominū. a Populus vo meus: id est iudei: qui aliquando fuerunt mei: et ad huc deberent esse. b Mutauit gloriam suam in idolum: id est me qui deberem esse eozꝝ gloria / dereliquerunt p̄ idolo. In quo notatur magna stulticia iudeozꝝ: quia illi falsos suos deos nō mutauerūt: s̄ ipsis fideliter seruiebāt: isti autē verū deū dereliquerūt et p̄ falsis dijs.

Dystice

Et comederetis fructu eius et bona illi. q̄si non tm̄ vt sci rent vel docerent: sed vt fructus / non folia. i. opera / nō verba haberent. Sed ipsi eam cōtaminant. i. eam ad libitū suū exponēdo: et rigoꝝ eiꝫ emolliēdo: vt Esa. j. f. Caupones tui miscēt vinū aqua: Et hereditatē dñi. i. ecclā p̄p̄io eiꝫ sanguie acq̄siritā p̄ p̄aua exēpla / abominatiōē alijs simplicibꝫ fecerūt. Ps. 78. Deus venerūt gentes in hereditatē rē. Vel expone de religione: cuiꝫ fructus sunt refectiones in cōtemplatione: labores in actione / intelligentiē in lectione. Sed cōtaminant

Ps. 78.

eam: qz dimissis laboribꝫ necessarijs / supfluis curis et illicitis se implicāt: dimissa refectione cōtemplatiōis / comestatiōibꝫ et ebrietatibꝫ intendūt: dimissa lectione / vaniloquis causay tractatibꝫ se occupant: p̄pter qd̄ religio q̄ erat antiquitus hereditas dñi / secularibus abominabilis reddita est.

Sacerdotes nō dixerūt vbi est dñs: qz diuina officia nō p̄p̄t deū sed p̄pter lucrū celebrant. Malach. j. c. Quis i vob̄ q̄ claudat ostia: et incēdat altare meū gratuito: Quasi nullꝫ: Nō em̄ ad deū sed ad venariū respiciatis. Tenētes legē. i. theologia. i. tenere debentes manibꝫ / nō tm̄ ore. nescierūt ex eis me. Ad mirū est: cū dñs i scripturis vbiq̄ sit: et tñ

ea adhuc iudiciō cōtendam vobiscū / ait dominꝫ: et cū filiis vris disceptabo. Trāsite ad insulas cethim et videte: et in cedar mittite et cōsiderate vehementer: et videte si factum est huuscemodi: si mutauit gens deos suos. Et certe ipsi nō sunt dij. Populus vero meus mutauit gloriam suam in idolum.

voluētes et reuoluētes eas non inueniūt eū. Et hoc est: qz ibi nō querūt eum / sed magis lucrū vel fauorē. Dant. xxiij. b. Et vobis scribe et pharisēi q̄ clauditis regnū celoꝝ ante homines: Vos em̄ nō intratis / nec alios intrare p̄mittitis. Ip̄si em̄ malo exemplo simplices q̄ eos sequunt̄ intrare non p̄mittunt: dñs credūt h̄s facere / faciēdo qd̄ illi faciūt: quos deputat magistros legis. Ideo Seneca: Summa malozꝝ est q̄ viuūt ad exemplū. Similit̄ si ab eis aliquis accipiat cōsiliū intrādū religionē: illi nō p̄mittūt / imo consilijs suis phibēt. Dant. xx. d. Qui phibant increpabāt illū vt taceret. i. qui phire videbant. Ecce ille qui consiliū sanitatis querebat / sunt seculares simplices q̄ ab illis querūt consiliū.

Et pastores hvaricati sunt i me. i. plari qui populū dñi que vt ferri hacles custodire deberent / sicut p̄miserunt / magis p̄dant. Ecce. xxxij. a. Et pastozibꝫ israel qui pascebāt semetip̄os: v̄nōne greges a pastozibꝫ pascut: Lac comedebatis et lanis optebamini: et qd̄ crassū erat occidebatis: gregē aut̄ meū nō pascebatis. Esa. iij. c. Vos depasiti estis rē. Soph. iij. a. Sacerdotes polluerūt sanctū: iniuste egerūt p̄ legē.

Et pphete pphauerūt i baal. i. pdicatores q̄ pdicāt futurū iudiciū et futurū p̄miū: sed totū qd̄ faciūt cōuertūt in ambitionē hominoꝝ. Baal em̄ supior interpretat. Soph. iij. a. Prophe et vofani viri infideles. Et idola secuti sūt. i. auaricia: q̄ est idoloꝝ seruitꝫ. An Dicit. iij. d. P̄ncipes eiꝫ in muneribus iudicabant / quo ad p̄mum: et sacerdotes etus in mercede docebāt: q̄ ad secundū: et p̄phete i pecunia diuinabāt: q̄ ad tertū.

Judicio cōtēdā vobiscū. Dicit. vj. a. Surge cōtende iudicio aduersū mōtes: et audiāt colles vocē tuā. Audiant mōtes iudiciū dñi: qz iudiciū dñi cū p̄plo suo: et sicut dñi iudicabit. Trāsite ad insulas rē. q̄si amatores mūdi ardentꝫ mūdo seruiūt q̄ vos clerici deo: saltē em̄ veller dñs q̄ ita ardēter ei seruiremꝫ / sic seruiūꝫ mūdo v̄l carnī. Ro. vj. d. Sic exhibuisti mēbra v̄ra rē. q̄si ita velocit̄ ita abūdāter ita letant. Nota q̄ dicit: Iudicā dñi dico. q. d. h. p̄p̄ ē. Cethim interpretat mare cōgelescēs. Cupidis em̄ videt eē solida p̄spitas tre na: quā i mari. i. i tribulatiōibꝫ mltis acq̄rūt: s̄ tñ subito p̄fringēf glacies. Cedar interpretat tenebrę: et significat luxuria: que totū hoīem exēcat. Jo Esa. xxiij. a. Erubescet sidon ait in mare. i. p̄late negligēs: ait subditus diligēs: vel. i. derice auaricia ardes: ait laicꝫ largitate pollēs: vel. i. o claustralis torpēs: ait secularis seruēs. Sidon em̄ interpretat venario: et significat p̄latos / clericos / claustrales: q̄ salutē hominū deberēt venari p̄dicatione / orōne / exēplo. Mare sūt illi qui i mūdo sūt / lucra lequētes in multis angustijs et tribulatiōibꝫ et piculis: qui valde sūt diligētes ad ea q̄ habēt facere pcurāda: Clerici aut̄ torpidi i bonis opibꝫ. a Populus vo me mutauit glā suā i idolū / v̄nōne glā cū t̄na ex eis possēt haberi bona. i. mutauerūt glā incorruptibilis dei i similitudinē imaginis corruptibilis. Al̄ eos loq̄f q̄ s̄ admōuitōe p̄uāf mltā falsa fide docēt.

Obsupelicitę esq̄

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Obstupescite celi sup hoc: qñ tantu e scel? q si posset fieri celi deberes admirari. **Et porte ei? desolamini** vebementer dic dñs. Loquit metapho:ice: sic aliqñ stas in porta videt aliqd nefariu & sustinere no valens/ claudit porta v? recedit a porta: qñ tantu e scel? q si eent porte i celo & videret clauderent p indignatõe: vel aliqñ de eis recederet si esset in eis & videret. **Del p celos & portas/ angeli maiores & minores: qz omis deberet indignari sup peccatis talib?.** Deut. xxxij. a. Audi te celi q loquor: audiat terra &c. quasi sup hoc totus mudus obstupescat. Ro. viij. d. Ois em creatura ingemiscit & pcurit sup hoc. **C Duo em mala fec pplus me? iudaei: e** **habe dereliquerut/ a cultu meo recededo: b e vnũ. f foderut sibi cisternas dissipatas q continere no valent aqz/ idolis adheredo: hoc e secundu: qñ me dereliquerut p idolis qui sum incõparabilẽ eis melior: sicut fons aque viuẽ melior est cisternis dissipatis. Comparat aut se dñs fonti aque viuẽ: quia in eo omne & semp refrigeriu inuenit: insup & potã/ aquas recipiat ab extrinseco/ sufficiens tamẽ de se pber: sic domin? in omni bono & gaudio sibi est sufficiens: etsi ei ab hominib? nunq seruitiu vel honor impendat. Idola aut cisternis cõparat: qz nihil sunt nisi eis ab hominib? impendat cult?/ sic cisterna nihil valet nisi ab extrinseco aqz recipiat. Quas etiã dissipatas vocat: quia quãtũcũqz hic honor eis impendat/ retinetur eum no poterit: sed perdet eum cultorib? suis. Vel ideo sũt cisternẽ dissipate: quia in cultorib? eorum nulla sapiẽtia/ nulla virtus est: similiter nec in idolis. Un Abacuk ij. d. Ecce iste cooprus est auro & argento: & ois spũs non est in viscerib? eius. Irẽ ab illis idolis nullũ refrigeriu auxilij v? cõsilij habere poterãt/ me relinquẽtes q sum fons indeficiẽs.**

Ps. 35. Apud te e fõs vite. Job. iij. b. Qui biberit ex hac aqua quã ego dabo ei: no sitiet i eternũ. Ps. Bndicite dñm de fõtib? isrl. Esa. xij. a. Idaurietis aqz de fõtib? saluatoris. Eccl. xliij. d. Ego qñ fluuius doxiz. Esa. xli. e. Aperiã in supinis collibus flumina: & in medio campoz fontes: ponã desertũ in stagna aquaz: & terrã inuã in riuos aquaz. Dirũ est q me dereliquerut ac si insufficientẽ reputarẽt: cũ tamẽ dicat: No vidi iustũ derelictum: nec semen ei? qrens panẽ. **Et foderut sibi cisternas dissipatas. hoc faciũt: q pgregãt sibi merces in sacco ptusũ: qz avarus impleri no põt. Hec est cisterna ver? q nunq implet aqua. Silit: **Popul? me? i. clerici: faciũt duo mala. e habe dereliquerut fontẽ aq viũ. i. q sũ eis sufficiẽter mĩstrã aquã sapiẽtiẽ salutarẽ. i. sacra scpturã/ deserũt. f foderut sibi cisternas dissipatas. i. acqũrũt scias in qb? no est vera sapiẽtia: s ferida & inũda: vt sunt sciẽtiẽ lucratiũ. Del. d Popul? me? i. p̃lati/ e habe dereliquerut fontẽ aq viuẽ/ male viuẽdo. g Et foderut sibi cisternas dissipatas/ puerisõ exẽplo alios corũpẽdo. El. d Popul? me? i. claustrales: e habe dereliquerut fontẽ aq viuẽ. i. q sum refrigeriu oim tẽp̃tationũ me no petierũt auxiliũ i tribulatiõib?. g Et foderut sibi cisternas &c. i. corda sua tẽporalib? p̃solationib?: q replere & durare no possũt/ cumulare voluerũt. Primũ fit: qñ i tẽp̃tatiõib? oio fastidiũ. Secũdũ est: qñ p eisdẽ mitigãdis locostis verbis & inuĩtib? dissolutiõib? vacat. Sed cum fm Aug. peccatum sit sp̃reto incõmutabili bono/ bono cõmutabili ad hẽrere: videt q hẽc no sint duo mala sed vnũ. i. deũ derelinq̃re/ cisternas fodere. Solutio. In veritate vnũ sũt: sed dic iudeos fecisse duo peccata: qz no solũ dereliquerut cultũ dei: sed illũ deseruerũt & idolis adhererũt: et in vtroqz peccauerũt. i. cultũ eius destruẽdo: & idolis seruẽdo. Un derelinq̃re hic sumit p peccato omissiõis: fodere p peccato idolatriẽ. Sup hoc em dicit celos obstupescere: Elemẽta em ad cõpatiẽdũ suo creatori iurant. Un Sap. v. d. Pugnant cõ illo orbis ter/****

ray &c. Sap. xvj. d. Creatura tibi factori deseruẽs &c. Un **Obstupescite celi.** Celi. i. vtri p̃t̃platiũ q celiã vitã ducũt. Un celi. i. p̃lati q s iur i regnũ celoz/ valde de h dolere deberent. ij. Cor. xj. g. Quis infirmat &c. j. it. a. Quis dabit capiti meo aquã &c. **h Nunquid seruu? e isrl? &c. Quidã de decem tribubus iã captiuitatis hoc expo/ nit. q. d. dñs: nuquid decẽ tribus captiuare sũt p ignobilitate: qz s. seruilis conditionis sunt: Nunquid fuerũt de chã: qz eius fil? .i. chanaan seruu? factus est: q. d. non: imo de abraã libero fuerũt sic et vos: et sic eis no peperat: sic nec vobis parca. Sed meli? de duab? tribub? exponit. q. d. dñs eis: no ppter ignobilitatẽ vestrã: sed ppter duo p̃dicta mala captiuabim. Un: **h Nunquid seruu? e isrl? .i. duẽ trib?/ qñ no seruu? emptia? .i. aut vernacul? .i. fil? serui nar? in domo dñi sul? q. d. neutru est. Prop̃t hunc locũ iudẽ in supbiã elati sunt/ dicentes/ Job. viij. d. Semẽ abraẽ sum? & nemini seruum? vnqz: No attẽdẽtes q ois q fac p̃ctũ seruu? e p̃cti. k Quare g fact? e i p̃dã. i. ab hostib? p̃dãd? est: ex quo non****

Utorũ expõe de futuro/ licy dicat p̃teritũ. p̃phali certitudie. Sic diabol? aias p p̃ctũ redigit i solitudinẽ: vt si habeãt deũ habitatorẽ suũ. Un: h Nunquid seruu? &c. qñ quõ chã/ stian? fact? e seruu? peccati/ q vere liber erat: qz eu fil? libera/ uerat: vt Job. viij. e. Si g filius vos liberauerit &c. i. aut vernacul? .i. clerici qz liberaui a labore manuũ/ a timore ex ercituũ/ ab exactiõẽ talliaz. Et ideo recte minãt dñs: videns multos clericos q tonfurã debitã q signũ est triplicis p̃dicte libertat? quã habet abiecerũt. Un: **Israël. i. p̃lat? nuquid e seruu? Quare timet exequi iusticiã ecclãsticã/ ppter timorẽ sui vel parentum de potẽtia seculari: Un filij ephraim iten/ dẽtes & mĩrẽtes arcũ cõminatiõis. i. in die belli. i. p̃lati nostrĩ fructificare i p̃latib? plus qñ in sp̃ualibus intendẽtes/ p culpa subditõz arcũ sentẽtiẽ vel excoicatiõis in ipsos dirigere timore cõminatiõis eoz/ qz verent illi sibi v? parẽtib? no audent: & ideo cõuersi sunt/ suã sententiã retinentes. Irẽ: Nunquid seruu? e isrl? .i. religiosi: qz ab omi sollicitudinẽ mudana abie/ cerã: quare iterũ redẽt ad vomitũ/ de tp̃alib? magis solliciti q vnqz ante/ & q laici: Ben. xlix. c. Bshar ab sinus fortis. i. religiosus q portat crucẽ cõtinue in pelle & signũ in carne: ac/ cubãt in termios. i. in religioẽ: q est media int celi & mudũ/ vel inter sp̃em & timorẽ: vidit requiẽ q esset bona/ quã puta/ uit sibi acq̃rere diuitias acq̃rẽdo: & trã vicini sui q eẽt optia .i. fertilis & sibi vicina: statim supposuit humerũ suũ ad portã/ dũ: sacculũqz tributũ hũies/ Ecce fuit p̃dicta. k Quare g fact? e in p̃dã/ isrl. i. secularis qre est in p̃dã regũ et p̃nci/ pũ & bedelloz: qz alijs inturiat? est male acq̃rẽdo. Un Esa. xxxij. a. Ue q p̃datis: nõne & ipse p̃daberis. Similit? **Qua/ re fact? est in p̃dã/ isrl. i. clerici in p̃dam leonis diaboli. i. qz fera fact? est/ capillaturã suã cõtra statuta canonũ crescere faciendo: & iõ venatio demonũ fact? e. Esa. xxxij. c. Ocur/ rent demonia onocentauris: & pilosus clamabit aiter ad al/ terũ. i. diabol? ad clericũ comatũ. Irẽ qz factus est onager. i. animal luxuriosissimũ/ vxoribus vicinorũ & cognatis pprijs non parcendo. Unde Eccl. xij. c. Venatio leonis onager in heremo. Similit? **Quare isrl. i. p̃lat? factus est in p̃dã. i. cardinalũ & legatoz romanorũ: qz sacrilegiũ cõmittũt: vt dicit Hiero: res pauperũ detinẽtes: et ideo iustum est vt res eoz/ imo furta eozũ et sacrilegia/ ad ecclesiã q e maĩ oim deporent: & qd noluerũt partiri paup̃ibus: diuitib? cardina/ lib? imperiant. Similit? **Quare isrl. i. religiosus/ fact? est i p̃dã. i. archiepsicopoz/ epoz/ archidiaconoz: qz ipsi de anathemate h̃ericho p. p̃teratẽ furati sunt: et ideo iustũ est vt ad iofue qui typũ gerit p̃laroz/ furta abscoãta repozent. Irẽ qz q solitariũ esse deberet i siluis/ discurrũt tanqz merca/ tores p omis mudinas & curias & negociatiões illicitas: & ideo inuẽti i talib? vt serg/ captiũt & interficiũt. Un. j. Bschab.********

* vlt. c. interfectus

Dozaliter De omnibus chustianis

De clericis

De p̃lati

Ps. 77.

De religiois

Ps. 35.

Ps. 67.

Ps. 36.

De clericis

De p̃lati

De p̃latib?

Ex qd no p fulture: ex qd intelligedu e qd p peccat pdand e.
a Sup eu rugierut leones. i. pncipes gentiu / sennache /
rib / nabuchodonosor: qd dicunt leones: qz cu impetu venerut
sicut leo cu rugitu ad pdā. Uñ vocant leones rugietes. i. cru /
deles z pdātes. Dicit autē rugierut / in pterito: qz iam mul /
toties pticulariter vastati erāt. Al dicunt rugietes: cōuocan /
tes alias nationes ad /
uentū. i. ad destru /
ctiōē iudeozū: vel qz /
cōmiabāt iudeis. Vel /
Quare fact' est in /
pdā: qd in primo est /
vt fiat eoz destructio. /
c Et dederūt vocē /
suā / clamātes ad pñtū: /
vel leti de pdē adepti /
one: vt in subsānatio /
ne iudeoz. d Posuerūt terrā ei' in solitudine: qz nō /
poterat fructificare fra tpe exercit'. f Ciuitates ei' exu /
ste sūt. i. iudez q circa h ierlm erāt. g Et nō ē q habitet /
i eis. Dultz em alqz cū h ierlm i iudgā tūc vastatē sūt.

Moraliter

De clerico

Ps. 106

De plateis

Derelictio

Ad litterā

b Sup eu rugierunt leones /
z dederūt vocē suā: posuerūt /
e terrā eius i solitudine. Cui /
f rātes ei' exuste sunt: z nō est /
b qui habitet i eis. Filij quoqz /
i mēphēos z thāneos constu /
t prauerūt te vsqz ad verticē.

Posuerūt terrā ei' in solitudine: qz nō poterat fructificare fra tpe exercit'. Ciuitates ei' exuste sūt. i. iudez q circa h ierlm erāt. Et nō ē q habitet i eis.

Sup eu rugierūt leones: sicut sup laicū / pnci / pes z bedelli crudeliter opprimēdo: c Et dederūt vocē suā / falsi iudicij: vt ab ipsis emendas habeant. Esa. x. a. Uē qui cōdunt leges iniquas: z scribētes iniusticiā scripserūt scz falsa iudicia suggillādo: vt opprimerēt i iudicio paupes: et vim facerēt cause hūilū: pñt mei: vt essent viduē pdā eozum.

Posuerūt terrā ei' in solitudine: qz rapiūt equos z boues vt nō possint paupes terrā suā excolere. Al' a Sup eu. i. clericū: b Rugierūt leones / demōes crudeles: vsqz ad interitū nō parcētes. c Et dederūt vocē suā / cogitatioēs multas: z inmissiōes malas suggerēdo: vt cū es qñt bo uē ad viciām trahūt: de luxuria. i. i gulā trahēdo eū: vt ecō / uerso: d Posuerūt frā ei' i solitudine / eū iutilē reddē / do ad bona opa vel ad studiū. Ps. Terrā fructiferā i saluati / nē: a malicia inhabitatiū i ea. Jobel. ij. a. Quasi hor' volu / ptat' fra zc. i. flozēs bonis cogitatioib' / frondēs sbis hone / stis z exhortationib': fructificās bonis opibus: sed post eum solitudo deserti: qz p peccata pdictis bonis pziua. f Ciu / tates ei' exuste sunt. i. cōsilia talū ad quē cōfugiēbāt pau peres: psumpta sūt igne peccati. Similit: a Sup eu. i. p / latū: b Rugierūt leones. i. legati romani: qd sūt dñi mūdī: sicut leo rex animalū. c Dederūt vocē suā / p eo in cu / ria allegādo. d Posuerūt terrā ei' / i. episcopatu: e In solitudine. i. in excoicationē / nisi faciat q habeat salariū ad volūtātē suā. f Ciuitates ei' exuste sunt / igne cupid / tatis. g Et nō est q habitet in eis: qz ipsi ab illis pdā / ti / statim depdan' villas suas z hoies suos: vt subdit sub eis habitare refugiūt: vt z velle eoz iterdicunt. Similit a Sup eu. i. religiosū: b Rugierūt leones. i. episcopi / archidia con / officiales z socij eoz: eos falsis z sepe veris criminibus accusādo: vt ab eis pecuniā trahant: vel pcuraciones super eos faciēdo vel inquisitionēs: d Posuerūt terrā ei' / i. ab / batiā: e In solitudine / puando eā omni bono spūali et temporali: qz sepe oīa bona eius expendunt: q dat abbas ne deponat. f Ciuitates ei' exuste sunt: z nō est q zc. qz tūc cōuent' dissoluūt z dispergit z religio. Esa. j. b. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succēse igni. b Filij qz zc. d ic ostēdit a quib' pmo cultū idolatriē acceperūt. i. ab egyptiis. Et ponit hic duas maximas ciuitates egypti: vt p illas totā egyptū det intelligere: Vel qz maxime i his viguit ido / latria super omnes ciuitates egypti. Dicit ergo. b Filij: id est habitatores. i. Amēphēos z thāneos. i. harū duaz ciuitatū: h Cōstuprauerūt te vsqz ad verticē. i. p totū cōtaminauerūt te idolatria. Causa em fuerūt illi z ex / emptū deturpatioē isrl' p idolatriā. Vel / i Cōstuprauerūt te vsqz ad verticē: qz z sacerdotes z maiores z oēs pncipes etiā i idola / tria polluti sūt p eos / sicut z alij minores. Esa. j. b. A planta pedis vsqz ad verticē nō est in eo sanitas. Vel expozbat hic illis: qz illi in quib' habebāt fiducia. i. egyptij tributarios fe /

cerūt eos. Quādo em occisus ē a pharaōe nechao / soflas: vt habet. iij. Regl. xxiij. g. pharao et egyptij imposuerūt eis tributum. Unde / b Filij mēphēos z thāneos / egyptij. i. in quib' cōfidebas: h Cōstuprauerūt te vsqz ad verticē. i. subiecerūt seruituti: nō solū minores tuos sed etiā maiores: qre hoc pmisit dñs: qz etiā z verticē occiderūt. i. io / siam: z h ierusalem ce / perunt que est vertex totius terre. m / h / quid non istud fa / ctum est tibi: qz do / lis pollut' es: n / d / dereliquisti domi / num deum tuum / magis pñdes de eoz / pteacione qz de ipso: Alit em nō pmisset

vos deus tantis criminibus pollut' o / tēpoze quo ducebat te p viā. i. p desertū. Ibi em vitulū adorauerunt. Al' m / h / quid nō istud factū ē tibi. i. qz fac' es tribut' ser uicē: n / Quia dereliquisti dominū deū tuū / p pñtū idolatriē: o / tēpoze quo ducebat te p viam. i. ostendebat p pphetas quō eū sequi deberes: d / ystice / per verticē / fides mēt' vt synderesis vt ratio significat. Cū em i peccat' cōtra mores ē hō / in mēbzis corrumpit. Cū em fide perdit vel in sensum reprobū cadit p errorem: tunc vsqz ad verticē constuprat. Uñ dicit Hieronym' sup Ezech. j. q sepe synderesis pncipat. i. dñi eius imperiū a ratione nō pñtatur.

Moraliter: Dephis interpretat' ex ore siue os eius. Ibi aduocati sunt: qui totū sunt in verbis. Thānees interpretat' deficiens vt cōsummatio eoz vt numerās: vt fidelis. Ibi sūt vsurarij: qui bene sciūt numerare pecuniā: qui semp deficiūt quāto plus habēt: qz semp auarus eget: qui sunt fideles. i. pa tientes in longa expectatiōe: sed sunt cōsumptio eoz quibus accōmodant. Ibi duo hodie destruxerūt ecclesiā maxime ab / batiay. Vel thānees / mandatū hūile. Ibi sunt mali theo / logi: ppter quoz peccata hodie mādara domini despiciunt. l / Cōstuprauerūt te vsqz ad verticē: qz hęc peccata sunt in / plateis ecclesie. Esa. xij. b. Struī pncipes thāneos: sapientes cōsiliarij pha / raōis dederūt pñtū isrl' pñs. m / h / quid nō istud factū ē tibi: qz dereliquisti dñm deū tuū / nō obediēdo mādato ei'. Esa. j. b. Dereliquerūt dñm / blasphemauerunt sanctum isrl': ab alienati sunt retrosum. Et post pauca subdit: Terra via deserta: ciuitates v're succēse sūt igni: regionē vestrā cōst' vob alieni i p'spectu v'zo deuozāt: qz p'p debita monachoz vt ecclesiaz metunt vsurarij segetes earum. Et derelinquet filia sion vt ymbra culū in vinea: z sicut turgurū in cucumerario. i. sic ymbra culū custodīs vinee: z parua dom' custodīs cucur / bitarū p' collectionē reliquit: sic sola reliquit abbatiay qñ fru / ct' tēporeales desūt. p / Et nūc qd tibi vis i via egypti zc. i. quare facis talia / ppter q captiuertis z descēdas in egyptū vbi bibas aquā nīlī: que ē turbida: Unde vulgata editio habet geon: qd idē est q nīlus. q / Et qd tibi cū via as / syriozum zc. i. quare facis talia vnde oportet te captiuari a /

chaldeis vt bibas / Moraliter: n / Et nūc qd tibi vis in via egypti zc. i. in discursu ad romam ppter litigaciones vbi est meoz z tenebre: quia sapientes ibi munerib' sepe obcecant. Sim / liter in mūdo nō ē nisi meoz z tenebre: cul' aqua turbida. i. delectatio mūdī: cui claritas cōtinne fuit: sed feditas pecca / ti vel reat' manet. Vel hęc ē scientia secularis: que nō nisi de terrenis est: z ideo turbida est. Sed in sacra scriptura est da / ritas: de qua Ps. Argentū igne examinātū / p zobatum terre purgatū septuplū. i. ab omni terrenitate separatū. Sed Esa. vij. b. Abiecit populus iste aquas siloe que vadūt cum silen / tio. i. doctrinā filij ad nos missi: que ab omni pompa remota est: z assumpsit magis rasin z filii romelle. Rasin interpretat' pictura vt varietas: qz hui' mūdī scientia veritatē scientie nō habet: sed falsā similitudinē: nec est ibi veritas: sed multitu / do opinionū. Romelias interpretat' fugans vel firmans la / borantes. q / Et qd tibi cū via as / syriozum zc. i. arrogan / tiū. i. supbozū

D

Et. hie

Dyrtice

Sociali

Ad litterā

Dociali

Ps. 11.

Chaldeis vt bibas aqua euphratis: qui est fluvius assyrioru: q. d. in rata vilitate ibi eris vt no bibas aqua de puteis vl vinnu: sed de paludibus. Dicit autem facere illud. s. vt bibat has aqs: sic dicit puero: tu facis hoc vt verbereris. i. ppter h verberaberis: vel tu facis h ac si velles verberari. a Arguet te malicia tua. i. captiuabit te peccata tua: quia pro illis captiuaberis. Et arguet te malicia tua. i. pagna quam sustinebis peis. b Et auersio tua. i. pagna pro auersione a deo. Vel a Arguet te malicia tua: id est conscientia. b Et auersio tua: a me. i. pagna pro auersione: c Incepit te. i. increpabilem ostendet. d Scito et vide. q.

d. recogita et tunc videbis: vt certissime scies b. s. f. Quia malu ppter culpa. g Et amaru e ppter pagna: h Reliquisse te dominu deu tuu. i. a cultu ei recessisse. i Et no esse timore ei apud te: qd patet: qz idolis de quibus peperam tibi: ne ea adores: adhestisti. k Dicit dñs de exercituu: qui timendus est: etsi eu non timeas. Absentia enim timoris est principium omnis mali: quia timor domini pncipiū e sapiētē: z sic ois boni. Un Ps. Non e timor dei ante oculos ei: Et ideo inquinare sunt vie illi in omni tempore. Vel d Scito: quo ad damnū: e Et vide: quo ad pgnam: que facit peccatum cauere. Un Osee. ij. b. Septiam viam tuam spinis: et sepiā eam maceria: et semitas suas non inueniet: et sequet amatores suos et non apprehendet eos. f Quia malu. s. laborasse in vanu: g Et amaru: perdidisse bonū vel pmiu: sed pessimu offendisse deu. Et ex his a Arguet te malicia tua: quā expensis et laborib: ppter eā pgnis iā dolebis confusus. Arguit autē malicia ex seipsa. s. propter damnū: propter pgnam inde consequentem: propter eius turpitudinē: propter ei crudelitatem. Un dicit Ecc. xxi. a. Quasi a facie colubz fuge peccatum zc. Ro. viij. a. De peccato damnauit peccatum i carne. Et Job. xvj. b. Arguet mundū de peccato.

* tñ. i. superboru: qd faciunt qui honoru ambitiosi sunt et diuitiaru. Aqua fluminis est delectatio carnis vel mudi: que fluu in mare amaritudinis eterne. Unde Ecc. j. b. Omnes aque intrant mare. Esa. vij. c. Sibilabit dominus musce que est in extremo fluminu egypti: z api que est in terra assur: id e peccatorz in mudo instabili z in extremo voluptatu habitanti: inspirabis. s. vocans ad pgnitentia: quia in his fluminibus mergit diabolus omnes maleculos: Exo. j. v. i A seculo z. quasi no de nouo incepisti hoc agere: qd facili pisset finire: sed iam diu est. Unde hic arguit eos a peccati diurnitate. Et loquit ad eos sub psona meretricis. A seculo: id est ab antiquo: m Cōfregisti iugū meū: matrimonij: sed qd erat inter me z te: vel legedis: vel iugū legis. n Rupisti vincula mea. i. pcepta qb: te pstrixerā ne peccares. Et Rupisti vincula mea. i. qb: ligata eras. Et hic arguit eos a facilitate peccadi: quasi facilis fuisti z impetuosa ad peccandu: sic ille qui no potest tādū expectare q soluat ei vinculu nisi illud rumpat. Arguit etiā eos ab idustria peccadi no ex ignorantia. Unde o Et dixisti: Non seruiā. s. facto dixisti: etsi no verbo q non seruies domino. Sic potest dici monachis: i A seculo cōfregisti iugū meū. s. postq non fuisti puer. O diu em sunt pueri sub magno iugo: sunt regularis discipline: sed postq iam non vocant pueri: no ita iugo subdunt. n Rupisti vincula mea: quonies per inobedientia plati peccasti. Osee. xi. b. In funiculis adā trahā eos. i. i pceptis iuris naturalis: i vinculis charitat: i. i pceptis vel pceptis in euangelio supadditis. o Et dixisti: Non seruiam: quia no solum verbo inobediens fuisti: sed z facto. q multo melius vt expectemus q domin: in fine a nobis.

soluat hec vincula: q nos ante mortem ea soluamus vel ru/pamus tanq furiosi qui nec vinculis possunt teneri. Tūc em dicemus: Dirupisti vincula mea. Unde solutis. s. iam vinculis: tibi sacrificabo hostiam laudis. p In omni enim colle sublimi. Hoc dicit: quia in excellis montibus im/molabāt. Unde sepe dicit de regibus: Verutamē excelsa no

abstulit. q Et sub omni ligno frondoso: ppter refrigerium z placentiā ymbre: r Prosternebatis. i. idolis seruitibas: qd est prosternebas. qd est prosternebas. s Abseritrix: quasi ita vilitate sicut pster/nit meretrix omnibus trāscentib: Vel eam meretricē vocat: quia viro relicto. i. deo viuo: idolis qst adulteris adhibebat. s Hystice: hoc factum q pollere querūt in sciētia seculari: que per excelsos mōtes: z in pulchra z cōposita eloquētia: que p frondosas arbores des/gnatur: relicta sacra theologia: que est vera animē spōsa. Al ad litteram: multi fornicantur in locis virentibus et amgnis. Sap. ij. b. Nullū sit pratum qd no pranseat luxuria nostra. Job. iij. g. Filij reguli infirmabat capharnaū: qd iterptaē villa fortitudinis vel cōsolatiōis: qz pulchritudo creaturarū multos facit fornicari. r Ego aut plantauit vineā electam. Loquit de populo qst de vinea: improperans et bñficia patrū qd no est imitatus. i. de bonis palmib: sicut de plantatura electa te feci. i. de bonis patribus. Alia littera habet: Ego te plātaui vineā sozerb: qd est locus vbi sunt optime vinee. Al fm alios est genus optime vitis. q. d. plātaui te de optimis patrib: quasi de optimis palmib: et electis. v Omne semen verum: plātaui in te. s. pmos patres: vt abraam/isaac/iacob: z alios. r Quomō g couersa es mihi in prauū. q. d. mirū est q facis fructum prauū: cum de tam bonis plātata fueris. v Vineā alienā: quā supple facta es: quasi no es illa. i. talis qualē plātaui. Hāc g vinea du/as trib: vocat: de q Esa. v. b. Vineā tñi exercituū dom: isrl est z viri iuda germē ei: delectabile. Septuaginta: Quō m/hi versa es i amaritudinē vitis aliena: Ibidē. a. Catabo dilecto meo in cornu filio olei. i. in loco vberi. Hoc canticū lugubre ē. Un Luc. xij. f. Aides dñs ciuitatē fleuit sup eā. Cau/sa autē flerus ibi subdit: Expectauit vt faceret vvas: fecit autē labruscas. Sic mystice. Religio: vinea electa fuit in pnis religiosis. Hanc dñs muniuerat fossa humilitatē z paupertatē et muro patiōtē: et edificauit in ea turre. s. charitatē: z putauit eam p iuges cōfessiones vl maceratiōes. Ibi etiā erat torcular regulariu obseruatiar. r Quō g puerfa es mihi i prauū vinea electa: Quia exterminauit eā aper de silua. s. p gula z luxuria q i apro significant: qd e atal imūdiū. Singularis ser: depast: e eā. i. p proprietates burfax vl voluntatū destructa e maceria ei: p impatientia. Cecidit turris charitatis: dū oēs q sua sūt querūt: no q iesu christi: qz ppria cōmunitas anteponūt. Perditus etiā e sarcul: cōfessiois: dū sapit eis carnalia z desipiūt eterna. Repleta sūt fossata paupertatis z humilitatis: quia diabol: apportauit aggerē ad capiendā munitionē. i. multitudinē temporalū: vt d: Abacuk. j. c. Hęc e vinea aliena: qz de manu naboth iezraelite: trāsruit in dominiū achab: vt d: iij. Regl. xij. i. de manu christi ad manū diaboli. Naboth em interpretat pphetās. Christ: em fuit vir ppha potens in ope z sermone. Ipse iezraelita est qd interpretat seminās. s. mundū semine verbi p se z aplos. Achab interpretat frater patris: hic est diabol: q voluit esse frater patris. i. similis altissimo. Hū g facta e aliena. Un Thren. iij. a. Qui nutriebant i crocīs amplexati sūt stercoza. Qui em bibebāt vinū clarissime itelligētē iā bibūt portū aque turbide egypti. i. voluptatis que turbida d: q fm Gregl. imaginē no reddit: qz mortis memoriā tollit. Un Thren. j. c. Sordes ei: i pedib: eius. i. in affectibus:

Ps. 114.

Ad litterā

3. et. 4. Regl.

Esa. 5. a.

Al. foreth

Dystice

Dystice

Ps. 79.

Pbil. 2. c.

Luc. 24. c.

Ad litteram

E

etis. i. i affectibus: nec recordata e finis sui. Similiter bibit aqua asyrioru: que ad litteram e ephrates: qui significat fructificatione i teporalib. **A** Si laueris te nitro etc. Red arguit hic quosdam de iudeis qui credebant se iustos ppter opa que da q faciebant de genere bonoz. Et nota q nitra vl india qda est regio/ vbi cu pluit in estate e vehe metia calor/ r humor statim consolidat i modu lapidis vl crystal/ li: solidatu: dicitur: qd postea terit i puluere r ponit i aqua loco cineris. Et illa aq optima est ad lauandu vestes: qz tenacissimas sozdes purgat. Unde sup illud Prouer. xxv. c. Acetum in nitro qui cantat carmina cordi peruerso: dicit Blo. q nitru dicit a nitria regione: que forte idem e qd india: nec multu vt dicit a specie salis distat: quia sicut seruo solis salem coficit in litore maris vt induret aqua marina in petrosam naturam: sic ibi fit ex pluuia estua: vt dicitur e. Unde / **A** Si laueris te nitro: qd optime sozdes abluir. **B** Et multiplicaueris tibi herbam borith: qua coiuncta aqz optime sozdes abluunt. Borith em hebreu vocabulu est: r nome est cuiusdam herbe: que valde purgatiua est pannozum. **C** Maculata es iniquitate tua coram me. i. in peccatis tuis in conspectu meo/ licz munda videaris p hypocrisim in pspectu hominu. Septuaginta habent: **H**erbam fulloniu q nascit in locis vtrentibus r humidis in palestina regione: que vim habet ad abluendas sozdes. Dicit autem hic Hieronymus q leuia peccata leuiter purgant: peccata ho grauiora q ad morte trahunt: nec nitro nec herba borith dilui possunt. Ipse autem dicit q p nitru r herbam borith intelligitur penitentia. Contra / **E**zech. xviij. f. Quacumqz hora etc. Solutio. Opera exteriora penitentie non sufficiunt ad remissionem criminis cum deest in homine interior motus contritionis/ qui solus potest delere peccatum: Unde sumit hic penitentia pro motu eius exteriori. Vel etiam dicit: quia aliqua habent aliqua peccata ita tenacia q nulla penitentia eis iniuncta potest illa delere: nec possunt ita conteri q illa dimittant nisi egritudo adueniat vel excommunicatio. Et hec vocat Hieronymus grauiora toznera: quibz dicit referenda esse hec peccata/ quibus non sufficit nitrum vel herba borith. **D** Quomodo dicitis: non sum polluta etc. qsi frustra iactas mundiciam/ cum sequaris idolatriam. **E** Post baalim non ambulauit ipsi sacrificando. Baal r baalaim idem sunt in diuer sis linguis. **F** Vide vias tuas: qsi si excusare te vis/ sidera qd feceris: **G** In coualle. i. filioz hennu: vbi coluisti baal: quia ibi erat phanu eius. Septuaginta. Vide vias tuas in pollendion: qd interpretat sepulchru multitudinis. Locus est quidam pulcherrimus iuxta hierusalē vbi sacrificabant traicientes filios suos pignem in illa valle. Et loquitur sicut si diceret adulterez neganti adulteriu: vide domu illius veru/ le vbi in adulterio deprehensa es. **N** aut illa vallis dicit sepulchru multitudinis: hoc dicit p anticipationē: quia postea ibi interfecta est maxima multitudo idoloz. **H** Scito qd feceris. q. d. cogita quomodo idola ibi coluisti: r filios tuos p ignem tophet traiecisti. **I** Cursor leuis explicans vias suas etc. Ostēsa grauitate pcti eoz: vbi dicit: Si laueris te nitro: ostendit desideriu peccandi/ copans eam caprez que velociter currit ad pascua: et onagro qd e animal impatiēs libidinis: r quādo e i summo ardore aperit os suu in supelilio mōris vt ventu pceptat: r que discernit in qua pre sit animal qd gestit: r multu delectat in illo vento: Sic iudei libenter cofabulabant cum illis a qbus ritū idolatrie acceperant vel accipere volebant: in quibz verbis quasi in vento delectabant inueniēdo nouā idolatriā. **V**bi dicit / **I** Cursor leuis. i. caprea: vt dicit Blo. **K** Explicans vias suas. i. cuiusque pcurrentis: quasi tu es sicut caprea ptransiens vias a-

to ppter pascua: sic sepe discurristi ppter idolatriā. **D**ic e vias vl tuas: r e idē sēsus. **E**xplicans vias suas. i. i capo lato qd bz implicitas/ dū i silua manet. **L** Onager assuet i solitudine i desiderio aie sue. i. i feruore concupiscētie aialitatis sue. **A**traxit vetu amoris sui/ ad discēnēdū animal qd gestit. Sic toto impetu r desiderio libidinis i omniū idolorū amorē ferues. **U**nde o / **F**ullus auertet eā: sic onager si pot auerit a sua libidine. **D**es q querit eā nō deficiet/ qn inueniat eā in idolatria: sicut publica meretrix semper inuenit in pstitulis: qsi nō laborabūt in querēdo: qz cito inuenient. **I**n mēstruis eius inueniet eā. **D**ic redarguit eos de impudētia. **V**alde em impudēs est mulier: q etiā tempore menstrui **B**abylonicę: **A** Si lauerit te i nitro etc. Per nitru r borith q sozdes valde abluir/ austerā penitētia intelligit. Et cōuenit religiosis: q etsi mltā austerā patiant i ieiunijs r obseruatijs alijs: r qz nō faciūt ex amore/ sed tñ timore: vel nō ppter deū sed ppter apparentiā. Tales sūt maculati in conspectu dei/ licz appareāt mūdi i cōspectu hoim. **N**ihil em pot mudare aiaz nisi solus deus: r ideo cū nō e deus in cōspectu hominis: inqnatē sunt vie illius in omni tēpore. Ipse em solus est ignis confās r mūdas argētū r purgat filios leui: vt dicit Malach. ij. a. **V**bi. j. xvij. b. Sana me dñe r sanabor. **P**s. Lauabis me et sup niuem dealbabor. **Q**uod est cōtra illos qui magnā penitentia faciūt in mortali. **Q**uō dicitis nō sum polluta: **C**ōtra illos qui dicūt largā cōsciētia se nō peccare cū famam appetant vel fauorem. **B**aalim em idem est qd supior. **V**ide vias tuas i coualle: qsi hūiliter cōsidera peccata tua: r cōfite: nō excusa/ sed magis accusa: vt venia merearis. **E**ccl. xxi. a. **S**il peccasti nō adqicias iterū: sed r de pñtinis depcare vt tibi dimittat. q. d. si peccasti nō inuenias excusationē: s magl p orationē ipetra diuinā misericōdiam. **V**ide vias tuas i oualle. i. i christo hūillato iterū r exteri. **S**i qd g vult fieri mūdus/ cōparet opera sua isti coualli. **Z**ech. ij. c. **S**crutemur vias nostras r queram r reuertamur ad dñm. **P**s. Absorpti sunt. i. reputat se absorptos: r nihil esse: iuncti petre iudices eoz. i. christo cōparati. **C**ursor leuis: quia virtū lenta/ virtū impetuosu: vt dicit Seneca. j. viij. c. **O**mnes conuersi sunt ad cursum suū quasi equus in impetu vadens ad pliu: **E**t ideo corrūit r nesciūt vbi: vt dicit Prouer. iij. c. **H**oc etiā faciūt illi qui tota die vadunt romā: q diligūt mouere pedes suos r dño nō placēt: vt. j. xvij. **O**nager assuet i solitudine. i. monachz tēdio affectus in religione. **I**n desiderio aie sue. i. pro desiderio sue animalitatis implēdo. **A**traxit ventū amoris sui/ inanis appellatiōis vel cuiuslibet vani opis. **F**ullus auertet eam: quia p nullo dimittet appellatiōē: quia non curat quātūcūqz expendat dūmodo discurrat r impleat qd vult. **D**es q querit eā nō deficiet: nō erit i curia ostentius vel aduocat qui nō habeat de suo. **I**n mēstruis eius inueniet eā. **M**ēstruis venit ex supfluitate r imūdiā est: r significat supfluas cōcomitatiōes somarioz r socioz qz ducūt ad curias p imūdas comēfatiōes. **I**n mēstruis eius. i. in peccatis laicoz: quibz etiā hodie peiores sunt monachi. **H**oc etiā exponit de fornicarijs ad lraz: **O**nager em e agrestis asin: qz ita i voluptate ligati sūt qz oēs sēsus rōnis et scie dei in eis euacuatur e r obscuratur: ois em libido nō nisi in ventre est: r ppter breuitatē r ppter vanitatē/ qz sine fructu est: r ppter verborū de luxuria vanā r deceptoriā simulatiōnē. **V**bi Prouer. vj. c. **F**renauit eū multis sermonibz r blanditijs labioz ptraxit illū: **S**tatim eā sequit quasi bos ductus ad vicinā. **D**e talibz dicit Cursor leuis. **V**bi ibidē dicit: **B**arula et vaga

Et. f. mas

Dyffice

P. 9.

P. 10.

P. 14.

Ad litteram
 P. 10.
 P. 11.
 P. 12.
 P. 13.
 P. 14.
 P. 15.
 P. 16.
 P. 17.
 P. 18.
 P. 19.
 P. 20.
 P. 21.
 P. 22.
 P. 23.
 P. 24.
 P. 25.
 P. 26.
 P. 27.
 P. 28.
 P. 29.
 P. 30.
 P. 31.
 P. 32.
 P. 33.
 P. 34.
 P. 35.
 P. 36.
 P. 37.
 P. 38.
 P. 39.
 P. 40.
 P. 41.
 P. 42.
 P. 43.
 P. 44.
 P. 45.
 P. 46.
 P. 47.
 P. 48.
 P. 49.
 P. 50.

Tempore mēstrul adulterat. a **Prohibe pedē tuū a nuditate** rē. Irrisio est. q. d. dñs: fac si potes vt nō captiuert; et caueas mala que factururus sum tibi: que captiuus solēt accidere. **Prohibe pedē tuū a nuditate: r guttur tuū a siti.** Ad istam em captiuū sepe r famē r sitim r nuditatē r siliā patiunt. Vel ē admo/nitio. Inō facias ea p/pter q̄ faciā te: vt nū/dīs pedibus/vel sitire/vel esurire: r hūmōl. Et loquit p̄ similitudinē: Solent em mariti spoliare vxores et facere eas scitunare vt corri/gant ab adulterijs suis: r cōminant eis talia mala si adulterauerint. **Et dixisti: Desperavi.** Respōdet q̄ si adultera irata que q̄n improperat ei necatū suū: r monet redire ad vrū suum/ accipit q̄nq; occasione nō redēdū ab allo/ dicit: Ego itantū eum offendit q; decepto nō habere pacem cū eo: r ex quo ita eū nō reuertar: sed faciā qd̄ voluero. **Uñ seq̄t; c. Nequaquē faciā: Adamauī rē.** qz itantū deliqui q; nō possem dño recōciliari. Hoc aut dicit: non quia ita sentiat/ sed qz nō vult redire: quasi ex hoc accipiēs velamē malicię. Nequaquē faciā. i. nō redibo ppter minas tuas. **Et post eos ambulabo/ idola colendo.** e. **Quō rē. q. d. dñs:** qz nō vis idola dimittere/ ex hoc accidet tibi cōfusio r ignominia. **Uñ/ Quō cōfundit fur q̄n dephendit/ in facto: f. Sic cōfusi sunt. i. in primo est vt cōfundant: g. Domī isrl: id est sup trib. Ela. j. g. Cōfundent ab idolis quib; sacrificauerūt: r erubescēt sup hostīs quos elegerāt. b. Pli r reges eoz rē. i. r maiores r minores: q̄n cōmunis erit omnibus cōfusio. i. **Dicētes. i. quā dicebāt: k. Ligno. i. idolo ligneo: l. Mater me es tu: q̄n pcuras mihi oia bona: m. Et lapidi. i. idolo lapideo: n. Tu me genuisti: q̄n multa bona mihi fecisti: Sic dicit de aliquo diuitē q; dicit autē illi: ille fecit totū eū. Hęc oia idola inuenerūt chaldei destrūctes ea in domib; illoz: vnde maxime corā illis cōfusi sūt: sic cū latro furtū suū portat sup collū suū/ maxie cōfundit cū sic ducit ad suspēdiū. o. **Terterūt ad me tergū et nō faciē. i. cōtēperūt me/ cōuertētēs se ad idola. p. Et in tpe afflictiois. i. captiuitatē: suę dicēt: q. Surge r libera nos: qz tu dormis in captiuitate nrā: q̄n multū audacter peteret auxiliū: Quem em p̄ bñficia nō senserunt/ p̄ tormentata. sentient: qz vexatio dabit intellectū auditui. Ps. Cognoscef******

Ps. dñs iudicia factus. Et subdit quid eis rideat dñs. r. **Ubi sūt dij tui q̄s fecisti tibi: q̄n pete ab eis auxiliū/ nō a me. Surgat r liberet te rē.** Irrisio est. Uñ aut deberēt te liberare: qz plures sūt. Uñ seq̄t; r. **Scdm numerū q̄ppe ciuitatū rē.** Vel hoc dicit ne excusent se q; non debeant omnes puniri. q. d. imo: qz in omnib; ciuitatib; eoz fuerūt idola: vnde omnes debent puniri.

Ps. rula r vaga/ quietis impatiēs: nec valēs in domo cōsistere pedib; suis: Nūc foris/ nūc in plateis/ nūc iuxta angulos insidiās. a. Prohibe pedē tuū a nuditate r guttur tuū a siti. i. a peccato/ qd̄ facit nudū r sitire. De pmo Apoc. xvj. c. Beat; q; custodit vestimēta sua/ ne nud; ambulet. Calclamēta sūt de pellib; mortuis. i. de exemplo sanctor; q; calclamēta h̄re iubent pascha comesturi: Exo. xij. b. Ergo facta p̄cedentiū recolam; r nō erūt graua que sustinem;: Vel de cogitatioib; mortis. Uñ Cant. vj. a. Quā pulchri sūt gressi tui in calcamētis siliā p̄ncipis. i. q; pulchra opa tua in memoria finis. Guttur p̄hibet a siti. i. a cupiditate r esu tpalii. Sic febriētās/ quāto plus bibit: tanto plus sitit: sic q; cōgre/gat tpalia magis r magis appetit. Uñ Job. iij. b. Qui bibe/

rit ex aqua hac sitiet iterū. Hieronym; Cupiditas habita famē nō satietatē parit. Sicut q; infirm; p̄ cōsideratōe infirmī tati/ debet potū restringere: sic pctōz sitim p̄sideratōe mortis. Uñ Hieronym; Facile contemnit oia q; sp̄ se cogitat mortis. Uñ Elia. v. d. Captiu; ducit; e; plus me; qz nō habuit sciētīā. e. **Quō cōfundit fur rē.** Confundant monachi q̄n inueniunt eoz pprie/ r in iustate fur/ ra sunt. Sicut fures sūt r latrōes: qui paupe/ rum bona diripiūt: vt vfurarij p̄lati: q; me/ rūt tpalia/ nec semināt spūalia. Similit; i iudicio apparebūt peccata cuiuslibet coram iudice ac si essēt suspē/ sa ad collū. L. b. rē. j. e. Cōuolūt; sūt r im/ positę iniquitates meę

collo meo: infirmata est virt; mea. Ps. Cōfusi sunt q̄n deus spreuit eos. j. r. c. Confundant omnes qui psequunt me: quia non intellexerūt opprobriū sempiternū quod nunq; delebit. o. **Terterūt ad me tergū rē.** Sic apostatāt multi a religione: sed postea pudore r fame cōpulsi redēdūt/ misericordiā postulātes: dicēdo: q; **Surge r libera nos.** Zach. vij. c. **Terterūt scapulā recedētēs: r aures suas aggravauerūt** ne audirēt legē. r. **Ubi sūt dij tui rē.** Hoc pot; dici multis p̄lati; q; ponūt cōfidentīā in cardinalib; r ep̄s/ facietes eos sibi amicos de māmona iniquitatis: sed q̄n depositi sūt/ illi sunt q; magis nocēt. Deut. xxxij. e. **Ubi sūt dij eoz in quib; habebāt fiduciā: Uñ Eccl. vj. a. Est em amle; fm temp; suū r nō pmanebit in die tribulatiois.** Scdm numerū q̄ppe ciuitatū rē. i. fm diuitiaz multitudinē erit vitioz multi p̄licatio. Osee. iij. b. Scdm multitudinē eoz sic peccauerūt. Ps. **Ufructu frumētū vini r olei sui multiplicati sunt. i. i peccatis.** **Quid vultis rē.** quasi ita pater omnib; q; dereliquistis me: q; non potestis vos excusare. Vel sic: **Quid vultis mecū iudicio cōtendere: q̄n dicētes/ nō debere omēs puniri: imo/ quia/ r. Dēs dereliquistis me.** Stultū est cū deo cōtendere. i. se de peccato excusare/ cū deus eū accuset. Uñ Ps. **Nō iustificabit in cōspectu tuo omēs viuēs.** Job. xxv. a. **Uñ quid iustificari pot; hō cōparat; deo: Dēs dereliquistis me.** Ps. **Nō est qui faciat bonū: nō est vsp; ad vnū.** Et ne forte dicāt q; penitissent si correxissent eos/ subdit: **Ufrustra pcussi filios vros: quasi correxi eos vt plagis filioz discerēt;: qd̄ austeriori medicamie essetis medicandi. Frustra dico: quia/ 3. Disciplinā nō receperūt:** quasi plagas receperūt/ sed nō disciplinā: qz nō inde correcti sunt. Filios autē vocat ciuitates iudeę: q; tā omēs fere vastate erant a sennacherib; **Uñ debuisse cogitare/ tā sodomitę puniti sunt qui minus q; nos peccauerunt: qz templum habem; iux; nos: vñ magis puniemur nisi peniteam;.** a. **Deuorauit gladi; v; pphas vros: q̄n correxi vos s; vos disciplinā nō receperūt;: s; interfecit; pphas ad vos missos.** Iō dicit; vestros: sicut elaiā r zachariā filiū barachę r etiā h̄le remiā: vt Matth. xxiij. d. **Uñ in hierlm q; occidit pphas et lapidas eos q; ad te missi sunt.** Vel **Deuorauit gladi; v; pphas vros. i. meritis vris interfecit sūt pphę vri. i. p̄secudo: sic pphę baal q; interfecit helias. iij. Regl. xviij. g. Et h̄ie u. iij. Regl. x. c. Dñe autē Glo. Gladi; vester nō me;.** Sed vt h̄ intelligit de pena inflicta/ aut de iustigēte. Si de pmo: nō/ ne Amos. iij. b. **Si erit malū i ciuitate qd̄ dñs nō fecit: Si de secudo: nonne. Ela. x. b. Uē assur virga furoris mei. Solutio Ezech. xviij. e. Non est voluntatis meę mors impj;: q̄n nō meę absolute s; coacte: Sic q; ip̄si interfecēbāt pphas bonos/ nō sūt voluntat; dñi: sic q; similit; interfecēbant illi pseudo**

In prologo bl blie. ca. 8.

Deut. 32. c.

i. 11. c.

Ps. 52.

Ps. 4.

Ad litterā

Ps. 142.

Ps. 15. et. 52.

a dno no fuit. f. voluntatis ei? simpliciter: sed qsi coactus hoc pmisit. Unde Ezech. liij. d. No buillavit ex corde suo: et abiecit filios hominu. Intelligit hoc de infligete pena. f. de nabuchodonosor. Unde a Quasi leo vastatur generatio vestra. Ecliptica est oratio: vnde est supple q quasi leo vastat. f. sic vastat generatio via ab hostibus: et tamen vos i scelerere vno pmassistis: i q apparet et dei magna misericordia: q p alioru pena voluit vos reuocare: sicut coram magno leone corripit leunculus: et sic corripit leo magnus: et magna vestra stulticia: q nec sic correcti estis.

III. vastator.

bus: et tamen vos i scelerere vno pmassistis: i q apparet et dei magna misericordia: q p alioru pena voluit vos reuocare: sicut coram magno leone corripit leunculus: et sic corripit leo magnus: et magna vestra stulticia: q nec sic correcti estis.

P. 34. Ps. Dissipati sunt nec

P. 38.

copuncti. Ps. Destruisti eos ab emundatione. i. a tribulatione que deberet eos mudare. f. vi. g. Frustra conflavit conflator: malicie em eorum no sunt consumpte. Unde pot exponi sic alio mo d sine suppletione: a Quasi leo vastatur generatio vestra. i. sicut leo corripit ab homibus et fugatus ne capiat predam redit: sic generatio vestra a pphetis corripit p iminas et tamen in malo pferatis. Ideo Ezech. xvi. e. Zelus meus recessit a te: no irascar tibi in perpetuum. Osec. liij. c. No visitabo super filias vestras cu fuerint fornicate. Vel sic puncta: Gladii vester pphas vros deuorauit qsi leo. i. crudeliter. i. sicut leo vastare solet et audissime predam reperta la: cerat: et p b b vastat. i. vastabit generatio via. Alia littera habet: Quasi leo pugator generatio via. i. generatio via semp remanet crudelis: et ia illa capta et destructa omis alie nationes se ea insultauerunt qsi contra leone vel lupu: sicut leoni et lupo oes ex omi pre insidiant qsi videt eos: quia rapiunt oues. Et hec insultatio ponitur Amos. liij. d. Quod si eruat pastor: de ore leonis duo crura aut extremu auricula: sic eruent filij israel q habitant in samaria. a Quasi leo re. Sic etia ecclia modo qsi ab omib circūquaq impugnatur: sic nauicula petri circūquaq ab oib marinis fluctib. Quid dicit dñi. Dic impropere eis beneficia fertilitatis frę quā dedit eis: qsi intelligite q dicit vñ q feci vob. Quid quid solitudo facti su israel. i. terra q nullu fac fructu. e. Aut terra serotina: q interpolatim facit fructu ab anno tertio in tertiu vel quartu: qsi no dedit eis terra sterile nec interpolate ferentē sed prinue fertile. Al. Quid solitudo re. q. d. videt q ego sim vobis qsi terra sterilis: aut q raro portat fructu: qz sicut talis terra inuite habitat et colit: sic vos dimissistis meū cultu. Septuaginta p serotina habet: plena sentib. Talis em terra ideo relinquit: qz pauci ea inhabitat: sic iudex cultu dei reliquerat: qz pauci illu tenebat et multitudinē hoim in idolatria sequebant. Contra illud Ero. xxiij. a. No sequeris turbā ad faciendū malū: qsi nunq cultu meū inutilis et infructuosus est: q. f. cultorib meis nunq retribua premiū vel no corinue tribuo subsidū. f. Quare q dixit popul? quodā meus? g. Recessim? a cultu tuo: h. No veniem? vltra ad te: colendū vel adorandū. Sic em dicebat desperates: quasi vltra no reuertemur ad dñm ex quo semel a cultu ei recessim?. Sic no pot dicere alijs q obediēs dño q sit de? terra sterilis ei. An Ps. In custodia illis retributio multa. Tob. liij. d. Vltra bona habebim? si timuerim? deū et recesserim? ab omi peccato et fecerimus bñ. Quā quid obliuiscet virgo ornamenti sui. q. d. ego no libeter obliuiscat anulū et alia ornamenta desponsationis sue: vt placeat sponso cui debet tradi nuptui: q tñ parua sūt respectu mei. k. Aut sponsa fascię pectoralis sue. i. vitte ligatis mamillas. f. cu iam desponsata est: cui tā mamille crescunt vt deceter defluat. q. d. dominus: si tu oblita es ornamenti legis qd tibi dedi: et timoris mei q deberes te restringere ne deflueres i peccata. An? Popul? vo me? qui tñ est ornamenti eoz: et fascias ligas et custodis eos. w. Ob-

P. 18.

litus est mei: qui i infinitu sum pccosior omnib? opibus: et oia que desiderant no valēt mihi cōparari: Prouerb. liij. b. n Dieb? inumeris. i. multis. Unde aggrauat peccatum a diuturnitate. Sic ecclesia sponsa christi est: non habens maculam neq rugam. i. mortalū peccatorū: q ad militatē: vt veniatū vel alicui? corruptiois: quo ad trisphantem. Job. liij. d. Qui habet sponsā sponsus est. Per fasciā peccatoris sapia vel intelligētia doctrine sacrę significat: p cęta ornamenta stures aie. Tñ sacerdotib? in lege dabat pectusculū eleuationis et armus separationis: qz hi sunt q pauptue debent polleere in doctrina et vita. An? et rationale suphumerali iugebat: Ero. xxvij. Diligēter q debet qliber se ornare vt possit placere tā magno et nobili viro vel sponso: qui etiā est ornamentū ipsi? spōse: qz traduce i amplex? spōsi. f. in glia. An? Esa. xxvij. b. In illa die erit dñs exercitus corona glorię: et fertū exultationis residuo ppli sui. Sz no traduce i amplex? ei? q no placuit. i. Cor. x. g. Ego p oia omib? placeo. Job. viij. d. Quę placita sunt illi facio semp. o. Quid miteris bonā ostēdere viā tuā. Hoc dicit ptra quosdā hypocritas de iudicis: q ppter exterioria bona q faciēbāt pmittebāt sibi impunitatē. p. Ad querēdā dilectionē: quasi ad placandū me. q. Quę insup et malicias tuas. i. super et vltra malicias qz faciēbas. p. Docuisti vias tuas. i. peccata tua altos. Ut hec dictio malicias? appositue cōstruit cū hac ditione vias. Sic insup docuisti vias tuas. i. peccata tua: q non solū fecisti sed ostēdisti. Vias dico malicias tuas. i. q sūt malicie tuę: quasi no solū peccasti sed fm vias maliciofas alijs vicinis ciuitatibus ostēdisti. Al. Vias tuas docuisti malicias: id est maliciose in eis ambulasti: et alios maliciose docuisti. Talis doctor sedet in cathedra pestilentię. Et in alijs tuis inuēt? est sanguis aiaz pauperum et innocentum: id est in tuis pncipibus qui alios regere et ptegere deberēt: inuēta est substantia pauperū quā in iudore et sanguie aie acqstierāt: qz bona eozū rapiebāt. Al. ideo dicit substantia sanguis: qz est vita homis paupis. An? qui rapit eā rapit vitā: vnde homicida est. Eccl. xxxij. d. Danis egentis vita pauper? ē: q defraudat illū hō sanguinis est. Ibidē: Qui offert sacrificiū de substantia paupis: qsi qui victimat filiu in cōspectu patris. Al. In alijs tuis. i. i manib? tuis: ad literā: qz homicida es imolando filios tuos et traiciēdo p ignē. Unde Esa. j. d. Dan? vestre plene sunt sanguie. Vel dūq alę sunt potestas secularis et corporis fortitudo: quib? mali vberāt et spoliāt paupes. Vel alas hierusalē vocat vicinas ciuitates: quarum ipsa est metropolis et que ad eam ptebant. Sanguis animarum pauperum. i. rapina vicinorū pauperū suoz. Depdabant em vicinos suos exēplo et fortitudine hierusalē: vel sanguis effusus: qsi vos effuditis sanguinē o vos hierosolymite: alaz vestraz. i. hominū in ciuitatib? vobis vicinis habitantiū. Vel alę plati sunt diuitie et potestates ei? Per diuitias debēt defēdere subditos suos a paupertate: Per potestatē ab inimicorū impugnatione. Sz ecōtra eos expoliāt et cōculcant. Osec. liij. d. Ligauit eū spūs in alis suis. i. diabolus ne p diuitias releuet paupertatē eoz: vt p potestatē eos defēdat. Zach. v. d. Dūq mlieres egrediebant et spūs i alis eaz: et habebant alas quasi alas milui. r. No in fossis inuē eos: qsi no occulte s aperte peccauerūt. Esa. liij. b. Peccati sui qsi sodoma pdicauerūt. An? seq? v. Sed i oib? q lupra memorauit: qsi sub oi colle sublimi: et sub oi ligno ironoso. Esa. liij. b. Dilixisti strarū eoz manu apta. q. d. aperte homicidia ppetrabāt. Vel? r. No in fossis inuē eos: id est interfectos in abscondito illos qz interficiebas. v. Sed in omib? q supra re. qz si inuenirent illi interfecti i fossis possent se excusare

Ep. 54

B

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including various scriptural references and commentary.

possent se excusare / dicentes: Bñ licuit eos nobis interficere: qz latrones erāt: inuentim em eos i fossis: qz lex cōcedit occi- di furē de nocte p fodiētē domos: Sed iniuste occidistis eos: et de hoc sū testis: qz nō inueni eos i occultis locis. a. Et dixisti: Absqz peccato z innocēs ego sū. Facebant em se iustos in respectu decem tribuū: z ideo non debere puniri.

Ut propterea auertat zc. Valē ē peccare: per ē peccatum factum manife- stare: sed pessimū ipsū defendere z se innocē- tē reputare: qd faciūt excusates se. Et iō dic

Ps. Nō declines cor meū in verba malicie zc. Et ideo qz dicebas te non iuste puniri: c

Ecce ego iudicio cōtendā tecū: quā si iudicio iusto nō potētia te puniā. d. Et qz dixeris: nō pec-

memorauī. Et dixisti: Absqz peccato z innocēs ego sum:

z ppter ea auertat furor tuus a me. Ecce ego iudicio con-

tendā tecum: eō qz dixeris non peccaui. Qz vilis facta

es nimis / iterans vias tuas. Et ab egypto cōfunderis / si-

cut cōfusa es ab assur. Nam z ab ista egredieris: et man-

tue erunt sup caput tuū: qm

caui / vt pua. Hieronymus. Valē pccm ē pccm factū nō luge- re siue excusare / qz peccatū illud pcc fecisse. e. Vilis fa-

cta es nimis / iteras vias tuas. i. sepe reiteras peccata. Ps. Disperierūt i endos: qd interpretat fons generatiōis. Et sūt q generationē peccati semp habēt in fonte: qz sunt semp i

ncipio peccati: Et ideo facti sunt vt steruus terre. Esa. lvij. b. Humiliata es vsqz ad inferos: in multitudine vię tue labo- rasti: nec dixisti / quiescā.

Et ab egypto cōfunderis sic cōfusa es ab assur. Qm iudei vt ipetū egyptiorū declina- rent / fugiebāt ad assyrios: qz nihil profuerūt eis: Ab egyptijs em victi sūt: vt dicit. Regl. xlij. f. qd patet i occisiōe iosep a pharaone nechao. Rurū aut vt irā assyriorū fugerēt / ad egyptios cōfugiebāt: sed nō min⁹ victi sunt ab eis: vt patet. j. xlij. g. Increpant g qz spem ponūt in homie. q. d. ficid cōfi- des in assyrijs decepta es: sic cōfides in egyptijs cōfunderis.

Nā z ab ista egredieris. i. a pfusiōe assyriorū qz tā fa- cta erat tpe pphę huius: et illa de egyptijs erat futura. Vel / egredieris a cōfēderatiōe cū egyptijs facta spe frustrata in qd tū cōfidebas. Et em iussit i egyptū sic credētes euadere man⁹ nabuchodonosor: postea venit ibi nabuchodonosor et eos destruxit cū egyptijs.

Et man⁹ tue erūt sup caput tuū: qm si ponet man⁹ tuas sup caput tuū p dolore. Et sic tba mar corrupta ab amnō sparuit sup caput cinerē z man⁹ supra posuit: vt dicit. Regl. xij. d. Vel qz hē: nihil facieris. i. nihil p hoc poteris facere.

Quā obtriuuit dñs. i. cito destru- rit / vel cito destruet. k. Cōfidentia tuā quā in alijs a me posuisti.

Et nihil habebis pspere. Valē em nihil pspere habet in veritate: licz opinens se esse in pspere.

Amisso em deo / nihil in veritate pspere est. Moraliter: Egipt⁹ sunt diuitie q sūt in goro: qz spingunt: BARTH. xij. c. Multi g cōfident in egipto. i. in diuitijs. Itē multi in assy- rijs. i. in scientijs suis De pmiss dicit Esa. xxxi. a. Uē q descen- dūt i egiptū ad auxiliū. Et. xxx. a. Erūt vobis fortitudo pha- raonis in pfusiōe: z fiducia vmbre egipti i ignominia. Ps.

Oculos suos statuerūt declinare in trā. Ideo nō est mirū si diuitie sunt eis tenebre: qz sunt sicut talpę. De secundis. j. x. c. Struē fact⁹ ē ois hō a sciētia sua. h. Et man⁹ tue erūt sup caput tuū. Hoc facit hō qm magnos icr⁹ patit iug ca- pur suū: Sic cōtinue i inferno venient ictus sup damnatos: z vndiqz patebūt ictibus: nec ab eis poterūt se ptegere. Luc. xix. g. Urcū dabūt te vallo inimici tui: z ad litteram: coangu- stabūt te vndiqz z ad trā psternēt te. In hō notat oim maloz pferia q inierit ibi.

Et nihil habebis pspere: In hō oim bonoz absentia. Job. xx. c. Nihil remanebit de bonis ei⁹: cū satiatus fuerit artabit z estuabit z ois dolor irruet sup eū.

Vlgo dicit zc. In hō tertio ca. Expo. Ca. III. p̄tulo loq̄t ad duas trib⁹ metaphoricē: qm vir zeloz / p de vxore sua: q ipso relicto se vni vel plurib⁹ copu-

lavit: quā nūc blandiēdo / nūc cōminādo ad se nūc reuocare. Diuidit aut h capitulū in qnz ptes. In pma ostēdit dñs cle- mentiā suā in hoc q vir vxorē suā in adulterio dephesam nō recipiat: ipse tñ duas trib⁹ de adulterio cōuictas blande reuo- cat. In secūda pte vt magis erubescāt / ad cōsiderationē suoz operū exhortat: ibi: Leua oculos tuos. In tertia pte fa- cit cōpatōnē int̄ duas trib⁹ z decē / ostēdens eas graui⁹ peccasse qz decē: qz cum vidissent decē trib⁹ p peccatis suis captiuas suis / se: nō tñ emēdauerūt se: et qz in loco sancto idola coluerūt: vñ vo- car duas trib⁹ aduer- sarricē isrl: z duas tri- bus p̄uaticatricē iuda: qd graui⁹ ē: ibi: Et dixit dñs ad me. In q̄ta pte dirigit sermo ad duas z ad decē tri- bus: z eoz reuersio p-

obtriuuit dñs cōfidentia tuā: z nihil habebis pspere.

Vlgo dicit: Ca. III. Si dimiserit vir vxorē suā z recedēs ab eo duxerit virū alterū: nūquid reuertet ad eā vltra: Nūquid nō polluta et cōtamiata erit mulier illa: Tu autem fornicata es cū amatorib⁹ mult: tñ reuertere ad me dicit dñs:

dicit: nō q decē trib⁹ sint reuersę: sed aliq de illis: ibi: Uade z clama. In q̄ta ostēdit quō data licētia redeūdi a cyro: illi de duab⁹ tribub⁹ ierūt p̄siliū cū illis q de decē tribub⁹ cū eis fuerāt captiuati / qm vel q̄tē rediret: ibi: In dieb⁹ illis ibit dom⁹ iuda zc. Dic g: m. Vlgo dicit. i. vulgari locutiōe. Si dimiserit vir vxorē suā z recedēs ab eo. i. mulier p̄ adulterū: o. Duxerit virū alterū: nūquid reuertet ad eā vltra: vir: Nūquid nō polluta z cōtamiata erit mulier illa: Debz qz habēt trā illa: p qd inuit q de trā isrl / lo- que qz adulterę mulieri cōpat: qz a vxo spōsō recessit p idola- triā se copulās idolis. De hoc Deut. xxiij. a. Eū vxoz a viro suo egressa duxerit virū alterū: z ille postea oderit illā z vede- rit ei libellū repudij: dimiseritqz eam de domo sua: vel certe mortu⁹ fuerit / nō poterit p̄or marit⁹ recipere eā in vxorē: qz pol- luta z abomiabilis facta ē corā dño. Qd z itelligit hō nō nisi illa boneste incept cōuersari: z de peccato p̄ntuerit: et tunc misericordit debet eā recipere marit⁹. Et hoc p̄t dicit mystice cōtra quosdā hereticos: q tpe hieronymi erāt: qui cū nō aude- rēt p̄dicare publice suā heresim / veniebāt ad simplices sacer- dotes z sub falsa hūilitate cōfitebant p̄ctā suā / qm velle redi- re ad p̄stinā fidē ecclie. Sed ipsi hoc faciebāt vt caute sim- plices ad suā heresim traherēt. Dicebāt em: mihi aliqñ vñsum est de tali sacramēto sic sentire ppter has z has rōnes: z maxi- me qz ille magn⁹ ita dixerat. Si g viderēt sacerdotē dubitare sup hoc / apte assererēt: si aut arguebant / dicebāt ei se nō p̄feri- re: Tales reuera nō recipit dñs. q. Tu aut fornicata es cū amatorib⁹ multis. i. idolis qm fornicarijs. r. Nō re- uertere ad me dicit dñs zc. In p̄mo g ostēdit nobis ex- emplū iusticie. In secūdo exemplū pietatis z misericōdie q plu- res fornicatores suscipit p̄nitētes: in q ostēdit cū peccatib⁹ dñs ex tanta pietate cōpat: quāta sit nra ingratiō z nra improbitas in peccatis pseuerare. Non em cessat dñs a pec- catis nos reuocare: Et ideo vt dicit Grego⁹. tanto graui⁹ / ri improbitate dñs a nobis cōtēminat: quāto cōtempit adhuc vocare non dedignat. Unde Esa. xxx. e. Erunt oculi tui vi- dentes p̄ceptozem tuū: z aures tue audient verbū post tergū monētis. Et Esa. vj. d. Reuertere / reuertere sunamit: reuer- tere reuertere vt intuemur te. i. oculo illo q respiciēs petrū fle- uit amare: BARTH. xxvj. g. Et q vidit et mattheū sedentē in teloneo: in cuius aspectu ille subito p̄fecte cōuersus / ita vt ad ynū vbiū. i. sequere me: relictis oib⁹ seq̄bat eū: BARTH. ix. a. Est em dñs vt caladrius posit⁹ ante infirmū: si oculos in illū dirigit / signū est sanitatis future: si aut auertat / signū est fu- turę mortis. Hęc pietas notat in illo patre: q filiu p̄digū re- uertentē blande z lētāter suscepit: Luc. xv. d. Inde ē q dñs voluit crucifigi habens faciem ad occidentē: z crux adhuc sic portat in ecclesijs: vt ostendat qz p peccatoribus ad occasum gternū tendētib⁹ passus ē dñs. Unde Zach. j. a. Cōuertim i ad me z ego cōuertar

A

140.

81.

Doraliter

19.

Vlgo dicit zc.

ad me z ego cōuertar

ad me et ego uertar ad vos. **Leua oculos tuos i dire/**
cti. i. o tu hierlm circūspice huc et illuc. **Et vide vbi**
nunc pstrata sis. i. quō tu colis idola p q̄ fornicaris a deo.
In vijs sedebas expectās eos. Iudei phana baal
faciebāt i bnijs vbi erat cōcurfus populoz: vt sic plures iui/
tarent ad idolatriā: sic
meretrix ibi sedet vt
plures decipiat. **Quasi latro i soli/**
tudine/ occides eos
spūalit p iductionē ad
idolatriā: sic latro oc/
cidit corporalit. Qd
sic iunge: **Quasi la/**
tro expectās eos:
qz sic solēt latrones iu/
xta vesperā in desertis locis viatozib⁹ insidias parare: sic tu i
biuo sedebas colens idola: vt ad hoc inuitares trāseuntes: et
sic spūalit interficeres. **Ubi nos habem⁹: quasi latro:** in be/
bregō habet: q̄si arabs: qz gēs illa latrocinijs valde dedita ē. f.
gēs arabū. **Uñ descendētib⁹ de hierusalē in hiericho obsidet**
vias et parat insidias: quia in via illa est desertū: sicut habet
Zuecl. x.c. **Et polluisti terrā i fornicatiōib⁹ tuis:**
id est malo idolatrię tuę. De hoc **See. vj. c.** Balzad ciuitas
opanū idolū suplantata sanguie: et quasi fauces virozū la/
tronū: particeps sacerdotū i via interficientiū pgentes de
fronem. **Probēre phibite sūt stelle pluuiaz. i. tantū**
est peccatū tuū qz etiam lumenta tua interfecta sūt p siccitate
et terre sterilitate. **Uñ Probēre phibite sūt stelle pluuiaz**
arū. i. pluuie q̄ in stellaz cōstellatiōe abūdant. Sūt em̄ stelle
signa pluiarū: vnde maiores sūt circa septēbrē. **Vel ibi est:**
stille. De q̄b⁹ **Job. xxxvj. d.** Qui aufert stillas pluuiaz et ef/
fundit imbres adinstar gurgitū. **Et serotinus imber**
nō fuit: de quo magis dolent in terra palestine cum deficit.
Uñ imber serotin⁹: qui venit ad maturandū fruges: tempo
rane⁹ aut dicit: q̄ venit iactis semētib⁹: qui si deficit: nihil va
lere pōt tēporane⁹. **Uñ stillas pluuiaz vocat doctores et p̄di**
catores: q̄ debēt esse ignei p charitatē et celū: clari p intelligē
tiā et exemplū: fixi per ęternoz cōtemplatiōē lumie doctri
ne mundū illuminātes. **Uñ Barth. v. b.** Vos estis lux mū/
di. **Unde Apoc. vj. c.** Factus est sol niger sicut saccus cilici/
nus: **Quia vīra p̄dicatoz in cōspectu dei fulgens: despecta**
videf in cōspectu mūdi. **Vel expone in malo de malis p̄dica**
tozibus. **Unde. j. iij. f.** **Asperi celos et non erat lux in eis: qui**
erūt sol in patria: quia sol de die lucet. **Per diem autē patria**
ęterna intelligit. **Sed modo sunt stelle / que de nocte lucēt: qz**
tenebras mūdi / verbo et exemplo debēt illuminare: qd est plu
uiz doctrinaz mundū irrigare. **Sed / Probibite sunt**
stelle pluuiaz: qz ppter peccata populi sepe fit vt domi
nus claudat oza p̄dicatozū. **Unde Ezech. iij. g.** **Erit tacens**
nō quasi vir obiurgans: quia domus exasperās est. **Est. v. b.**
Hādabo nubib⁹ vt nō pluant sup eos imbrē. **Vel / Probō**
hibitē sunt stelle pluuiaz: quia plati qui debēt esse illu
minatores et irrigatores ecclesię / potius errores semināt: et p
exemplū suū alios corrumpūt. **Uñ lfa alia habet: Dabuisi**
pastores multos in offensionē tui. **Qd et domin⁹ p̄mittit. p̄**
peccata populi: Unde Job. xxxij. d. **Qui regnare facit hy**
pocritā propter peccata populi. **Amos. iij. b.** **Ego phibui a**
vobis imbrē cū adhuc supessent tres mēses vsqz ad messem.
Et serotin⁹ imber nō fuit. i. gratia p quā fructificat et
maturescit semē boni / ppositi vel bonę volūtatis in nobis: vt
crescat in opus vel p̄fectionē. **Temporane⁹ autē imber ē gra**
tia operās vt liberās volūtātē vt bene velit. **De duę alę sunt**
quib⁹ volat mulier in desertū penitētię: Apoc. xij. d. **De sūt**

Et. iij. l.

Caf. j. b. **Recti diligunt te.** **Ezech. j. f.** **Pedes eozū pedes re/**
ctiet: ideo quocūqz ibat spiritus ibant animalia et rote simul.
In vijs sedebas expectās eos q̄si latro et. Ad lras
exponit h de meretricib⁹. **Prover. vij. b.** **Considero recordē**
iuuēne q̄ trāsit p platgas iuz angulū et p̄ via dom⁹ illi gradif
in obscuro aduespascē
te die in noctis tene/
bzis et caligine: et ecce
muller occurrit illi or/
narū meretrixio p̄pa/
rata ad captēdal aial:
garrula / vaga / quētis
ipatiēs. Jō vj. Eccl.
ix. b. **Moli circūspicere**
vias ciuitatis nec ab/
erraueris in platgis il/

arū: et serotin⁹ imber nō fuit.
Frōns mulieris meretricis fa
cta ē tibi: noluisti erubescere.
Ergo salte amodo voca me
pater me⁹: dux virginitatē meę
tu es. Nūquid irascēris i p/
pētū aut pseuerabis i finē:
l. Vel. Expectās eos. i. demones: vt exponat hoc de p̄
ueniētib⁹ temptatiōes diaboli: et q̄si illis occurētib⁹ vt cum
eis vadāt et se associēt ad faciendū malū. **Thren. j. b.** **Abie**
rūt absqz fortitudine ante faciem subsequētis. **Frōns**
mulieris meretricis facta est tibi et. **Doc respicit ad**
hoc qz ipsa dixerat se esse innocentē et absqz peccato: et ad hoc
qz flagellauerat et tamē nō recipit disciplinā: imo nec erubuit
imo qz magis i hoc peccabat qz sua scelera denegabat. **Diē qz**
Frōns mulieris meretricis et. q̄ verecūdiā omnē ami
sit: vt q̄ dicunt mulieres vsqz omnib⁹ se exponūt nullū eru
bescētes. **Qd et pōt dici de omni homie qui in peccatis suis**
gloriat. **Ezech. xvj. b.** **Exposuisti fornicatiōē tuā omi trās**
cuntū vt eiūs fieres. Jbidē. c. **Fecisti tibi lupanar et edificasti**
tibi prostibulū in cūctis platcis: ad oē caput vsqz edificasti ti
bi signū p̄stitutiōis tuę. **Sic isti publice et inuerecūde adora**
bant idola sua. **Est. xlvij. a.** **Sciui quia durus es tu et ner**
uus ferreus ceruix tua: et frons tua ęra. **Ezech. iij. b.** **Omīs**
quippe domus isrl attrita fronte est et duro corde. **Ibi sunt pe**
lozes demontb⁹: qui vt dicūt de aliquib⁹ vitijz erubescūt tem
ptare homies: vt dicūt Ezech. xvj. g. **de filiis palestinaę que**
erubescūt in scelerib⁹ hierusalē. **Ergo salte: et si ampli**
non vis facere: k amodo voca me pater meus: scz
creatorē. **I dux: qui doceo quomō ab errore tuo de**
beas recedere. **Virginitatē meę tu es: in patri⁹**
qui idola non coluerūt: quasi anteqz idola colerem fuisti dux
virginitatē meę. **I p̄se em̄ animas eozū et omnū fidelium**
despondet amplexib⁹ suis. ij. Corinth. xj. a. **Despondi vos**
vni viro virginē castam exhibere christo. **Debet autē eum**
homo vocare patrē: nō tm̄ ore: sed et corde et opere: quia nō
omnis q̄ dicit mihi: dñe dñe intrabit in regnū cęloz: vt dicit
Barth. vij. c. **Nec omīs q̄ dicit pater noster ore: sūt et filij:**
sed si q̄s eū timet et reueret filiali reuerētia: fm̄ illō Dalach.
j. b. **Si ego pater vbi honor me⁹: si ego dñs vbi timo me⁹:**
Ite qui eum imitat fm̄ possibilitatē suā tanqz filius patrem.
j. Corinth. xj. a. **Estote imitatores mei sicut et ego christi: fm̄**
illud Job. vij. e. **Si filij abraę estis opera eius facite.** **Irem**
qui eius disciplinā patienter patitur. **Unde Job. xij. b.** **Ca**
stigat omnē filium quē recipit: Si ergo extra disciplinā cētis
et. Hęc tria faciunt hominē deū vocare patrē suum. **Tertius**
est dux virginitatē: quādo virginitas et alia bona que facim⁹
p que et desponsamur / ipsi soli attribunūt. **Doc autē congrue**
potest dici de illis q̄ in peccatis suis pseuerāt. **Amodo sal**
tem / satis peccasti / modo quiesce. j. Pet. iij. a. **Sufficit em̄**
p̄teritū tēpus ad voluntatē gētū cōsummandā his q̄ ambu
lauerūt i luxurijs et. De sine autē diē i bidē. b. **Sim autē finis**
appropinquabit: Estote itaqz prudētes / sobrij et vigilate i ora
tiōibus et hoc est: k amodo voca me pater me⁹: vt in orōne
oñica dicim⁹: Pater noster et. Quāto ergo vt dicit Hiero
nym⁹ / deus est clementior qui salutis viam post fornicatiōē
ostendit: tanto miserior peccatoz / qui post tot et tanta vulnera
nō vult recipere sanitatē. quā tamē ita benigniter offert medic⁹.
nūquid irascēris i ppetuū: q̄si ita dicas mihi: ecce
tanqz dux monēt ab errore idolatrię recedere et ad se viā redi
re: vt virginitatē quā dedit ante / iterū det. o In p̄p̄e
tū. i. diu: p Aut pseuerabis i finē. i. diuissimē: q̄si
ira dicas mihi

Ad litterā

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other works and commentary.]

Distice duo vbera sponse: **Caf. iij. b.** **Distice: a Leua ocu**
los tuos i directū: quasi sup oia transitozia leua oculos
cordis: ad cōsideranda ęterna. **Uñ Ps. Oculos suos statue**
rūt declinare i terrā. i. q̄si de hoc pactū fecerūt: qz tales cum
ifero fecerūt pactū: vt d: Est. xvij. d. **Uñ habēt oculos tal**
pē: que nō querit nisi terrā. Vel i directū. i. intentionem
referas ad deū. Grego⁹. **Disticti nō nisi ad regulā corrigunt.**

Ps. 16

ita dicas mibi: Tunc enim dimittam tibi irasci/ qm dimittes a me fornicari. Dominus enim ultimus recedit ab aia: q no relinqt nisi qm reliquit: et pntm se offert reuertenti: qz nisi pns reuertat ad nos/ ad eu no possumus reuerti. Sile dicit penitens in Ps.

Ps. 11.

Algoquo dñe obliuisceris in fine vsqquo auertis facie tuā a me. De hoc Sen. vj.

.a. Non permanebit spūs meus in homine i eternū: qz caro est. i. fragil. a. **Eccelo/ cuta es/ sbis supbe/ q hūilif debuisses pe/ tere ueniā. Un subdit: o. Et pro uerbis penitētie. i. q magl deberes habere i ore hūilif petendo ueniā.**

Uerbis supbie blasphemasti: qd dicit pōr s illos q non solū peccant: sed z de

Ps. 51.

peccatis se lactat. Un Ps. Quid glariis i malicia: qd e blasphemare dñm. In h em apparet magna i gratitudo hoif. Job xliij. d. Dedit ei de locū penitētie: z ipse abul' e eo i supbia.

Eccelo/ cuta es/ q ad pctm oris. i. Et implesti cogitationē tuā malā/ q ad pctm cogitatiois. Un exponit se: Cogitationē tuā malā. i. ope. Un Dich. ij. a. Ue q cogitatio iutile z opamī malū i cubilib' vris. Ibidē. Cōtra dñm e man' eoz: qm pcupierūt agros z violēter tulerūt domos z rapuerūt. Hūanū e em cogitare malū: s diabollcū e ope cogitationē adimplere. b. Et fecisti mala/ q ad pctm opis.

Et potuisti/ q ad pctm p̄suetudinis. Tūc em hō potēs e ipcō/ cū p̄suetudinē z p̄tinuatiōē hz i illo. Un exponit se: g. Quidisti tra vix. deū spōsū tuū: b. Fortitudinē tuā. i. potētā tuā i adulterādo. Et possis facere qd fmo/ ne tractasti: Un dicit: Et potuisti. i. potētē te s me vix tuū factis ostendisti: Sic adultera in despectū mariti corā eo facit signa luxuriē cū adultero: z multiplicat ea p cōsuetudinē: qd est ofidere fortitudinē. q. d. illū nō timeo/ magis possum s eum q ipse s me. Un ad talē diē dñs/ Esa. lviij. b. Iux me. i. corā me/ discopuisti z suscepisti adulterū: dilatasti cubile tuū z pepegisti cū eis sēdus: dilexisti stratū eoz manu apra: z or/ nasti te regio ynquēto z multiplicasti pigmēta tua. k. Et dixit dñs ad me zc. Dic expozbat dñs pctā duax tribuū loquēs sub metaphora duax soroz de duab' z decē tribub': q de vna stirpe natē sunt. i. abraā/ isaac et iacob: sicut Ecceh. xvi. et. xxiij. ostendit q duē magl peccauerunt. l. In diebus ioseph regis/ sub q hieremias exoz' e. phare: vt. s. i. a. m. hūā qd vidisti q fecerit aduersatrix isrl. decē trib'?

Quid e illud qd fecit: Ecce/ n. Abijt libimet sup omnē montē excelsū zc. qsi ad libitū ibat tanq q nō esset ligata aliq' pceptis. i. p volūtātē suā. o. Et fornicata e ibicū idolis: qsi exponēs se omi idolatriē q p fornicationē hic intel/ ligit: qz in dan z in bethel cōstituerūt vitulos: vt d. iij. Regi xij. g. p. Et dixi: cū fecisset hec oia zc. post tanta peccata. q. Et vidit p̄uaricatrix soroz ei' iuda. i. duē trib'.

Plus diē cū vocat eā p̄uaricatricē q dixerit de decē tribub' / vocās eas aduersatricē. P' em peccauerūt duē trib': qz tem plū habebant/ sacerdotes z p̄phas z leuitas: peccauerūt etiā sine causa: s; decē trib' hec oia nō habuerūt: z nō nisi ex eā peccauerūt ne regnū amitterēt. Licz q vidissent duē trib' de/ cē trib' p̄t idolatriā esse ab assyrijs captiuatas: z iō exemplo illaz sibi magis debuissēt cauere: tñ vicerūt de cē tribuū scele ra z peccauerūt magis: intantū em peccauerūt q in tēplo dei posuerūt idola. Illa q aduersatrix dicit: qz deo aduersata e po/ nēs vitulos in dan z bethel: vt sic nō irēt iudē in hierlm ado/ rare. r. Quia p eo q mechata eēt aduersatrix isrl. i. religiois dei: q apud eā vigeat quā dimisit imitatioē sorozis sui: s. Dimisistē eam. i. vltim'. Neminem em dimittit de' nisi pns dimissus. t. Et dedisse ei libellū repudij: quasi ad ipus dimisi/ patns recipe si p̄niteret. P̄cipit em

Deut. xliij. a. mlieri displicenti viro dari libelluz repudij: in quo scripte tenent causę repudiatōis. Sed nōne Esa. l. a. dicit: Quis est iste liber repudij mris vix q dimisi eā: Ibi Glo. 2. bellū repudij q dimississē vos ofidere nō potestis. Ergo nūq dñs dedit libellū repudij. Solo. Sup esaiā ibidem dicit alia

nē montē excelsū: z sub omi ligno frōdoso: et fornicata e ibi. Et dixi: cū fecisset hec oia: ad me reuere et nō est reuersa. Et vidit p̄uaricatrix soroz ei' iuda: qz p eo q mechata eēt aduersatrix isrl di/ misissē eā/ z dedisse ei libel/ lū repudij: z nōn timuit p̄e/ uaricatrix iuda soroz ei': sed abijt z fornicata est etiā ipsa

Glo. Dicitis iudē q abieci matrē vestrā: s ipsa prior abiecit me: qz ego dimisi eam: qz ipsa prior dimisit me: vñ non dedi libellum p̄rie. Qui em p̄oz di/ mittebat libellū p̄rie dabat. Hec autē dicit dñs dedisse: qz dimisit eaz qz quis posterior: z po/ nit antecederē p cōse/ quēte. Qui em dabat libellū nō poterat decepto accipere illā quā dimisit: s dñs semp par' p̄rie libellū nō dedit.

erat recipere synagogā si p̄niteret: z iō. p̄rie libellū nō dedit. P̄terea nec dñs libellū dari p̄cepit in lege/ nisi tñ p̄mittē/ do hoc ob duriciā cordis iudeoz: vt dicit Barth. xij. a. Di/ mittēs em vxorē peccabat: s p̄ceptū tñ erat dimittēti vt non dimitteret sine libello. i. vt daret libellum dimittēdo/ in q scri/ berēt causę qre dimittebat. v. Et nō timuit p̄uaricatrix iuda soroz eius. Licz vidisset q p cōsimili peccato dimi/ sissē decē trib' z captiuari eas dimississē. x. Sed abijt z fornicata e etiā ip̄a/ me relinquēdo z ad idola se p̄uertēdo: s et facilitate

Abystice/ s m Origēne: per israhel intelligunt iudē: per iuda ch̄stanti: qz vt ipse diē maiora i sine futura sūt peccata qz sūt est i p̄ncipio iudeoz. i. z etiā illoz q erāt de iuda. Un Barth. xliij. b. Lū multiplicata fuerit iniquitas refrigescet charitas ml/ toz. Sed s. Cai. vj. d. dicit de ecclia q est terribilis vt castroz acies ordinata: Sed i castroz acie fortiores ponit i p̄ncipio z i fine: s in medio debiles. Dan. xij. c. vbi loquit de fine mū di: Dealbabunt qsi ignis pbabunt multi. Loquit em ibi de illis q erūt tpe antichristi. Sol. Tēpore p̄rio ante ipus anti/ christi erūt mlti pessimi z pauci boni. Et ad h ipus respicit h Origēnes. In ipso autē tpe antichristi erūt optimi: qz cū sup/ bit impi' / incēdit paup et fit fortis: z h ipus respicit Daniels et sic etiā i fine exeret' erūt fortiores. Un p̄t de moderno tpe loquit Origēnes hic. Un Luc. xviij. b. Ducas fili' hois veniēs iueniet fidē sup trā: Si q attēderim' q passi sūt iudē p̄pter incredulitatē suā/ magis crederem'. Si em de' natura/ lib' ramis nō pepit: quāto magl nobis nō parcat: q qsi exci/ si de naturali oleastro/ infert sum' i bona oliua: vt dicit Ro. xj. c. Vel p israhel p̄pter multitudinē laici: p iuda clerici: q debe/ rēt esse cōfiteēs dño: s imitātes peccata laicoz peiores facti sunt illis. Esa. xliij. a. Erubescē sidon ait mare. Lbreñ. iij. a. Dator effecta e iniquitas filie ppli mei pctō sodomoz. Et ibi/ dē. b. Delit' fuit occisus gladio qz infectis fame. Occisi fame sūt illi q obfidēt i ciuitate: Occisi gladio s q foris a ciuitate repti sūt. Sic clerici i ciuitate sūt: qz filij electi sūt: z ad eos p̄t/ net religio ecclie: s laici s foris. n. Abijt libimet sup oēs montē zc. Et. j. addit tertiu' / Et mechata e cū lapide.

Per montē excelsū/ supbia: p lignū frōdosū vñ nemozolu' / car nis voluptas: p lapidē/ cordis duriciā/ q p̄rie est in auarīs: quoz corda nllā mī' cōiē vel cōpassiōis mollitiē leniunt: qz sē sine miscōtia/ sine affectiōe/ sine fide. Per hec q tria aia mise/ ra fornicat a deo. De his trib' / Ecceh. xvi. c. Fornicata es cū filijs egypti vicinis tuis magnarū carnum: quo ad peccatū luxuriē. Et post pauca: Et fornicata es in filijs assyrioz: quo ad peccatū supbie. Assyriū em interpretant dirigētes. Et post: Et multiplicasti fornicationē tuā in terra chanaan cum chal/ deis/ quo ad peccatū auariciē. Chanaan interpretat cōmota: in quo significat sollicitudo auarozū. Chaldeus interpretat se/ rox: quia tales habēt viscera crudelia: i quib' nō est charitas patris: quia claudūt viscera sua fratri necessitatem habenti.

Et facilitate

Et facilitate fornicationis sue. Dultorsens est mulier fornicaria: tamē nō habet facultatē explēdi fornicationē suā: qz nō est diues: vñ qz nō habet paratū leccatorē suū. S; duē trib⁹ z pspertatē habebāt z idola pata z aialia ad sacrificiū. **Uel facilitate:** qz defacili colebāt queqz idola. Et ob hoc

B Contaminauit terrā: quia alijs fuit occasio similis peccandi: sicut meretrix quādo habet facultatē fornicandi: maculat totā viciniā. **Et mechata est cū lapide z ligno.** i. cū idolis lapideis z lignis. **Et i omib⁹ corde suo.** i. intellectu et affectu. **Jobel. ij. c. Couertimi ad me i toto corde vno.** Tult em dñs sibi offerri coz i holocaustū: s; coz⁹ i sacrificiū. i. vt de corde nihil sibi retineat hō: sed de corpore tm̄ sibi necessaria retineat. **Sed i mēdacio ait domin⁹.** Hoc dicit: qz quidā eoz ppter cōminationē pphetarū simulabant se pgnitere: sed falso. **Orabant em ore in templo:** z hmoi exteriora signa simulate faciebāt: s; m̄ illō Esa. xix. d. Populus hic labijs me honorat zc. **Iustificauit animā suā aduersatrix isrl⁹ zc.** i. min⁹ peccauit cōgregatio decē tribuū in cōparatiōe duarū tribuū. Et est simile: **Ezech. xvj. f. Iustificata ē soroz tua sodoma ex te.** Et Luce. xvij. c. Descendit hic iustificatus in domū suā ab illo. Et **Matth. xij. d. Regina austrī cōsurget i iudicio cōtra generationē istā.** Et ibidē. b. **Ip̄si iudices vestri erūt.** Dicit autē Glo. qz ideo dicit: **Iustificauit animā suā zc.** quia statim i pncipio perijt: cui⁹ cruciatib⁹ potuit emēdari p̄uarcatrix iuda. Ergo s; m̄ Glo. videt qz adā statim elect⁹ de paradiso min⁹ peccauit q̄s aliquis hō: qz in pncipio sue creatio nis peccauit. **Mō sequit⁹ qz optima habebat naturalia.**

Dyffice

Ps. 47.

Ad litterā

et facilitate fornicationis sue **Contaminauit terrā:** z mechata ē cū lapide z ligno. **Et in omib⁹ his nō est reuerfa ad me** quā ricatrix soroz ei⁹ iuda in toto corde suo: sed i mēdacio ait dñs. **Et dixit dñs ad me:** Iustificauit animā suā aduersatrix israhel cōparatiōe p̄uarcatrix iuda. **Uade z clama nē z dices:** Reuertere aduer

montes caspios. Sed tamē quidā de illis nō n sunt captiuati: sed reuersi sūt cū duab⁹ tribubus cum quib⁹ postea sunt captiuati. **Uidef ergo ppheta hic innuere reductionē decē tribuū:** qd verū est p illis qui cū duabus captiuati sunt: quos in speluncis latentes tēpore postq̄ captiuati sūt fratres eoz: quib⁹

satrix israhel/ait domin⁹: z nō auertam faciē meā a vobis: **quia sanctus ego sum dicit domin⁹:** z non irascat in perpetuū. **Uerū tamē scito iniquitatē tuā:** quia i dominū deū tuū p̄uarcata es. **Et disp̄sisti vias tuas alienis sub oī ligno frōdoso:** z vocem meā nō audisti/ait dñs. **Conuertimini filij reuertentes dicit domin⁹:** quia ego vir vester.

Reuertere aduersatrix israhel dñs. **Reuertere zc.** q̄si age p̄nitentiā vt possis reuerti. **Et nō auertā faciē meā a vobis.** i. faciē misericōdie: **De q̄ dicit dñs:** **Uertēte faciē tuā z salui erimus.** Aliq̄si autē per faciē meligit austeritas iudicis: vt ibi: **Uerte faciē tuam a peccatis meis.** **Ps. 50.** **Uult⁹ autē dñs sup facietes mala.** **Quia sanctus ego sum dicit dñs z nō irascat i ppetuū:** q̄si nō sum sicut homo fragilis: qui nunq̄ fere dimittit plene iniuriā sibi illatam: sed firmus sum z non teneo rancorē: sed dimitto ex toto corde. **Numeri. xxiij. c. Non est deus quasi homo vt mentiat⁹:** nec vt filii⁹ hominis vt mutet. **Uerū tamē scito iniquitatē tuam zc.** quasi nō remittā tibi nisi peccatū tuū p̄nitēdo cognoscas. **Unde si peccati tui habeas memoriā miserebor tui.** **Uñ Ps. Peccatū meū cozā me est semp.** **Ps. ij. e. Uide vias tuas in conualle:** scito quid feceris. **Peccatū autē suum debet quilibet habere in memoria:** non ad delerandū sed ad dolendū z satisfaciendū z cauēdū. **Deut. ix. b. Memēto z non obliuiscaris quomō ad iracundiā puocaueris dominū deū tuum in solitudine:** ex eo die quo egressus es ex egypto vsq̄ ad locū istū semp aduersum dominū contēdisti. **Uerū tamē scito iniquitatē tuā:** quātū sit damno sa quo ad spiritaliū bonozū amissionē. **Uñ Jaco. ij. b. Qui cūqz aut totā legē seruauerit:** offendat autē in vno: fact⁹ est omniū re⁹. i. dign⁹ amissionē oīm bonoz sibi a deo dator. **Quātū etiā sit venenosa quātū ad coz⁹.** **Uñ Eccl. xxi. a. Quasi a facie colubz fuge p̄cā zc.** Quātū etiā ignominiosa sit: q̄si ad animā. **Unde. s. ij. g. Qz vilis facta es zc.** **Itē quātū timēda z horrenda ppter p̄nā futurā.** **Ro. vj. d. Stipendia peccati mozo:** gratia autē dei vita eterna in christo iesu dño nro. **Quia in dominū deū tuū p̄uarcata es.** **Uñ Ps. Tibi soli peccaui.** **De em peccatū est auersio ab icōmutabili bono.** **Et disp̄sisti vias tuas alienis.** i. idolis et demonib⁹. **Diuersa em colebant idola vicinarū gentiū.** Sed et alienarū: **Sub oī ligno frōdoso:** propter loci amēnitatē. **Ad z dicit h̄reticis:** q̄ varijs dogmatib⁹ credit z voluptatē gulę et luxurię cōsequunt. **De his dicit in Ps. Qui deuorat p̄lebē meā sic escā panis.** **De quib⁹ etiā. ij. Li. morh. ij. b. Qui penetrāt domos z captiuas ducūt mulierculas oneratas peccat⁹ q̄ ducunt varijs desiderijs:** semp desiderēs z nunq̄ ad sciētiā vitatis pueniētes. **Ip̄si etiā p aquilonē significant z similit⁹ om̄s peccatores ad q̄s dirigit hic sermo:** qz i calore fidei z charitatē nō sūt. **Uñ nō p̄t de eis vici illud Ro. xij. c. Sp̄i seruētēs.** **Sic em filij illi⁹ q̄ dicit: Esa. xiiij. d. Sedebō i mōte testamēti in laterib⁹ aqilonis.** **Uñ Couertimi/ ad p̄nitentiā vñ ad deū q̄ ab eo auerfi est.** **Sillij reuertētes.** i. ad malū vos vertētes: habētēs doctū s; implū z faciē ad orientē: **Ezech. viij. f. Hęc sunt vno vbera sponse:** de quib⁹ **Laut. iij. v. Quia ego vir vesteri q̄ desp̄sauti vos mibi p legē.** **Alia lra habet:** **Uñ go dñator vñ. Et assumā vos**

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

Et assumā vos vnū de ciuitate. i. de mltis assumā paucos. Pauci em de decē tribubus redierūt de captiuitate hierlm: tū qz pauci ducti erāt de illis in illā captiuitatē. f. dua rū tribuū: z fere oēs p maior pte essent traducti i medos: tū qz illi q de iudea trāslati fuerāt: iā mortui erāt: z filij eoz qui i chaldeā nati fuerāt ha bueſt trā illā p patriā z possessiōes ibidē ha bebāt. **Un data a cyro licētia / nolueſt reuertī vt habef. i. Esdre. i.** sicut iudei qui nati sūt in francia habēt illā p patriā. **Et duos de cognatiōe.** i. de tribu vel familia pau-

Et dabo vobis pastores iuxta cor meū zc. Pastores: çachariā. f. z malachiā / aggeū / z esdrā z neemīā: sub qb^o reducti sūt q do cuerunt eos legem z certimonias. **Lūq multiplicati fueritis. i. multi adducti.** **Et creueritis i fra zc.** p plis successiōe. **Nō dicēt vltra: arca testamēti dñi: qñ nō habebunt arcā.** z ideo in illa non habebunt fiduciam. **Iu det em tm in arca cōfidebāt ante suā captiuitatē: z credēbant se nō captiuari qñ illā habebāt.** S; tpe captiuitatis iuenit hieremias: vt dī. ij. **Dachab. ij. a. locū spelūcē z tabernacu lū z arcā z altare icēsi trulit illuc z obstruxit ostiū spelūcē.** **Et dixit hieremias qbusdā locū illū norātib^o:** q ignot^o erit loc^o donec cōgreget de^o cōgregatiōe ppli z ppitius fiat: et tunc dñs ostendit hoc qd erit in fine. **Ibidem legitur q inuenitur hoc in descriptiōib^o hieremig. f. hoc. Illū em locū null^o deim/ reps inuenire potuit fm dei dispositionē: vt de cetero nō cō/ siderēt in arca: qz illā nō habebant. **Un nec romē est illa arca quā fecit moyses: licz h a mltis dicat: sed illa quā iudei fecerūt redeūtes de captiuitate ad silitudinē illi^o.** **Nō dicēt vltra: arca testamēti dñi. f. nobiscū ē: vt cōseruabit nos.** **I****

Regē ascēdet sup cor / vt sperēt i ea. **Regē recorda būs illi^o nec visitabīs. i. manifestabīs vbi sit.** **Nec fiet vltra: vt habeāt in illa fiduciam.** Sed hoc meli^o exponit de aduētū christi: in q z de iudeis z de gentib^o quidā sūt cōuersi ad dñm. Sed dicit vnū z duos: qz multi vocati / pauci p^o ele cti: qz nō oim ē fides: vt dī. ij. **Thesal. ij. a.** **Et h ideo dicē: qz sine fide trinitatē nemo pōt cognoscere deum.** Vel dicunt duo: qz debent seruare duo pcepta charitatis: vel esse in vita actiua z pteplatiua: vel esse pfecti in scia z vita. Sed debēt eē vnū p mutūā charitatē: q diuersa mēbra i vnū corp^o ecclesie cōnectit. **Un vnū dicē: qz nō debēt q̄rere nisi vnū.** **Un mora li: Et assumā vos vnū de ciuitate. f. mūdū ē ciui tas i q pauci sūt vni pilit agētes: vt dī Eccl. ix. d. **Et duos de cognatiōe. f. religiosoz: vñ vocāt se fratres.** Inuit g h q z de seclariib^o z de religiosis saluabunt aliq. **Et tm cū pauci oēs sint claustrales q̄ seculares: dicit duos saluari de religi one z vnū de seculo: ad inuendū q securior z melior est rel/ glo q̄ seculū: et plures damnabunt de seculo q̄ de religione.** Si q̄s g dicat q nō intrabit religionē: qz nō oēs de religione saluabunt: ergo nec debet manere in seculo: qz multo plures de seculo damnabunt q̄ de religione. **Beati g erūt illi quos assumet dominus.** **Un Ps. Beat^o quem elegisti z assumpsi sti: inhabitabit in atrijs tuis.** Sed insillt: qui a domino relin/ quetur. **Dant. xxij. d. Unus assumetur z vnus relinquet:** id est illi gloriſicabuntur q vnitatē q̄rūt: z illi dānabunt q di uisionē vl discordias q̄rūt. **Et introducā vos i sion:** id est in ciuitatē supernā: q̄ in alto est vt specula. **Esa. xxxij. c.** **Oculi ei^o trā cernēt delonge: sed deū de. ppe: qz semp p oclis habebūt speculū eternitatis.** **Un ibidē: Regē i decore suo vt debūt.** **Et dabo vobis pastores aplos z apostolicof viros: q debent pascere vbo z exemplo z tpali subsidio: vt dī Job. xxi. d. Pasce: pasce: pasce. **E******

Juxta cor meū. In corde sita est sapiētia: In hoc notat q debent esse sapiētes a

sapiētia diuina: qui alios debēt pascere sapiētia. **Sed Osee ix. b. Scitote israel stultū p̄phētā insanum.** **Et Esa. xix. b. Stultī p̄ncipes thāneos: sapiētes cōsiliarij pharaonis de/ derūt cōsiliū insipiēs.** **Itē in corde ē volūtas: In quo notat q debēt fieri vel eligi p̄lati fm volūtatē dei: qñ nō ppter pe cuniā / vel ppter po/ puli fauorem / vel non ppter tēporalia habē da. **Un Osee. vij. a. Ipsi regnauerūt s nō ex me: p̄ncipes extite/ runt et nō cognoui. i. nō approbauit: aurum suū z argentū suū fece rūt sibi idola.** In hoc notat eoz auaricia vl**

ra in diebus illis: ait domi/ nus: nōn dicēt vltra: arca te/ stamēti dñi: nēq̄ ascēdet sup cor / nēq̄ recordabunt illi^o / nec visitabīs / nec fiet vltra. **In tēpore illo vocābunt hierusalem solum domini:**

supbia de sciētia z de eloquētia eoz: vel de claritate dignitatē eoz. **Itē a corde dependet tota vita homis: hoc significat q debet ab eis descendere fons vitę in subditos. f. per p̄dicatio/ nem z exemplū eozum.** Sed heu vt. j. **xxij. c.** potius ab ipsis egredī pollutio super omnē terrā. **Osee. ix. c. Ephraim du/ cit filios suos ad interfectōrē: id est per malū exemplū occi/ dit eos.** **Sed Eccl. ij. e. Sanguinē eius de manu tua re/ quirā.** **Et pascēt vos sciētia:** quo ad ea que sunt fi dei. **Et doctrina:** quo ad ea que sunt operationis.

Nō dicēt vltra: arca testamēti dñi. Dicit hoc hie/ ronymus exponendū de nouo testamēto / cum quo nō debet saluari vetus testamētū: licz hoc dicerēt quidā qui vocabantē hebionitę: z quidā etiā q dicebantē naçaret / qui dicebant no/ uū testamētū nō sufficere ad salutem sine obseruantia vete/ ris. Duo em fuerunt genera naçaeozū. Quidā qui propter similitudinē vitā quā cum christo habebant dicti sunt naçaret: z hī boni fuerūt: qui etiā scripserunt euangeliū qd autenticū ē. Alij fuerūt heretici: qui dicebāt euangeliū sine lege nō suffi/ cere: qui z naçaret vocabantē ppter falsam z simulatā religi/ onem. Dicit autē Hieronym^o: ideo per arcā testamēti signi/ ficari legem veterē: quia ipsa custos fuit legis moſatice. Sed contra. ij. **Paral. v. c.** Nihil aliud erat in arca nisi dug tabule quas posuerat in oreb / qñ legem dñs dedit filijs israel: sed in illis nō erat nisi decalogus: que non dicit lex: quia de ea dicit **Deb. x. a. q lex ē vmbra futuroz: qd nō potest dici de deca/ logo. Solutio.** Intellige sic: nihil aliud. i. ita p̄cipuū. Simile ij. **Paral. x. d.** vbi dicit q nulla tribus secuta est roboam nisi tribus iuda. i. nō ita principaliter. De hoc dicit **Deut. xxxj. f.** vbi p̄cipit q deuteronomi^o penderet i latere arce. **Hec ergo est p̄phētia de cessatiōe legalitū in aduētū christi.** **Un Ps. Ps. 59.** **Holocauftū z p peccato nō postulasti.** **Eccl. xlij. b.** **Aperti sunt thesauri. f. sacramēta noui testamēti: z auolauerūt nebu/ lę. i. obscuritates legalitū.** **Vel moraliter: hūc multi/ plicati fueritis in fra / vltentiū: multiplicati p stolā aig. i**

Et creueritis per stolam corporis. Per arcam significat p̄lati: in quib^o debent esse tria. f. doctrina legis / quo ad ta/ bulas: vīrga correctiōis: manna cōsolatiōis. Per q̄ tria mō p̄lati multiplicant z crescunt in terra: quia in omnē terram exiit son^o eozū. i. doctrina z fama z exemplū. Sed in patriā eterna / **Nō dicent vltra: arca testamēti dñi: qz hīs nō indigebūt: Tunc erūt docibiles dei: vt dicitur Job. vi. e. id est docti a deo.** **Unde. j. xxxj. f.** **Nō docebit vīr vltra p̄ximū suū: et vīr fratrem suū: dicēs: cognosce dominum: omnes em cognoscent me a mīnimo vsq̄ ad maximū.** **Et. i. Corinth. xlij. Cessabit omnis p̄latiō.** **In tēpore illo.** Postq̄ reuersi fuerāt iudei de captiuitate: oēs gentes habebant hierusalē in maxima reuerentia: z dicebāt eam esse solum regni. **Unde vt habetur Act. ij. a. omnes gentes de diuersis mūdī partibus ibi cōgregabant.** **Vocabunt hierusalē solum domini.** Cum tā nō dicat q ipse sede/ at super cherubin: vt olim dicebatur: quando enim propitia/ bat populo: tunc apparebat gloria eius: id est claritas vel fu/ mus super propitiatorium inter duo cherubin: sed modo scz post captiuitatē ipsa ciuitas erit eius solum: quasi dominus

tūc valde honorabit

f

Ps. 59.

Doraliter

Ps. 12.

Ad litterā

De aduētū christi.

Ps. 106.

Doraliter

Ps. 64.

Et tunc valde honorabit illam civitatem tota: et non solum templum: quod solum prius honorabatur antequam. scilicet esset destructum.

Et congregabunt ad eam omnes gentes etc. quia deus honorabunt sicut et iudei. Et enim habet in principio Esdre: multi alij tunc cum iudeis fuerunt in hierusalem profelyti facti. Et Esa. xliij. a. Discrebitur dominus et eliget adhuc de israel: et requiescere eos faciet super humum suam: Adinuet advena ad eos et adhibebit domum iacob.

De adventu christi

Et non ambulabit per pravitate cordis etc. Non enim legitur quod iudei post illam reversionem unquam postea fuerunt idololatree. Sed verum est hec prophetia de adventu christi: qui aboluit figuris legalibus: sed non apparebit dominus sicut patribus super picturas cherubin ut solebat: sed erit hierusalem. scilicet ecclesia solis etc. quia metes fidelium sunt sedes et thronus dei. Hierusalem enim interpretatur visio pacis. In pace enim factus est locus eius. Sed si dominus per gratiam in omnibus sedet: et ita omnes tanquam angeli quod angelus sunt throni dei: quod est specialiter quidam ordo inter angelos dicitur throni: Solutio. In omnibus sanctis sedet deus ad iudicandum ipsos: et ideo dicuntur throni dei: sed specialiter sedet in illis qui specialiter throni dicuntur ad iudicandum alios.

Ps. 75

Et congregabunt ad eam omnes gentes etc. scilicet iudei et gentes in unitate fidei. Vel religiosi qui se congregant in uno loco sub uno modo vivendi: et sub uno plato. Osee. i. d. Congregabunt filij iuda et filij israel pariter: et ponet sibi caput unum. Ezech. xxxvij. e. Ecce ego assumam filios israel de medio nationum: et congregabo eos in unum: et adducam eos ad humum suam: et faciam eos in gentem unam in terra in montibus israel: et rex unus erit omnibus imperator: et non erunt ultra due gentes: nec discedent amplius in duo regna: nec polluentur ultra in idolis et iniquitatibus suis.

Ad litteram

In diebus illis etc. scilicet in diebus illis illi de duabus tribubus cum illis de decem qui cum ipsis fuerant captivi: quoniam scilicet vel quod redierunt. Unde: In diebus illis etc. scilicet qui erit data licentia a cyro rediens de captivitate. Et ibi. scilicet inibit consilium: et domus iuda. scilicet captivi de duabus tribubus: scilicet ad domum israel. scilicet captivi de decem tribubus qui cum illis erant. Et veniet simul de fra aquilonis. scilicet illi de duabus tribubus et illi pauci de decem redibunt de captivitate chaldeorum sive babiloniorum.

Terra quam dedi. scilicet promissum patribus virginis. scilicet abraham isaac et iacob. Ego autem dixi: Quomodo ponam te in filios. scilicet quomodo multiplicabo te ut habeas multos: vel quomodo habebis te per filios qui toties et tantum me dereliquisti.

Quomodo ponam te in filios etc. scilicet dimittam: quoniam quod te relinquam inter filios gentium captivam: si non dimittam. Et scilicet in tribu tibi fra desiderabilem: ne misceris gentibus et discas cultum eorum. Hereditate declarata exercituum gentium. scilicet quam exercituum gentium desideras congregavit se ad eam capiendam: vel possidendam: quam per alios terras cupiebat: et ideo vocat eam declarata.

Et dixi: Ecce quomodo dabo tibi terram illam. scilicet si tu volueris penitere: quoniam si hoc facias: reducam te in terram sanctam. Vocabis me: exhibendo mihi cultum divinum vel latriam et non idola. Et post me ingredi non cessabis. scilicet per imitationem vel obedientiam mihi exhibitam. Quis autem ita tibi promissum: et modum habebit quod promissum tibi docuissim.

Sed quomodo contemnat mulier amatorem suum etc. quia quanto magis videt se diligi vel celari: vel signa amoris sibi impendi a marito vel amatore suo: tanto magis ipsum contemnit: Sic israel quanto magis diligebatur a domino effectum: tanto magis ipsum contemnebat. Sed hec melius exponunt de christi adventu: quoniam de vtrisque tribubus. scilicet de duabus et decem: aliqui aquilonem relinquentes. scilicet a diabulo recedentes: qui est durissimus ventus aquilonis: quia fortissime affligit et reprobos iustos: dominus et euangelio crediderunt. Secundum illud Cant. i. d. Surge aquilo et veni auster. Alij

De adventu christi

enim de decem tribubus crediderunt: ut apostoli. Et Ps. Primum capes babilon et principes neptalim. Per israel et iuda: iudei et gentes qui confiteri sunt in uno angulo. scilicet in unitate fidei: quomodo ille qui est pax nostra: fecit vtraque unum: ut dicit Eph. ij. c. vbi et vocat lapis angularis. Vel latet et derici: qui simul exte re debent de regione aquilonis. scilicet peccati. Zach. ij. b. Oo fugite de terra aquilonis. scilicet ut eatis in terram celestem. Ibidem: Non fuge que babilas apud filia babilonis. Ibi enim non est requies. Zach. ij. a. Digravit iudas pro afflictione ierusalem et habitavit iter gentes: nec invenit requiem. Ibi diabolus affligit et redigit in servitute: facies nos fuisse in iuro latere et paleis: ut dicit Exod. i. c. k. Quomodo

ponam te in filios etc. quia tantum fuisti servus iudeorum quomodo adoptabo te in filios sicut adoptavi credentes de gentibus: quod tamen faciam in fine: quando relique salve fient. Quotquot enim ad deum convertuntur: sunt eius filij: ut dicit Job. i. a. Quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Vel: ponam te in filios. scilicet ut habeas filios. scilicet operum multiplicationem que tam diu fuisti sterilis. Sensualitas enim hominis debet esse vroz rationis: que est sicut vitis abundans. scilicet in operibus: quod tunc est: que est in lateribus domus. scilicet quoniam sensualitas est in latere: non in capite: tunc est vroz rationis subiecta eius imperio: et tunc sunt filij sicut novelle olive: in circuitu mensis domini. scilicet multum fertiles sunt sicut novelle olive: in quibus debet homo delectari sicut delectat in mensa. Sed sunt quedam que desperat de generatione filiorum: quia diu fuerit sterilis et in partibus peruerantes. Et ideo desperat de filiis. scilicet de bonis operibus: cum in abraham et sara desperata est: et ambo essent seniles genuerunt isaac. Ibi multi in partibus peruerantes derident predicatorem: cum eis predicat quod filios generet. scilicet bona opera: sicut sara risit cum promissum fuit ei parere. Gen. xix. c. Videbatur eis quasi ludens loqui. Vel: k. Quomodo ponam te in filios: qui non diligis esse nisi in prosperitate: cum tamen omnem filium quem recipit corrigat et flagellet: in hereditate declarata exercituum gentium. Alia sara b. Hereditate dei fortissimi gentium. scilicet quam nobis acquisit christus per suum fortissimum brachium. scilicet in cruce per sanguinem precium: Vel ad quam acquirenda fortissimi exercituum laboraverunt: scilicet apostolorum et martyrum et confessorum: et ideo non ibi ociose intrabunt: sed ut dicit Matt. xj. b. Regnum celorum vim patitur: et violenti rapiunt illud. Sed tot labores sanctorum iam precesserunt et passiones et christi passio: per que nobis acquisita est illa hereditas eterna: que iam per parvo habebimus: illa scilicet pro parva penitentia: ita ut nobis possit vere dici illud Job. iij. e. Alij laboraverunt et vos in labores eorum introistis. Hereditate declarata: quasi eius claritatem omni temporalis claritati debemus proponere.

Ps. Hereditas mea declarata est mihi. per veram confessionem oris et cordis. Et post me ingredi non cessabis: per imitationem operis: quia per hec duo habebis hereditatem. Non cessabis. scilicet tua reputatio: ne fin illud Eccl. xvij. a. Cum consummaverit homo tunc incipit. Ps. Et dixi nunc cepi. Ps. Tota die constitutus ingrediebar. Eccl. xlij. a. Luminare quod minuit in consummatione. Esa. xxvij. b. Florebit et germinabit israel: quasi quando est in flore adhuc debet se reputare esse in germine. Amos viij. d. Comprenderet arator messorem: et calcator vitem mittentem seminem.

Sed quomodo contemnat mulier amatorem suum etc. quanto plus dominus quosdam ad penitentiam expectat: ut divites vel superbos: quos ponit in prosperitate et non flagellat: tanto magis illi est contemnunt. Esa. lvij. b. In multitudine visus tuus laborasti: nec dixisti: quiesce: viam manum tuam invenisti: propterea non rogasti. Sicut nautae in piscibus constituntur: sed cum securi sunt: tunc vacat sibi et ponit. Osee. xij. b. Adimpleti sunt

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

Ps. 75

b. Adimpleti sunt et saturati sunt: eleuauerunt cor suum et oblit sunt mei: Immo precepit me: ut hodie: et Deut. xxxij. b. In crassa tus est dilectus et recalcitrauit etc. Ben. xl. d. Succedentibus prosperis: propositus pincernarum oblitus est interpretis sui. a. **Vox in visis** etc. **Hic dicitur** eorum captiuitatem propter eorum obstinatam malitiam.

Audira est. i. cito au diei. **In visis** quasi in secreto et thalamis flebitis: quasi ducemini in captiuitatem: sed in aperto et publico. **Et in visis** pro quas ducemini in captiuitatem. **Plo rat** et **vlular** pro natio dolore: **filiorum** israel quasi ducuntur captiui. **Quia iniqua** fecerunt viam suam. i. peccatis suis fecerunt quod sic per viam ducatur ad captiuitatem. **Obliti sunt** dominum dei sui et beneficiorum eius. **Uel loquitur** admonens eos ad penitentiam: quod si voluit quod dominus recipiat eos reuertentes oportet quod veniant ad eum in fletu et vlularum: sicut pius pater filium reuertentem et penitentem benigne suscipit et omnia amissa ei dedit: **Luc. xv. e.** **Ulular** est vox confusio: quia debet habere penitens in timore inferni. i. plangitum. **ij. vj. g.** **Luctu** vniuersi fac tibi plangitum amara. **Ps. Rugieba** a gemitu cordis mei. **In visis** quibus reuertunt ad penitentiam. **Uel in visis** quibus sibi videtur appropinquare mortem suam vel iudicium. **ij. xxxi. b.** **In fletu** veniet et in misericordia reducatur eos: et adducatur eos per torrentes aquarum in viam rectam. **Uel** **Ulularum** contritio vel vere confessio in visis. i. opibus satisfactorum. **Conuertimini filij etc.** **Hic monet** eos ante captiuitatem. **q. d.** si vultis reuertere non captiui abimini. **Uel in captiuitate** monet eos: quasi si vultis reuertere per penitentiam a captiuitate reducemini: **conuertimini** ab actu peccati et a voluntate et omnibus circumstantiis. **Ideo dicitur** **Conuertimini filij reuertentes**. i. ex toto vertimini. **Qui ergo vnum sine alio dimittit non conuertitur**: sed vertitur. **Johel. ij. c.** **Conuertimini ad me** in toto corde vestro. **Ideo Ben. xix. d.** **Non stes** in omni circa regione. **Ideo legit Exo. x. f.** cum diceret pharaon moysi: **Ite sacrificate domino: oues vestras et armenta remaneant: paruuli vestri erant vobiscum: ait moyses: Cuncti greges pascunt nobiscum: non remanebit ex eis ungula que necessaria sunt in cultum domini dei vestri. **Esa. xliij. e.** **Perda** babilonis nomen et reliquias et germen et progeniem. **Ueb. xij. a.** **Deponetes** oves pondus et circumstantias nos peccati. **Et sanabo** auersiones vestras. i. auferam penam pro auersionibus debita vel ista inflicta. **Uel auersiones**. i. peccata que sunt auersio ab incomparabili bono. **Et ideo dicitur** **Conuertimini filij**. i. qui fuistis reuertentes. **Uel Conuertimini filij reuertentes**. i. exteri per signa penitentiae et peccata dimittendo. **Ecce nos venimus ad te**: quasi ita vos dicatis: **ut miserear vestri**: quod est signum penitentiae et hoc mihi dicat. **Hoc debent dicere** omnes reuertentes ad dominum: quod ipse est locus ubi solus requiescere possunt. **Ubi Aug.** **Inquietus** est cor nostrum donec quiescat in te. **Ubi ibi solus tendere** deberemus tanquam ad centrum nostrum. **Zach. j. a.** **Conuertimini ad me**: et ego conuertar ad vos. **Ubi in** **Tu enim es dominus deus noster**. **Et dicat** etiam hoc: **Uere medaces erant colles**. i. cultus idolatrie exhibet in montibus: proque falli prophetae permittebant nos habituros perpetua prosperitate. **Ubi Thresh. ij. e.** **Prophetae tui** viderunt tibi falsa et stulta: nec agebant iniquitatem tuam ut te ad penitentiam puocarent: **viderunt autem** assumptiones falsas et electioes. **Et in iudicio** mortui: **Ad litteram** in multis montibus idolatrabatur. **Alia ista**: **Altitudo montium**. i. supbia pseudo prophetarum eleuantium se super dominum: **Sic et delitiae et diuitiae et honores potentium huius seculi vanae sunt et false**. **ij. a.** **Ambulauerunt** post vanitatem et vana facti sunt. **Ps. Ecce homo** qui non posuit deum adiutorem suum: sed spauit in multitudine diuitiarum suarum et pualuit in vanitate sua. **Jo subdit**: **Uere in domino deo nostro salus vestra**.**

Ben. xlviij. f. **Salus** nostra in manu tua est. **Sec. xliij. c.** **Perditio** tua israel tunc ex me auxiliu tuu. **Ubi ubi habemus**: sanabo auersiones: **dic** alta ista: **Conuertentes**: quod quatuordecim nos ad eum reuertimus: et quatuordecim voluntate habeamus conuertendi nos ad eum: tunc oportet quod ab illo iuuemur: et voluntas nostra ab ipso trahatur. **Sine** ipso enim omnis iusticie nostre iusticie sunt: et omnis potentia nostra infirmitas est. **Ideo Ro. xliij. e.** **Ipse** spiritus adiuuat infirmitatem nostram. **Ubi sic legitur**: **Sanabo** auersiones: **implebo** eas defectus. **Confusio** comedit laborem patrum etc. i. peccata quibus debemus profunditatem et omnia ea facientes destruxerunt possessiones patrum nostrorum: **Et ubi** **Ab** adolescentia: quod aliqui erant tunc hiere: **miq: q** i adolescentia sua viderant patres suos propter peccata sua multa mala protulisse: et in corpore suo et in rebus suis et in filiis. **Ubi** **Greges eorum etc.** **Sic etiam** possunt dicere discipuli hereticorum quod omnes labores hereticorum quem habent exponendo scripturas ad confirmandum suas hereses sequitur confusio: **De quo Ps.** **Defecerunt** scrutantes scrutatio. i. heretici qui scrutati expositiones scripturarum. **Ps. Confusi** sunt quoniam de spiritu reuertuntur. **ij. xx. c.** **Confundant** quod non intellexerunt approbati sempiternum quod nunquam delebit. **Sic sepe accidit** in ecclesiis quod aliqui plures nites sublimare pariter suos in prophetis: quoniam moris tunc sequens episcopus illos destruit ut suos promoueat. **Ubi possunt illi tunc dicere**: **Confusio** comedit laborem patrum nostrorum. **Dormiemus** in confusione nostra. i. moriemur pro peccatis nostris. **Uel optet** nos ignominia nostra. i. pena que infligitur pro peccatis nostris ignominiose abundabit in nobis. **Ubi domino deo etc.** **Sic debet confiteri penitentem**: quod ut dicit **Diero**: pars salutis est nosse peccata et profiteri. **Jo dicitur**: quod non sufficit confessio sine contritione et satisfactorie. **Esa. xliij. d.** **Dic** tu portus iniquitates tuas ut iustificeris. **Et non audiuimus** vocem domini dei nostri: quod non audiuimus vocem moysi in quo ad quem dominus locutus est: **Et tunc non audiendo eum non audiuimus** dominum. **Ubi Joh. v. g.** **Si crederetis** moysi crederetis forsitan et mihi: ille enim de me scripsit. **Ab** adolescentia etc. i. a tunc que egressus sum de egypto. **Moraliter**: **In inferno** poterit tempore dicere: **Uel optet** nos ignominia nostra: quod vndique vel ex omni parte in inferno punientur mali. **Ps. Optant** sicut diabolus confusio sua. i. pena corporis et pena anime. **Ab** adolescentia. **Ps. Errauerunt** ab vtero etc. **Et Ps** **In** iniquitatibus conceptus sum. **Ite** **Delicta** iuuentutis meae: et ignorantias meas ne memineris.

Stroz ab adolescentia nostra: **greges** eorum et armenta eorum: **filios** eorum et filias eorum. **Do** **miemus** in confusione nostra: et **operiet** nos ignominia nostra: **quonia** domino deo nostro peccauimus nos et patres nostri ab adolescentia nostra usque ad hanc diem: et non audiuimus vocem domini dei nostri. **Ca. III.**

Conuertimini israel ait dominus ad me conuertimini

Conuertimini israel ait dominus ad me conuertimini. **Ubi** **Ab** adolescentia etc. i. a tunc que egressus sum de egypto. **Moraliter**: **In inferno** poterit tempore dicere: **Uel optet** nos ignominia nostra: quod vndique vel ex omni parte in inferno punientur mali. **Ps. Optant** sicut diabolus confusio sua. i. pena corporis et pena anime. **Ab** adolescentia. **Ps. Errauerunt** ab vtero etc. **Et Ps** **In** iniquitatibus conceptus sum. **Ite** **Delicta** iuuentutis meae: et ignorantias meas ne memineris.

Conuertimini israel etc. **In fine** **Expo. Ca. III.** **Preceditis** capituli posuit hieremias permissionem domini populo excitantis ut ad se rediret: et rationem populi stultitiam suam cognoscens: et damna inobediencie sue profiteretur: quod est prima pars salutis et reuersio ad deum: **Ideo** i prima parte huius capituli docet dominus modum et formam reuersio ad deum. **In secunda** parte hortatur prophetas ut annunciet iuda et beniamin fugere in ciuitates munitas a facie nabuchodonosor contra ipsos venientis: ibi: **Annunciate** i iuda. **In tertia** parte describit statum iuda: et statum exercitus cum nabuchodonosor venientis: ibi: **Et erit** i die illa. **In quarta** parte ponit copiosum prophetam super afflictione et miseria iuda quam venturam i primo guidebat: ibi: **Uentrem meum** doleo. **Dicit** ergo propheta in persona domini ridens humilibus precibus populi confitens peccata sua: quod aures domini in preces eorum. **Unde** **Si** reuertens israel etc. i. homo vel ab actu peccati. **Ab** me conuertere: voluntate: **Et etiam** modum conuertendi ad me ostendit vobis: ut vobis dimittat. **Ubi dicit** **Si** reuertens: quasi vos petitis et ego dimittam vobis. **Conuertere**. i. voluntate et opere: quasi ex toto conuertere. **Simile** **Esa. xxi. c.** **Si** queritis querite: conuertimini et venite. **Uel** **Si** reuertens. i. si reuersione inceptis declinando a malo et mala proficendo. **Conuertere**: quasi ea profice plene in me

Ps. 65.

Ps. 52.

Ps. 65.

Ps. 52.

Moraliter

Ps. 108.

Ps. 57.

Ps. 50.

Ps. 24.

Ps. 57.

Ps. 57.

Ps. 57.

22. q. 1. c. et inrabur De iure iura. c. et si christus

Et. no. habet thabitatoz

De. ver. signifi. c. 1.

Ps. 72.

plene in me crededo: et semp de bono in meli⁹ p⁹ficedo: z ad melloza vos p⁹uertedo. Jo Apoc. xxi. c. Qui iust⁹ e iustificet adhuc. Alia isa habet: Si couersus fuerit isrl ad me couertet: q⁹si si ad me reuersus fuerit dimittedo idola/reuertet de captiuitate. a **S**i abstuleris offendicula tua a facie mea. i. occasioes peccatoz q⁹ faciut ruere in peccatu: vel peccata q⁹ faciut ruere in infernu: sic offendiculu i via facit ruere. Ido/ la em facieb⁹ eos ruere ad peccata et ad infernu: vñ erant eis la/ p⁹te offe⁹sois. **H**o comoueberis/ a terra tua in captiuitate: vel p peccatu: qz ipsa idola s⁹nt tibi fere oim p⁹cto⁹ causa. **Z**hren. j. c. Peccatu peccauit hierlm: p⁹pterea i stabilis facta est. **E**sa. lviij. c. Si abstuleris de medio tui cate/ na z c. ozief in tenebris lux tua. De hoc motu Ps. Dei aut⁹ pene moti sunt pedes: pene effusi s⁹nt gressus mei. Qd est: qz ante pedes ponimus offendicula. i. peccatoz vel occasio⁹ peccadi. **E**sa. lviij. c. Auferre offendicula de via populi mei. **E**t iurabis/ viuit dñs: q⁹si iurameta tua confirmabis p dñm/ no p idolu: sicut faciut idolatre. **D**an. v. c. Reddes dño iurameta tua. **D**euf. vj. e. Dñm dei tui timebis: et illi soli serues: ac p nomē illi iurabis. Iurabis in qua: **I**n veritate/ rei vel iurantis. **I**n iudicio/ vt discrete et ex causa ronabili iures. **I**n iusticia/ vt licitu vt vtile iures. Sed videt q⁹ iudiciu sufficiat: qz si ibi est discretio: ibi est veritas rei vel iurantis: z iuraf licitu: Ergo p nullo die **D**ie/ ronym⁹ res comites debere habere oim iurametu: aut semp p⁹rius est si vñ defuerit. **S**olutio. Reuera q⁹ ibi discrete iuraf siue i iudicio/ alios duos habet comites: sed no qz iudiciu alia duo importat/ sed p⁹pter virtutu con⁹exionē: z qz discretio est auriga virtutu: z dirigit omis virtutes: et ideo illa non supfluit: qz licz fm habit⁹ sint con⁹exa: tamē fm vsus distin/ guunt. **Q**z aut dicit: **E**t iurabis/ viuit dñs: dicit ad con/ denationē z derisionē eoz q⁹ iurab⁹nt in noie idolor: q⁹ no vi/ ua sed mortua s⁹nt. **E**t bñdicet eū oēs gētes. i. popu/ lu israeliticu cū hęc fecerit. **P**s. lxxv. c. Laudabunt. **U**n **J**oh. iij. c. Salus ex iudeis ē. i. christ⁹: vt p⁹dicatio salutis ex ap⁹st⁹ q⁹ fuerūt ex isrl. **U**n **P**s. lxxv. c. Bñdicet eū oēs gētes zc. q⁹si z tu dices/ o tu isrl q⁹ dñs ē talis q⁹ gētes debet eū bñdicerē z laudare. **U**n **I**n veritate/ cofe⁹ctie. **I**n iudicio/ deliberatiois rōnis. **I**n iusticia/ in veritate rei iuraf: q⁹si qd iuraf sit veru in re z in cōscientia iurantis: z anteq⁹ iuret bñ deliberet/ si est veru vel vtile ad iurandū. **I**n **H**ęc em dñs viro iuda z habitatozi hierlm: q⁹ ad ma/ iore sui parte. i. torā ciuitate z templū qd erat in forte benta/ min: vt dicit sup illud **D**euf. xxv. b. **B**eniamin amātissim⁹ dñi in eo q⁹si in thalamo requiescet. **Q**uātū hō ad aliquā sui partē vbi erat domus regis: sic forte in vna parte mōtis q⁹ si/ ta erat i e⁹ forte. q. d. dic illis q⁹ sunt i tēplo z in familia regis: vel dic illis q⁹ sunt maiores q⁹ habitāt in supiori pre ciuitatis: z illis q⁹ sunt minores q⁹ habitāt in inferiozi eius pte. i. ipsi ple/ bi. **K** **N**ouate vobis nouale: et nolite serere sup spinas. **D**etaphozice loquit: sicut frustra semiaf alicubi si/ ne terre inuouatioe a veprib⁹ z spinis z alijs herbis nociuis: sic frustra sit opus bonū sine sordiu spūaliū abiectione et cor/ dis circūcisione. **U**n **C**ircūcidim⁹ dñs/ p remotionē peccatoz z circūstantiay eoz a corpe: qd sit ad honore dñi: vt ibi. si ueniat dñs locū vbi digne possit habitare. **U**n **S**ap. j. a. **I**n malleuolā animā nō introibit sapiētia zc. **M** **E**t auferre p⁹putia cordiu vroz: que sunt p⁹ria volūtas/ sen/ sus singularis/ amor domestic⁹. **S**imile **D**euf. x. d. **C**ircūci/ dite p⁹putiū cordis vñ. **Q**ue oia tāq⁹ spine suffocāt semē grē vt verbū dei: vt d⁹ **D**an. xij. c. **Q**z autē dicit: **K** **N**ouate

vobis nouale: z nolite serere sup spinas: bonum est thema i capite ieiunij. **Q**ñ em ager diu fuit incult⁹: z debet ibi fieri nouale: p⁹mo ponit ignis ad comburendū z cōsumē/ dum frutera: sic p⁹mo debet esse ignis indignationis cōtra peccatū: ita q⁹ homo qui p⁹us fuit incult⁹ ab omi p⁹nitentia/ disciplina possit coll. j. **R**. c. **A**d vocē loque/ le grandis exarsit i ea ignis: et combusta sūt frutera eius. **E**t ideo ibidem dicit: **O**liuam vberē/ pulch⁹z/ fructu/ ferā/ speciosam voca/ uit domin⁹ nomē tui. **A**ger enim sic purga/ tus z combustus val/ de bene postea fructu/ car. **E**t est hęc cōsola/ tio magna peccatozi/ bus: qz nouale/ quāto plures spinas habuit: tāto plures fruct⁹ afferet si bene colatur z purget. **R**oma. v. d. **U**bi abundauit delictum: supabundauit z gratia. **F**rustra serit qui sup spinas serit. i. qui cum peccato vult facere bonum. **U**n **E**sa. xxv. f. **N**ūquid tota die arabit arans vt serat: p⁹scindet z sarriet bu/ mū suam: **N**ōne cum ad equauerit facie ei⁹: seret sibi: q. d. tunc p⁹mo seret postq⁹ profciderit z arauerit. **S**imile **D**euf. x. d. **S**eminate vobis in veritate iusticiam: z merite in ore m⁹ sericordie: z inuouate vobis nouale. **M** **E**t auferre p⁹putia cordiu vestrozū: contra hypocritas: qui no muni/ dant nisi qd exterius est calicis/ cum interius sint pleni omni spurcicia: vt d⁹ **D**an. xxiij. c. **E**ccl. xix. d. **E**t q⁹ exterius se humiliat: z interiora eius plena sunt dolo. **E**t ideo nō domi/ no sed mūdo vel vanglorie circūcidunt. **J**. ix. g. **O**ms gen/ tes habent p⁹putiū: omnis autē domus isral incircūcti sūt corde. **J**. **D**achab. j. b. **F**ecerūt sibi p⁹putia: z recesserunt a testamento sancto. **N** **N**ō forte egrediat vt ignis in/ dignatio mea z succendat: id est valde serues z omnia cōiunens persecutio. **O** **E**t non sit qui extinguat: id est possit extinguere. **E**sa. j. g. **E**rit fortitudo vestra vt taulla stupe: et opus vestrum quasi scintilla succendetur vtrumq⁹ simul: et non erit qui extinguat. **E**t hoc: **P** **P**ropter maliciam cogitationum vestrarum. **I**n hoc em ma/ xime peccabant. **I**n cogitatione: quia ex infidelitate multa infirma de deo putabant vel cogitabant: et falsa esse omnia verba prophetarū de captiuitatis comminatione. **U**n **M**aliciam cogitationum/ vocat adinventiones noue ido/ latrie. **U**n de inferno expone: vbi erit ignis qui extingui nō poterit **U**n **E**sa. xxx. f. **A**rdens furor eius et grauis ad por/ tandum: **L**abia eius repleta sunt indignatione/ et lingua eius quasi ignis deuorans. **S**piritus eius velut torrens inundās vsq⁹ ad mediu colli: ad p⁹endas gentes in nihilū. **E**t. xxv. b. **E**rit terra eius in picem ardentem/ nocte ac die non extin/ guet in sempiternū. **A**scendet fum⁹ eius a generatioe in gene/ rationē: z desolabit i secula seculozū. **E**t. lxx. a. **I**sti fum⁹ erūt in furore meo/ ignis ardens tota die. **Q** **A**nnunciate in iuda z in hierusalē zc. **D**ic subdit q⁹ sit hęc indignatio q⁹ vt ignis egrediet. i. aduentus babiloniorū: quem p⁹ceptū p/ phetis vt annūcient populo. **U**n **A**nnūciate in iuda et in hierusalē: **O** vos prophete iō p⁹dicite captiuitate: qz non p⁹nitentur/ cum tamē possent si vellent. **U**n hoc dicit: vt audita asperitate captiuitatis/ sic saltem p⁹nitentur. **N**on enim nisi coactus eos domin⁹ punit. **U**n **Z**hren. iij. d. **N**ō ex corde suo hūstauit z abiecit filios hominū. **E**t ideo omib⁹ modis quibus **D**oraliter/ dicit dñs p⁹dicatozib⁹: **Q** **A**nnūciate/ p⁹ccatozibus crudelitate iudicij futuri. **E**t hoc: **R** **I**n iuda z hierusalē. i. tam clericis q⁹ laicis. **L**aicorū em cit confitent⁹ et ideo p iuda intelligunt. **L** clericorū autē habere pacem et fa/ cere inter alios: et ideo p hierusalē. **U**n **E**sa. xl. b. **A**scende in montē tu q⁹ euangelicas sion. i. laicis: exalta in fortitudine vo/ **C** **C**eru tuā qui

B

Doraliter

modis quibus potest retinere eos. s. vel pmissis / vel monitis / vel
cominationibus. a. **Auditum facite** loquimini: quasi sic cla-
mate ut omnes audiant. b. **Et canite tuba** in terra. i. ba-
bete vos ad modum speculatoris videtis vententem exercitum.
Esa. lviij. a. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. c. **Clama-
te fortiter.** Esa.

Et exalta in fortitu-
dine vocem tuam. d. **Et
dicite:** quasi per vocem
preconis: ut facilius ab
omnibus audiat aduen-
tus chaldeorum. e. **Cogregamini** ad vos de-
fendendum. f. **Et in-
grediamur:** Ideo in
prima persona loquitur: quia
ipsum propheta erat de populo.

Civitates munitas: sicut fit cum exercitus contrarius appro-
pinquat. h. **Levate signum in sion.** i. vexillum in turre
sion: quae est super montem: ut speculator vertat illud signum ver-
sus illam partem in qua debet esse insultus: ut populus de civi-
tate illuc confluat: sicut fit in multis locis. i. **Cofortamini.** s.
vos invicem: et unus alteri animet ad se defendendum. **Al. Con-
fortamini** ad currentium et fugiendum. k. **Molite stare:**
quasi non eritis otiosi: quia magnus bellum iminebit vobis. Et
loquitur ironice: loquens eis quasi ipsi deberent esse victores: et
ideo subdit: **Quia malum ego adduco ab aegione.**
m. **Et pro idem:** n. **Corruptionem magnam.** i. exercitum qui vos
coteret. De qua corruptione subdit: o. **Ascendit leo de cu-
bili suo.** i. nabuchodonosor de chaldaea ut vastet iudeam: sicut
leo exit de cubili ut pedit. p. **Et pro idem:** q. **Proedo gen-
tium se levabit.** i. movebit ut veniat ad vos deprehendendum.
r. **Egressus est de loco suo ut ponat fratrem tuum in soli-
tudinem.** i. sine cultu / sine fructu / sine habitante. **Ubi / Civ-
itates tue vastabunt etc.** Simile / Esa. i. b. Terra vestra
deserta est: civitates vestrae successerunt igni: Regionem vestram
coram vobis alieni denotant.

cem tuam qui euangelicas hierusalem. a. **Auditum facite**
loquimini per verborum conculcationem et iterationem. **Hic notat**
quod debet esse predicatio: non tamen oportuna / sed et instans et impor-
tuna: ut etiam predicet in multis et in vite audientibus: sicut infirmo
inuito datur cibum et medicina. ij. **Timoth. iij. a.** Insuper oportet
tunc importune arguere / obsecrare / increpare in omni patientia et
doctrina. b. **Et canite tuba.** Numeri. x. a. Fac tibi duas
tubas argenteas ductiles etc. Et dicitur ibi quod tuba ad quattuor
instituta. i. ad praedia: ad movenda castra: ad nuptias: ad epu-
las. Sic predicator debet animare homines ad pugnandum
contra carnem / mundum / diabolum. Eph. viij. c. Accipite armatu-
ram dei: ut possitis resistere in die malo. **Item debet monere ad**
nuptias. i. ad penitentiam de peccatis factis: in qua desponsat
anima cum deo. **Matth. j. c.** Nolite timere accipite maria coniugem
tuam. **Maria** significat penitentiam. Deinde debet monere ad
castra movenda. i. ad profectionem de bono in melius. j. **Peet. ij. a.**
Rationabiles sine dolo lac concupiscite: ut in eo crescatis in sa-
lutem. **Ultimo ad epulas aeterni convivii.** **Luc. xij. d.** Beatus
qui manducabit panem in regno dei. c. **Clamate fortiter:** ut lo-
quimini de altitudine aeternae gloriae: et hoc significat clamorem
predicationis. **Al. ut loquamini de asperitate peccatorum:** quibus nihil
poterit resistere: et hoc significat fortitudo clamoris. **Osae. vij.**
a. In gutture tuo sit tuba. e. **Cogregamini.** Predicator
non debet dicere: congregemur: quia prius debet esse congregatus
deus quam alios congreget: sed dicere debet: **Ingrediamur**
civitates munitas. i. claustra. Debet enim predicator verbo
predicare et exemplo monstrare quod docet. **Ro. ij. c.** Qui
predicas non furandus furaris. **Vel civitates munitae sunt munimenta** fi-
dei christianae: quae debent intrare cum insurgunt bella hereticorum.
Omnis enim qui invenient extra hanc civitatem peribit disulo
aeterno: sicut omnia extra arcem repta diluvio pierunt: ut dicit **Sen-
v. d.** **Hec est civitas de qua dicitur Eccl. ix. a.** quod civitas verge-
bat ad austrum. i. tendit ad habendam vitam aeternam: vel ad haben-

dam spiritum sanctum. j. xxxj. d. **Revertere** ergo sicut: revertere ad ci-
uitates tuas istas: **Et** quo delitias dissolueris filia vaga:
b. **Levate signum in sion:** quod interpretatur specula vel specu-
lum. i. crucem vel signum penitentiae in derelictis et planis religiosis:
ut peccatores aspicientes in eos quasi in speculum: et sic proprias
maculas videntes: ter-
gant et lauent se. **Ideo**
ut dicit **Exo. xxxvij.**
a. mare gneum factum
erat de speculis multie
rubi: ut lavantes sacrifi-
cia ibi maculas respu-
cerent et abluerent. **Ps.**
Argam virtutis suae
emittet ovis ex sion.
Ps. Confessio et pul-
chritudo in conspectu

trinitatem magnam. **Ascendit leo**
de cubili suo et proedo gentium
se levabit: egressus est de lo-
co suo: ut ponat fratrem tuum in so-
litudine. **Civitates** tuae vasta-
bunt remanentes absque hita-
tore. **Super** b. accingite vos ci-

ti: quasi per conspectum plani debet alij accipere pulchritudinem et ve-
corum. **Cofortamini.** Hoc dicit ne desperet propter asperita-
tem penitentiae. **Eph. viij. b.** Cofortamini in domino et in potentia
virtutis eius. **k. Molite stare** otiosi: sed magis ambula-
te de virtute in virtute. **Quia malum ego adduco ab**
aegione etc. i. temptatione: **Et** ideo ea adveniente non debetis
stare otiosi: sed magis occurrere armati: quia permitto venire con-
tra vos temptationes ut probe fortitudo vestra. **Unde Eccl.**
ij. a. Fili accedes ad virtutem delicta in iusticia et timore: et propa-
ra animam tuam ad temptationem. o. **Ascendit leo de cubi-
li suo etc.** i. de malis hominum exit ad temptandum bonos: qui est
tantum leo qui circuit quaerens quem devoret. j. **Peet. viij. b.** Dicit
enim leo propter crudelitatem. **Unde. j. vj. f.** Crudelis est et non mi-
serabilis. **Et** propter potentiam: quia non est potestas super terram quam pos-
sit ei comparari: ut dicit **Job. xij. d.** Qui et dicit proedo propter
rapacitatem. **Omnia enim bona anime deprehendat qui eam per pec-
catum intrat.** **Ubi Esa. xxxij. a.** **Et** qui perdat nonne et ipse perda-
beris: **Thren. j. d.** **Ubi** hostis manum suam ad omnia desiderabilia
eius. **Unde et dicit** diabolus in persona fennacherib: **Esa. x.**
c. Abstuli terminos populorum: et principes eorum deprehendat sum:
et detraxi quasi potens in sublimi residetes: et inveniit quasi
nidium manum mea fortitudine populorum. **Se levabit** egres-
sus est de loco suo. **Dicit** Glo. de abyssu in qua est religio:
in qua ne mittat exorat. **Si ergo** in hoc non est in abyssu quod se
ab ea levare: **Solutio.** **Ubi** ab ea levare se: quia quantum potest ab ea
se elongat. **Ubi etiam dicunt** demones: **Matth. viij. d.** Quid
nobis et tibi iesu fili dei: **Cur** venisti huc ante tempus torquere
nos? **Et ponat terram in solitudine.** **Ubi** **Job. ij.**
a. **Ante** faciem eius ignis vorans: et post eum exurans flamma: quasi hor-
tus voluptatis fra coram eo: et post eum solitudo deserti: neque est
qui effugiat eum. **Super hoc:** id est propter hoc malum vo-
bis imminet nisi penitueritis. **Accingite vos ciliis:**
Sicut modo propter mala imminetia sepe indicuntur ieiunia: sic
tunc accingebant se ciliis. **Et dicitur** accingite. i. quasi pu-
gnaturi contra temptationes. **Cingunt enim operari.** **Eccl.**
ix. c. **Quodcumque** facere potest manus tua instat operare: quia
nec opus / nec ratio / nec sapientia / nec scientia erunt apud infe-
ros quo tu properas. **Accingimur** pugnaturi. **Sen. xlix. c.**
Had accinctus praetuliabit ante eum: et ipse accinget retrosum.
Succingimur ituri: ut peregrini proficiedo de bono in melius.
Proverb. xxx. d. **Ballus** succinctus lumbos suos. **Sicut enim**
longae vestes succindunt ne pedes impediunt ad eundum: sic
fluente desideria restringenda sunt. **Ideo dicitur** **Deut. xxij.**
a. **Non induet** vir veste muliebri. **Ullter enim** solet habere
vestes longas. **Job. xxj. b.** **Petrus** tunica succinxit se ad ve-
niendum ad christum. **Præcingimur** ministraturi. i. ministrando
cor nostrum deo. **Proverb. xxiij. c.** **Præbe** fili mi cor tuum deo:
proximo temporalia. **Esa. lviij. c.** **Frangite** esurienti panem
tuum. **Sic christus ministraturus** discipulis praecinxit se lin-
theo: **Job. xij. a.** **Homo** qui est sine cingulo / sinum non ha-
beret: **Sic** qui profluit per carnalia desideria spem gloriae habe-
re non potest. **Job. xix. d.** **Reposita** est haec spes mea in sinu
meo **Accingite** ergo vos ciliis: id est carnalis concupiscentias.
E. **Præcingite** contra

Al. Henault.
† Ps. 109.
† Ps. 95.

a **Blangite:** contra luxum carnis per terrenam ambitio-
nem vel auariciam. **b** **Et vlulate:** contra peccatu oris.
Quo ad primu satisfacte: quo ad secundu contineant: quo
ad tertiu couertimini. **Jobel. ij. c. Couertimini ad me in leiu-
nlo et planctu et fletu.** **Et. Jobel. j. c. Accingite vos et plagite**
sacerdotes: vlulate mi
nistri altaris: ingre-
dimini/ cubate i sacco
ministri dei mei: quo-
nia interijt de domo
dei vestri sacrificiu et
libatio. c. Quia no
est auersa ira furo-
ris dñi a vobis. i.
furens ira dñi. Esa. ix.
c. In omnib' his no
ē auersus furor ei: sed

ps. 84.

ad huc manus eius extenta: et id est quia populus non est re-
uerfus ad peccatē se: et domini exercitū non exquisierūt.
Jō dic' ps. Couerte nos deus salutaris noster: et auerte irā
tuā a nobis. Ira etiā furoris domini satis aperta est: quādo
ciuitates ecclie v' diuersay religionū vastatē s' p defectū s'bi
dei: vel dissensionē p'elatorū. Sū Hieronym'. Dū vastat
ecclia/ira dei apra est. d' Et erit in die illa dicit dñs.
Cōminat aduentū nabuchodonozor et exercitus sui. Sed qz
possent iudex respōdere: Bene habebim' regē et pncipes qui
defendāt nos: et sacerdotes et pphetas q nos cōsolent' et p'p-
dicent quid habeam' facere. Sic respōdet domin' q non sic
erit. c. Peribit cor regis et cor principū. i. audacia
eorum ad bellandum et ad resistendum hostibus et liberandū
vos ab eis. f. Et obstupescēt sacerdotes: nescientes
apponere consiliū. g. Et pphete cōsternabunt. i. pseudo.
i. erubescēt vel confundent: quia pspertatem pro-
miserāt: quā tunc videbūt non euentre: vt sic nec loqui amō
do audeant sicut solebant: quia tūc falsitas eorum apparebit.
Ideo d' Esa. j. b. Omne caput languidū et oē cor mergens: a
planta pedis vsqz ad verticē/ non est in eo sanitas. Quia et sa-
piētia mūdi et supbia principū perijt p stulticiā crucis christi:
vt iam non valeat ad resistendum h'eresib' vel erroribus ec-
clesie. Ideo d' Job. xij. c. Adducet cōsiliarios in stultū finē
et iudices in stuporem: baltheum regum dissoluit: et p'cingit
sine renes eorum: ducit sacerdotes eorum in glorioz: et opti-
mates supplantat: cōmutans labium veracium et doctrinam
fenum auferens: effundit despectionem super pncipes: et eos
qui oppressi fuerant releuans: qui reuelat profunda de tene-
b'ris: et producit in lucē vmbra mortis. h. Et dixi: Heu
heu heu dñe deus. Ecce quia puer erat vt puer loquit'
vtens istis interiectionib'. Et turbatū se dicit q putasset desū
in se fuisse mentitū: Promiserat enim pacem futurā in terra
iudeorum si peniterent: Unde videns in speculo eternitatis
aduentum nabuchodonozor ad destruendum eos iminentem
esse/ dicit quasi desperatus et turbatus: i. Ergo ne dece-
pisti populū istū et hierusalē: Nōne intelligit' ppheta
q promissio domini de pace futura: quā. 3. is. f. promisit di-
cens: In tempore illo vocabūt hierusalē solum domini rē.
non sit implenda donec post multa tempora: vt. f. post redu-
ctionem: Ergo ne decepisti rē. k. Dicens/ per me:
l. Pax erit vobis/ si penitere velitis: Vel in veritate siue
ad uitērā: Ne decepisti. f. pmissiue. sper pseudo pphetas
qui pmittebant eis pacem ex parte domini. Unde. j. vj. c.
A ppheta vsqz sacerdotes cuncti faciunt dolum: et curabant
cōtritionem filie populū mei cum ignominia/ dicentes: Pax
pax: et non erat pax. Unde/ m. Et ecce puenit gladius
vsqz ad animā: id ē vsqz ad mortē: qsi nō solū vulnerās sed
etiā interficiens. Sū/ n. Alqz ad animā. f. a corpore tol-
lendā. Sed nōne hieremias hic fuit infidelis fm primam
opinionem/ credendo. f. deum fuisse in se mentitum: Videbat
enim totā interfectū fuisse et tamē penituisse: et propter hoc
credebat. pmissionē dei esse falsā: qd male credebat: qz non
ppter vniū s penitentia domini' parceret multitudinē. Ad hoc

dicendū q sic loquēdo non exprimit ppriū affectū: sed illoz
qui sic estimabāt. f. populoz: sicut salomon in libro Ecclesia-
stes: qui cōdonator dicit: in plerisqz locis assumit psonā stul-
ti: in alijs aut psonam sapientis. Tamē credo secundā exposi-
tionē esse veriorē: vt exponat: **Ergo ne decepisti: q. d.**
nō: sed ipse pseudo p-
phete. S; nota qz dic-
ter: Heu heu heu:
eadem ratione q pus
dixit ter: A a a: vt. 3.
j. b. f. ppter pnam in-
flicā p tribus pecca-
tis. f. cordis/ oris/ ope-
ris. Vel quia mali pu-
nient' in trib' s. i. ppe-
tuis tenebris/ et odio
dei/ et pna exteriori:

ne deus: Ergo nē decepisti
pplm istū et hierlm/ dicens:
Pax erit vobis. Et ecce p-
uenit gladi' vsqz ad animā.
In tpe illo dicit pplo huic
et hierlm: vent' vrens in vijs
q sunt i deserto vie filie ppli
sicut boni remunerabunt in tribus cōtrarijs. f. in cognitione/
dilectione/ fructione. Propt' hęc tria dicit Jobel. j. d. A a a
dici: quia ppe est dies domini: et quasi vastitas a potente ve-
niet. **Pax erit vobis. i. prosperitas erit: ita pmittunt**
delirię et honores mundi. m. Et ecce puenit gladius
vsqz ad animā. f. culpa/ vel reatus occidens animā: quia
dicit glo. vbi est infidelitas nihil vitale in anima remanet: qd
intelligendū est. f. qd possit animā viuificare: sed tamē ibi re-
manet vitale qd possit viuificari. f. syndere. Dec emē i sciv-
tilla psciētie: q nec i Cain fuit extincta. n. Alqz ad animā.
Persecutio vel tribulatio temporalis iē gladi' tñ ptingens
vsqz ad corpus: sed peccatū vel infern' vsqz ad animā. Iste
autē gladius ē temp' pacis p'sentis amarissimus. Sū dicit
Esa. xxxvij. d. In pace amaritudo mea amarissima. Quod
exponet: quia i tempore martyz fuit ecclesia amara. In tem-
pore h'eticoy amarioz. Nūc autē quādo nō sunt martyz/
de et destructe sūt h'ereses/ et ē pax magna/ et amaritudo ama-
rissima: quia magis peccatū nūc homies q tūc. Ideo loquē
de hac pace/ dicit: i. Ergo ne decepisti populū istū.
Pax emē p'sens ē quasi decipula diaboli ad captiuitas aias.
ps. Zelau super iniquos pacem peccatorū vidēs. Et post:
Verūtāmē ppter dolos posuisti eis. Luc. xij. g. Et quidem
in hac die tua que ad pacē tibi: nūc autē abscondita sunt ab
oculis tuis: quia venient dies in te: et circūdabunt te inimici
tui vallo et circūdabūt te et coangustabūt te vndiqz. o. In
tempore illo dicetur populo huic rē. id est afferent
tunc rumores de aduentu chaldeozum: sicut solet fieri in tē-
pore guerre: Ecce iam hostes i loco isto. Et loquitur de na-
buchodonozor et exercitu sū metaphora austrī. Sū/ p. Q-
tus vrens. i. nabuchodonozor qui omnia terrę nascētia iu-
deqz destruet: sicut talis ventus solet destruere vtrozē her-
barū et arborū et frugum. q. In vijs que sunt in deser-
to vie filie populi mei. Hora q desertū est inter hierusa-
lem et egyptū imeabile: sed inter hierusalē et chaldēam artū ē:
quia ibi terminat: et ideo ibi est imeabile: qz ex parte chaldē
illud desertum est terminabile et artum: licz nō ex omni parte
egypti. Et est ibi via per quam venit nabuchodonozor: et per
illam erat transitus de vna ciuitate ad aliam/ vel ad alias ter-
ras: que ciuitates dicunt filie hierusalem vel filie populi do-
mini: quia sub dominio eius erāt/ sicut filia sub dominio ma-
tris. Vel q dicit: In vijs que sunt in deserto rē. meta-
phora est: qz sicut ventus/ maxime aufer/ qui valde est vrens
impellit in deserto sine obstaculo: quia ibi non habet obsta-
culum arborum vel domoy vel huiusmodi: sic nabuchodo-
nozoz vos impellet

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

nos: vos impellet sine obstaculo: qz ei nō poteritis resistere. **A**d ad ventilandū & ad purgandū: sicut aliqui vētilant segetes cū vento vt sic a paleis purgant: qz nihil vtilitatis afferet vobis nabuchodonosor: sed multū nocumētū: qz totū destruet. **U**n̄ **E**sa. x. b. Ad gentē fallacē mittā eū: et p̄tra p̄lim furoris mei mādabo illi: vt auferat spolia & diripiat p̄cedā: & ponat illū in conculcationē q̄si luti pla

B **S**piritus plen⁹ ex his veniet mihi: q̄si per b̄ plene de ip̄lo meo vindicabo: qz plenissi me hoc facere disposui ex spiritu. **I**ndignatiōe quā habeo ad vos. **U**n̄ **D**i. **B**en. vi. a. Non p̄manebit sp̄s meus in homie in eternū: qz caro ē. **I**ndignatio mea. **U**l̄ est vox. **p**ph̄. i. sp̄ritus p̄phetiē in me adimplebit & magis cōfirmabit p̄ hoc: qz ego p̄ talē tribulationē purgabor: non p̄plus. **P**er hoc em̄ qz vidit impletū qd̄ p̄dixit: magis purgat⁹ ē: et sp̄s p̄phetiē in eo cōfirmat⁹ ē & virtutes eius magis p̄ hoc p̄bat⁹ sūt. **U**n̄ **b** **S**p̄s plen⁹ ex his. **I**ndignatio nabuchodonosor v̄l̄ d̄it: **C** Veniet mihi. **I**ndignatio mea: nō p̄li. **U**el: **S**piritus plen⁹ ex his veniet mihi. **I** meq̄ dispositiōis de his q̄ p̄dixit hec v̄tura plenitudo veniet mihi: & etiā actu implebit. **U**n̄ **E**t nūc ego. **D**efect⁹ ē in sermone: qd̄ ē **A**postopis. **U**nde sup̄le: quōd possum hec pati: vel qd̄ dicā: quasi parca eis. **S**ed: tamē p̄us: **L**oquar iudicia mea cum eis. **I** ostendā qz pena quā passuri sunt iusta erit: et ex iudicio meo iusto. **E**cce q̄si nubes ascēdet. **I** cito et subito ascendet in hierlm̄: vt ducat eos in captiuitatē. **N**ubes enim subito apparet & subito disparat: & cito a vento impellit. **E**t quasi tēpestas curr⁹ eius. **I** veniet: q̄si nulli parcens sed totū cōsumēs. **V**elociores aqlis equi illi. **U**nde **A**bacuk. i. b. **S**uscitabo chaldeos gēte amarā & velocē ambulātē sup̄ latitudinē t̄re: vt possideat tabernacula nō sua: **H**orribilis & terribilis est: ex seip̄sa iudiciū et onus eius egrediet. **L**euitores pardis equi eius: & velociores lupis vespertinis. **U**n̄ **E**t nobis qm̄ vastati sum⁹. **V**ox est p̄phetiē in p̄lo: na p̄li dicētis sic: qz tā videbat in sp̄u: q̄si tā p̄sentia & nō futura. **S**e autē cōnumerat cū eis: ad innuendū se cōpati afflictiōi populi sui. **S**imile **E**sa. iij. b. **U**n̄ animē illoz quoniā reddita sūt eis mala.

Ad ad ventilandū & purgandū: qz mali cū deberēt emēdari & corrigi ex his. **I**ndignatiōib⁹ & temptatiōib⁹: magis peiorant⁹ & deteriores fiūt. **L**ōcipiūt em̄ ex adulariōib⁹: vanā gloriā: ex detractiōib⁹: rancorē: ex temptatiōib⁹: peccatū. **S**z boni p̄ hoc purgant⁹: **S**icut em̄ h̄ vētilabzū et purgatoriū hic esse. **U**n̄ in p̄sona bonoz dicit: **S**piritus plenus ex his veniet mihi: q̄si ex hoc vento acq̄rā mihi plenitudinē gratiarū. **U**n̄ **D**ee. xij. d. **A**dducet d̄ns ventū v̄rentem de deserto ascēdentē: & siccabit venas ei⁹ & desolabit fontē ei⁹. **I** omne affectiōne terrēnitatis & carnalitatē. **S**ed mali magis inde euacuant⁹ a sp̄u q̄s repleant⁹. **U**n̄ **D**s. **D**estruxisti eos ab em̄ d̄atiōe. **I** p̄ hoc vnde deberēt mūdari. **U**el vent⁹ v̄rens ē d̄a: **B**ol⁹: qui nō habitat nisi i v̄ijs desertis a gr̄a dei: in quib⁹ nullū hospitiū inuenit d̄ns. **S**oph. ij. c. **D**oab vt sodoma erit & filij āmon vt gomorra: siccitas spinaz & aceruis salis & desertū v̄s in eternū. **P**er primū significat sterilitas bonoz operū: p̄ secundū sitis peccandi: p̄ tertij defectus gratiē. **U**n̄ **E**t nūc ego. **I** taceo in p̄senti dissimulādo peccata hoim̄ p̄ p̄nitentiā. **S**z loq̄r iudicia mea cū eis: i futuro iudicio. **U**n̄ **E**cc̄s. iij. b. **T**emp⁹ tacēdi & tēp⁹ loquēdi. **U**n̄ **E**sa. xij. c. **D**ns sic fortis egrediet: sic vir p̄liator suscitabit celū: **V**ociferabit⁹ & clamabit: super inimicos suos cōfortabit⁹. **L**acui semp̄ silui: patēs sui: sic parturicē loquar. **D**issipabo & absoz:

bebo simul. **E**cce q̄si nubes ascēdet: q̄si subito veniet diabolus cū exercitu suo vt auferat oia bona in q̄b⁹ hō mō cōfidit & ducat eū in captiuitatē inferni. **U**n̄ em̄ florēt mali: sed subito diabol⁹ desiccabit eos oino. **L**uc. xij. c. cū diceret ille diues cui⁹ ager multos fruct⁹ attulit: **V**ia habes m̄stra bona posita in annos plurimos: requiesce: comede: bibe: repula: **D**ixit autē illi deus: **S**ulte hac nocte anī mā tuā reperunt a te: **Q**ue autē parasti cui⁹ erūt: **I**. xlvij. b. **D**a: te florem moab: quia flores egrediet quasi ante messē: qz illā nūc q̄s habebit. **N**on erit ip̄ius. **E**sa. xvij. c. **A**n̄ messē tot⁹ effloret: & imatura p̄fectio germinabit. **E**t q̄si tēpestas currus ei⁹. **U**n̄ **P**rouer. x. d. **Q**uasi tēpestas trāsies & nō erit impi⁹. **L**uc em̄ in tēpesta te veniet oia subuertens: qui hic venit in roze et vt pluuiā in vellus: ad penitentiā benigne vocās. **M**at. j. a. **D**is in tēpestate & turbine vij⁹ eius: & nebule puluis pedū ei⁹: qz oia subuertet q̄si i cinerē redigēs. **V**elociores aqlis eq̄ illi. **I**ndicatorib⁹: qz demones cū maiori desiderio & importunitate incitāt homies ad peccandū q̄s p̄dicatores ad b̄n̄ agendū. **S**emp̄ em̄ circūt diabol⁹ qurens quē deuoret. **D**e quibus aqlis: **E**xo. xij. a. **E**os ipsi vidistis q̄ fecerim egyptijs: quōd portauerim vos sup̄ alas aquilarū & assūperim mihi. **D**e hoc **T**hren. iij. d. **V**elociores fuerūt p̄secutores nostri aqlis celi: sup̄ montes p̄secuti sunt nos: in deserto insidiati sunt nobis. **L**aua a malicia cor tuū & q. d. p̄dixi vobis ante captiuitatē: sed adh̄b̄ eo remediū qua illam potestis euadere si vultis. **E**sa. j. e. **L**auami mūdī estote. **U**n̄ **U**l̄ quo morabunt i te cogitatiōes noxiē: tanq̄ mali hospites oia furātes & vastātes: **I**nsanus esset q̄ talē hospite libeter vellet morari in suo hospitiū. **S**ap. j. a. **P**eruerse cogitatiōes perarāt a deo. **I**bidē. b. **A**uferet se a cogitatiōib⁹ q̄ sūt sine intellectu. **E**sa. j. e. **A**uferte malum cogitatiōnū ab oculis meis dicit d̄ns. **I**n hierlm̄. i. o p̄lebs iudeoz: vt oim̄ cōfrentiū deo. **I**deo autē oportet vt laueris p̄ penitentiā: **U**n̄ **V**ox em̄ annūciantis a dan. **I** aduentum chaldeozum. q. d. ecce iam veniet nunciū de dan dicens ipsum oppidum iam esse destructum a chaldeis: et ideo laua te ne & tu in p̄ximo destruaris: **I**deo enim castrum. **I**. dan/nabuchodonosor venit a p̄te aquilonari: et p̄ximo intrauit per terrā tribus dan: & deinde venit per terrā ephraim. **E**t notū facientis idolum de monte ephraim. **I**. ecce vox nunciū nūciantis idolum: id est manifestantis peccata idolatrię per p̄nam pro peccato inflictam. **U**el emphatice vocat nabuchodonosor idolum: quasi q̄ erat summe idolatra: q̄si p̄nceps idolatrarū. **E**t h̄ nūciat de monte ephraim: id est per p̄nā quam inflixit iam in terra ephraim postq̄ inflixit eam in tribu dan: vt in illo oppido qd̄ dicit dan. **U**el sic: **E**go ip̄se vobis p̄dico qz ira adueniet: vt ita nomine nūciantis intelligat p̄pheta. **E**t dico hoc totum accidere pro peccato idolatrię: **U**nde dicit: **E**t notū facientis idolum de monte ephraim. **S**ed quia decē trib⁹ hoc peccatū cōmittebant: p̄cipue in monte ephraim: quia de ephraim p̄mus rex eoz fuit: ideo dicit de mōte ephraim.

Dystice: **D**an interpretat iudiciū: ephraim vbertas: qz iudiciū imminet diuitib⁹ hui⁹ mūdī. **U**n̄ **L**uc. vij. d. **U**n̄ vobis diuitib⁹. **I**aco. v. a. **A**gite nūc diuites: plorate v̄lulantes in miserijs vestris que aduenient vobis. **E**t post. **T**hesauri castis vobis iram in nouissimis diebus. **D**icit autē qz vox annūciantis veniet a dan: quia vox p̄dicationis debet incipere ab incussione terrois iudicij. **E**t dicit: **A**nnūciantis idolum de monte ephraim: qz debet ostendere in p̄dicatione qz omnes potestates & honores & delictū hui⁹ mūdī non sunt nisi quędā somnia: sicut idolū nihil est. **D**s. **D**ormierūt som E 2 nū suū: & nihil

Sap. 1. 8.

1. Def. 5. b.

Dystice

Ps. 75.

nisi sus: et nihil inuenerunt oēs viri diuitiarum in manibus suis.
Cocitate gētes. i. iudeos vt eāt vobiscū ad muniēdū ciuitatē hierlm. Et est q̄si irrūso. Vel sic: q̄si vos facitis talia vel facietis ppter q̄ gentes. i. chaldei cōcitabunt 3 vos. b. Ecce auditū est i hierlm custodes venire etc. q̄si rumores venerūt q̄ veniāt chaldei: vt obsideant hierlm: et custodiāt ne q̄s de vobis inde exeat: vel custodiāt vos i carcere. Et dare sup ciuitates iuda vocem suā. Elama bunt em ad mortē: ad mortem: ad gladiū: ad gladiū: ad arma: ad arma. Quasi custos def agroy facti sūt: q̄si ita custodiēt ciuitatē: sicut q̄ custodiūt agros vī vineas: me q̄s ingrediat vī egrediat. e. Sup eā. L. sup. notat oppōsiōnē: q̄si vndiq̄ spectabūt si q̄s egrediat. Vel. Quasi custodes agroy facti sūt: q̄ via bona colligat et auferēt. Sic em custodiāt ager ab aliq̄ vt nō nisi ipse inde fructū colligat. Q̄ aut h partant iudei: nō h faciet portētia hostiū s̄ tm culpa ipsor: An. f. Quia me ad iracūdiā puocauit. An. Glo. Quicqd nobis male accidit: vitij nostri est: nō dei: qui ipsum nobis dulcē vertim⁹ in crudelē et amarū: Peccata em nostra cogūt eum seuire ptra nos. Sed quōd hoc dicit: cū dicit Job. xvij. a. Nō peccauit: et tū i amari tudinē morat oculus meus. Ibi Glo. Nō peccauit vt hęc flagella mereret. P̄tērea distinguit Beda i q̄rto sentētia: quēdā mala infligi ad correctionē: quēdā ad initium pēnēternē: quēdā ad custodiā virtutū: quēdā ad gloriā vī augmētū gratiē. Solutio. Intellige sic: quicquid patimur: vitij nri est. i. ex vitio adq̄ est: nihil em nocere posset homi nisi peccatū adq̄ p̄cessisset: quo tota natura hūana corrupta ē et passibilis facta ab infimis creaturis. Vel loquit Glo. vt in plurib⁹. g. Tūc cogitāōes etc. i. malor operū. h. Ista est malicia tua. i. p̄na pro malicia. i. idolatriē. Quia amara. i. q̄ est ptra deū directe: nec habet colorē excusationis: et ideo valde amaricat aīaz. In alijs em peccatis: vt i peccatis carnis videt esse delectatio sine amaritudine: sed in peccato idolatriē et infidelitatis nō apparet nisi amaritudo: et semper est cū remorsu p̄sciē: q̄z fomes nō ita instigat ad hoc vitij sic ad alia vitia. k. Quia tetigit os tuū. i. os ossis: Tūc mortifera et cōsumata ē egritudo q̄i attingit os. q. d. malicia tua cōsumata ē et mortifera: et omnē fortitudinē i te destruxit. El. os oris: Tūc malicia dicit tāgere os: q̄i p̄cipit in lactātia: vī i excusationē. Alia lra habet. i. lra Hieronymi: Quia tetigit cor tuū: q̄si malicia tua penetrauit vsq̄ ad interiora tua. i. medullā aīę destrūēs: q̄d fit p infidelitatē. An. s. c. Bladi⁹ puenit vsq̄ ad aīaz. Et. s. ij. c. Cōstupauerūt te vsq̄ ad verticē. Mystice: Cocitate gētes. Sic pagani et heretici concitant 3 ecclēsiā: et laici 3 clericos. Esa. lx. c. Eleuabit dñs hostes rasin sup eū et inimicos ei⁹ i tumultū vertet: syriā ab oriēte et philistīm ab occidente et deuorabūt isrl̄ toro ore. Per rasin. i. picturā mūdani vī auari significat: q̄ ponit spē i figura hui⁹ mūdi q̄ p̄terit. Per syriā. i. sublimēs: supbi. Per philistīm. i. p̄tōne cadētes: luxuriosi. Per isrl̄: clerici vī religiosi. Quasi custodes agroy facti sūt: q̄ si custodiūt agros nisi q̄i i eis sūt fruct⁹: s̄ postea dimittūt eos cōculcari ferl̄ et ab eis depasci: Sic plati alio mō si custodiūt eccl̄as nisi p̄ fructū: Et tūc tm ventūt ad eas q̄ colligūt fruct⁹. Ps. Posuerūt hierlm q̄si pomor custodiā. Tales p̄tē dicere illō Cañ. j. b. Posuerūt me custodē i vineis: vineā meā nō custodiūt: supple: nisi q̄i in ea erāt fruct⁹. Et tūc eam custodiūt: nō p̄pter se sed p̄pter fruct⁹. An. ij. Cor. xij. e. Nō quero quē via sunt: sed vos. Phil. vlt. d. Nō q̄ro datū s̄ fructū abundantem in ratione vestra. Ventrē meū: ventrē meū

Et. + Ecce gentibus.

E

Mystice

Ps. 78.

Cocitate gētes: ecce auditū est in hierusalē custodes venire de terra longinqua: et dare sup ciuitates iuda vocem suam. Quasi custodes agroy facti sunt super eam in gyro: qz me ad iracundiā puocauit dicit domin⁹. Tūc cogitāōes tuę fecerūt hęc tibi. Ista malicia tua: qz

doleo: Quia dixit eis mala eorum futura me videat h dicere ex odio vel appetitu vindictę exercēde i eos: inuit hic se eis cōpati. Et qz duę sunt ventris passiōes. i. iliaca passio: et illa q̄ ē parturitio: q̄b⁹ nulla maior. Et q̄ ondat se sūme dolere: bis dicit: Ventrē meū: q̄si tantū habeo dolorē pro vobis ac si me ambę hęc passiōes torq̄rēt. In q̄ ostēdit magnitudo sup cōpassiōis. An. ij. Dabab. xv. c. Hic ē frap amato: et p̄li isrl̄: hic est q̄ multū orat pro p̄lo et vniuersa sancta ciuitate hieremias p̄p̄tate dei. Vel ideo bis dicit: Ventrē meū: p̄pter destructionē duor regroy. i. duarū tribuū et decē. Et sic plant de: berēt lugere pctā sibi

amara: quia tetigit os tuū. Ventrē meū: ventrē meū doleo: sensus cordis mei turbati sunt in me. Nōn tacebo: quia vocem buccinę audiuit aīa mea: clamorē prelij. Cōtritiō sup cōtritiōnē vocata est: et vastata est omis terra. Repētē vastata sūt tabernacula mea: subito pelles meę

ditoy: et damnationē eoy. Ps. Turbat⁹ est i ira ocul⁹ me⁹: aīa mea et venter me⁹. Glo. sup Ps. Pctā primoy sūt fraporia iustoy. Sic aut mlier tūc maxie dolet ventrē i partu q̄i parit abortiuū: sic plati q̄ sperabat q̄ aliq̄ p eū deberet cōuertere: et sic ab eo generari: et reuertit ad peccatū maxie dolere debet. An. Esa. xxxvij. a. Dies tribulatiōis et angustię et correptiōis et blasphemię dies hęc: qz venerūt filij vsq̄ ad partū et nō est virt⁹ pariedi. Ps. Uidi p̄uacitēs et angustię et correptiōis significata ē Job. xj. e. in hoc q̄ dñs sup lacarū infremuit et gemuit. Et Luc. xix. f. vbi fleuit super ciuitatē.

Sensus cordis mei turbati sunt in me. Exponit dolorē: qz sicut i ventre ples cōcipit: sic in mēte dolor cōcipit cogitāōes malas torquētes cor. Nōn tacebo: q̄si dolor nō p̄mittit me tacere. Quia vocē buccinę audiuit aīa mea: q̄si in spū p̄bię vel speculo eternitatis vidit clamorē exercit⁹ nabuchodonosoy: nō horat̄ ad epulas sed ad bella et pugnas. An. p. Clamorē prelij. Expositio est p̄cedētis: q̄si nō ad locūditatē audiuit buccina: sed ad horandū ad preliū cōtra vos. Cōtritiō sup cōtritiōnē. i. cōtritiō alaliū sup cōtritiōnē ciuitatis et possessionū. Vel cōtritiō terre sup cōtritiōnē ciuitatis. Vel cōtritiō duay tribuū sup cōtritiōnē decē tribuū. Vocata est: a dño. i. venit cito: sicut n̄scius vocat⁹ nō morat sed statim obedit: sic hostes i h mibi obediūt. An. Esa. x. b. Assur r̄ga furoris mei et bacul⁹ ipse est: i manu eius mea indignatio: ad gentē fallacem mittā eū. Repētē vastata sūt tabernacula mea. Loq̄t i p̄sona p̄li: sibi attribūēs q̄d ē p̄li h magnitudine cōpassiōis. Tabernacula: ad lra: ciuitatū. Subito pelles meę. In hebreo habet: coriē: vbi nos habem⁹ pelles. Tabernacula p̄tendebant a sūmo ad imū: coriē ex trāser so. Et hoc dicit: qz coriē q̄ fiebat de pellib⁹: et tabernacula q̄ faciebāt iudei p̄pter intemperie aeris: q̄si oia tūc destruent.

Quia tetigit os tuū. i. os ossis: Tūc mortifera et cōsumata ē egritudo q̄i attingit os. q. d. malicia tua cōsumata ē et mortifera: et omnē fortitudinē i te destruxit. El. os oris: Tūc malicia dicit tāgere os: q̄i p̄cipit in lactātia: vī i excusationē. Alia lra habet. i. lra Hieronymi: Quia tetigit cor tuū: q̄si malicia tua penetrauit vsq̄ ad interiora tua. i. medullā aīę destrūēs: q̄d fit p infidelitatē. An. s. c. Bladi⁹ puenit vsq̄ ad aīaz. Et. s. ij. c. Cōstupauerūt te vsq̄ ad verticē. Mystice: Cocitate gētes. Sic pagani et heretici concitant 3 ecclēsiā: et laici 3 clericos. Esa. lx. c. Eleuabit dñs hostes rasin sup eū et inimicos ei⁹ i tumultū vertet: syriā ab oriēte et philistīm ab occidente et deuorabūt isrl̄ toro ore. Per rasin. i. picturā mūdani vī auari significat: q̄ ponit spē i figura hui⁹ mūdi q̄ p̄terit. Per syriā. i. sublimēs: supbi. Per philistīm. i. p̄tōne cadētes: luxuriosi. Per isrl̄: clerici vī religiosi. Quasi custodes agroy facti sūt: q̄ si custodiūt agros nisi q̄i i eis sūt fruct⁹: s̄ postea dimittūt eos cōculcari ferl̄ et ab eis depasci: Sic plati alio mō si custodiūt eccl̄as nisi p̄ fructū: Et tūc tm ventūt ad eas q̄ colligūt fruct⁹. Ps. Posuerūt hierlm q̄si pomor custodiā. Tales p̄tē dicere illō Cañ. j. b. Posuerūt me custodē i vineis: vineā meā nō custodiūt: supple: nisi q̄i in ea erāt fruct⁹. Et tūc eam custodiūt: nō p̄pter se sed p̄pter fruct⁹. An. ij. Cor. xij. e. Nō quero quē via sunt: sed vos. Phil. vlt. d. Nō q̄ro datū s̄ fructū abundantem in ratione vestra. Ventrē meū: ventrē meū

Quia tetigit os tuū. i. os ossis: Tūc mortifera et cōsumata ē egritudo q̄i attingit os. q. d. malicia tua cōsumata ē et mortifera: et omnē fortitudinē i te destruxit. El. os oris: Tūc malicia dicit tāgere os: q̄i p̄cipit in lactātia: vī i excusationē. Alia lra habet. i. lra Hieronymi: Quia tetigit cor tuū: q̄si malicia tua penetrauit vsq̄ ad interiora tua. i. medullā aīę destrūēs: q̄d fit p infidelitatē. An. s. c. Bladi⁹ puenit vsq̄ ad aīaz. Et. s. ij. c. Cōstupauerūt te vsq̄ ad verticē. Mystice: Cocitate gētes. Sic pagani et heretici concitant 3 ecclēsiā: et laici 3 clericos. Esa. lx. c. Eleuabit dñs hostes rasin sup eū et inimicos ei⁹ i tumultū vertet: syriā ab oriēte et philistīm ab occidente et deuorabūt isrl̄ toro ore. Per rasin. i. picturā mūdani vī auari significat: q̄ ponit spē i figura hui⁹ mūdi q̄ p̄terit. Per syriā. i. sublimēs: supbi. Per philistīm. i. p̄tōne cadētes: luxuriosi. Per isrl̄: clerici vī religiosi. Quasi custodes agroy facti sūt: q̄ si custodiūt agros nisi q̄i i eis sūt fruct⁹: s̄ postea dimittūt eos cōculcari ferl̄ et ab eis depasci: Sic plati alio mō si custodiūt eccl̄as nisi p̄ fructū: Et tūc tm ventūt ad eas q̄ colligūt fruct⁹. Ps. Posuerūt hierlm q̄si pomor custodiā. Tales p̄tē dicere illō Cañ. j. b. Posuerūt me custodē i vineis: vineā meā nō custodiūt: supple: nisi q̄i in ea erāt fruct⁹. Et tūc eam custodiūt: nō p̄pter se sed p̄pter fruct⁹. An. ij. Cor. xij. e. Nō quero quē via sunt: sed vos. Phil. vlt. d. Nō q̄ro datū s̄ fructū abundantem in ratione vestra. Ventrē meū: ventrē meū

Mystice

Ps. 78.

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.

Et ideo vocat eorum domos tabernacula et pelles: quia ita facile destruentur sicut tabernacula vel umbracula de pellibus. Vel loquitur dominus in persona sua: Clastata sunt tabernacula mea: id est iudex in quibus soleo habitare per fidem et cultum legis et intelligentiam. Et ideo dicit: pelles in quibus scribitur.

Et quo videbo fugientes: id est deos regem babilonis: dicit propheta eis copatiens. Et fugietes: id est a meo seruitore cedentes. Quia stultus populus meus: Responso domini ad prophetam interrogacionem: quia ideo hec mala eis eueniunt: Quia stultus populus: qui peccata eorum hoc extinguit: nec mirabitur dei sententia de pena eis infligenda nisi mutent eorum peccata. Et hec stultus: quia non cognouit: cum tamen bos cognoscat possessorem suum: et asinus presepem domini sui. Sicut Esa. v. d. Propterea captiuus ductus est plus me: quia non habuit scientiam. Et in i. c. Psalms in celo cognouit tempus suum: turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus aduentus sui: plus autem me non cognouit iudicium domini. Ubi nos habent? Quia stultus populus meus me non cognouit: Septuaginta habent: Quia principes populi mei me non cognouerunt. Et est hic argumentum quod supponit hic. propheta ignorancia esse peccatum. id est ignorantia eorum que scire noluerunt: ut dicit super Ro. ij. Siue voluntas ignorandi: Unde Osee. iij. b. Quia tu scientiam repulisti: non didicisti: ego te repellam ut non fungaris sacerdotio mihi. Et filij insipientes sunt et recordes. id est sine corde vel sine intelligentia. Osee. vij. c. Ephraim quasi colubam seductam non habens cor: quasi non confiderat quod malum sequatur eos ex peccato eorum. Et sapientes sunt ut faciunt mala. id est astuti malicia. Et non autem facere nescierunt. id est non approbauerunt. Luc. xvj. b. Filij huius seculi sapientiores sunt filiis lucis in generacione sua: quia dolosi sunt et astuti ad facienda mala et tpalia acqrenda: sicut et villis iniquitatis: sicut quod et dicit serpens callidior fuisse homine. Hec autem sapientia non est desursum descendens a patre luminis: sed terrena carnalis et diabolica: ut dicitur Jaco. iij. d. Et i. Cor. ij. d. Sapientia huius mundi stulticia est apud deum. Et autem dicit hic dicitur: vera sapientia est que dei timori iungitur: Vera enim scientia addit dolorem. Unde Eccl. j. d. Qui apponit scientiam apponit et dolorem.

Sicut tabernacula cedar: sicut pelles salomonis. In religiosis enim est albedo propter contemplacionem: in platis ecclesie nigredo propter actionem. Tamen dicit Abacuk. iij. b. Turbabit pelles ire madian: quod interpretatur ex iudicio. id est iudicio sui ipsius: quia iustus in principio accusator est sui. Et hoc significat habitus monachorum: qui factus est in modum crucis. Et asperi terram: Hec est visio destructionis hierusalem: ubi vidit captiuitatem futuram. quod dicitur ne dicatis quoniam veniet nabuchodonosor: nihil mali faciet nobis: quia vidit quod factus est. Asperi terram per spiritum prophetie: Hec et ecce vacua erat ab habitatore: Et nihil in valore: quia tota consumetur. Et celos et non erat lux in eis: sicut opinione positum in captiuitate. Tantum enim terrorem et dolorem habebat: et ita turbati erant quod videbant sol obtenebratum: sicut homini multum dolenti et lachrymas effundenti apparet. Audi motes etc. Hec etiam videbat eis ex nimia prurba tione et dolore et stupore. Montes. id est montium summitates. Colles. id est latera montium. Intuitus sum et non erat homo: quia terra vastata est ab habitatoribus suis. Et omne volatile celi recessit. Aues enim et pisces et bestie etiam siluestres que solent habitatores sequi abierunt et perierunt. Et ibi intuitus quod propter hoies factus sunt. Asperi et ecce carmelus desertus: id est motus fertilitatis et amgnitatis: in quo notat omnem fertilitatem et amgnitatem esse destruendam. Et omnes vrbes eius destructe sunt a facie

domini. id est a iusticia exercitata per nabuchodonosor et eius exercitum. Et a facie ire furoris eius. id est ab istaria vel euertu chaldeorum: que omnia fieri propter offensam que deum offenderunt: quam quia dominus vidit cabat: dicit iratus. Hec enim dicit dominus: Deserta etc. sed tamen consumationem non faciam: quia adhuc habitabit et colentur vel non omnino destruantur iudeos: quia quidam de captiuitate redibunt. Luget terra: id est sterilitate: que dicitur ridere in fertilitate. Sicut Osee iij. a. Luget terra et infirmabitur omnis que habet in ea: in bestia agrorum et in volucre celi: et pisces maris congregabunt. Ibi glo. Naturale est ut habitatores sublato bestie que et volucres et pisces deficiant. Vel Luget terra. id est amatores furoris eius. Et merentur celi desuper. id est locutus sum.

Intuitus sum et non erat homo: et omne volatile celi recessit. Asperi: et ecce carmelus desertus: et omnes vrbes eius destructe sunt a facie domini: et a facie ire furoris eius. Hec enim dicit dominus: Deserta erit omnis terra: sed tamen consumationem non faciam. Luget terra: et merentur celi desuper: ego quod locutus sum.

res frenorum per illos amissione. Et merentur celi desuper. id est viri sancti: ut hieremias et baruch eis copatiendo. Et quod locutus sum. id est quia faciam ea que dixi. Sed ideo sic dicit: quia locutus sum: facere est. Unde dicitur et facta sunt. Alia ista habet: Luget terra et nigrescet. id est videbunt nigrescere per maximo dolore et timore et stupore.

Asperi terram. id est latcos. Et nihil propter peccata que faciunt. id est dicitur. Vox belli in terra et contritio magna: In eis enim sunt rixae discordie et ire. Et celos dereliquit: quia debet esse luminaria vite et scientie: sed non erat lux in eis. Apoc. vj. d. Et sol factus est niger tanquam faccus cilicinus. Esa. l. b. Indua celos tenebris. Vel Asperi terram etc. id est temporalia: que reuera vacua et nihil. Unde Beñ. j. a. Inanis et vacua: quia satiare non possunt: ideo inanis et nihil: quia nihil inde auferre possumus nobiscum: et ideo vacua. Act. ix. b. Paulus apertis oculos nihil videbat. Unde qui hic aliquid se esse putant: patet quod cordis oculos clausos habent. Intuitus sum et non erat homo: quia. s. ij. a. Abierunt post vanitatem: et vani facti sunt. Et ideo qui sequitur ea que nihil sunt: de iure non esse homo dicitur. Esa. l. a. In sceleribus dimisi matrem vestram et veni et non erat vir: Sed magis est bestia: quia facti sunt abominabiles: sicut ea que dilexerunt: ab alienati sunt de consumatione: Osee. ix. c. p. Et omne volatile celi recessit. Job v. b. Homo natus ad laborem: autem ad volandum: quasi non sunt actiuus: et non sunt contemplatiui. Non sunt ergo aues in terra: sed multa sunt reptilia et serpentes. id est peccatores: qui non possunt volare ad celum. Asperi et ecce carmelus desertus: quod interpretatur scientia circumsionis vel tenebris: significat religionem: in qua est regula circumsionis vitia: quod si faciant tenerrime diliguntur a deo. Et ideo omnes vrbes eius destructe sunt. id est ecclesie. Esa. xxix. f. Carmel in saltu reputabitur. Carmel. id est carmelus. Per saltum homines mundani: infructuosi. Nam enim omnes fere religiose conantur viuere seculariter. Sed tamen consumationem non faciam. Cum enim flagellat dominus in presenti non consumit: quia ad correptionem hoc facit: non ad condemnationem: sed in futuro in malis penam consumabit. Esa. xxx. g. Erit transitus virge fundatus quam requiescere dominus faciet super eum. Sed dicit Dominus. Non relinquet dominus virgam peccatorum super sortem iustorum. Hec enim in presenti non continet in ira misericordias suas. Luget terra. Terreni de terrenorum amissione: quod est tristitia seculi: que operatur mortem: ut dicitur. ij. Corinth. vij. c. Simile Esa. xxij. a. Luxit et defluxit terra. Et merentur celi. id est sancti viri: pro supernorum gaudiorum dilacione: quasi non pro damno temporalium. Unde deorsum luget et non desursum: qui luget pro temporalibus. Eccl. xxxv. c. Mone lachryme vidue ad maxillam descendunt: et exclamatio eius super deducentem eas: B maxilla enim ascendunt versus celum: et dominus exaudit: non delectabitur in illis. Cogitavit

Et hoc

Esa. i. a

Dyftice

Ad littera

Ps. 32.

Dyftice

Ps. 129.

Ps. 76.

E 3 * in illis. Cogitavit

Et stupore. **a** Cogitavi et non penituit me. i. deliberavi apud me. Penitere dicitur deo: quando aufert sententiam suam contra: sicut per Ionam minatus est destructionem ninive: sed mutavit sententiam illis mutantibus merita. **b** Nec aversus sum: sed refractationem: **c** Ab eo quod cogitavi. **d** A voce equitis etc. **e** Hoc dicitur: quod chaldei et medi et p[er]se boni equites sunt: et boni sagittarum sunt: quod cum chaldei venient: **e** Fugit omnis civitas. i. habitatores civitatum. **f** Ingressi sunt ardua etc. i. iudei timores hostes. **g** Universe urbes etc. et non habitabit in eis: i. non habitabit.

Syllice in illis. **a** Cogitavi et non penituit me: quia ipsi non penitent. Unde. j. xvij. b. Si penitentiam egerit gens ista a malo suo quod locutus sum adversus eam. i. de quo reprehendi eam: agam et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem ei. **b** A voce equitis et mittetis sagittam. Eques est diabolus: sic et equus dicitur peccator. Unde Exo. xv. a. Equus et ascensorem proiecit in mare. Iste equus emittit sagittam detractiois per hominem quasi per arcum suum. j. ix. c. Sagitta vulnerans linguam eorum: dolum locuta est. **c** Fugit omnis civitas: quia multi propter detractioes boni quod inceperat: dimittunt: vel propositum non audent ad effectum deducere. **d** Ingressi sunt ardua etc. Ecce remedium contra detractioes. Quando enim detrahitis homini bene faciatis: et dicitur simulator est vel p[er]p[et]rator: tunc intret religio: et tunc cessabit omnis detractio: tunc enim apparebit quod non erat hypocrita. Sic iudei in adventu holoserph: qui interpretatur infirmans vitulum sagittatum: et significat detractorem: ascenderunt in montana: ut dicitur Job. xxxix. d. Nihil quid ad preceptum tuum elevabit aquila: et in arduis ponet nidum suum: **b** Tu autem vastata etc. Loquitur ad totam plebem sicut ad quamdam meretricem. Per coccinum et monile et sibi: significat cultus idolatrie: de cuius pulchritudine et sumptu se sacrabant et credebant propter ornatum quem exhibebant idolis: omnes gentes sibi fore pacificas. Hanc ergo vanam confidentiam hic eis improp[er]at: Tu autem vastata quod facies: Alia littera h[ab]et: Tu misera: que. i. deum clementie fontem amarum reddidisti: dicit Hieronymus. Sed quomodo hoc dicitur: cum potius homo pro peccato suo ipsum reddat amarum quam deum: et palatum cordis sui inficit. Preterea deus in infinitum est dulcior quam aliquod peccatum sit amarum: ergo illud non potest deum amaricare. Solutio. De amaricari non in se: sed in nobis: quia. i. per peccatum nostrum ad iracundiam provocat. Vel quia videtur amarum peccator: propter timorem p[er]nitentiam sicut bono dulcis est iusticia: sed cum malus fuerit: tunc et est amara propter penam quam timet: sicut oculus clarus delectatur videndo lucem: sed oculus eger contristatur. **i** Cum vestieris te coccino etc. Per hanc tria ut dicitur: intelligitur cultus idolatrie: per quem iudei credebant omnibus gentibus placere: et habere illorum amorem: sicut meretrix per talem ornatum querit placere hominibus: S[ed] talis cultus non profuit iudeis quin captivarentur: et ideo dicitur: Frustra componeris. Quare: **n** Contempserunt te amatores tui. i. assyrii et chaldei: quibus aliquando te confederasti: vel quibus per hunc cultum placere credebas. **o** Amata tua querent: id est anime tue interitum per peccatum in his non tuam placenciam. Sic et illi. i. chaldei querunt te interficere et non tuam idolatriam. Sed quomodo vocat demones amatores: ipsi enim non amant sed odunt: Unde vocat diabolum inimicum homo: **o** Baab. xij. d. Ecce. xvij. d. Ne dederis a[n]i[m]e tue concupiscentias eius: ne faciat te in gaudium inimicis

tuis. Ibi glo. id est demonibus. Solutio. Dicunt amatores. i. corruptores: Et ponit antecedens pro consequente. Vel dicunt amatores secundum opinionem illorum quod credunt quod ille qui suggerit eis furari vel fornicari diligat eos: licet enim non credat diabolum esse dilectorem: tamen faciunt ac si crederent. **p** Vocem enim quasi parturientis audivi: quasi b[e]n[e]dictio quod te querunt interficere: quod iam spiritu prophetie audivi vocem: tui clamantis et ciulantis pro dolore et afflictione quam habebis in adventu chaldeorum. **q** Angustias ut puerperę. Uox filie sion inter morientes: ex p[er]p[et]ratis manibus suas. Uex mihi quia defecit anima mea propter interfectos.

quod illa que consuevit parturire. **r** Vox: hec vox supple: **s** Si filie sion. i. populi hierusalem. Et dicitur filia sion: quod est sub more vel arce sion: a quo proteguntur tanquam a matre filia. Filie dico: existit supple: **t** Inter morientes: et ita exponit: quid vocavit puerperam. i. filiam sion. **v** Expandentes manus suas pro dolore mortis: Percussit enim pro dolore extendit se. Et que est ista vox: subdit: **x** Mihi quod defecit anima mea: quasi ita tunc dicitur populus: vel hoc dicitur propheta populo compatiens. **y** Propter interfectos: Dicitur hebreus habet: propter interfectores. **z** Syllice: **aa** Cum vestieris te coccino. Pugiles p[er]sueverunt indui coccineis ne perciperent propter sanguinis effusionem: primescant. Talibus induunt mulieres ad pugnam pro diabolo contra deum. Et diabolus vult eas talibus indui: ne percipiant suum sanguinem. i. peccati turpitudinem vel mortis eterne. Credunt enim quod diabolus non odit eas: cum ita bene eas induat. **bb** Cum ornata fueris monile aureo: quod claudit collum: ne leccator ponat manus suas in sinu eius: unde dicitur a monendo. Sed in fatua muliere significat quod ita diligit fornicarium suum et ille eam quod ad finem se tenent in peccato et amore malo. **cc** Et pinxeris sibi oculos tuos. Sed timere debet ne accidat eis sicut accidit teabel: De qua. iij. Regl. ix. f. dicitur quod cum audiret ipsa quod hieus veniret in iherosolimam: depinxit oculos suos sibi et ornavit caput suum et respexit per fenestram ingredientem hieum per portam: et cum hieus levans faciem suam videret eam: dixit: Percipite eam: et ita fecerunt: et sic mortua est: Et tamen regina erat que magis debet bene ornari quam alta mulier. **dd** loquitur cuius se a deo alienanti per peccatum: cum tamen fuerit et iunctus per matrimonium spirituale: **ee** Cum vestieris te coccino. i. sanguinis christi habueris fidem. **ff** Cum ornata fueris monile aureo. i. habueris corporis puritatem. **gg** Et pinxeris sibi oculos tuos: pro cognitione secretorum. **hh** Frustra componeris: quia scientia magis nocet peccanti quam iusticia: quia per illam occultat malitiam suam. **ii** Contempserunt te amatores tui. Postquam enim diabolus iam duxit hominem ad peccandi consuetudinem: tunc contemnit: licet prius blanditus fuerit: alligando eum ad peccatum: Sicut ammon contempserunt thamar postquam amauerat eam. ij. Regl. xij. c. Et Ecce. xvj. d. Et dabo te in animas odientium te filiarum palestinarum que erubescunt in via tua scelerata. **kk** Vocem enim quasi parturientis audivi etc. Ecce post eorum ornatum sequitur dolor quasi parturientis: Nullus tamen est dolor ut dolor parturientis: et maxime puerperę: Sic erit dolor talium: Extrema enim gaudij luctus occupat: Prover. xij. b. **ll** Vox filie sion etc. quasi hec dicit ecclesia dolens de filiis suis. Unde dicitur: **mm** Mihi etc. Ps. Defectio tenuit me pro peccatoribus: derelinquentibus legem tuam. j. ix. a. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lachrymarum: et plorabo die ac nocte in interfectos filie israel mei. j. Baab. ij. a. Uex mihi ut quod natus sum videre stritionem israel mei: et stritionem civitatis sanctę: Circuite vias

[Marginal notes in a smaller script, including references to other biblical passages and commentary.]

Circuite vias hierusalē rē. **Expo. Ca. V.**
numeravit ppheta mala que facturus est duab' tribubus. Sed ne diceret aliqs q dñs esset crudelior q̄
olim: qui ppter decē volebat parcere ciuitatib' sodomoz: vt
legit Gen. xviij. d. Ideo hoc remouet hic ppheta: qz si essent
aliqui iusti in hierusa-

Alem: p̄ illos parceret
dñs ciuitati. Diuidit
autē h' capitulū in tres
partes. Primo ostendit
nulos esse iustos
i rota hierusalē ppter
quos debeat parcere
ciuitati: Om̄s em̄ mali
sunt: vel aperte vel
occulte: tam maiores
q̄ minores. Secūdo
ostēdit iudēz p̄ hoc
tam in pre vastatā ab
assyrijs: z adhuc om̄
nino vastandā a chal-

Circuite vias / **Ca. V.**
hierusalē z aspice et
cōsiderate z querite i
plateis ei' an inueniatis vi-
rum facientē iudiciū: z q̄ren-
tem fidem / Et p̄piti' ero eis.
Qz si etiā uiuit dñs dixerint
z hōc falso iurabūt. Dōmie
oculi tui respiciūt fidē. P̄der-
cūstisti eos z nōn doluerūt:
o attriūsti eos z reuerūt acci-

P̄. 118. **P̄. 11.** **P̄. 13.** **P̄. 54.**
deis: ibi: Idcirco percussit eos. In tertia describit ferocita-
tem chaldeozum / enumerans etiam maliciam iudeoz ppter
quā merito patiānt a chaldeis: ibi: Ecce ego adducam.
Dicit ergo: **a** Circuite rē. quasi bene meruistis talē p̄-
nam: qz inter vos null' est iustus. **b** Et aspice / oculus:
c Et cōsiderate / corde: **d** Et q̄rite in plateis ei' / vbi
solēt esse plures. **e** An inueniatis vi-
rum facientē iudiciū. **f** Vne ad min'
ibi erāt duo. s. baruch et hieremias: Solutio. Dñs loquebat
hec ad illos duos: z iō de illis nō intelligebat: vel ipsi nō erāt
hierosolymitē: s. de anathor. S. si obijctat de eunuchō q̄ hie-
remiā extraxit de lacu. j. xxxviij. d. Dic q̄ ille erat ethiops: vt
ibidē dī. **U**irū: nō dicit viros: in q̄ notat maxima dñi demē-
tia. Jam em̄ non querit si ibi inueniant decē viri iusti: vt fecit
Gen. xviij. sed si vnus. **f** Facientē iudiciū / iustum z
rectū / sine psonarū acceptione: z sine dolo sitate se habentem
ad primū. **g** Et querentē fidē. i. fidelitatē vel creduli-
tatē in deū. **h** Et p̄piti' ero eis: quasi omnib' alijs
ppter illū. **i** Vel / **j** Facientē iudiciū / q̄ se districte iudi-
cet. **k** Et querentē fidē. i. fidelitatē vt iudiciū exequat
per iusticiā: s. m̄ illud: Feci iudiciū z iusticiā. j. Corin. xj. g.
Si nosmetipsos diiudicarem' / non vtiqz iudicaremur. De h'
Luc. xviij. b. **F**ili' hominis veniēs / putas inueniet fidem sup
terrā: Et notat hic defectus bonozū in ecclesia. **P̄. 5.** Saluū
me fac dñe quoniā defecti sancti. **A**libi. **M**ō est qui faciat bo-
nū / non est vsqz ad vnū. **E**sa. lix. a. **N**on est qui inuocet iusti-
ciā / nec qui iudicet bene: sed confidūt in nihili z loquunt vani-
tates. **U**l' **Q**uerite i plateis ei' / i. i. lata via hui' mudi.
Unde **E**sa. lix. c. **C**orruit in plateis veritas. **P̄. 54.** **N**ō defe-
cit de plateis eius vsura z dolus. **h** Et p̄piti' ero eis:
quasi p vno saluabo alios. Sic **Act.** xxvij. e. **P**aulo nau-
gio romā venienti datē sunt omnes anime que cum eo erant
in nauī. Sed qz possent responderē: imo aliqui sunt inter nos
fideles: qui iurant in dño: et nullo modo iurant per idola:
parce ergo nobis ppter illos. **I**deo respōdet dñs: **V**erū est:
sed totū faciūt simulatorie. **U**ñ / **Q**z si etiā uiuit dñs di-
xerint. i. si p̄tendāt fidē vel iusticiā. **k** Et hoc falso iura-
būt. i. simulatorie: z ideo nō hoc reputo iusticiā nisi cū labij
corda cōsentiat. **E**t hoc ē: **D**ñe oculi tui respiciūt fi-
dē. q. d. **p**pha: **D**ñe opa exteriora videm': sed fidē nō noui-
mus: sed tu hñ potes illam videre: qz scrutaris cor. **P**rouerb.
xvi. a. **O**m̄s viē hominū patēt oculis eius. **l** dēb. iij. d. **O**ia
nuda et aperta sunt oculis eius ad quem nobis sermo. **U**el
pspiciūt. i. approbant fidē: quasi dei gratiā / nō legalia opa
q̄ iam reprobata sunt: qz fide iustificati sum': vt dicit **R**o. iij.
sed ex opibus legis non iustificabit ois caro. **I**lla autē fides
pspicit a dño: q̄ est opans p dilectionē: alta nō. **U**ñ sup illud
P̄. 77. **P̄. 5.** **N**ec fideles habiti sunt in testamento eius. **B**lo. **A**ugl.
fideles nō erāt: quia fidei opa nō habebāt. **E**sa. xj. b. **E**rit fi-
des cinctozū renū ei': q̄si fides habet opa cōtinētīsimillē et

alta / si vera ē: qz fides sine opib' mortua est. Quasi q̄ diceret: **Jaco. 2. d.**
Dñe tibi placēt cordis ornāmēta / nō corpis: vt sunt coccinū /
stibiū: z alia p̄dīca: **D**ultū q̄ dissimiles sunt oculi dei / oculis
mūdi: quib' nō placēt ornāmēta exteriora. **m** **P**ercussit
in eos / vt ad fidē cōuerterent p correptionē flagelloz: vt sic

p pere disciplinā. **I**ndūraue-
rūt facies suas supra petrā:
z noluērūt reueri. **E**gō au-
tem dixi: **S**ōrlitan paupē-
res sunt et stulti: ignorantes
viam domini z iudiciū dei
sui: **I**bō igit ad optimates z
lōqr eis. **I**psi em̄ cognouerūt
viā dñi et iudiciū dei sui. **E**t
ecce magis hi simul cōfregē-
runt iūgū: rupērūt vincula.

P̄. 54. **P̄. 93.**
P̄. 5. **D**issipati sunt nec cōpuncti. **P**rouer. xxiij. d. **T**erbera-
uerūt me z nō dolui: traxerūt me z nō sensi. **o** **A**triuisti
eos rē. **C**ōulcat verba ad maiorē affirmationē. **p** **I**ndū-
rauerūt facies suas supra petrā. i. plus q̄ petrā. s.
p inuercundā z impudentiā peccandi. **E**ccl. iij. b. **A**triu-
ta fronte z duro corde. **q** **E**t noluerūt reueri: salē pu-
dore. **Aggei. ij. c.** **P**ercussit vos vento vrēte z aurigine z grā-
dine oia opa manū vestrā: z nō fuit i vobis qui reuerteret
ad me. **E**sa. j. b. **V**ulnus z liuor z plaga tumens / non est cir-
cūligata: nec curata medicamē / nec fota oleo. **T**riplīcī reme-
dio / quasi triplīcī funiculo solent emendari peccatores. **P**ri-
mus est eruditio per scripturas / quasi fascia qua ligat vuln':
quo ad hoc / non est circūligata. **S**ecūdus est correptio p fla-
gella / quasi medicina mordens: quo ad hoc / nec curata medi-
camine. **T**ertius est consolatio p beneficia / quasi oleum mitti-
gans z suauē: quo ad hoc / nec fota oleo. **D**e hoc / **E**ccl. iij. c.
Funiculus triplex difficile soluit. **H**ec remedia mali quasi fu-
rioli non curant: z ideo non sanant. **S**ed quo ad bonos. **P̄. 5.**
Qui fingis laborem in p̄cepto. **Q**d fit / cum a malo cohibet
quis labore tribulationis quasi p̄cepti vice: **I**n alijs autem
qui per flagella non corrigunt / mutabunt flagella in eternam
damnationē. **U**nde **Deut. xxxij. c.** **I**gnis exarsit in ira mea:
z ardebit vsqz ad infernū nouissima. **r** **E**gō autem dixi.
Exprimi in se affectū infirmozū: qui cogitabant verum esse
q̄ domin' dicebat. s. multos esse peccatores in populo: sed hi
erant stulti z idiote: sed principes z sacerdotes credebant esse
bonos. **U**nde / **E**gō autē dixi: mecum cogitans. **s** **F**oz-
sit. **U**erbo ambiguo vtitur / nō vt dubietas notet: sed vt
liberum hominis ostendat arbitriū. **t** **P**auperes sunt
in plebe: **v** **E**t stulti. s. scientia. **E**t ideo hi **z** **I**gno-
rantes viam domini z iudiciū dei sui. i. hec mala non
sunt nisi in idiotis / s. simplicibus de plebe. **y** **I**bō igit /
ego hieremias: **z** **A**d optimates / qui p̄sunt populo.
a **E**t loquar eis. i. iquirā vtrū faciāt hec mala. **b** **I**psi
em̄ cognouerūt viā dñi rē. i. sensum dei: z scientiā z ei'
voluntatem tanq̄ docti p legem. **c** **E**t ecce magis hi
simul cōfregērūt iūgū / cōcordes in malo. **E**sa. xxxij. d.
Illuc cōgregati sunt milia / alter ad alterū. **d** **I**ugū legis z
p̄ceptoz. **e** **R**uperūt vincula: institutionē ecclē / vel le-
gis diuine / vt legis naturalis: q̄si iueni magros peiores disci-
pulis. **T**ales sunt optimates nri tps. **U**ñ **Job. xl. c.** **Q**uic. s.
behemoth mōtes herbas ferūt. **E**ccl. xliij. c. **F**rigid' ventus
aq̄lo flauit et p̄gelauit crysall' ab aq̄: sup eōm cōgregationē
aquaz. i. sup laicos redescer: z sic lonca induet se aq̄: z deuo-
rabit mōtes. **A**mos. vj. a. **U**q̄ vobis q̄ opulētī estis i sion z in
mōte samarię / optimates capita p̄loz ingredients pompa-
rice domum israel. **A**bacuk. j. d. **I**ncrassata est ps eius / ab us
ei' electus. **R**uperunt vincula: quia nulli volunt subesse:
nec etiam deo. **E**ccl. vj. d. **V**incula illius alligatura salutaris.

Ad circo qz tales st: percussit eos leo de silua. i. pcutiet
 z ia pcutit i pte. Leo e z audax z supbissim. Un Prouerb.
 xxx. d. Leo fortissim aialiu ad nulli pauebit occurru. Talis
 fuit nabuchodonosor q venit de silua. i. de chaldeis: q erat se/
 rocissim z incultu qsi siluestres: sicut i silua sunt fere. **L**u/
 pus ad vesperam
 vastauit eos: q tuc
 .i. in vespe e velocissi/
 mus ad pceda capien
 da. pte nocte instante.
 Ibi sunt medt z pte: q
 fuerit tpe assueri post
 nabuchodonosor: Et
 ideo dicit ad vespe/
 ra. Vel sicut dixi: qz
 tuc lupus est famelic:
 in quo inuul deside/
 riu qd ipi habebat de
 destruendo eos. **A**ba/
 cuk. j. b. Suscitabo
 chaldeos gentē ama/
 ram z velocem: leuiores pardis equi eius: z velociores lupis
 vespertinis. **P**ardus vigilas super ciuitates eo/
 ru: qui e varij coloris. Per huc alexader magn significat: q
 omis varietates gentiu subiugauit: etia occidentales: qd nul/
 lus alius subiugare potuit. **V**igilans: ad destruendum
 eos. In vigilantia significat imperus eius: qz velociter mul/
 ta regna destruxit. **A**byssice: Leo est diabolus: in quatu est
 supbus: z in quatu de superbia reptat. **L**upus ipse idem: in/
 quatu de luxuria: quia lupus gaudet de effusione sanguinis.
Pardus: in quatu de auaricia: quia variat z turbat cor: et in/
 quatu de dolositate z fallacia. **E**ccl. xxvij. d. Exardabit i illis
 z non extinguet z imittetur in illos quasi leo z quasi pardus
 ledet eos. **O**mnis qui egressus fuerit ex eis ca/
 pief. Sicut lupus/leo z pardus rapiunt egredientes de cui/
 tanibus de nocte vl de vespere: Et in hoc etiā forte nota ro/
 manum exercitu: Sic omnis qui inuentus fuerit extra eccle/
 sia: capief a diabolo: Sicut omnes inuenti extra arcu: perie/
 runt diluuiio. Sic z ipse nabuchodonosor per hec tria potest
 significari. i. per leonem ppter eius superbiam z fortitudinē:
 per lupū ppter eius fraudulentia: per pardū ppter eius ma/
 liciosā sollicitudinē. **Q**uia multiplicatē sūt puari/
 cationes eoz. .i. pctā: in quatu contra pcepta dei sūt. **L**eo/
 fortate sūt auersiones eoz. .i. peccata quo ad damnū: qz
 .i. sepe ab incōmutabili bono. **S**up quo ppit tibi
 esse potero: quasi tot mala fecisti q nō habeo occasionē
 qua possim tui misereri. **V** Sup q. .i. peccato vl pte qd bo/
 num. **E**sa. j. b. Sup quo percutia vos vltra addentes puari/
 cationē. **F**ilij tui dereliquerūt me. Loquit ad totū
 populū. **E**t iurant in his qui non sunt dij: in hoc
 eis honore dei tribuēt. **S**oph. j. a. Extendam manū meā
 sup iudam z sup omnes habitatores hierusalē: z disperdā de
 loco hoc reliquias baal: z nomia edituozū cum sacerdotibus
 z eos qui adorant super tecta militiā celi: et adorant z iurant
 in domino: z iurant in melchon: z qui auertunt de post tergū
 domini. **E**t qui credūt se posse simul adorare deū z melchon:
 qd non potest esse: quia pallium breue ē: nec vtrūq cooperi/
 re potest: vnde necesse ē vt alter decidat: vt dicit **E**sa. xxvij.
 e. **S**aturauit eos z mechari sunt: ad litteram: vel
 cum idolis. **H**ec enim sunt duo vitia annexa: quia venter z ge/
 nitalia victa sunt. **E**xo. xxxij. b. Sedit populus manducare
 et bibere: et surrexerunt ludere. Sic clerici saturati patrimo/
 nio crucifixi: suam luxuriam vbiq extendunt. **D**eut. xxxij. b.
Incrassatus est dilectus z recalcitrauit: incrassatus impingua/
 tus dilatatus: Dereliquit deum factorem suū: z recessit a deo
 salutari suo. **E**t **E**ccl. xvj. b. Tulisti vasa decoris tui de au/
 ro meo z argēto meo q dedi tibi: z fecisti tibi imagines mascu/
 linas: z fornicata es in eis. **O**sec. vij. a. **A**rgentū suum et au/
 rum suum fecerūt sibi idola vt interirent. **E**t in domo

meretricis luxuriabant: ad litterā: vel in phano idolo:
 cum idolis. Sic diuites luxuriant: quia diuitias in luxurijs
 expendunt: vt ille filius prodigus omnia bona sua expendit
 viuendo luxuriose: **L**ucl. xv. c. m. **E**qui amatores in
 feminas. i. ipsi sūt amatores i feminas: quasi equi i equas:
 suple. .i. non discernē/
 tes aliquā nec erubescē/
 cēt s. **U**nde: **L**domo
 cum i honore esset nō
 intellexit z. **U**nde de
 clericis dicunt laici q
 ideo nolunt hie vro/
 res: quia volūt babe/
 re omnes. **U**nde signi/
 ficant per gallū: quia
 gallus plures fecūdat
 gallinas. **E**t emul/
 sarij facti sunt. **I**n
 heb. qz dicit: trahen/
 tes. .i. cito ad h. pmpri/
 sunt sine discretione z
 verecūdia cū omnib luxuriātes. **I**n quo notat magnitudo z
 impetuōsus ardo: libidinis eorum. **J**obel. j. d. **C**ompurue/
 rūt iumēta in stercore suo. **E**ccl. xxiij. c. **Q**uorum carnes vt
 carnes asinorū: z fluxus eozū sicut fluxus equorū. **A**poc. it.
 d. **P**otestas equoz in ore eozū z in caudis eozū. .i. in gula z
 luxuria: in quibus sunt similes equis. **U**niūquisq ad
 vrore pxi mi sui hinniebat. **S**eruat metaphorā equo/
 rum feruentū ad libidinem. **E**quus em aliquādo infant pte
 ardore libidinis: Sic ipsi: ad litteram: cōcupiscebant vrores
 pxi moz: vel cum idolis vniūscuiusq gentis volebāt mecha/
 ri. **U**nde luxuria/litteralem vel mysticā: vbiq sine verecūdia
 effudebant. **U**nde **S**ap. ij. b. **N**ullū sit pxiū qd non pxiē/
 at luxuria nostra: vbiq relinquamus signa leticię: nemo ve/
 strum exoz sit luxurie nostrę. **U**nquid: quasi cum
 hec feceritis: **S**up his nō visitabo: qsi imo. .i. vici/
 car. **U**nde exponit se: **E**t in gente tali nō vici/ce/
 vt sic visitatio sumatur hic i malo: **U**t ibi: **V**isitabo in virga
 iniquitates eoz. **E**sa. xxvij. d. **P**ost multos dies visitabunt/
 sez in inferno. **E**t. xxvij. a. **V**isitabit dominus super leuatban
 in gladio suo duro z grandi z forti. **A**nima mea: id est
 voluntas mea: que ab eis recessit: quia a me recesserūt: Sicut
 illō itelligit **E**sa. j. b. **M**ementoias vias z sabbata via odiuit
 anima mea. **E**ccl. xxiij. c. **R**ecessit anima mea ab ea: sic re/
 cesserat anima mea a forore eius: multiplicauit enim fornicā/
 tiones suas. **U**niūquisq: quasi vit hoc faciā: z qua/
 si coactus: quia dolet quotiens cogit esse ferox. **U**nde **E**sa. j.
 f. **D**eu consolabor sup hostibus meis: z vindicabor sic de ini/
 micis meis. **A**scendite muros eius. **H**ic dicit ser/
 monē suum ad chaldeos: inuitans eos ad inuasionem ciuita/
 tis. **S**z phiber ne omnino faciāt cōsumptionē. **U**nde: **V**t
 dissipate: cōsumptionē aut nolite facere: quasi nō
 omnino interficite. **U**nde **E**sa. x. b. **E**go mādabo vt auferat
 spolia z diuidat pcedam: et ponat illū in conculcationē qua/
 si lurum platearum: **I**pse autē nō sic arbitrabit: sed ad cōte/
 rendū erit cor eius. **A**uferre ppagationes ei: vel
 propazines: quasi nō radices. **V**olo enim radices serua/
 ri: vt aliqui remaneant: vel vt affligantur non consumant: sed
 aliquādo fructificent. **E**t loquitur de captiuitate eozū sub
 metaphora destructionis vineę. **I**n hoc mystice notat q nō
 omnes iudej perditi sunt: sed quedam remanserunt reliquię:
 vt apostoli ad annūclandum gentibus gloriam dei. **U**nde
Esa. j. c. **N**isi dominus sabaoth reliquisset nobis semen: qua/
 si sodoma fuisset: z quasi gomorra similes essemus. **R**e/
 que etiā in fine saluę fiēt. **V**el per hoc intelligit q licz eccle/
 sia multis tribulationibus exponatur: vt nauicula petri iacta/
 batur fluctibus: tamē non submergit: quia ecclesia nunq de/
 ficiet: imo vt dicit **B**atth. vlt. d. **V**obiscū sum vsq ad cō/
 summationem seculi. **Q**uia nō sunt domini. .i. eius
 cultores: vel abeo

Dyffice

193

194

195

196

197

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

cultores: vel ab eo possessi: quia sibi non deo sunt obedientes. **P**revaricatione enim prevaricata est in me. In quo notat duplex prevaricatio. s. legis nature: et legis scripte: vel legis moysi et evangelij: vel commissio et omisio. Vel per ipsam geminationem notatur pertinacia et confirmatio malicie. **D**omus israel decem tribus: **E**t domus iuda: id est

duodecim: vel clerici et laici: vel iudei et gentiles: **M**egaue: **R**it dominij: **V**erbis et factis: **E**t dixit: **R**it: **N**o est ipse: **C**reator omnium: **V**i redemptor: **V**el cuius iudicio omnia sunt: **D**ispositio omnia regunt: **N**o est ille a quo hi loquuntur. s. prophete. **P**s. **D**ixit insipiens in corde suo: non est deus.

Regum venit super nos malum: **V**t propheta minant. **G**ladium et famem non videbim: quasi per oblationem non erit fames: nec gladius per hostium persecutionem. Sic dicit multi increduli sibi impunitate permittentes: nec credentes inferni fore. **P**rophete fuerunt in ventum locuti: id est inaniter: quia irrita sunt et falsa que dixerunt. Unde dicunt tales predicatoribus illud Job. vi. d. Ad increpandum tuum eloquia concinnatis: et in ventum verba profertis. Ventus enim pro mendacio vel vanitate sumit. **U**n Prouer. x. a. Qui inquit medicinis hic pascit ventos: idem autem ipse sequit aues volantes. **E**t responsum non fuit i eis: quasi a responsio domini non habuerunt hec que ipsi dixerunt: quasi spiritus sanctus non est in eis locutus. **H**ec ergo dicit propheta. s. quia non creditur hec que deus comminatus sum vel dominus: euenient illis. **H**ec. s. sequentia que subdit: **Q**uia locuti estis verbum istud: sed prophetas non in ventum esse locutos: nec euenire que dicunt. **E**cce ego adducam super vos etc.

Et in bono exponit mystice: vt verba dicant ignis. s. consumens vitia incredulorum: in eis consumens omne peccatum. **U**n Deut. iii. d. Deus noster ignis consumens est. Consumit enim in homine ligna: s. genum stipulam: per que quandoque mortalia: quandoque ventalia intelligunt. **J**. xlii. f. Verba mea sunt quasi ignis dicit dominus: et quasi malle conterens petram: **P**s. Ignitum eloquium tuum vehementer. Sicut enim ignis incinerat ligna: sic predicator debet facere vt faciat eos recognoscere cinerem sue fragilitatis. Ideo i linguis igneis datus est spiritus sanctus: **A**ct. ij. a. Sap. iij. b. Tanquam scintille in aridissimo discurrent. Scintille discurrendo ariditatem in cinerem conuertunt et incendunt: sic verba predicatorum humiliant et incendunt corda auditorum. s. si illa verba que impediunt sunt ignis. s. ex compassionis celo et charitatis prolata. **E**ccl. xli. vii. a. Surrexit helias propheta quasi ignis ardens: et verbum ipsius quasi facula ardebat. **Z**ach. xii. b. In die illa ponam duces iuda sicut caminum ignis in lignis: et sicut faciem ignis in signo: et deuorabunt ad dexteram et ad sinistram omnes populos in circuitu. Si autem excuset se homo: dicens: Domine frigidus sum non mittas ergo me: quia quomodo verba ignita proferam qui ignem non habeo: quia qui non ardet quomodo incendet: Sed respondeo. Frater collide te durum ad christum lapidem et habebis ignem: Sic collide te durum ad christum lapidem angularem: et habebis verba ignita. Preterea etsi verba te non calefaciant: tamen ex his exire potest ignis ad succedendum alios:

sicut calculus non calefit nec calefacti: tamen ex illo exit ignis. Unde auditores non debent indignari contra predicatorum malum: quia licet malus et frigidus sit: tamen ex verbis eius poterunt calefieri. Sed multi auditores sunt sicut putrida ligna: que ardere non possunt: sed tamen fumare: sic multi ex predicatore sunt peiores: et detrahunt predicationem et predicatori. Sed

locuti estis verbum istud: **E**cce ego adducam super vos gentem de longinquo domus israel: aut dominus: gentem robustam: gentem antiquam: gentem cui ignorabis linguam: nec intelliges quid loquatur. Pharetra eius quasi sepulchrum patens:

dicat predicator: **E**s. vii. a. Noli timere: et cor tuum non formidet a duabus caudis titonum fumigantium istorum. **Q**uoniam de longinquo domus israel: id est babilonis de chaldeis: que triginta diebus distat a hierusalem: quasi si propinquus essent propter affinitatem vel familiaritates possent eis vel aliquando misereri. **E**t in hoc notat

quonia imisericordes erunt persecutores. **R**obustam: quasi eis non poteritis resistere. **A**ntiquam: cui quodam dominatus est nemroth gigas: de quo **Gen.** x. b. qui fuit non multum post noe. Et ita patet que antiquus sunt: que non sunt ignari bellosum. Unde **Job.** xii. b. In antiquis est sapientia: et in multo tempore prudentia. **C**uius ignorabis linguam: quasi precibus non poteris eos flectere ad misericordiam. **N**ec intelliges quid loquat: Unde nec te excusare poteris: vel emere aliquo precio impunitatem. Sed ne dicant: nos fugiemus: subdit: **P**haretra eius quasi sepulchrum patens: quasi optima sagittarum sunt: Unde etsi fugias te sagittando inserficient. Unde et dicit sepulchrum: quod nunquam mortuis satiat: sic nec chaldei occisione. **P**atens: dicit: que tunc horribile est visu propter carnes semiputrefactas: sic chaldei multos occiderunt et sagittas cruentatas in pharetra reposerunt: que sunt horribiles visu. **E**t dicit patens sepulchrum: quia ita patet vt possit statim extrahi sagitta ad occidendum: post quod sequitur sepulchrum: vt ibi intumescat. **V**el: **P**atens sepulchrum: id est certi sunt de morte inferenda post sagittationem: sicut certum est sepulchrum esse mortui. **S**equit

Universi fortes: **M**ystice: **Q**uoniam de longinquo etc. Gentes de longinquo sunt demones: qui de celo in infernum lapsi sunt. **R**obustam. **Job.** xii. d. Non est potestas super terram que comparetur ei: qui factus est vt nullum timeret. **Abacuc.** i. c. Super omnem munitioem ridebit et compotabit aggerem et capiet eam. **S**entem antiquam. **E**t ideo callidus est diabolus: quia in antiquis est sapientia. **C**uius ignorabis linguam. Sed none peccatores linguam diaboli cognoscunt: et linguam dei ignorant: **U**n de **Gen.** xi. b. illi superbi gigantes confusas linguas habuerunt: in quo notatur que deum non intelligebat: Confusio enim lingue ex cordis oritur confusione. **S**olutio. Licet peccator credat se intelligere linguam diaboli: tamen non intelligit. **D**icit enim diabolus delectandum esse in diuitijs: bonoibus: et huiusmodi: **E**t hoc credit peccator per diaboli suggestionem: sed in veritate non est verum. **D**ifficile est enim cognoscere astutias diaboli. Sed paulus cognouit. **U**n dicit. **Corinth.** ij. c. Non enim ignoramus astutias eius. **P**haretra eius quasi sepulchrum patens. **P**haretra diaboli est lingua detractio: ex qua quasi ex pharetra sagittas extrahit: quibus interficit innocentes: que dicunt sepulchrum propter fetorem verborum qui inde exit. **P**s. Sepulchrum patens est **P**s. 5. **E**orum lingua non satiat interfectis: que semper vellent plura mala in hominibus inuenire: vt magis possent detrahere.

Ad litteram

P. 5.

* Universi fortes.

Provoctans per peccata sua et contemptum. a Recesse-
runt a me relinquo me fontē aque viue. b Et abierunt
post idola: fodientes sibi cisternas dissipatas. c Et non
dixerunt in corde suo: quasi conscientia eorum posset eos
retrahere a malo. Im legē naturalē: nō tamē retraxit. Non di-

recēserunt: d **U**adē-
tuamus dñm deū
nostrū. Duo sunt q̄
incutunt timorē. s. cō-
sideratio potentie: de
qua p̄us actū est: et cō-
sideratio bñficioꝝ col-
latorū ne auferat a da-
toꝝ. An de h̄c die:
Abnuamus dñm.
q̄ dñi. q̄: f̄ **D**at
nobis pluuiā tem-
poraneā: que fouet
semina lacta. g **E**t
serotinā i tpe suo:
q̄ fac̄ ea mature scere:
que. s. pluit versus au-
rinnū. Magnū autē
est bñficiū i terra illa:
q̄ terra illa valde cali-
da ē. An etiā d̄ q̄ i egypto q̄ ē i vicina nunq̄ pluit sed abū-
dat riuus: hierosolymitana aut̄ tra non h̄z aquā nisi de celo. s.
p̄ beneficiū pluuię. An Deut. xj. b. Terra ad quā ingredieris
possidendam nō est sicut terra egypti: vbi factō semie in hor-
torū morē aque ducunt irrigue: sed motuosa est et campestris
de celo expectans pluuias. h **P**lenitudinem annue
messis custodientē nobis. Sic lege. Pluuiā dico: custo-
dientē plenitudinē annue messis: q̄ temporanea plu-
uia custodit semē a putrefactione: serotina autē ab ardore: vt
p̄ palmā habeam⁹ / sicut dicit hebrę⁹ / spicā in pascha: et panē
in pentecostē. **I** nobis. i. ad nostrā vtilitatē.

Distice * per quā conuertitur homo in arenam. Hec arena intu-
mescentes fluctus confringit: vt dictum est Job. xxxviij. b.
quia per hanc memoriā cessat omnis superbia. Unde p̄ceptū
est **Z**enit. j. d. q̄ vesiculę aulis et plume p̄icerent in locū vbi
cineres effūdī solebāt. **Q**ui dat nobis pluuiā tēpor-
raneā. i. legē. **E**t serotinā. i. euangeliū. **U**el: **P**lu-
uiā temporaneā / gratiā p̄uenientē: **S**erotinā / cooperā-
tē et cōsummantē. **U**el: **P**luuiā temporaneā / doctrinam
in iuuentute: **S**erotinā / doctrinam in senectute. **U**el bene
morietes in iuuentute: et bene morietes in senectute. **I**dē est
p̄miū datur operatib⁹ in vinea a p̄ma hora et ab vndecima
hora. b **P**lenitudinē annue messis custodientē
nobis: q̄ si p̄ vitrāq̄ pluuiā habemus plenitudinē glorię. ij.
Timoth. iij. b. De reliquo reposita est corona iusticię. **E**t
hoc dicit: q̄ vitrāq̄ ducit ad cōsummatōnē p̄fectiōis. **Z**ach.
x. a. Petite a dño pluuiam in tempore serotino: et dñs faciet
nubes et pluuiā imbriis. **I**niq̄tates nostre declina-
uerūt hec. s. a nobis. **E**t vere: declinauerūt transiue. i.
repulerūt. **E**t peccata n̄ra p̄hibuerūt bonū a no-
bis: temporale: vt pluuiā et alia. **N**ō em̄ ē abbreviata man⁹
dñi: vt d̄ **E**sa. lix. a. vt nō faciat h̄ semp si vellet: sed peccata
nostra hoc impediunt. **P**rop̄ qd̄ d̄ **E**sa. v. b. **D**ādabo nu-
bibus meis ne pluant super eam imbrem. **E**t **A**mos. iij. b.
Ego p̄hibui a vos imbrem. **E**sa. lix. a. **I**niq̄tates vestre
diuiserunt inter vos et deum vestrū: et peccata vestra abcon-
derūt facie eius a vobis. i. misericordiā eius. **I**n **Q**uia in-
uenti sunt in populo meo impij: cōtra deū. i. negantes
deum. **P**ietas em̄ est theosebia: iniquitas autē dicit̄ peccatū
cōtra p̄mū: qd̄ facilius est et remissibili⁹. **U**nde. j. **R**egl. ij.
b. **S**i peccauerit vtr̄ in virtū / placari ei p̄t deus: si aut̄ pecca-
uerit in deū / quis orabit p̄ eor. **I**nsidiātes q̄si aucu-
pes. i. latrones qui inter eos abundabāt: vei illi qui p̄ blanda
vba decipiebāt simplices vt idola colerēt: sic aucups vulci cā-
tu decipit volucres: **O** **Z**a queos ponētes. i. deceptio-

nē p̄ pulchritudinē s̄borū vel simulationē religiōis. **P** **E**t
pedicas ad capiēdos viros. **C**ōstruebāt enim phana
idolorū et pulchra idola: p̄ quorū pulchritudinē multi decipie-
bant: credentes q̄ tam pulchra possent iuari et deberēt ado-
rari: sicut pedica tegit stramine vel aliquo tali / p̄pter qd̄ de-

decipula plena auib⁹: sic do-
mus eorū plene dolo. **I**dēo
magnificati sunt et ditati / in-
crassati sūt et ipinguati: et p̄-
terierūt sermōes meos p̄ssi-
me. **C**ausā vidue nō iudica-
uerūt: causā pupilli nō dire-
xerūt: et iudiciū pauperū non
iudicauerūt. **N**ūquid sup̄ his
nō visitabo dic̄ dñs: aut sup̄
gentē huiuscemodi nō vici-
scet̄ aia mea? **S**tupor et mira-
bilia facta sunt i terra. **P**ro-
phete p̄bauerūt mendaciū:

et falsa / apparentia vera: decipit simplices vt emigant pecu-
nias. **S**z. j. **T**hesal. iij. b. d̄: **M**e quis supegrediat neq̄ cir-
cūueniat in negotio frat̄e sui: quoniā vindex est domin⁹ de
omnib⁹ his. **U**t hi sunt illi: qui p̄ verba blanda ad peccandū
alios alliciūt. j. **D**achab. j. b. **E**xierūt de israel viri iniqui et
suaserūt multis / dicētes: **E**amus et disponam⁹ testamentū cū
gentibus que circa nos sūt: quia ex quo recessimus ab eis / in-
uenerūt nos mala multa: et visus est bon⁹ sermo in oculis eo-
rum. **I**dēo magnificati sunt / in honoribus. j. xij. a.
Quare via impiorū p̄sperat: bene est omnib⁹ qui p̄uaricant
et inique agunt: plantant eos et radicem miserunt: p̄ficiunt et
faciūt fructū. **E**t ditati / in possessionib⁹ multis. **I**n-
crassati sunt / i multa familia: **E**t impinguati / i multis
delitijs. **P**terierūt sermōes meos. **U**t in cantico
Deut. xxxij. b. **I**ncrassatus ē dilect⁹ et recalcitrauit. **O**see.
xij. b. **A**dimpleti sūt et saturati: et leuauerunt cor suum et ob-
liti sunt mei. **P**essimē: id male / non faciendo p̄ceptū.
Causam vidue non iudicauerunt. i. ad vtilitatem
vidue: vt sit vidue datus casus. **E**sa. j. f. **P**upillo non iudi-
cāt: et causa vidue nō ingredit̄ ad eos. **C**ausam pupil-
li non direxerūt. i. non fuerūt aduocati pro eis: sed magis
p̄ diuitibus et nobilibus. **U**nde: **E**t iudiciū pauperū
non iudicauerūt: sed magis diuitū / eos iusticiātes p̄
munerib⁹: et iusticiā iusti auferūt ab eo: vt d̄ **E**sa. v. f. **I**dē
Prouerb. vlt. b. **A**peri os tuū muto: et causis omnium filiorū
qui p̄transiunt. **A**peri os tuū: decerne quod iustū ē: et vindicā
inopem et pauperē. **I**bi **B**eda. **P**ro causa paupis qui p̄
se i iudicio loqui nō valet: ipse loqui memēto. **Q**uid
sup̄ his peccatis: nō visitabo: **E**t sup̄ gentē hu-
iuscemodi / tam malā: **N**ō viciscet̄ anima mea:
quasi voluntas: vt affectus meus. **U**el: **Q**uid sup̄
his oppressis a tam malis iudicib⁹: **V**isitabo / restitu-
endo quicqd̄ eis ablatū ē: vt i eis damnificatū. **E**t sup̄
gentē huiuscemodi. i. tam intustos iudices. **S**imile. s.
eo. c. **S**tupor. i. pctā p̄ quib⁹ stupendū est: q̄ nō fecerūt
iustū. **E**t mirabilia facta sūt in t̄ra: q̄ fecerūt malū.
Peccata p̄latorū dicunt̄ mirabilia: q̄ tanq̄ monstrū speculū
peccādi facta sūt subditis et minorib⁹. **U**nde **E**ccl. x. a. **Q**ua-
lis est rector ciuitatis. **U**el quia res miranda est q̄ peccant
cum scientiam legis habeant: que p̄hibet eis malum facere: et
docet bonum tenere. **U**nde. s. ij. b. **T**enētes legem nefecerūt
me. **S**ic ergo patet q̄ in hoc p̄terierunt sermonē domini ma-
le / in hoc. f. q̄ p̄ceptū non fecerunt: peius autē in hoc q̄ alios
ad malum incitauerunt. **U**nde: **I** **P**rophete p̄beta-
uerūt mendaciū: q̄ dicebant simplicibus: si imolaueri-
tis baal nō sentietis

Esa. i. f.
7. 9. c.

tra nō via. An
domi iacob
in uida. ov
popule stuz
cor: q̄ habet
videns: et au
na. **U**de ergo
domin⁹: et a
dehant: **Q**ui
mānū h̄
nō nō p̄
duntur et nō
clat̄ h̄c: et
illud: **P**o-
facum est
capitane.

ritus baal non sentietis mali. Unde dicunt pphete: qz futu- ra populo pdicebant. f. impunitate eis pmittentes si seque- rent idola. Sic et multi falsi pdicatores: sic et pecuniarij qui pro ecclesijs suis pdicant: multas falsas adinuentiones admittunt et dicunt. Pessime aut errauerit errore pfirmando sacerdotes: Et si seqt a. Et sacerdotes applaudebant manib' suis. Pessimus em e illos pfirmare errore: et inf alios seminare: et de illo gaudere: qd magis illuminare deberet. Osee. iij. b. Pec- cata populi mei comedet: et ad iniquitate eoz subleuabunt aias eorum. Sacerdotes em illius temporis cofirmabant senten- tias falsoz pphetaz: qd pessimus erat: cum magis deberent eoz sententis contradicere.

Et popul' me' dilexit talia. Impu- nitate qua illis pdice- bant illi pphete: et qua pdicta sacerdotes con- firmabant ee vera. Sic popul' peccat sepe ad exempla phtoz: et ea diligunt que videt eos

diligere: quia regis ad exemplū totus coponit orbis. Ezech. xv. e. Sicut mater: ita et filia eius: filia matris tuę es tu- b. Et populus meus dilexit talia. Hieronym'. Qui meus esse desijt: quando talia dilexit. c. Quid igitur fiet in nouissimo eius. f. in captiuitate: vel in iudicio futuro: quasi que ppter hec mala habere meruerunt. Et ideo in se- quenti capitulo enumerat penam qua ppter hoc assequet.

Confortamini. c. Enume- (Expo. Cap. VI. ratis peccatis populi: ppter que meruit captiuari: describit penas ppter illa infligendas. Et diuidit hoc capitulum in tres partes. In prima describit exercitum chal- deozum contra hierusalē uenientē et eam in circūitu obsiden- tem et vastantem. In secūda tangit quedam peccata populi ppter que affligi meruit. f. calumnia et contemptū audienti uerbi dei et auariciam sacerdotū et uolum: ibi: Omnis ca- lumnia. In tertia iterum cōnumerat aduentum chaldeozū contra hierusalē: excitās iudeos ut se in monitiōibus tuean- tur: ibi: Hec dicit domin'. Dicit ergo ppheta ad popu- lum d. Confortamini filij beniamin. Loquitur duabus tribub' ironice: sic quādo in ciuitate sunt multa cibaria et mul- ti defensores: et ciuitas est fortis et munita: tunc confortant ci- ues: Sic dicit eis ironice: Confortamini filij beniamin: q. d. in ueritate nō potestis confortari: quia hec non habetis. Et nota qz tota ciuitas hierusalē erat diuisa duabus tribub': quia mons sion in quo erat arx erat in tribu iude: Ciuitas au- tem que in decliui montis erat: erat in tribu beniamin. Et ita in diuersis fortibus erat sita: fm diuersas sui partes. Et ideo dicit: e. In medio hierusalē: per hoc tangens tribum iuda: qz mons erat qsi in medio ciuitatis q erat in tribu iuda.

Et in thecua clangite buccina. Thecua quoddam castz erat: quod erat in uia per qua uenit nabuchodonosor i hierusalē: qd erat situm: ut dicit Hieronym' duodecim mi- liarib' a hierusalē: inter qd et hierusalē iofias fuit vict' ut d. g. Et sup bethacaren leuate uexillū. Bethacaren ali' est uiculus situs inter hierusalē et thecuam: fm Hieronymū: qui erat similiter in uia per qua uenerūt chaldei. Quasi ergo diceret iudeis: arma capite ad uos defendendū cōtra hostes per hūc locum uenientes: et clangite tubis et uexilla leuate ad uocādum populos uestros: uel in signum uictorie. Et est to- tum hoc ironia. b. Quia malū uisum est ab aquilo- ne et cōtritio magna: oppressionis infligendū ab hostib'.

Filij beniamin. i. o. uos oēs boni qui estis filij dextere: id est filij dei per creationē et gratiā: sed tm filij sunt sinistre qui nō nisi per naturam sunt filij. Uel: Filij beniamin: id est filij chisti: qui est filius dextere. i. dei pa- tris: ad cui' sedet dextera. Uel filij sunt dextere: qui in tribu-

Moraliter

uoluntate: d. Filij beniamin. i. o. uos oēs boni qui estis filij dextere: id est filij dei per creationē et gratiā: sed tm filij sunt sinistre qui nō nisi per naturam sunt filij. Uel: Filij beniamin: id est filij chisti: qui est filius dextere. i. dei pa- tris: ad cui' sedet dextera. Uel filij sunt dextere: qui in tribu-

lacione sūt: filij sinistre: qui in pspertate. Et ideo illi sedebūt ad dexteram iudicis: qui hūc dexteram dilexerunt: illi autem ad eius sinistram: qui eam amauerūt. Et ideo ita chare debet homo amplecti dexteram: et cōtemnere sinistram: sicut chare uellent transire si possent illi qui tunc erunt in sinistra ad dex- teram. Unde Sap. iij. d. Uenient in cogitatione peccatorū suozum timidi: et traducēt illos ex aduerso. f. ad dexteram: ne ad eam possint transire iniquitates ipsoz. d. Confor- tamini: ad pzelandū contra mundū: carnem: diabolu: qui significant p tres hostes salomōis. iij. Regl. xj. Jre. j. Da- chab. ij. g. Vos ergo filij confortamini et uer- rilis agite i lege. Et. j. Dabab. iij. g. Ac- cingimini et estote filij potentes: et estote pa- rati i mane ut pugne- tis aduersus nationes has que conuenerunt disperdere nos et san- cta nostra: quoniam me- lius est nos mori i bel- lo qz uidere mala gen- tis nostre et sanctorum.

Thecua interpretatur tuba: per quam significantur pdicatores et doctores qui uocant ad pzelandum. **Bethacaren** interpretatur uilla uine: et significat religionem: que putatur et excolitur magno labore: per disciplinarū et ieiuniozū asperitatem. Continue enim in ea fiunt putationes: cum in materialib' uineis non fi- ant nisi semel. A religione etiam debet exire uinum: ut om- nino inebriet per pdicationem et exemplū. Tuba uel bucci- na clangit ad educendum exercitum. Inde eleuatur uexillum ad quod se congregat: quia per pdicatores debent tanqz per tubam educi et conuocari exercitus: et ad hoc inuitandi sunt pdicatores ut hoc faciant. Religio autem est locus ad quem debent conuocari. Esa. xij. a. Super montē caliginosum le- uate signum: tanqz. f. ad quod debet conuocari exercitus: ex- altate uocem: leuate manū: quasi hoc opere et pdicatioe alqz nunciate. **Quia malū uisum est ab aquilone:** id est a diabolo: a quo dependet omne malū: ut dicit. s. j. c. Et super thecuam et bethacaren leuandū est signum et tuba dan- gendū: id est clericeis et laicis pdicanda ē penitentia: ut per eā pugnent contra diabolum. **Speciose:** ppter pulchra ualde edficia que ibi erāt. **Et delicate:** que molesti- fert tribulationes qz non delicate. Sic iudei ppter abundan- tiā quā habuerāt molestius tulerunt captiuitate: Et d. deli- cata: ppter temporalis abundantiā quā habuerūt. **Assimilauit filiam sion:** id est hierusalem que erat sub protectioe montis sion: sicut filia sub ptectione matris. Hanc ergo ass- milat speciose et delicate mulier: ad quā tanqz ad mulierē cor- rumpendā et polluendā amatores accedunt chaldeozū exer- citus: ut eam cōculcent et deuastent. Unde: m. Ad eam uenient pastores: id est principes chaldeozū. n. Et greges eozum: id est eozum exercit': qui dicunt greges: quia sicut pastor ubi uult gregem suum ducit: et ab eo facit depasci quā uult partem pascue: Sic principes ubi uolebat suos subditos ordinabant et faciebant ab eis obsideri: et uio- lari quam partem ciuitatis uolebant: et depascebāt ut auferre- bant omnia bona ciuitatis. **Fixerunt in ea tentoria in circūitu:** hierusalē. f. ad obsidendam urbē: sicut pastores inuenientes locum aptum pascuis: ibi faciunt tentoria: et ma- xime qui nō habitant in domibus. **Pascet unusquisqz eos qui sub manu sua sunt:** id est suo potestate sua: quā si dabit eis stipendia uel sumptus qz non oportebit eos rece- dere ab obsidēte. ppter uictualis penuriā. Uel sic: Ducet quis- libet pnceps illos qui sub potestate sua sunt ad vastandū ciui- tate quacūqz parte uolet: sic pastor q parte uult ducit gregē ad depascendū prati: qsi diuersi s diuersis partib' expugnabāt. Qui pncipes siue pastores ita dicit gregib' siue familijs suis

Sanctificate sup

Sanctificate sup eam bellū .i. sanctū dicite h bellū esse: eo q iuste impugnem⁹ hanc terrā. **U**n sic dicentes/ magis animar subditos ad bellādū: quia ostēdit se iuste bellare: et tñ peccauerūt mortaliter destruēdo ciuitatē: quia malo fi/ ne hoc fecerūt: sicut qui honorat patrē ppter vanam gloriā solum peccat mortali ter: licz pceptum sit patrē honorare. Et h dico ideo/ qz dicit Glo. tō dicit sanctū bellū: qz dñi impiū ē. Sed ptra videt per Glo. q dicit sup Esa. xxxvj. q domino permittente venit/ et ipso pcepto/

piante recessit: ergo similiter z nabuchodonosor. Sol. Non valet: qz ipi nabuchodonosor fuit inspiratū qz veniret/ qd nō rapfacit: sed magis sennacherib. **U**n Esa. xij. a. vbi loquit de babilonijs: Ego mādaui sanctificatis meis/ z vocaui fortes meos in ira mea. **U**el potest dici qz vterqz venit dño pmit/ tente nō pceptente. **U**el aut dicitur hic: domini imperium ē: intellige vt. i. iudgi patiant: sed nō q illi eos destruāt vel pu/ niant: Sicut volūtas patris fuit christū pati vī mori/ s nō iu dgos illū occidere. **U**el dic qz dñi pceptū fuit: vt chaldei ve/ niret z puniret iudeos: nec in h peccauerūt: s i h qz ex ipieta/ te z celo vindictę h fecerūt. Similiter sumit sanctificare vt hic Dichee. iij. b. Si qd nō dederit in ore eoz quipplā/ san/ ctificabit sup eū plū. **D**icētes: **C**onsurgite z ascē/ damus in meridie. i. nō in dolo sed aperte: z in luce nō in nocte insultū faciamus: qñi fortes sumus/ nō oportet nos do/ lose eos decipere ad capiendā ciuitatem: **U**el sic aperta est iusticia / qua debent destrui iudei: et ideo secure eos impu/ gnemus. **U**el nobis quia declinauit dies. **U**or ē iudeoz timentū ppter noctem: et ideo nescimus quo fugere possum⁹. **U**el quia declinauit dies: qñi si tanta parimur per diem: qta patiemur in nocte: vbi nullū remediū defen/ sionis vel fuge iuenire poterim⁹. **U**el ē vox chaldeoz dolen/ tiū qz si poterūt cōtinuare obsidionē ppter noctē. **U**el quā lōgiore factę sūt vmbre vespri. **I**n mane em z in ves/ pere lōgiore sūt vmbre. **E**t vter supple dicit: **C**onsurgite z ascēdam⁹ i nocte: qñi etiā nocte ipugnem⁹: qz ipugna/ tionē nō psecimus de die. **U**el hoc qz dicit in meridie/ nocte/ notat eozū cōtinuationē. **E**t dissipem⁹ dom⁹ ei⁹: qñi h pceptū nob: z tō de victoria securi sum⁹. **U**el qz h qz dicit in nocte: ostendūt suā audaciā: vt sic notēt: nō benefi/ cio tēporis / sed magis p pūis vīrib⁹ se vincere: qñi vī caple/ mus ciuitatē. **U**ultū em gentiles multū confidūt in tēpore: **U**n in plenitudo libentius obsidēt ciuitates / credētes qz tūc eis non possit resisti. **S**ed isti nō in tēpore: sed in virtute cōfi/ dunt magis. **C**edite lignum eius. i. arbores que sūt circa ciuitatē ad faciendū machinas z habitacula ad manen/ dū. **E**t fodite circa hierusalē aggerē. i. qui est cir/ ca ciuitatē: sup quē est murus/ vt cū fossa aggere possint mu/ ri rimari. i. terra que sub eis est sodi/ et sic murus habeat se/ parari z sic ruat. **A**lia littera habet/ sū dicit: qñi portate terrā ad implēda fossata: vt sic ad muros libere possitis accedere. **E**t per hoc notat: non statim esse captā ciuitatē/ sed longam pcessisse obsidionē. **N**on em sunt talia/ nisi longa credat esse obsidio. **H**ec est ciuitas visitationis. i. digna visi/ tatione: qñi digna est vt visitet per penam vel tribulationē. **U**el ē ibi vitionis: qñi corā omnibus destruet. **O**mnis calūnia in medio eius. i. aperte: id est falsa accusatio vel incerta oppressio. **E**ccl. vij. b. Calūnia cōturbat sapiētē et pder robur cordis ei⁹. **S**ed sup illud Esa. xxxij. c. Qui pro/ iicit auariciā ex calūnia: dicit Glo. qz calūnia ē maximum peccm: qd intellige ē valde magnū: qz idolatria ē maior. **U**n sup illud Job. xvi. b. Arguet mundū de peccō die. Glo. scz in fidelitatis: quo manēte cetera manēt. **S**icut frigidam zc. **I**n cisterna sunt aque pluuales: que semper magis ac

magis frigescūt: sic et ipsi in peccatis magis ac magis: quia omnis calor charitatis per peccatum cōsumitur. **U**n Mat/ th. xliij. b. Refrigescet charitas multoz. **U**n boni z charita/ tui vocantur spiritu feruentes: Ro. xij. c. Bene autem com/ parat malos cisternę siue lacu: quia in profundum peccato/ rum merguntur. **P**s. **E**t dissipemus domus eius: **Q**uia h die dñs exercitū: **C**edite lignum eius: z fodi/ te circa hierlm aggerē. **H**ec ē ciuitas visitationis: die calū nia i medio ei⁹. **S**ic frigidā

rv. b. Submersi sunt qñi plumbum in aquis vehemētibus. **P**eccatores em relicto fonte aque viuę: fodiūt sibi cisternas dissipatas: vt dicit. S. ij. c. **H**ec frigiditas maxime locum ha/ bet in hereticis: qz vtiā essent aut calidi aut frigidī/ aut crede rent aut oīno nō crederēt: s magis tepidī sunt: qz se bonis et chustians assimilāt vt eis magis credat. **S**ed qmō h malitia vocat frigiditas cū sit ignis: **Q**uia Job. xxxj. b. Ignis est vsqz ad cōsūptionē deuorās: qd dicit d luxuria. **E**t Job. xv. d. Ignis deuorabit tabernacula eozū qui libēter munera acci/ piunt. **E**t Jobel. j. d. Ignis deuorauit speciosa deserti. **E**t **P**s. Incēsa igni z suffosa. **I**bi distinguit Aug⁹ duas esse ra/ dices peccōz. **S**olutio. **P**ecm dicit frig⁹ vī gelu: qz sicut gelu

eterogenea cōglutinat **S**anctificate super eā bellū. **C**ū em certant p decimis habēdis z bonis pauperū rapiēdis / dicit se defen/ dere ius ecclie suę: vñ hoc bellū reputant sanctū. **C**on/ surgite et ascēdamus in meridie: temporalis abundā tię: **J**ō dauid timet sibi ab altitudine diei: quia pūat altissi/ ma vnti: **S**ic etiā maxime insidiat illis qz feruēt in charita/ te. **U**n Abakuc. j. d. Cib⁹ eius electus. **J**ob. xij. d. Sub ipso erunt radij solis et sternet sibi aurū quasi lutū. **U**el no/ bis qz declinauit dies zc. **A**mbra vespri ē vanitas iudicī. **S**ap. v. b. **D**ia transferūt sicut vmbra. **Q**uā quidā prolon/ gāt vsqz ad mortē: z qto mortī ppinquiores: tātō ipsi sūt va/ niores: sed iam morietes dicūt: **U**el nobis qz declinauit dies vite nostre. **Q**uia longiores factę sūt vmbre vespri. i. magis amplexati sumus vanitatē mūdi. **P**s. **E**t qd dligit vanitatē z qritis mendaciū. **L**ib. iij. a. **F**iliū si/ on inelyri amicti auro primo: quō reputati sūt in vasa testea. **I**bidē. **Q**ui vesebant voluptuose et nutrebant in croceis amplexati sūt stercoza. **H**oc ergo dicit de eis qui quāto ma/ gis senescūt vel ad mortē tendunt: tanto magis inherēt tēpo/ ralib⁹. **U**n dormiens in die surgit/ respicit vmbzā suam: z qñ magna est/ tūc scit qz parum restat de die: sic senibus quan/ do vident tēporalia magis bona / signū est qz prope mortē sūt. **U**n **U**el nobis qz declinauit dies: grāte. i. chri/ sti: **Q**uia lōgiore factę sūt vmbre vespri. i. qz cre/ uit i nob amor vanitatē scilicet. **O**ro sol magl declinat: tātō ma/ ior ē vmbra. **U**n z luna qto a sole remotior: tātō apparet ma/ ior: z qto ppinqoz: tanto minor: z tō luna sub pedib⁹ ei⁹. **U**n **A**poc. xij. a. **U**ulter amicta sole: z luna sub pedib⁹ eius. **C**edite lignū ei⁹. i. arbores fructuosas. i. bonos: ita die dī ab oī. **S**icut em diabol⁹ qz arbor cesa/ fructū nō fert: sic homo a deo separar⁹ vī a fide. **E**t fodite circa hierlm agge/ rē. i. tēporaliū cōgregationē. **Q**ui fodit aggerē / terrā frę ac/ cumulat. **U**n fodere aggerē ē amorē tēporaliū tēne mēti im/ pmerē: vī diuitias diuitijs z reddit⁹ redditib⁹ cōiūgere. **P**er talem aggerē capit ciuitas dei. **A**bakuc. j. c. **S**up omnē mū/ nitionē ridebit z cōportabit aggerē z capiet eā. **J**ō die Esa. v. c. **U**el qui cōiungit domū ad domū / z agrum agro copu/ latis. **S**icut frigidā facit cisterna aquā suam zc. **A**qua pluualis si omīno ē frigidā cū cadit: s i cisterna p mo/ ram tēporis magis infrigidat: sic homo diu in peccō moran/ do penitus congelat. **E**t sicut aqua p motū incalescit: sic ho/ mo per bonoz operū exercitiū. **U**n: **E**t capist virtū ni mo/

Ps. 27.
Ps. 68.
Al. fundite.
B
Ps. 79.
Diffice
Ps. 55.
Quidius vere medio amoris.
Ps. 4.
F * uent aque.

eterogenea conglutinat et quasi congelat: sic peccati animam cum temporalibus / sicut gelu lignu cum lapide vel aqua. Sicut autem ignis homogenea dissolvit / ut cera vel metalla: sic peccati animam a spiritualibus frigidam: id est congelatam et induratam. a

Iniquitas et vastitas audiet in ea. Iniquitas in deum.

Et vastitas / deperdatio ad proximum. Vel Iniquitas / aperta de predario per potestatem: et vastitas / latentes destructio per calliditatem. Et Iniquitas et per id est vastitas: quia iniquitas omnia vastat.

Coram me semper infirmitas et plaga. i. semper considero penas quibus affligam hierusalem. Iniquitas enim convertet in infirmitatem: vastitas in plagam quibus percussit hierusalem. **Et dire hierusalem. i. per infirmitatem et plagam eruditionem accipe. **Et** Septuaginta habet: Per oem dolorem et flagellum erudire hierusalem. **Ne forte recedat anima mea a te. i. dilectio. Flagella enim et correptiones si gna sunt paternae dilectionis. **Et** Apoc. iij. d. Ego quos amo et castigo. **Et** Heb. xij. b. Flagellat deus oem filium quem recipit. **Et** dicitur: **Et** Eccl. xvj. e. Zelus meus recessit a te: non transcaur tibi in perpetuum. **Ne forte ponam te desertam terram / ab omni fertilitate. **Et** inhabitabilem / ab omni homine.******

Ps. 105.

Ps. 90.

Ad litteram

facit cisterna aquam suam: sic frigidam fecit malitiam suam. **Iniquitas et vastitas audietur in ea: coram me semper infirmitas et plaga. Erudire hierusalem: ne forte recedat anima mea a te: ne forte ponam te desertam terram inhabitabilem. **Ne** dicit dominus exercituum: **Et** ad racemum colliget quasi in vinea reliquias israel. **Converte** manum tuam quasi vindemiator ad cartallum. **Cum** loquar / et que**

Et ad racemum: quasi sicut vindemiatoris manus non effugit nisi racemi inutiles: sic nabuchodonosor non dimisit in iudaeam nisi inutiles et debiles. **Converte** ergo manum tuam quasi vindemiator ad cartallum: ut sicut ille racemos ad torcular trahit in cartallo: sic tu hierusalem captam trahes in babilonem.

Contestabor / ut audiat: **Ecce** incircumcise aures eorum et audire non possunt. **Ecce** verbum domini factum est eis in opere probatum: et non suscipiunt illud. **Idcirco** furore domini plenus sum: et laboravi sustinens. **Effunde** super paruulum et foetum / et super concilium iuvenum simul. **Vir** enim cum vxore capietur: et senex cum pleno dierum. **Et** transibunt domus eorum ad alteros / agri et vxores pariter:

Cum loquar et que contestabor / ut audiat: **Ecce** incircumcise aures eorum et audire non possunt. **Idcirco** furore domini plenus sum: et laboravi sustinens. **Effunde** super paruulum et foetum / et super concilium iuvenum simul. **Vir** enim cum vxore capietur: et senex cum pleno dierum. **Et** transibunt domus eorum ad alteros / agri et vxores pariter:

Diabolus autem est quasi vindemiator in vinea domini: sed dominus non est nisi quasi graparum. Ille enim accipit integras vuas. i. malos res et plures: sed christus non nisi reliquias et viles et paucos. **Abdic. j. b. Si** vindemiatores introissent ad te: nonne saltem racemum reliquissent tibi: **Sic** hec. vij. a. **Et** mihi quia factus sum sicut qui colligit in autumnum racemos vindemię: non est borrus ad comedendum. **Diabolus** enim accipit magnos et grossos. i. diuites et potentes: qui in facie mundi videntur meliores: sed domino remanent pauperes et abiecti. **Esa. xxij. c. Quomodo** si paucę oliuę que remanserunt excurtant ex olea et racemi cum fuerit finita vindemia: hi leuabunt vocem suam et laudabunt. **Per** cartallum significat obstinatio / qua portat peccator ad torcular eterne damnationis. **Et** verbum domini factum est eis in opere probatum: quia illud contemnerunt et deriderunt dicentes: **Esa. xxvij. c. Quomodo** remanda. j. xx. b. **Factus** est sermo domini in opere probatum et derisum tota die: maxime iherosolymis crudis quod peunib' stulticia est. j. **Cor. j. c. Sic** et verbum penitentię: quia oem eliam abominata est anima eorum. **Et** ideo non suscipiunt illud. **Et** intellectu et affectu: qui sunt duę tabule cordis carnalis in quibus debet inseri verba domini. **Prover. iij. a. Discretio** dia et veritas non te deserat: circumda eas gutturi tuo et describe eas in tabulis cordis tui: et inuentas gratiam et disciplinam bonam coram deo et hominibus. **Idcirco** furore domini plenus sum: id est furore domini plene gaudeo. **Unde** dicit se plenus furore: non quo crucietur: sed quem effundat in alios. **Unde** r. **Et** laboravi sustinens. **Et** furore: quasi non possit continere quin furorem in eos effundat / vel in eis effundendum enunciet: quia plenissime hoc gaudeo: et cogit me spiritus vel veritas hoc enunciare quod vi deo. **Vel** exponit de christo: sicut illud **Esa. xlij. d. Laborare** me fecistis in iniquitatibus vestris. **Et** effunde etc. **Loquitur** dominus propheta: quasi ex quo verba mea contemnerunt / abundanter effundendum esse in eis furorem meum per chaldeos enuncia. **Vel** dicit deus exercituum chaldeorum. **Ps. Effunde** iram tuam in gentes / quia te non nouerunt etc. **Super** paruulum foris: quasi super eos qui sunt extra ciuitatem morantes. **Et** super concilium iuuenum simul: quasi super eos qui sunt in ciuitate. **q. d. nec** multitudo siue concilius nec iuuentus eos defendet: quanto ergo super reges et inueteratos effuderet furorem suum. **Unde** r. **Vir** enim cum vxore capietur / et senex cum pleno dierum: quasi nulli serui nulli erant parceret. **Per** hoc quod dicitur: **Et** senex cum pleno dierum / patet quod senex non est vltima etas: sed sequitur decrepita etas. **Simile** in carico **Deut. xxxij. d. Foris** vastabit eos gladius et intus pauor: iuuenem simul ac virginem lactentem cum homine senes. **Sic** hodie caro cum spiritu preplatus cum ecclesia beu descendat ad inferos. **Et** **Ps. xlvj. b. Si** cęca cęca ducat ambo / et fouea cadat. **Et** transibunt domus eorum ad alteros

margin notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

eorum ad alteros etc. Thren. vii. a. Increditas nostra versa est ad alienos: domus nra ad extraneos. a Quia extendam manum meam. Qui manum eleuat nondum percutit sed minatur: et quanto magis eleuat manum tanto fortius percutit: sic dominus tota die nobis comminatur: sed non propter hoc a peccato resiliimus: Ergo tanto atrocius percutiet: quanto magis bic minatur. Et extendam manum meam. Jam securis ad radicem posita est: quasi non dum secat: sed tamen minatur. Esa. ix. c. In omnibus his non est auersio furoris eius: sed ad huc manus eius extendit est. Ezech. xx. f. Danu fortis et brachio extenso et in furore effuso regnabo super vos.

Super habitantes terram dicit dominus. Un Apoc. vii. d. Ne videritis habitantes terram in terra. Tales autem sunt isti. Un sequitur. c. A minore quippe usque ad maiorem omnes auaricie studet: quae est radix omnium malorum: ut dicitur. i. Timoth. vi. b. ut sumas auaricia non tamen pro amore pecunie sed pro quacumque cupiditate illicita. Duo enim sunt in peccato. scilicet auersio ab incomutabili bono: sicut in quibusdam dicitur initium omnis mali: Eccl. x. b. Et conuersio ad comutabile bonum: sic cupiditas siue auaricia dicitur radix omnis mali. Un Aug. Omne malum est ex cupiditate. Un sup illud Eccl. x. b. Initium omnis peccati est superbia: dicitur Glo. Laueam superbia et cupiditate: non duo mala sed unum. Dicit autem Aug. differentia horum duorum principiorum in encheridion: dicitur cupiditate esse radicem omnis mali origine et causalitate: superbia vero tempore et actione. Amos. ix. a. Percute cardinem et commoueant supliminaria. Auaricia enim in capite omnium est. i. in eis qui sunt captra. Esa. lvj. d. Des in via sua declinauerunt: uniusquisque ad auaricia sua a summo usque ad nouissimum. Et b dicitur quo ad latcos. d. Et a propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum: hoc quo ad clericos: qui prophetant mendacium et peruerse exponunt legem que querit a sacerdotibus. Malach. ij. b. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem de ore eius requirunt. Aggei. ij. b. Interroga sacerdotes legem. Prius autem ponit prophetam et post sacerdotem: quod ut dicitur. v. g. d. Sacerdotes dicitis illorum applaudebat: quasi. f. phete phetabatur mendacium. Un de mendacio eorum scribit. e. Et curabatur contritione filie populi mei. i. Hierusalem: quae dicebat quod non pretererent ab hostibus: vel faciebatur per dicta sua quod non cotererent de peccatis suis propter suas falsas promissiones. Uel Curabatur contritione. i. faciebatur ut non timeret. Timore enim conuertebantur quidam iudei: quando audiebant comminationes domini: ipsi autem per adulationes suas et falsas promissiones suas faciebant ut non timerent. Et hoc faciebatur. f. Cum ignominia: que secuta est: quando accidit oppositum suarum falsarum promissionum. g. Dicentes pax in presenti: h. Pax in futuro. Sic multi mali plati: usurarij et alij malis diuitibus promittunt bona. f. et pacem temporalem et pacem eternam: uiuificantes animas que moriuntur propter pugillam hordei et fragmen panis: metientes populo credenti mendacis: ut dicitur Ezech. xli. c. i. Confusi sunt: cum interrogacione: quasi non: quod non sunt contriti in sceleribus suis. Un Quia abominationem fecerunt: et ideo confusi vel erubescere deberent. Ezech. xli. c. Ostende domui israel templum et confudent in abominationibus suis. Uel lege assertiue: i. Confusi sunt. i. digni sunt confundi. k. Quia abominationem fecerunt. Ro. vi. d. Quae fructum habuistis in illis: in quibus nunc erubescitis: Uel ponit antecedens pro consequente. i. audiunt propter quod deberent confundi. Scdm primam expositionem loquitur de bona confusione. Scdm duas alias de mala: quod Eccl. iij. c. d. Est confusio adducens gloriam etc. Uel quod dicitur: confusi sunt: loquitur ironice de bona confusione. Unde ironiam exponit dicens. l. Quinpotius confusione non sunt confusi. Debet

enim vere penitentes confundi iterum et exterius: ut operias sicut diplomata de confusione sua. m. Et erubescere nescierunt. i. noluerunt: siue approbauerunt: sicut illud: Noluit intelligere ut b si ageretur: uno contemnit omne bonum propter nimiam malum suum consuetudinem. s. ij. b. Frons meretricis facta est tibi: noluisti erubescere. Phus erubuit: salua res est. Durus est nescire erubescere: quod sensum non habuerunt mali. i. non senserunt quod malum erubescendum sit. Ideo enim peccatum eis placet: quod tamen superbiae eius exterioris linguit. Un Dichee vii. d. Linguit puluerem sicut serpentes. Sed si iterum morderet. f. aspiceret et peccati feditatem dano sitatem et sequeret per

nalitate bene sentirent quid in eo displiceret. Tales ergo dantur in reprobum sensum: quod nec fetore sentit in eo quod summa imundicia est. Lul ratio Ezech. vii. g. Replentes terram iniquitate: conuersi sunt ad irritandum me: et ecce applicat ramum. f. repositum ad nares suas. Nec dolore sentit ubi tot sunt puncturae et percussiones quas infert diabolus in peccato. Un Proverb. xlii. d. Eris quasi dormiens in medio mari: et quasi sopitus gubernator amissio clauo: et dices: superauerunt me et non sensi. Nec dulcedinem in eo quod summe sapozabile est et dulce. f. in deo. Un: Sustate et videte quasi suauis est dominus. Lul ratio: Quia corrupti sunt et abominabiles facti sunt in studiis suis. Nec timore sentit ubi tot et tanta supplicia eminet. Un. j. xx. c. Confundent quod non intellexerunt opprobrium sempiternum: quod nunquam delebit. n. Quod obrem. f. propter hec omnia mala. o. Ladet inter ruentes: quasi licet pro mutare viderent. f. sicut in opinione suam: et falso prophetarum adulatione: tamen cadet vere inter ruentes. i. inter eos qui peccatis irruunt. p. In tpe visitationis sue. f. captiuitatis et iudicij futuri. q. Corruet in captiuitate vel in infernum: de quo non poterit surgere: quasi ruentibus associabunt non stantibus: et sic falsum esse reperiet quod promittebant eis falsi phete. r. State super vias etc. Quia possent aliqui dicere non est mirum si nos peccem? et erremus: cum tot habeamus falsos phetas: et non plures bonos vel predicatores. Ideo respondet quod imo: quod boni phete bene dicebant eis scitatem. Un: State super vias: sicut dicit illi qui non vadit viam rectam: sicut attende quod facis: quasi considerate quo tenditis per ea que facitis dum colitis idola: quasi antequam voluntate ope impleatis: videte que sit bona voluntas an non. s. Et audite. i. diligenter attendite. t. Et interrogate de semitis antiquis etc. quasi ut bona inueniatis viam: et in uera ambuletis: pro ad modum viatorum querite viam. Uel. r. State et interrogate de semitis antiquis etc. quasi si sit via strata vel semita antiq: facta: quasi et vias pueritudo considerate: et conuersationes antecessorum: si pariteres vultis sic fecerunt: ut ex sideratione illorum viam meliorem diligatis. Esa. xxx. e. Audi et vocem post tergum mouentis: hec est via: ambulate in ea. Cito enim inueniet bona via est quae: quod multorum sanctorum trita vestigijs. Hoc est quod dicit Barth. xli. f. quod bonus negotiator quirit margaritas: et inuenta vna preciosa. i. recta et certa via ad paradysum: pro illa comparanda sua omnia dimittit. Thren. iij. e. Scrutemur vias nras et gramus et reuertamur ad dominum. Aggei. j. b. Ponite corda vestra super vias vestras. Et interrogate. A quibus debeat interrogari via dicit Job. xxi. d. Interrogate quemlibet de viatoribus: ut ab illis que velociter currunt ad dominum: eam velociter sciat. Mo debet autem designari homo viam querere a ceteris vel contractis: licet non videat vel nunquam per viam eam: tamen docere eam scit. v. Antiquis: quod ut dicit vulgariter: Antiqua via melior est et securior. Contra illos qui semper adinventiones vanas in penitentia vel in religione adinueniunt: et fabricant nouas religiones. Sed propter hec noue religiones iam facte quasi odio habent. Dicit Leuit. xxv. b. Veruistis in veterum comeditis: et nouis supuentibus vetera proicietis

Ps. 108.

Ps. 35.

Et. 1 videte.

Ps. 35.

Ps. 13. et. 52.

his. Religio em beati augustini et bti bndicti noue fuerit: et nouitate retinuerit qdli fudametu paupertatis habuerit: s p spitate adueniete facte sut veteres. Un mo iteru adueniente statu paupertatis ille sut pnciede q fudametu suu pcecerit: et noue siue vt meli' dica' innouate accipiende: Mo em noue sed que veteres fuerunt p eas innouate sut. De b Eccl. ix. c. Ne derelinquas amicu anti quu: nou' em si erit si milis illi: Cuiu em no uu amicus nouus: in ueterascat et cu suauitate bibes illud. Un Deut. xxxij. a. De memento dieru antiquo ru: cogita generatidnes singulas. j. Dachab. ij. f. Demetote operum patru q fecerut in generatidib' suis: et accipietis gloria magna et nome eternu. a

Al. specula tores. Al. Et dixi E Al. cognoscite. 7. 29. a.

a et inueniet refrigeriu anima / bus vris. Et dixerunt: no am / bulabimus. Et constitui su / per vos speculatores. + Au / dite vocem tube. Et dixe / runt: No audiemus. Ideo / s audite gentes / et cognosce / b congregatio: qsta ego faciam / k eis. Audi terra: Ecce ego / m adducam mala / super populū / n istū / fructū cogitationū ei'.

Esa. 58. a.

Esa. 40. a.

Et inueniet refrigeriu animabus vestris: Sicut homo qui diu deviauit: cum viam inuenit / consolatione recipit ppter spem veniedi cito ad fine: qsi bene erit vobis et veniet vobis pspere ritas et teporalis et spualis. Matth. xj. d. Venite ad me oes q laborat: et onerati estis: et ego reficiam vos. b Et dixerunt: no ambulabim' per recta viam. s. per via fidei et charita tis. Esa. xxxij. a. Angeli pacis amare stebunt: qz dissipate sut vię: cessavit transies p semitas. Et. xxx. b. Qui dicit videtib' nolite videre: et aspicietib' nolite aspiciere nob q recta sut: au ferte a me via: declinate a me semita: cesset a facie mea scruis isrl. c Et constitui super vos speculatores: vel specula tores. i. multos veros pphas q recta vobis ondat via. Vel singulariter hieremia: et supple pcepti vobis p illu specula torem. d Audite voce tube. i. pphete apre: vel spiritus / sancti qui p ppheta qsi per tuba loquit. Esa. xl. b. Exalta si cur tuba voce tua: q annuncias hierlm. Sic et qlibet pdicator speculatores ecclesie dicit: et maxime apli. Unde Ezech. iij. d. Speculatores dedi te domui isrl. e Et dixerunt: no au diemus. Hoc est qd dicit Luc. xij. d. q dñs misit seruos suos ad inuitandu ad nuptias: sed inuitati noluerunt venire: qd exponit de iudeis. Sed quod cu significat p illu secudu filiu q patri suo dicit ei: Uade opare hodie in vinea mea: di xit: eo dñe: sed no iuit: Matth. xxi. c. Et Ero. xix. b. dixerunt: Omnia que locutus est dñs faciemus et audiemus. Solutio. Dixerunt. i. opere licet no voce. Un pserunt getiles iudeis: qui significant per primu filiu qui dixit: nolo: sed penitencia motus iuit. f Ideo. I. ex quo iudei nolunt audire: audi te gentes. Un Act. xij. g. dicit apl iudeis: Vobis opoz tebat primu loq verbu dei: sed qz repellitis illud et indignos vos iudicatis vite eterne: ecce puerimur ad gentes. g Et cognosce congregatio: quasi no solu singuli sed omes. i Audi terra. i. totus orbis. h Quata ego facia eis scz malis. Simile Esa. j. a. Audi celu et aurib' pcepe terra. f. que dñs facturus est p plo iudeoru. Ideo aut oes gentes et totu mundu ad audienda que inficturus est p plo suo: et cau sam infictidns inuitat: ne per potentia et iudiciu inegalitate se oppressos causarent. i Ecce ego adducam mala te. Ecce qz verus speculatores iste: q no ridet s lachrymis monet: qui no adula peccatozib' sed veritate nuda dicit. Un Esa. ij. c. Popule meus qui te beati dicit: ipsi te decipiunt. Pro uerb. xxvij. c. Qui bndicit pximo suo voce grandi de nocte psurgens: maledicti similis erit. Tales q n docet recta via: qz recta via e p tribulationes et angustias et asperitates et p timore et cominationem. Angusta est em via que ducit ad vitam: vt d: Matth. vij. b. Sed amati et ab omi onere peccatoz alle uiato: lata et suavis e. Talib' em sut praua in directa et aspe ra in vias planas. i Mala. i. pena vl supplicia: m Su per populū istū: q dixit: no audiem'. n Fructu cogi tationū ei' . i. tormeta que origine habet ab eis et eis adue

niens ab iniqs eozu cogitationib' . i. ppter malas cogitatioes suas. i. ppter peccata idolatrię vl infidelitate: que maxime co sistit in mentis cogitatioe. Alia littera: Fructu auersiois eius: qz que seminauerit ho hec et metet: vt d: Gal. vi. b. f. bona vel mala. Esa. ij. b. Et anime eoz: quonia reddita sunt

o qz verba mea no audierunt: / p et lege mea pcecerunt. Ut qd / q mihi thūs de saba afferis: et / r calamū suauē olentē de ter / s ra lōginq: Holocāustoma / v tavia nō sunt accepta: et vi / r ctime vřę nō placuerūt mihi. / y Propterea h die dñs: Ecce / ego dabo i pplm istū ruinas / z et ruent in eis patres et filij / simul: vicini et pximi pibat.

eis mala: dicit in isto qm bene: qm fructum adinventionu suarum comeder: Et impio i Esa. 4. b. malū / retributio ma nuū ei' fiet ei. Et hoc o Quia vba mea non audierunt. i. di ca pphetarum non audierunt corde. p Et lege mea pce ceri: cotēptu: vt nec etiā aure cordis audi re vellent: vel si audi erūt: deridebāt. Ps. Tu vero odisti dñi. Ps. 49.

pliam: et proiecasti sermões meos retrosum. q Et ad: quasi ex quo me no vultis audire: vt quid mihi thūs de saba afferetis: Quāuis em deo noluit credere vel pphis dñi: in i duas pres claudicātes volebāt deo seruire et idolis: qñqz deo munera offeretes: qñqz idolis. De saba: ad litterā de illa regione afferbat thūs. r Et calamū suauē olē tē de fra lōginq: qz de india de q p mare afferbat calamū cinnamomū et alię species aromaticę ex qb' pñciēbāt vnguē ra suauissimi odoris: vt dicitur Ero. xxx. c. s Holocau stomata: que tota cōburebantur. nō sunt accepta. i. ex quo me audire non vultis vel verba mea. Simile Esa. j. c. Quo mihi multitudinē victimarū vřę dicit dñs: Plen' sum holocausta arietū et adipē pinguiū et sanguinē vituloz et bit corū et agnozū nolui. Calēdas vřas et solēntates vřas odi uit aia mea: facta sunt mihi molestā. Et intelligit de opibus opatis: q nūqz absoluta voluntate pcepit dñs: sed qsi coacta: qz. i. videbat iudeos pnos ad sacrificadu idolis: et ideo malle bat sibi sacrificari qz idolis: ppter q dicit Ezech. xx. d. Dedi eis pcepta non bona. v Et victimę de quibus sacerdo tes habebāt partem et aliam partē ipsi offeretes. Et sic dicit sunt: quia offerēbantur pro hostibus victis. r Non pla cuerūt mihi: qz in mortali hoc faciebāt: et magis ex timore qz amore. Et e hoc apte cōtra quosdā religiofos qui p mag nitudine vel lōgitudine seruitij et suarū regularū obseruantiā nolūt audire pdicatioes: vel si volūt nō nisi paruas. Sed me lius esset q mediā partem seruitij rescinderēt: Delus enim appreciat dñs sermones suos audiri: qz thūs et holocausta offerre. Per q etiā intelligit e cat' vocales et ecclie solēntates. Vel hoc dicit ptra illos q de rapinis pauperū credūt se pos se facere elemosynas deo gratas: et p hoc redimere pctā suo: cū potius dicat Proverb. xij. b. Redēptio aieyri ppe: ol uitę. Eccl. xxxij. c. Immolātis ex iniquo oblatio est macu lata. Ibidē. d. Qui offert sacrificiū d sbitātia pauperū: qñ q victimat filiū in ppectu pñs. Esa. lx. c. Ego dñs diligēs iu dicitū: et odio habēs rapinā in holocaustū. Sed fm b videt q vsura nō trāsit in dñtum: quō q audēt hoies ab eis inuita re: fm hoc em videt q tenerent restituere cū illi denarij non sint illi' q muruat nec illi' a quo muruat: s fm hoc ager que emit iste de vsura nō est suus. Solutio. Reuera nō trāsleunt vsurę in dñm: nec possunt inde facere elemosynas: nisi ipsi alia habeāt de qbus possint soluere vsurā: sed aliter peccarēt: qz sic facerēt se impotētes restituere. Ad aliud dico q nō e si mille de denarijs et alijs rebus: aliud est em de equo furato et bimōi alijs: pecunia em cōmuni e: et iō illi soli a q accipit hō pecuniā tenet restituere. y Ecce ego dabo i pplm istū ruinas: qsi in pceptū vt ruant de pctō in pctū: vel de ca ptiuitate in captiuitate: vel qz vñ' ruit ad exēplū alterius. z Et ruent in eis patres et filij simul: vicini et pximi pibat: qsi et p sanguinei carne et affines in ciuitate: et pterea sicut in culpis associantur: sic et in penis. Un dicere possent tales: Sanguinis eius

tales: Sanguis ei⁹ sup nos & sup filios nostros. Filij emi qui sequunt^r patru culpas sequent^r & eoru penas. Per quos autē fiet hec mala illi populo sicut dicit. a. **Ecce populus venit de terra aqilonis. i. exercit⁹ chaldeor⁹: b. Et gens magna numero & potestate & statura. c. Sagittā & scutū arripiet: q̄si et a remotis et de prope pugnabunt.**

Crudelis ē & n̄ miserabilis: parcēdo pro quārcūq; p̄cibus vel munerib⁹. e. Vox ei⁹. i. ululatus illi⁹ exeret. Quasi mare sonabit: q̄d imāgnū tumultū facit cū intumescit fluct⁹ ei⁹: q̄si p̄ iperu & multitudine magnū tumultū faciet. g. Et super equos ascendent p̄parati quasi viri ad p̄liū: q̄si non erūt pedites nec lassī. h. Aduersum te o filia sion. Ecce q̄ ita terret eos vt saltē timore concussī agant penitentiā qua dñm eis offensum placent: & mutant ei⁹ p̄positā de captiuitate tanta infligenda. Unde. j. xvij. b. Si penitentiā egerit gens ista a malo suo: agam & ego penitentiā super malo q̄d cogitauit vt facerē ei. **Horatiter. a. Ecce populus venit de terra aqilonis. Unde. s. j. c. Ab aquilone p̄det oēs malū sup oēs habitatores terre. b. Et gens magna & c. numero. Un̄ p̄s. Multiplicati sunt sup numerū. Et potestate. Un̄ Job. xli. d. Nō ē potestas sup terrā q̄ cōparetur ei. Sagitta: est illata temptatio. Scutum: peccatoris obstinatio / qua peccatum suū defendit cōtra p̄dicatōre. De p̄mo p̄s. Sagittas suas ardētib⁹ effecit. Idas em̄ p̄feret de olla succēsa: quā vidit. s. j. c. Un̄ et significatur per tacula ignea diaboli: q̄ oīa extringit scutū fidei: vt dicit Eph. vi. c. De scō Job. xl. a. Corp⁹ ei⁹ q̄si scuta fusilla cōpactū squamis sefe p̄mentibus & vna vni contingit: & nec spiraculū quidē incedit p̄ eas. d. **Crudelis ē & n̄ miserabilis. Greg⁹. Quāto magis hō se ei subiicit: tanto eū sibi inuolera/bilioz reddit. Idē. Graue ē seruire offenso: qui nullo placat obsequio. f. Quasi mare sonabit: q̄si sicut illi qui p̄mo vident mare: ad fremitū eius pauent: sic innocētes timēt suggestione diaboli: sed assueti non. Un̄ balasā ad vocē asine nō pauit: q̄ assuet⁹ erat mōstris. g. Et super equos ascēdēt rē. quia illos qui in equis & curribus cōndunt & gloriānt. i. in honorib⁹ & pompis seculi obfider & ipugnat^r diaboli. i. **Au/ diuimus famam. Responso est populo cui locus est dñs p̄ p̄betā & cōminat⁹. h. Et. i. exercit⁹ babilonici. i. **Dissolūte sunt man⁹ n̄re: q̄si adeo timore magno pressi sumus q̄ leuare nō possum⁹ man⁹ n̄ras: q̄si tāta erit illa captiuitas q̄ etiā anteq̄ veniat fatebit^r ipsi iudei saltē factō nō posse se eleuare p̄ hostes & se supādos esse & destruēdos. m. **Tribulatio rē. vt parturiētē: q̄ dolore null⁹ ē grauior. Hoc em̄ dicit ipsi iudei q̄ videbūt eos venire sup se etiā anteq̄ illi p̄uenerint. Vel vox sit ei⁹ exercit⁹: & in h̄ notat magnitudo destructiōis vel captiuitatis ex quo etiā extranei & hostes ita eis cōpatient^r & p̄ admiratiōe tormentorū timore & dolore ita p̄turbabunt. Et possent r̄ndere iudei: verū est q̄ fortes sūt babilonij: tñ etiā nō possum⁹ eis resistere: poterim⁹ tñ eos fugere: Ideo dicit q̄ non. Un̄. **Molite exire ad agros: q̄si nō fugietis: sed clausi tenebimini in ciuitate obfesa intus. n. **Pauor in circūtu. i. ciuitatis: & ideo fugere nō audere/ tis: nec possēt. Vel vt sit p̄siliū cū fronta: q̄si mag⁹ p̄sulerē q̄ clauderetis vos in ciuitate & munitionibus muniēdo q̄ extra vagaremini. Vel q̄ supra dixerat eis: State sup vias rē. Et dixerūt q̄ ipsi hoc nō facerēt: nec p̄ rectas vias ambularent: et iusto dei iudicio dicit eis q̄ q̄ noluerunt hoc facere cū p̄tuerūt tūc nō poterūt eū vellēt. Et hoc ē. **Molite exire ad agros. i. a p̄cto ad bene agendū. o. **Et in via ne ambu/******************

letis. i. qui nūc cōtemnitis p̄ntere: nō poteritis eū vellere: q̄ tūc oīno a demōe possidebimini. Et hoc est: **Pauor in circūtu. a. Horatiter. **Audiui⁹ famā eius. i. de detractione: vel q̄ aliq̄s detrahit nobis: Et iō. i. **Dissolūte sūt man⁹ n̄re. Loquit^r eis qui impatiētē sustinet q̄ de******

p̄hēdit nos: dolores vt parturiētē. Molite exire ad agros et in via ne ambuletis: quōd nīa gladius inimici pauor in circūtu. Filia populi mei: accingerē cilicio: & conspergere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi planctum amarū: quia repēte veniet vastator super vos. Probatorē dedi te in populo meo robustū

Horatiter

Al. vineam

B

Al. tante

Matt. 24. b.

manus dissolutas & genua debilia roborate. **Dolores vt parturiētē. Sic em̄ aī emissionē part⁹ habēt mulieres maximū dolore / ita etiā q̄ aliq̄s statim post partū moriunt^r: sic peccator aliq̄s post peccatū p̄tractionē in magno est dolore: sed post ad vltimū erit in maximo dolore. i. inferni. Boet⁹. Quid dicit de voluptatib⁹ hui⁹ mudi: quā appetitus in arietate est: & satietas famam parit: Thren. j. a. **Digravit iudas rē. o. **Molite exire / a claustro. p. **Ad agros. i. ad mudi. r. **Am gladi⁹ inimici pauor in circūtu: mudi arma ambulab. j. xliij. d. Cū egressus fuero ad agros rē. Unde diua: quia egressa est foras vt videret rē. corrupta est: vt dicit Ben. xxxliij. a. **Qui sup tectū ē: nō descēdat aliqd tolle/ re de domo. i. **Filia populi mei rē. q̄si p̄ntes / me ca q̄ cōminat⁹ sum tibi eueniāt: cinis & cilitiū / arma sūt penitentiā. v**************

Accingere cilicio: s̄ luxuriā / eā affigēdo. Et sp̄gere cinere: s̄ supbiā / mortē iugiter cogitādo. Luctū: p̄ oculorū lachrymationē / s̄ auariciā vel oculorū p̄cupiscētiā. s̄ vnigeniti: q̄si luctū q̄ fit de morte vnigeniti: q̄ dolore nullus est maior. Ergo ad hoc q̄ sit vera cōtritiō / oportet q̄ tantus sit ibi dolor: quā sit p̄ morte vnigeniti. Præterea pl⁹ tenet q̄libet diligere vitā spirituale q̄ corporale: vel suā vt vnigeniti: Ergo pl⁹ dolere debet de morte sua sp̄iali q̄ de morte vnigeniti: Sed cū de morte vnigeniti ploret abūditissimis lachrymis: s̄ similiter debet pro p̄ctis flere. Sol. Cū dolor sit passio vel significet passionē / nō ē sub libero arbitrio n̄: vñ nec passionib⁹ meremur: vñ nō tenemur ad pl⁹ dolēdū: s̄ tenemur pl⁹ velle dolere vt mag⁹. Vel dicit q̄ q̄libet etiā quātū lacrimarū contritiō maior est quātūq; dolore qui sit p̄ morte vnigeniti. Sed iō iste ostendit lachrymis / ille nō: q̄ hic videmus q̄ stemus oculis corporis / ibi nō: et ideo oculi n̄si non possunt hic cōtinere sicut ibi. Vel / **Luctū vnigeniti. i. p̄ p̄ctis tuis plora: q̄b⁹ i te occidisti filiū de vnigenitū. Jobel. j. b. Plange q̄si virgo accincta sacco sup virū pubertatis sue. Tunc em̄ maxime dolet mulier. Un̄ p̄nta hui⁹ puellę / Esa. lxj. a. Dabo coronā p̄ cinere. i. regni p̄petuitatē: q̄ vitā hāc momentaneam reputauit mortis memoriā / q̄ per cinerē designat: oleū gaudij pro luctu. i. gaudij locundū in regno eter no / q̄ gaudij erit in mēte: & dicit oleū / q̄ gaudij mētis om̄i gaudio alteri supenatat. Et quō oleū in lāpade exteri⁹ refulgētiā emittit: sic ex gaudio mētis extibit refulgētiā q̄ erit stola corporis. De q̄ s̄ dicit: **Et palliū laudis p̄ spū mētoris. Hoc autē ideo facias: a. **Quia / nisi hoc feceris: repente veniet vastator sup vos. Cōnumerat se eis p̄ba: vt ostendat se eis cōpati reputās penā suā penā illoz. Vastator. i. nabuchodonosor: vel mystice diabolus. Vel q̄ dicit: **Filia populi mei rē. nō est hortatio ad p̄ntam s̄ p̄dictio qd faciet in captiuitate: q̄si hęc facies in signū doloris maximi. b. **Probatorē dedi te in populo meo robustū. Loquit^r ad nabu/**********

Horatiter

Ps. 7.

ad litteram

F 3 chodonosor: & exercitū

ehodonosor: et exercitū eius: qz sicut ignis pbat metallū: vbi qd purū ē purgat: sed qd imundū est psumit: sic mali attritū fuerūt a nabuchodonosor: s boni nō: sed magis ī magno honore habitū: vt hieremias/baruch: et alij boni. Et i probatorē zc. sicut pbat moneta. Illi em̄ qui pbare volūt mone- tā anteq̄ dimittāt ali-

Et. 7. deelli- nantium.

quā currere/accipiūt portionē et ponunt in ignē: vt videant si tā- rum ē ibi de argento q̄rū debet esse: et alia retinēt: sic z nabucho donosor q̄sdā retinuit siue dimisit ī hierlm: alios autē q̄si posuit in fornacē/ ducēs eos in captiuitatē. **Et scies z pbabis vias eius.** **Omnes isti principes decli- nantes: ambulātes fraudu- lēter: es ē ferrū vniuersi cor- rupti sunt. Defecit sufflato- riu: in ignē cōsumptū est plū- bū. Frustra p̄flaut p̄flator: Malitię em̄ eorum nō sunt consumptę. Argentū repro- bum vocate eos: quia domi- nus p̄ccit illos. Capi. VII.**

pp̄s: nō te faceret et p̄batorē. s. p̄pnas. Vel loquit dñs ad p̄phētā. q. d. volo q̄ tu p̄bes q̄ malus est pp̄s me. Sed qz possēt dicere: Vñ volum⁹ q̄ purgemur: vt sic inter nos sepa- rent boni a malis: Ideo dicit q̄ hęc separtio nō fiet: qz in eos nullus est boni: us: qz qui meliores deberēt esse mali sunt. **Uñ b. Des ist. p̄ncipes declinātes: p̄ omissionē. c. Am- bulātes: per trāsgressionē: d. Fraudulēter: qz nō solū p̄ potentā manifeste opprimūt alios: s̄ occulte p̄ fraudē. Vel q. d. de oibus illis qui declināt. s. a mādatīs dei: z fraudulen- ter ambulāt: agēdo s̄ primū: isti sūt maxime p̄ncipes eoz. e. Es: qd̄ p̄cūssū remurmurat z rauce sonat: in quo notat eozū ipatiētā. Job. xl. b. Ossa ei⁹ velut fistule gr̄is. **Et ferrū qd̄ indomabile z inflexibile ē: z ad incidē magis indurat z in igne magis denigratur: significat obstinatos in peccatis. g. Vniuersū corruptū sunt: p̄ culpā: z iō fornar tribulatiōis nō purgat eos: sed magis nocet eis. Uñ. b. Defecit suffla- toriu: q̄si nō p̄fecit eis: qz materiā purgabilē nō inuenit: z iō de talibus nihil p̄t fieri qd̄ dño placeat: sicut nec de ferro in- durato q̄diu induratū est: nisi p̄ ignē fiat molle et tractabile. Uñ. j. xv. c. Nunq̄d fēderabit ferrū ferro ab aqlone z es: q̄si de ifrigidato z indurato in pctis: q. d. nō: s̄ magis de resolu- to per ignem sp̄sificat. Unde Job. xxvij. a. Lapis caloze solut⁹ in es vertit. **In igne cōsumptū est plumbū.** Quā metalla adulterata sunt aliena materia: tūc eis immisce- pt plumbū: vt in cōstatōne separet aliena materia. Si autem separata vel purgata nō fuerint metalla: tūc plumbū oino cō- sumit z in nihilū redigūt: sic ois disciplina / ois p̄dicatio / ois correptio adhibita his qui p̄temnūt z in pctis p̄sistūt perit z inutiliter exponit: q̄si ergo dicat: sicut q̄i deest sufflatoriu z plumbū: nō p̄t purgari argētū: sic nec isti. **Bystice.** Ma- tura plūbi ē vt dixi q̄ metallū adulteratū purgat: purz ab im- puro separās: z metallū bonū seruat a cōbustione: sic hūani- tas christi q̄ p̄ plūbū designat: ī fornace passiois cōsūpta ē: vt oē ipurū a nob separaret: z nos cōseruaret a cōbustioe p̄- na. Zach. iij. c. Videbūt lapidē stannē ī manu corobabel. i. diuinitatē hūanā ī filio: q̄ ē man⁹ p̄is. Conq̄rit q̄ dñs h̄ q̄ hūanitas sua cōsumpta est: et tñ pauci purgati: Unde Esa. xlix. a. In vacuū laboraui sine causa p̄supsi fortitudinē meā. Uñ seq̄t. Frustra zc. quia / malicie zc. Vel p̄ sufflatoriū ignis / tribulatio: p̄ plūbū / p̄solatio sp̄alis significat: q̄ oia cō- sūpta sūt: qz nec p̄ tribulatiōes respiciūt a pctis: nec p̄ p̄s- peritates. Utrūq̄ em̄ ē p̄batio: z p̄speritas z aduersitas. De p̄mo Prouerb. xxvij. c. Quō i p̄flatorio pbat argētū z ī for- nace aurū: sic pbat hō ore laudantiū. De secūdo / Eccl. ij. a. In igne pbat aurū z argētū: hoies s̄o receptibiles in camī nō humiliatiōis. Et. xxvij. a. Vasa figuli pbat fornax. Ad h̄ ergo q̄ pbat hō z nō deficiat / oportet q̄ sit aurū / qd̄ valde du- ctibile ē z p̄ functiones dilatat: z de quo sūt vasa p̄ciosa. Job xxij. c. Ipse scit viam meā: z pbabit me q̄si aurū qd̄ per ignē****

Bystice

trāsīt: q̄si nō ī igne deficit: s̄ trāsīt. s. purz z purgatū. Sed hō die magis sūt qdā es p̄ impatiētā / q̄ imitant argētū p̄ bypo- crisim: ferrū qd̄ omnia metalla domat: p̄ alioz opp̄sionē: plū- bū qd̄ cōnq̄nat z cito ī igne defluit: p̄ malū exēplū z incōstā- tiā: Iō dicit: In igne p̄suptū ē plūbū. De his q̄tuor: de

Quod factū est ad hieremiam a dño dicit: **Strā ī porta do- mī dñi z p̄dica ibi vbi istud: et dic: Audite vbi dñi ois iuda: q̄ īgredimini p̄ portas has vt adoretis dñm. Hęc dicit dñs exercitū deus is- rael: Bonas facite vias ve- stras et studiā vestra: et ha- bitābo vobiscū in loco isto.**

lō nullus ignis tribulatiōis p̄t illos purgare: Sola em̄ gr̄a dei est locus in quo p̄flāt aurū vel argētū: quā qui nō habet igne p̄t incidī / nō purgari. Uñ. j. Cor. xij. b. Si tradidero corpus meū zc. charitatē aut zc. Iō dicit Job. xxvij. a. Vno locus est in q̄ constat. Et locus iste est vnitas ecclesie: in qua sola locus est purgationis. **Expō. Capi. VII.**

Quod factū est zc. Ostendit hic dñs p̄bete quō posuerit eum p̄batorē ppli sui. Dissus est enim hieremias vt p̄lo nūciaret cōminatōes: q̄ nō audie- runt eū sed p̄tulerūt: z in h̄ satis pbavit malicias eoz. Hoc aut caplin diuidit in q̄tuor pres. In p̄ma iube hieremias stare ī porta p̄ quā multitudo ppli īgredit ad orādū: vt sic saltē audiat ei⁹ p̄dicationē. In scda ostēdit: q̄ mala eueniēt iudeis qz p̄pheras ad se missos audire noluerūt: s̄ potius p̄tulerūt: p̄ter qd̄ iubenf. p̄bete nō orare p̄ illis: ibi. **Et nunc qz se- cistis.** In tertia ostēdit holocausta z sacrificia iudeoz: in q̄b p̄sidebāt nunq̄ deo placuisse: nec ea fieri p̄cepisse q̄ ipsi facie- bant: magis ne eis idolatrarēt z vt deum eis honorarent: ibi. **Hęc dicit dñs de zc.** In q̄rto monet pplm ad planctū sup pctis q̄ fecit z miserijs q̄ eueniēt eis: ibi: **Tōde capil- lum.** Ad s̄ram q̄ hic p̄cepit hieremię stare ī porta dom⁹ dñi: vt qui verbū dñi nolebāt audire: saltē intrādo per portā audiret: ī porta p̄dicatē: Sic z dñs fecit frequēter. Legit em̄ p̄d- casse in sabbatis in synagogis: q̄i pueniebat ppli: idē docēs nos facere pro tpe: z loco. Uñ. ij. Timoth. iij. a. Intra opoz- tune ioportune. Uñ. m. **Strā in porta dom⁹ dñi zc.** vbi oēs pueniūt: vt sic audiat velint / nolint. Et p̄ul monet eos cū mānitudine: vt sic magis attēt reddāt: Erāt em̄ eoz corda dura z obstinata z iō mltis attricatiōib⁹ z attētis horatio- nib⁹ erāt molliēda. **Poraliē.** P̄dicatore stare ī porta do- mus dñi: ē īgressū suū z egressū ī hac vita attēte cōsiderare: z idē alijs annūciare. Uñ agar fugiēt / dicit angel⁹ / Gen. xvj. b. Agar ancilla sarat: vñ venis: aut q̄ vadis: Gen. xlix. c. Isa- char asinus fortis accubans inter terminos: vidit requē q̄ esset bona z terrā q̄ optima: z supposuit humerū suū ad por- tandū. Duo termini sūt inittū vitę et finis. Vel stare in porta ē se reputare semp esse in introitu boni: vt dicit Eccl. xvij. a. Cum p̄sumauerit hō tūc incipiet. Et Ps. Dixi nunc cępi. Et alibi. Tota die cōtristat⁹ ingrediebar. Vel p̄dicare ī por- ta dom⁹ dñi: est montē dñi z ad domū dei iacob. **Qui īgredimini p̄ portas zc.** tēplū ad s̄ram / vel hierusalē. Ps. Qui exaltas me de portis mortis vt annuncie omēs lau- dationes tuas in portis filie sion. **Bonas facite vias vias. i. volūtates. i. corrigite eas: qz puerse sūt z male: quā nō ad dexterā tendūt: sed ad sinistrā.** Prouerb. iij. d. Vias q̄ a dextris sūt nouit dñs: puerse s̄o sunt q̄ a sinistris sunt. Ibi dē. Dirige semitas pedib⁹ tuis: z oēs vię tue stabiliēt. **Et studiā viā. i. opatiōes. q̄ Et habitābo vobiscū in lo- co isto. i. in patria v̄a**

Coraliē

Ps. 76

Ps. 37

Ps. 3

co isto. i. in patria v'ra. Ma lra. Cōfirmabo vos in loco isto z habitacionē vestrā faciā stare vt nullus hostis possit ei nocere. Uobiscū: qz Datth. xviij. c. d: Abi duo vel tres sūt cōgregati in noīe meo/ illic sū i medio eoz. a. Nolite cōfiderē i v'bis mēdacij. i. i s'bis pseudo. p'betaz mēdacib' /

Dicentes tēplū dñi/ tēplū dñi / tēplū dñi est: apud nos. i. nō possum' ca/ priuari: Ter die tēplū: quia ter in anno ascendebāt in templo ad orandū. Qñ autē ve ri. p'p' dicebāt eis qz nabuchodonosor ve nit: n' ēvep dicebāt: qz nō dimittet dñs tēplū suū qd ita pulchritudo p'ciosū z sc'm ē destrui z p'culari: z maxime qz ibi ter i ano cultū z honozē exhibemus. Non em tēplū suū reputat dñs

tēplū manu factū/ nec laq'aria z splendida et aurata edificia: s' animam in q' habitat mox z virtutū z sanctitat' decor. Vel ter die/ p' tres vires aīe. Uñ Datth. xxiij. a. Videtis has oēs edificatiōes: amē dico vobis nō remanebit lapis sup lapidē q' nō destruat. Hoc etiā dicit cōtra quosdā: qui nimis cōfidunt de religiōibus suis z sanctitate loci in quo sunt: vt qz ibi sūt mīte reliq'z. Uñ die ter/ tēplū: qz laciat seyl' gl'iant qz tria vota religiōis emiserūt ibi: Et allegat illud qd dicit. i. Cor. ij. d. Tēplū dei sc'm est qd estis vos. Uñ z qdā dicit p'sum ptuose: ex quo tēplū dei sumus et fecit nos de' nō dānabit nos: qz nō fecisset nos si deberem' dānari. Cōtra autē gloriā/ tes de loco q' s. p' sanctitatē ei' nō posset destrui si habitatores ei' peccēt: dicit. ij. Sachab. v. c. Non p'pter locū genit' sed p'pter gentē locū elegit dñs: ideoqz z ipe locus princeps fact' ē maloz p'p'. Et ibidē: Propter pctā hominū cohābitatiū iratus fuit ciuitati dñs: p'pter qd z accidit circa locū de/ spectio. Nō q' sic cōsidatis in tēplo v'ro: sed cōsidere poteritis: c. Si benedixeritis vias v'ras. i. si tales eas feceritis. i. declinādo a malo z faciēdo bonū/ vt sint digne b'ndicti one: d. Vias. s. opū. e. Et studia. i. cogitationū: vt nec ope vel cogitatiōe caris post idola vel pctā: q' si munde vos habueritis z inter' in mēte/ z exteri' in corpe z ope: s'm illud

Bndic aia mea dñm: z oīa q' intra me sunt nomini sc'do eius. Uñ p'p' expōi. b'ndixerūt. i. d. v. i. b'ndixerūt mēte z opatio ne. f. Si feceritis iudiciū inter virū z primū eius: q' si i iustū iudiciū z iustitiā equā in oībus securi fuerit' erga primū. Ecce. xviij. b. Si iudiciū verū fecerit int' virū z virū z iudiciā mea custodierit vt faciat veritatē/ hic iustus erit z vita viuet. g. Aduēg z pupillo z vidue nō fecerit calumniā: qz maxie tales nō possunt se defendere. Leuit. xix. c. Nō facies calumniā pximo tuo: nec vi opprimes eū. Ero. xxiij. a. Peregrino molestus nō eris: scitis etem p'gri/ noz aīas qz z ipsi peregrini fuistis in terra egypti. b. Nec sanguinē innocentē effuderitis in loco hoc: ad litte rā p' homicidiū: Quia Gen. ix. a. d. Quicūqz effuderit sāgu/ nē humanū fundet sāguis eius. Uel/ effuderitis: vt dicit hic Glo. proximū scādalicādo: Et est argumentū: q' q' malo exēplo alios ad pctā trahit q' eos occidit. Leuit. xix. c. Nō stabis p'ra sanguinē pximi tui. Jō ad malos p'latos qui ad bonū exēplū tenent' dicit Ecce. ij. e. Sanguinē eius de manu tua requirā. Gen. iij. d. Occidi virū in vuln' meū. i. ex/ emplo vulneris mei. Ro. xij. c. Moli cibo p'dere illū: qz q' odit fratē suū homicidā ē. Uel p' rapinā bonoz ei'. Uñ dicit Eccl. xxxij. d. Panis egentū vita paupis est: q' defraudat illū hō sanguinis ē. Jtē occidit eū q' vitā s'brabit ei/ nō dādo ei in ne/

cessitate: Quia dicit d'hero. Pasce fame moriētē zc. Proverb. xxvij. d. Qui subtrahit aliqd a patre suo z a m're z dicit hoc nō esse peccatum / particeps homicidē est. i. aliqd de necessa/ rijs exhibēdis. Ambrosius. Nō ē minoris delicti cū possis z habeas indigētibus nō dare / q' sua homini tollere. Et

isto i terra quā dedi patrib' v'is a seculo vsqz in seculū. Ecce vos cōfiditis vobis in verbis mendacij que non p'derunt vobis/ furari/ occi/ dere/ adulterari/ iurare mendaciter libare baalim: z tirē post deos alienos q's igno/ ratis. Et venistis/ et stentis corā me in domo hac in q' in uocatu ē nomē meū: et dixistis: liberati sum' eo q' fecerimus oēs abominatiōes istas.

post deos alienos non ambulauerit/ in malū vobis/ metipsis. i. qd cedet vobis in p'nam z cul pam: deos alienos. i. idola adorando vel peruersa dogmata/ crando vel teporalitū cupiditatē nimia/ que est idolorum seruit'. k. Habitabo vobiscū in loco isto zc. q' si secure possidebit' tunc locū v'rm z tēplū. Sicut em p'pter pctā habitatiū deus q'is locū eoz ihono/ rarit: ita si boni fuissent

locū eorum honorasset: Unde. ij. Sachab. v. c. Ipse locus factus est p'iceps p'p' maloz: postea aut fiet socius bonoz: z q' delict' ē i tra dei omī potētis/ sterū i magni dñi recōciliatiōe cū sūma gl'ia exaltabit. Hoc etiā p'p' dicit J' illas virgines fa/ tuas q' habēt lampadē sine oleo. i. corpis castitatē sine mētis mūdicia vel p'neria: Tales gloriānt in tēplo s'm sup'ficiē ei' exteriorē: cū intrus sit plenū omni spurcitiā. Uñ apl's solā illā virginē esse describit. i. Cor. vij. f. que casta est corpe z spū. Jō. ij. Cor. vij. a. d: Has habētes p'missiōes mūdeme' nos ab omī inq'namēto carnis ac spūs/ p'ficiētēs sanctificatiōe in timore dñi. Et ecce vos cōfiditis vobis in verbis mēdacij zc. q. d. frustra cōfiditis in tēplo v'ro z gloriāmi in edifiōis terre v're/ credētes q' deus habitet i eis/ cū ipm expellatis de cordib' v'ris: que debēt esse eius tēpla: qz ea pol luit/ furtis/ mēdacijs/ homicidijs: z h'mōi. Uñ/ Confiditis in verbis mēdacij. i. in falsis verbis falsoz. p'betarū: qui p'mittūt vob pacē. Uel p'fiditis in mēdacijs/ ac sine v'ndicta possitis mētri z alia mala agere: q' hic enumerat. Uel/ i ver/ bis mendacib' / vos supple/ dicentes: m' furari/ occi/ dere zc. supple bonū ē. Uel loquit' hic p'beta: furari oc cidere: vt sit antiq' grāmatica. i. ism'itūsi p' idicatio. i. fura/ mini: et occiditis: Uel p' impatiuo. i. furamini: et occidite/ supple sic dicitis. pximis v'ris z vobismetipsis. Hęc sūt p'ba mēdacia: qz nō hęc faciēda sunt. Hoc etiā dicit' p'ra eos q' in tēplo vocaliter orāt z flectūt genua crucifixo sicut iudei chri/ sto: z tñ hęc oīa mala occultāt. Ille libat baalim: q' seruit ven tri: qz baalim interpretat' vorator. Talis de' v'eter est. n. Et

ire post deos alienos zc. i. post idola vel p'cupiscētiā tē/ poraliū. Et stentis corā me zc. i. i tēplo vbi me ado/ rant fideles. Sed dicit' Esa. j. d. U' extēderit man' v'ras: auep tam oculos meos a vobis/ z cū multiplicaueritis oīonē nō ex audliā: man' em v're sanguine plene sunt. p. Et dixistis: liberati sumus: eo q' fecerim' oēs abominatiōes istas. Et eo ē ablatiuus. i. liberati sum' a pctō: qd cōtraxim' faciēdo abominatiōes istas. Uel ad l'ram iō credūt se libera/ tos: qz idolis seruitūt: qd ē abominatiōe facere. Uel/ dixistis. i. fecistis ac si putaretis q' p'pter b' liberati essetis a p'secutiōe nabuchodonosor: qz hęc facit' q' i veritate sūt abominatiōes. Sic etiā mlti adhuc faciūt: q' ita f'licitate z p'spitate mūdi obe/ cecati sūt q' putāt v' faciūt ac si putarēt se pctā agere ipune v' deū si videre pctā sua: z iō qz de' patēt expectat pctōres nec statim punit. Uñ Eccl. vij. b. Quia si p'ferē cito J' malos sūta: s'lij hōim absqz timore p'petrāt mala. Et qz etiā vidēt sibi p'spera succedere i hac falsa p'ficiētiā mag' peccāt. Jō dicit' Eccl. v. a. Ne dixeris: peccauit z qd mihi accidit trister: Altissimus em ē patēs redditor: q' si h' sit misericors/ m' hōim' est iust'. S 4 B Nunqd ergo spelunca

Et. Hermōib'

Et. tambulare

Et. s. d.

B. bene dixeritis

Et. s. d.

Et. s. d.

Et. s. d.

Ba Nunquid ergo spelunca etc. qsi qui cum furto vel post furtum intratis in eam: viderur q reputeris eam spelunca la/ tronum: quia in ea couentis cu latrones sitis. In spelunca em couentur latrones. Hoc etiã dicit de ecclesijs in qbus recipi unt res vel elemosynę sgeratorę vel raptorę: Latrones enim

C Aug. 56.6. dicitur. 21. b. 7. 32. f.

Et. 7. que.

Et. 9. opera.

C Nunquid ergo spelunca la/ tronum facta est domus ista in qua inuocatu est nomen meum in oculis vestris: Ego ego sum: ego vidi dicit dñs. **B**te ad locum meum in silo vbi habitauit nomen meum a principio: et videte qd fecerim ei ppter maliciã populi mei israel. **E**t nunc quia feci stis omnia hec dicit dominus et locutus sum ad vos mane et surgens: et loquens: et non au

distis: et vocaui vos et non re/ spodistis: faciã domui huic in qua inuocatu e nomẽ meum et in quavos habetis fiducia: et loco quem dedi vobis et patribus vris sicut feci silo: et projiciã vos a facie mea: sicut proieci oes fratres vros vniuersum semen ephraim. Tu ergo noli orare pro populo hoc: nec assumes pro eis laudem et orationem: et non obstitas mihi quia non exaudia te. **E**t loquens et non audistis. **P**rouerb. j. c. Quia vocaui et non renuistis. **E**t vocaui vos et non respondistis: obediẽdo pceptis vel cõsilij. **P**rouerb. j. c. Desperistis oẽ p silu meum: et increpatioes meas neglexistis. **F**aciã domui huic in qua inuocatu est nomẽ meum. i. templo i quo confiditis in gloriãmini. **E**t loco etc. i. bethel. **S**icut feci silo. i. destruendo locu illu expellẽdo tabernaculu: qsi sic etiã destrua tẽplu. **E**t sic pieci decẽ tribus: sicut pieciã oes frẽs vros. i. decẽ tribus. **U**n. o. **U**niuersum semẽ ephraim. Decẽ tribus vocat ephraim: quia primus rex eoru. i. hierobaã fuit de ephraim. **T**u ergo noli orare pro populo hoc. **H**oc dicit dñs ex magna liberalitate: sicut aliq volẽs oibus modis aliqd facere: quia videt sic expedit: et alio modo nõ posse fieri: dicit amico suo: nolite me rogare sup b vt alit faciã: quia nullo modo facerẽ: et ideo hoc discovob quia nolo vos pfundere vi repellẽdo: sic de dicit idẽ pbertę: ne forte illu rogãtẽ: et nõ impetrãtẽ qd rogaret: videret dñs offendere vel despicerẽ: iustu est q nõ exaudiat orans pro populo peccã te. **N**oli orare: sponte nisi te rogent sup hoc: pponentes penitere. **N**ec assumes pro eis laudem: id est ne mihi pponas bona eorę opa vt patris suorę: credẽs q hoc possis me flectere. **E**t orationem pro malis remouẽdis vel bonis apponẽdis: **A** laudem vocat captationẽ beniuolentiã quã facias vt meli me te exaudire deprecãre credas. **U**n in illa oratione pus captat beniuolentiã: cu dicit: **D**e cuius ppiis est misere ri sepẽ et ptere. **E**t post seqt orõ: **S**uscipe deprecationẽ nrã etc. **E**t nõ obstitas mihi. **U**n dicit **H**iero. sanctorę pces irę dei sepe obstitit: vt pces moysi furozi dñi obstititit volũti ptere pplim: s pces illi ei? furore tenuerit: vt dicit **E**xo. xxxij. c. **E**t **Sap. xviij. d.** de aaron dicit: **P**roperãs hõ sine qrela deprecari pro pplis pferẽs seruitutẽ suę scutu orõnẽ: et p incẽsu deprecãtionẽ allegãs restitit irę. **U**n dicit **Numeri. xvi. g.** **C**ũ aaron cõcurrisset ad mediã multitudinẽ quã iã vastabat incẽdit: obrulit thymiamã et stãas inter mortuos et viuẽtes pro populo deprecatus est et plaga cessauit. **U**nde **P**s. **S**tetit phinees et placauit et cessauit quassatio. **U**n cõquerit dñs: quia nõ est platus q ei obstitat: **U**n dicit **Esa. lxvij. c.** **N**õ e q inuocet nomẽ tuu q cõsurgat et teneat te. **E**t **E**cceh. xij. a. **N**õ ascẽdit ex aduerso: neq opposuistis vos muru pro domo israel vt staretis in silo in die dñi. **S**ed quõ irę dei resistere qis põt: cum dicit **Job. ix. b.** **D**eus cui? irę nullus resistere põt: **S**olurio. **S**ic intelli ge. i. nullus cui de? sit irat? s factus hõ bñ põt. **U**el dic q duplex e ira. **U**na. i. sentẽtialiter determinata. i. ad illos qui tam dãnati sũt. **H**uic reuera nemo resistere põt: **D**e hac intelligit in **Job.** **E**t e ira conditionata: qua dominus iratus fuit inimicis: q. i. eos puniret si non peniterent: **D**e hac intelligitur **Job. i. b.** **S**icut quidã

Ps. 77. 7. ystice

humanus minus occupat exterioribus? et a cõbis et voluptatibus magis abstractus: vt dicit **H**iero. **P**s. **D**ane astabo tibi et vlti deo. **A**libi. **D**ane exaudies vocẽ meã. **N**õ em nisi in mane colligebat manna: **E**xo. xvj. e. **E**t nõ nisi in mane cadit ros de celo. **Esa. xxvj. b.** **A**ia mea desiderabit i nocte: sed et spũ

meo in pcorijs meis de mane vigilabo ad te. **E**cce. xj. c. **D**ane semina semẽ tuu. **Y**acob mane psurgẽs lapidẽ tulit sub capite suo et erexit illu in tultu: qd est i mane vacare orõnibus? **E**u. g. **S**ic et moyses mane ascẽdit i mõre ad recipiẽdu legẽ: **E**xo. xij. a. **S**i ppter hoc obijciã as q nõ est p dicitã post pãdũ. **D**ico q imo: s meli debet p dicitur in mane. **P**s. **D**espere et mane et meridiẽ narrabo opa dñi. **H** Et loquens et non audistis. **P**rouerb. j. c. Quia vocaui et non renuistis. **E**t vocaui vos et non respondistis: obediẽdo pceptis vel cõsilij. **P**rouerb. j. c. Desperistis oẽ p silu meum: et increpatioes meas neglexistis. **F**aciã domui huic in qua inuocatu est nomẽ meum. i. templo i quo confiditis in gloriãmini. **E**t loco etc. i. bethel. **S**icut feci silo. i. destruendo locu illu expellẽdo tabernaculu: qsi sic etiã destrua tẽplu. **E**t sic pieci decẽ tribus: sicut pieciã oes frẽs vros. i. decẽ tribus. **U**n. o. **U**niuersum semẽ ephraim. Decẽ tribus vocat ephraim: quia primus rex eoru. i. hierobaã fuit de ephraim. **T**u ergo noli orare pro populo hoc. **H**oc dicit dñs ex magna liberalitate: sicut aliq volẽs oibus modis aliqd facere: quia videt sic expedit: et alio modo nõ posse fieri: dicit amico suo: nolite me rogare sup b vt alit faciã: quia nullo modo facerẽ: et ideo hoc discovob quia nolo vos pfundere vi repellẽdo: sic de dicit idẽ pbertę: ne forte illu rogãtẽ: et nõ impetrãtẽ qd rogaret: videret dñs offendere vel despicerẽ: iustu est q nõ exaudiat orans pro populo peccã te. **N**oli orare: sponte nisi te rogent sup hoc: pponentes penitere. **N**ec assumes pro eis laudem: id est ne mihi pponas bona eorę opa vt patris suorę: credẽs q hoc possis me flectere. **E**t orationem pro malis remouẽdis vel bonis apponẽdis: **A** laudem vocat captationẽ beniuolentiã quã facias vt meli me te exaudire deprecãre credas. **U**n in illa oratione pus captat beniuolentiã: cu dicit: **D**e cuius ppiis est misere ri sepẽ et ptere. **E**t post seqt orõ: **S**uscipe deprecationẽ nrã etc. **E**t nõ obstitas mihi. **U**n dicit **H**iero. sanctorę pces irę dei sepe obstitit: vt pces moysi furozi dñi obstititit volũti ptere pplim: s pces illi ei? furore tenuerit: vt dicit **E**xo. xxxij. c. **E**t **Sap. xviij. d.** de aaron dicit: **P**roperãs hõ sine qrela deprecari pro pplis pferẽs seruitutẽ suę scutu orõnẽ: et p incẽsu deprecãtionẽ allegãs restitit irę. **U**n dicit **Numeri. xvi. g.** **C**ũ aaron cõcurrisset ad mediã multitudinẽ quã iã vastabat incẽdit: obrulit thymiamã et stãas inter mortuos et viuẽtes pro populo deprecatus est et plaga cessauit. **U**nde **P**s. **S**tetit phinees et placauit et cessauit quassatio. **U**n cõquerit dñs: quia nõ est platus q ei obstitat: **U**n dicit **Esa. lxvij. c.** **N**õ e q inuocet nomẽ tuu q cõsurgat et teneat te. **E**t **E**cceh. xij. a. **N**õ ascẽdit ex aduerso: neq opposuistis vos muru pro domo israel vt staretis in silo in die dñi. **S**ed quõ irę dei resistere qis põt: cum dicit **Job. ix. b.** **D**eus cui? irę nullus resistere põt: **S**olurio. **S**ic intelli ge. i. nullus cui de? sit irat? s factus hõ bñ põt. **U**el dic q duplex e ira. **U**na. i. sentẽtialiter determinata. i. ad illos qui tam dãnati sũt. **H**uic reuera nemo resistere põt: **D**e hac intelligit in **Job.** **E**t e ira conditionata: qua dominus iratus fuit inimicis: q. i. eos puniret si non peniterent: **D**e hac intelligitur **Job. i. b.** **S**icut quidã

Ps. 85.

Prouerb. 1. c. 1. 32. f.

Ps. 14. b.

Ps. 14.

Ps. 105.

hic: Sicut qda sunt damnati simpliciter: vt pilat' z iudas: qui/ dam sub condicione. s. nisi oref. p eis: vt fuit tratanus. Vn san/

i. 44.

Et vbi habem? auer/ tens semitas iniquita/ tum: ibi: puertēs semi/ tas in qetē. Dicit aut' sup hūc locū Hiero' duo esse que obfistūt orōnibus ne exaudia/ tur a dño. Prīmū est ptnax infidelitas. Ta/ lis em' fm Hierony/ mum nō meref venia: eo. s. q' extinguit fun/ damētum merendi. i. fidē. Et ideo sic expo/ neme opponat illud. j. Timoth. j. c. Disertordīā consecu/ sum: quia ignorās feci: licz em' fuerit ignorās/ nō tamē errās/ scz errore ptnaxi v' cōtinuato. Et reuera nō loq' de quocūq' errore: s' tm de illo qui ē in via fidei/ q' est infidelitas: vbi v' p' fallo vel ecōuerso ptnaxiter asserit. Secūdū est cor imp' nitens. i. ex desperatione vel p'sumptione/ habēs p'positū non pgnitēdi. Talis em' impgnitētia ē peccatū in spiritūs sanctū: vt dicit Hiero' / sicut et blasphemā. s. verbi vel cordis: qua/ scienter qs impugnat dei bonitatē ex certa malicia. De quo pctō dicit' Dant. xij. c. q' nō habet remissionē in eternum. Vn de hoc intelligit' illud. j. Joh. v. d. Est peccatū ad mortē: nō p illo dicit' roget qs. Qd q'drupliciter exponit. Prīmo sic: Est pctm ad mortē. i. qd ducit v'q' ad mortē inclusiue. i. in ipsa morte. Pro tali em' nullus exaudif: tunc em' est finalis impgnitētia: q' facit peccatū in spiritūs sanctū esse irremissibi/ le. Al' sic: Est pctm ad mortē: nō p illo dicit' roget qs. i. nō q'cūq' s' aliqs magnus. Vel / nō p illo dicit' roget qs solū publice sicut p alijs pctis. Al' nō dicit' i. nō p'ceptio. Et fm tres vltimas dicit' peccatū in spiritūs sanctū nō remissibile/ nō p'prie: sed qz nō habet colorē excusationis: z ideo nihil meref habere excusatozīe remissionis. Hoc pctō impugnat hō fra/ ternā charitatē z dei bonitatē. Itē qz nec in tali peccato exti/ stens homo se pōt humiliare ad pgnitētiā. Vn Aug'. Tanta est labes ill' peccati: vt despiciendi humilitatē nō possit subire. Nonne vides: q'si non putes me crudelē / quia nō exau/ diam te pro eis rogantē / sed magis imputes eis: Libet' em' exaudire si illi penitēter vellēt: sed nolunt / imo in peccatis per/ sistunt. Vn: Nonne vides quid isti faciūt in ciui/ tibus iuda: z in plateis hierim: q'si z in ciuitate z ex/ tra ciuitate / mala hoc faciunt q' sequunt'. Al' .i. occulte z aper/ te. Thren. j. g. Foris interficit gladius: z domi mors similit' est. Peccatū occultū significat per mortē puellē suscitātē in/ domo: apertū per mortē inuenis in porta suscitati. Esa. iij. b. Peccatū suum q'si sodoma p'dicauerunt nec absconderunt. Filij colligunt ligna: q'si fortiores robore: qz in iuuen/ tute homo habet suā fortitudinē. Et patres succen/ dunt ignē: q'si magis puecti: z ideo melius sciētes ordina/ re struem lignozū ad faciendū ignem. Et mulieres cō/ spergunt adipē: vt meli' ardeat ignis. q. d. sicut ad faciē/ dum ignē isti omnes cooperant': sic omnes in quacūq' etate: in quocūq' sexu cōsentiūt idolatrie. Vn ad litterā filij q' erāt robustiores colligebāt ligna ad ignē sacrificij idolorū: patres vero qui magis discreti erant / faciebāt ignem / struem lignozū super carbones accendētes: z mulieres adipē in ignem pone/ bant / sic q' solius dei erat / idolis imolātes. Leuit. iij. d. Om/ nis adeps dñi erit iure perpetuo. Et faciāt placen/ tag. i. oblationes qbus placent idolo: tamē placēta est p/ pzie panis factus de simila: qui dicit' gallice foisse. f. Re/ gine celi. i. lune: eo q' de nocte lumē confert: z ideo eā ado/ rabāt. Et Regine celi: id est militie celi. i. omnibus stellis. Et libēt dijs alienis. i. libamina offerant. s. idolis: que

vocāt deos: s' nō sūt. b. Et sic me ad iracundiā pro/ uocent: non q' ira in mente afficiat que me ledat per ptur/ bationē. Unde: Nunqd me ad iracundiā puocāt dic' dñs: vt. s. ira cadat in me qua pturber: q. d. nō. K. H. O. ne semetipfos in confusione vultus sui: q'si magis se

ad iracundiā prouocāt dicit dñs: Mōne semetipfos in cō/ fusioe vultus sui: Ideo hec dicit dñs deus: Ecce furor meus / z indignatio mea cōn/ flatur sup locū istum: sup vi/ rōs z sup iumēta z sup lignū regionis / z sup fruges terre: p z succendet z nō extinguet.

etiam in amaritudinibus suis: intelligit' quia faciunt q. s. de us in eos vindictā exerceat / qd consequi solet hominē iratum aduersus alium. Moraliter: b. Filij colligunt ligna. Per ligna significantur male cōcupiscētis: quibus succendit' tur ignis diaboli in cordibus peccatorum per consensum et opus exhibitū illis cōcupiscētis. Esa. xxx. g. Mutrimēta ei' ignis: z ligna multa. Mutrimēta ignis ei' .i. ignis inferni / sūt ligna multa. Numeri. xv. d. Lapidatus est ille qui colligebat ligna in sabbato. Peccatores em' maxime hñdi ligna colligunt in dieb' festiuitatis: z ideo sabbata corū z solēnitates eoz odiuit anima mea / dicit dñs: Esa. j. b. Uiderunt eā hostes. i. demones / z deriserūt sabbata ei'. Thren. j. c. Et p'ies succendūt ignē: qz nō corrigūt filios suos: sed magis dant eis vestes z denarios z alias occasiōes qbus facilius colligūt hec ligna. i. nocuas cōcupiscētias. j. Reg. iij. c. Iurauit do/ mius hēl' q' non expiet iniquitas domus eius victimis et mu/ nerib' v'q' in eternū: eo q' nouerat indignē agere filios suos z nō corripuerit eos. Et mulieres aspergūt adipē / deitose filios suos nutriendo z supflue ornādo: z nimis delica/ te eos amādo. Thren. iij. b. Dan' m' h'p' misericordiū core/ rūt filios suos. i. q' nimis sūt misericordes filijs: z tō in eis ac/ cendūt ignē noxiē cōcupiscētis. Et faciāt placētas re/ gine celi: per pctm luxuriē corpus suū sacrificantes lune. i. omni tēporali gaudio se exponētes: vt nō sit p'ratū qd nō p'rat' eat corū luxuria. Nunqd me ad iracundiā puo/ cat: q. d. nō. Vn Sap. xij. c. Tu aut' dñator virtutis cū trā / Sāp. 2. b. q'itate iudicas z cū magna reuerētia dispōis nos. Et ce furor me': quem habeo cōtra eos in dispositione z cor/ gitatione / quomodo me de eis vindicabo. Et indignatio mea: qua furorē conceptū vel dispositum per vindictē illationē exerceo. n. Conflatur super locū istum: siue stillant / s' in aliā litterā. Nō dicit' effusus ē / sed stillant / vel conflatur: quasi moderate et infra mētra p'nam infligam. Si ergo in stilla furoris tanta ē duricia: vt dicit Hiero. quā/ ta esset si tot' effusus esset. Simile Job. xxvj. d. Lū vix par/ uam stillam sermonū eius sustinuerimus / tonitruū magnitu/ dinis quis poterit sustinere: Vel / conflatur: quia quod dñs facere noluit vos expectans patienter ad pgnitētiā / peccato/ rum vestroz multitudinē z prolongationē compello: facere vt me sentiatis iratum / que benignū suscipere noluitis. Un/ de non ego me facio vobis iratum / qui naturaliter mansuetus sum: s' vosmetipsi me mutatis in crudelē. Job. xxx. c. Du/ ratus es mihi in crudelē. Thren. iij. d. Nō enim ex corde suo humiliat' z abiicit filios hominū. o Sup viros z sup iu/ menta: z super lignū regionis: z sup fruges terre: vt destruantur et ipsi possessores z eorum possessiones: vt si/ milem tram sentiant homines z ipsorū res in quibus ipsi pec/ cauerunt: fm illud Eccl. xij. c. Omne opus corruptibile in fine deficiet: et q' illud operatur ibit cum illo. Ideo rex nini/ ue indixit teiuntū z hominib' z iumēt': Jonc. iij. c. et tō cōse/ cur' ē misericōdiam. p. Succedet z nō extinguet. Suc/ cendet. i. furor

Moraliter

Sāp. 2. b.

Succendet. i. furor

Et cetera. s. furoz et indignatio mea sup eos. Et no extinguet qz no agit vel ager p qd possit extingui. s. pgnitena. Etia. i. g. Erit fortitudo vestra vt fauilla stupz: et opus vestru qsi scin/ tilla: et succendetur vtriusq simul: et non erit qui extinguat. a

Holocaustomata vestra etc. Fronte loquit: quasi hec omnia sacrificia vestra

E Sicut em repulit eoz templum: sic et sacri/ ficia eorum no curat/ ex quo deum a se ab/ fecerit. Holocaustomata: que tota deo offerrebatur: vic/ timz de quibus par/ tem habebant sacer/ dotes: et aliam par/ te offeretes. Et co/ medite carnes: de sacrificijs vestris: qsi non in mei veneratio/ nem sacrificantis mibi: sed magis epularum auditate. Quia non sum locut cu patribus vestris etc. de verbo ho/ locaustomatum et victimarum. Con/ tra Eccl. xx. d. De/ di eis precepta. Glo. i. multiplices legis cerimonias. Ergo precepti. Solutio. Non dedit eis hec precepta in die qua eduxit eos de egypto sed post. Et hoc innuitur hic per textu et Glo. Unde. Non precepi eis etc. s. primo: immo dedit eis decalogum preceptorum: vt dicitur Exo. xx. a. Sed mandatum de cerimonijs et sacrificijs faciendis no dedit eis nisi post peccatum idolatrie eorum quod commiserunt in vi/ tulo: occasione cuius tm dedit eis precepta sacrificioz: malens ea sibi offerri qz idolis. Un et potest exponi: Non precepi: s. spontanee vel ex corde: sed qsi coactus ne peius facerent. Vel: Non precepi nisi ppter mysteriu et in signu: no ppter se. Vel: Non precepi. i. no dedit eis hoc in preceptu sed in onus superboru. Sed hoc verbu precepi eis dicens: hoc est: Audite vocem mea. i. precepta mea que dedit eis in tabulis lapideis: que pncipaliter voluit ab eis obseruari et in quibz erat vera religio. Que si feceritis: f. Et ero vobis deus: vos ptegens et fouens et saluans. g. Et vos eritis mihi ppis: mihi soli seruiens et obediens. h. Et ambulat in omni via etc. proficiendo magis ac magis in custodia preceptorz et in dilectione. i. Ut bene sit vobis: in pnti per gratia: in futuro per gloria. Un benedictiones pnucliant super obediens mandatis dñi. Deut. xxviii. a. Quasi hoc solli vobis precepti ppter comodum vestru: no ppter meum: quia bonis vestris no idigo: nec seruitijs vestris: et ideo hec magis volui precepta seruari: qz mibi sacrificia imo/ lari. k. Et no audierunt nec inclinauerunt aure suam. i. attente n audierunt. s. corde memorado: et ope obediendo. Josue. xxii. a. Custodiat attentē et opere completis mandatum et legē. Deut. viii. a. Omne mandatu qd precepi tibi caue diligēter vt facias: vt possitis viuere et multiplicari. Sed abierunt i voluptatibz suis: eas ad pnsu et opus ptabedo: Contra illud Eccl. xviii. d. Post concupiscētiā tuā no eas: et a voluntate tua auertere. m. Et in prauitate cordis sui mali. i. p error infidelitate. n. Factiqz sūt retrozsi et no in ante. i. peiores qz ante: quasi magis recesserunt. s. in pctā ante facta recidiuātes: vel etiā deteriora qz ante perpe/ trantes: qz antecederēt. s. pfcendo ad meliora: Contra illud Psal. iij. c. Que retro sūt obliuiscēs ad ea que priora sūt me extendo. Simile. j. xi. b. Dixi: audite vocem meā et no audierunt nec inclinauerunt aure suam: sed abierunt vnusquisqz in prauitate cordis sui mali: Reuersi sūt ad iūqzates patrū suo/

Hec die dñs exercitū de israel: Holocaustomata vra addite victimis vris / et comedite carnes: qz nū locutus cū pñb vris et nō pcepī eis in die q̄ eduxi eos de terra egypti d̄ vbo holocaustoma tū et victimarū: sed h̄ vbu p̄ cepi eis dicēs: Audite vocē meam: et erō vobis deus: et vōs eritis mihi populus: et ambulāte in omni via quā mā dāui vobis / vt bñ sit vobis. Et nō audierūt / nec inclina uerunt aurē suā: sed abierūt in voluptatibz suis / et in prauitate cordis sui mali: factiqz sūt retrozsi et nō in an/

rum priores: et post deos alienos abierunt vt seruirent eis. s. ij. f. Uerterunt ad me tergum et no faciem. Judic. ij. c. Et ito deseruerunt viam p qua ingressi fuerat patres eoz: et audien/ tes mandata dñi omnia fecerunt cōtraria. Et hoc. A die qua ingressi sūt patres eoz de terra egypti vsqz

ad die hanc: qsi in toto tpe illo medio n̄ p̄ fecerūt: s̄ sep̄ magis ac magis deteriorati sūt. Et h̄ dico de pluribz eoz: non de bonis qui in eis fuerūt. Et ne forte excusaret se iudg. ppter defectū p̄ dicationis vel admo nitionis: addit. p̄ Et nisi ad vos oēs seruos meos pro phetas: per quos vobis locutus sum. q̄ Per die cōsurges diluculo: q̄ si attente monui vos et sollicitē. Hec eadē. s̄ eodē. c. Vel loq̄ contra adulatorēs: quoz minores. s. filij adula lari: incipiunt: malos res autē s̄ba eoz ex cipiūt et mulieres pec

ad die hanc: qsi in toto tpe illo medio n̄ p̄ fecerūt: s̄ sep̄ magis ac magis deteriorati sūt. Et h̄ dico de pluribz eoz: non de bonis qui in eis fuerūt. Et ne forte excusaret se iudg. ppter defectū p̄ dicationis vel admo nitionis: addit. p̄ Et nisi ad vos oēs seruos meos pro phetas: per quos vobis locutus sum. q̄ Per die cōsurges diluculo: q̄ si attente monui vos et sollicitē. Hec eadē. s̄ eodē. c. Vel loq̄ contra adulatorēs: quoz minores. s. filij adula lari: incipiunt: malos res autē s̄ba eoz ex cipiūt et mulieres pec

catū p̄ ficiunt et cōsumāt. r. Nec inclinauerūt aurē suā. vt. s̄. Sed idurauerūt ceruicē suā p̄ obstina/ tionē et contēptū p̄ ceptoz meoz. s̄. v. a. Indurauerūt fa cies suas supra petrā: et noluerūt reuerti. Deut. xxxi. g. Ego scio contentione tuā: et ceruicē tuā durissimā. Omis quip/ pe domus israel attrita fronte et duro corde est: vt dicit Eccl. ij. b. Et peius operati sūt q̄ patres eoz. Iusta est ergo ira dñi super eos et furoris et indignationis conflatio: qz aia q̄ peccauerit ipsa moriet: Eccl. xviii. a. Et tamē vt minus sint excusabiles et vt magis videar eos affligere nō spontaneus: sed magis coactus: qz nō ex corde meo abiecti/ lios hominum: loqueris ad eos omnia verba hec: vt moneas eos ad pgnitētiā: et tamē nō audiet te iterū et iterū loquēte. Un nō ppter hoc debet p̄ dicator: dimittere p̄ dicare licz videat auditores esse inobediētes: nec debet indignari si illi nō obediāt ei: nec ppter hoc reputare se indignū. Magis enim dñs in hoc sibi imputat iniuriā esse factā qz p̄ dicatori. Un Eccl. ij. b. Domus isrl̄ nolūt audire te: qz nolūt audi/ re me. Et. j. Reg. viii. b. dicit dñs ad samuelē: cui displice/ bat qz ppl̄s petierat regē: Audi vocem ppl̄i in omibz que lo/ quunt: nō em te abiecerūt: sed me ne regnare sup eos. Et vocabis eos: ad pgnitētiā. y. Et nō responderūt tibi: obediēdo: Al etiā cū vocaueris eos ad audiēdū: tātē sūt sup bīz: qz nō dignabunt̄ respondere tibi. Posset ḡ mirari p̄ pheta qre dñs mittit eū: cū ipse ei dicat qz sermo suus non p̄ derit eis. Sed magis volebat obteperare p̄ silio diuino qz fm sūū humanū respuere p̄ ceptū dñi. Un et dñs cū diceret moyfi vt ipse iret ad pharaonē et diceret ei: Dimitte ppl̄m meū: Ipse idē dñs dixit moyfi: Ego tm scio qz nō dimittet eū nec audiet te: et tm nihilomin⁹ sūt: qz cogitabat qz si nō statim dimitte/ ret: tm sepi⁹ cōpulsus dimitteret. Sic n̄ p̄t esse quā frequēs p̄ dicationē cōuertat aliquos: vel saltē in b̄ p̄ ficit qz p̄ dicator: se l̄/ berat et subditos reddit inexcusabiles. Hec est gens. i. gētiliter vluēs / et talis q̄lis genita. s. in pctis pm anēs. Unde nō est ppl̄s dei: a. Que nō audiuit vocē: mādator: b. Nec recepit disciplinā: p̄ filioz: Un a. Que n̄ audiuit vocē: vt n̄ faceret qd dñs p̄ cepit. b. Nec recepit discipli nā: vt n̄ faceret qz p̄ hibuit. Perijt fidelis a corde: qz corde suo fit ad salutē. Oēs em̄ declinauerūt siml̄ iutiles facti sūt. In bebzgo habet̄ fidelitas: q̄ hodie i multis perijt. Proverb. xx. a. Multi viri misericordes

Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Dulci vtri misericordes: virum autē fidelem qu' s inueniet? **Luc. xvij. b.** Fili' hois veniēs: putas inueniet fidē sup terrā: **Tonde capillū tuū z projice.** Quia eos monuerat verbo: s nec sic audierāt: ideo iubet eos monere facto: qz rudes erant z simplices: vnde precipit. pphete vt tondeat se et projiciat capillos: ad inuendū q prius inhebreant dño per amorē et cultū: z ad ornātū ipsi' erant: sicut capill' capiti: sed domin' protecit eos.

Et sume in directum planctū: qsi tonfos capillos pice in directū coram te: et illos respiciēs plores z doleas: z hoc ē fle re in directū capilloz tonfoz. Tonfo ergo capilloz et protectio/ significat pfectionem iudgoz a dño: vt iam non hereat ipsi tanq capiti. Et sicut funere p'sente ille q plo rat / oculos habet directe ad fun': sic dicit isti vt capillos p lectos directe respiciat tāq illos deplorās: ad inuendum q quis iudeos dñs piecerit: tamen illos deslebat. **Proiecit i culpa: Reliquit i p'na.** **Uñ.** **Quia piecit dñs z reliquit generationē furorū sui:** in quēpiā furit vel furo re extendit. Et p'terea quia apud antiquos erat cōsuetudo. s. lugētes tōdere cefariē: sic iob. s. audita nece filiozū / tōso cap/ te corruit in terrā: Job. j. d. Uñ et tonfo ipsa designat luctū.

Quia fecerūt filij iuda malū in oculis meis dicit dñs: qz eū nihil latet. Uñ tibi soli peccauit. **Uñ in oculis meis.** i. in tēplo meo vbi apparebat gloria ei'. **Uñ posuerūt offēdicula sua i domo i q inuocātū ē nomē meū vt polluerūt eā.** i. idola q fuerunt eis causa ruine. **Uñ edificauerūt excelsa topbet.** Topbet loc' ē iuxta hierusalē valde amēnus z nemorosus z aquis siloe irrigat'. Uñ ibi sunt delitiosi horti. **Uñ que est in valle filij hennō:** scz cuiusdā hominis q sic vocabat': In quo loco erant topbi vel copbi. i. lapides spongiosi et concavi: in qbus dicit fuisse ignis ppetuus: z ideo translātū est hoc nomē fm hebreos ad significandū ignem eternū. Uñ **Esa. xxx. g.** Ab heri pparata est topbet: Et inde dicit esse gehennam: a ge qd ē terra: z hennon: qz ibi popul' iudeozū offēdēs dñm perijt. Sed cum esset qdā vallis: vt h dñs: videt eē oppositio i adiecto / q dicit: edificauerūt excelsa i valle. Solutio. Excelsa dicunt: nō ppter loci altitudinē: s arborū q ibi erāt. Uñ edificauerūt excelsa. i. ibi faciebāt que solebant facere in excelsis. In montanis em z delitiosis locis z frondosis solebāt antiqui hmoi facere: z ideo ab illa cōsuetudine dicunt idola excelsa: qz in excelsis vt frequēter idolis sacrificabāt. **Uñ incēderēt filios suos z filias suas igni:** eos p ignē traiciendo: et nō penitus comburēdo. Unde. **Reg. xvij. c.** Non audierunt sed indurauerūt ceruicē suam iuxta ceruicē patrū suozū qui noluerūt obedire dño deo suo. **Et. j.** Fecerūt sibi conflatiles duos vitulos z lucos: z adorauēnt vniuersā militiā celi: seruierūtq baal: z cōsecrauerūt filios suos z filias suas per ignē. Sic mō pueri q aquā baptismi traiciunt: sic tūc p ignē ab idolariis. **P's.** Immolauerūt filios suos z filias suas de/ moniis. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 50. **Uñ in oculis meis.** i. in tēplo meo vbi apparebat gloria ei'. **Uñ posuerūt offēdicula sua i domo i q inuocātū ē nomē meū vt polluerūt eā.** i. idola q fuerunt eis causa ruine. **Uñ edificauerūt excelsa topbet.** Topbet loc' ē iuxta hierusalē valde amēnus z nemorosus z aquis siloe irrigat'. Uñ ibi sunt delitiosi horti. **Uñ que est in valle filij hennō:** scz cuiusdā hominis q sic vocabat': In quo loco erant topbi vel copbi. i. lapides spongiosi et concavi: in qbus dicit fuisse ignis ppetuus: z ideo translātū est hoc nomē fm hebreos ad significandū ignem eternū. Uñ **Esa. xxx. g.** Ab heri pparata est topbet: Et inde dicit esse gehennam: a ge qd ē terra: z hennon: qz ibi popul' iudeozū offēdēs dñm perijt. Sed cum esset qdā vallis: vt h dñs: videt eē oppositio i adiecto / q dicit: edificauerūt excelsa i valle. Solutio. Excelsa dicunt: nō ppter loci altitudinē: s arborū q ibi erāt. Uñ edificauerūt excelsa. i. ibi faciebāt que solebant facere in excelsis. In montanis em z delitiosis locis z frondosis solebāt antiqui hmoi facere: z ideo ab illa cōsuetudine dicunt idola excelsa: qz in excelsis vt frequēter idolis sacrificabāt. **Uñ incēderēt filios suos z filias suas igni:** eos p ignē traiciendo: et nō penitus comburēdo. Unde. **Reg. xvij. c.** Non audierunt sed indurauerūt ceruicē suam iuxta ceruicē patrū suozū qui noluerūt obedire dño deo suo. **Et. j.** Fecerūt sibi conflatiles duos vitulos z lucos: z adorauēnt vniuersā militiā celi: seruierūtq baal: z cōsecrauerūt filios suos z filias suas per ignē. Sic mō pueri q aquā baptismi traiciunt: sic tūc p ignē ab idolariis. **P's.** Immolauerūt filios suos z filias suas de/ moniis. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

lachrymis pedes dñi. i. cōpassa est pauperib': et capillis ter/ sit. i. refrigeriū de suis supiluis illis p'bit. **Esa. lviij. c.** Si es/ fuderis esurienti animā tuam: z animā affictā repleueris: ec/ ce duo p'dicta. s. cōpassio et tēporaliū refrigeriū. **De b' M/ meri. viij. b.** Leuite radent omēs pilos carnis sug: Contra il/ los qui nō omīa tēporalia: sed pauca relinquūt cum intrāt religionē: vel qui pauca dant paup'ibus. Quāto magis radū tur capilli: tāto magis multiplicātur: sic est de tēporalibus. **Luc. vj. f.** Date z dabitur vob. **Proverb. iij. b.** Honora dñm de tua substātia z de p'mitijs frugū tuaz da paup'ibus vt impleat horrea tua saturitate. **Mō dicit euellē: s' tonde:** In tōsura em nō ē dolor.

mo in q inuocātū est nomen meū vt polluerūt eā: et edifi/ cauerūt excelsa topbet: que est in valle filij hennon: vt incēderēt filios suos z filias suas igni: que nō pcepi nec cogitau i corde meo.

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 105. **Uñ que nō pcepi nec cogitau i corde meo.** Nulli em legi dei h cōordat. Sed nōne tepte obtulit siue imo lauit filiā suā dño: vt dñs **Judic. xj. g.** qz h voto pmissit dño: **Fuit ergo ne idolatria:**

Ps. 25.

Sec. 5. a.

Sequitur littera f
Ideo ecce dies

Fuit ergo ne idolatra? Et soluit Hiero: qd no. Nec tamē p/ pter hoc in oblatione sua placuit dño: qz vt ipse dicit hic: nō sacrificiū deo/ s̄ anim⁹ placuit offerētis. Necq̄ em̄ si canis v̄ aliud animal immundū ei p̄mo occurrisset debuit p̄opt hoc dño illud offerre: qz fm̄ hoc esset trāgresso: legis: Leuit. xj.

Heb. 2.6.c.

Miterā

Sed si animus eius placuit deo: ergo vo/ litas eius fuit bona: ergo et fruct⁹ eius bo/ n⁹: qd̄ p̄bat p̄ Aug. qui dicit super Heb. xj. q̄ septe laudatur de immolatione filie sue: quod et patet per hoc qd̄ dicit Iudic. xj. e. Irruit spiritus dñi sup̄ iepte: Ergo videt qd̄ operatio illa a spiritu sacro extitit. Sed 3 Mach. vj. b. Nunquid dabo primo genitū meū pro scelere meo: fructum ventris mei p̄ peccō animę meę: q̄si / non. Solutio. In septe fuit triplex voluntas. s. vouendi propter victoriā: et vouendi qd̄ offerret quicq̄ occurreret: et implendi votū. Prima bona: qz anim⁹ vouēdi cōit̄ deo placuit: q̄ aīo credidit deo iuuare se victurū hostes: alię autē due fuerūt malę.

Idēo ecce dies veniūt dicit dñs: et nō dicēt amplius tophet et vallis filij hēnon: sed vallis interfectionis: et sepeliēt in tophēt: ēo qd̄ non sit locus. Et erit morticinū populi huius in cibū volucibus celi et bestiis terrę: et nō erit qd̄ abigat: Et desecere faciam de vrbibus iuda et de

Ecce dies veniūt dicit dñs: et nō dicēt amplius tophet et vallis filij hēnon. s. non tm̄ h̄ noī vocabit: s̄ vallis interfectionis. i. mutabitur nomē illud in istud. s. p̄ter interfectionē multoz que ibi fiet a chaldeis. Et sepeliēt: chaldei. In tophet. s. cadauera iudeoz ibi occisoꝝ: ne a fetore corrumperēt. Vel Sepeliēt. s. illi qui remanebunt in ciuitate post destructio/ nem: vt quidā ignobiles et pauperes. s. vinctozes et agricolę. In tophet. s. in loco qui ad religionē eis deputat⁹ erat. Et qd̄ nō sit locus. s. ita p̄mptus ad sepeliendū: qz. s. ibi fuerūt occisi: vñ graue esset eos portare alibi. Vel quia vt dicit locus ille p̄fundus erat nec habebat fundū. Unde tradunt hebrei qd̄ ibi est quedā fouea que dicit os inferni: quia nunq̄ impleri potuit: et ibi miserūt corpōra. Tēdio em̄ multitudinis affecti nō poterat facere foueas. Vel Et qd̄ nō sit locus: q̄si cimiteria nō sufficerēt multitudini occisoꝝ. Dicit em̄ qd̄ cū nabuchodonozor vellet venire ad destruendū hierusalē: iudei sunt cōsiderati cū pharaone rege egypti: qui cū magna multitudine venit eis in auxilium. Unde venientibus chaldeis: extertit obuiam p̄tra eos ad p̄sclādū: vbi maxima multitudo iudeozum et egyptoz occisa est. Et hoc fuit in tophet: pharao autē fugit i egyptū. Et nabuchodonozor par tē exercitus sui duxit secū vt destrueret egyptū: et aliā partē dimisit cum nabucardan in obsidionē ciuitatis: qui iudeos et egyptios occisos sepeliēt in tophet: ne fetore corrumperēt exercit⁹: et q̄s sepelire nō potuerūt p̄t paruitate loci / aues et bestię deuorauerūt. Et: b. Et erit morticinū ppli et de plateis hierlm̄. i. q̄ i ciuitate illa erāt: et q̄ ciuitati illi adiacebāt. Vocē gaudij et vocē leticie. i. auferā omnē leticiā a loco illo et cantilenas q̄ solent fieri in nuptijs: scz locus eozū delictiosus vbi peccata sua p̄petrabāt: versus fuit in sepulchra: vt in eo puniant̄ in quo peccauerāt. Dy/ stice: tophet / interpetat̄ fomes tristicie: et significat̄ peccm̄: quia non amplius mali habebūt potestātē vel spaciū peccan/ di: sed erunt in valle interfectionis: quia tm̄ p̄nam habebunt nō peccati delectationē: et ibi deuorabūt cadauera a demoni/ bus: Vel moraliter / p̄ volucres qdā clerici currentes de ec/ clesia in ecclesiā ad acq̄rēda beneficia significant. Per besti/ as / residētes: q̄ malo exēplo suo torū p̄sumūt. Isti comedūt morticinum populi. s. oblationes et redditus ecclesie: que da ta sunt pro mortuis. Dñs. Posuerūt morticina seruoꝝ tuoꝝ cscas volatilib⁹ celi: carnes sanctoꝝ tuoꝝ bestiis terrę. Osee

Dystice

Moraliter

Dñs. 78.

lit. b. Perā ppli mei comedēt. Vocē gaudij. s. spiritus / exterioris. s. bonę p̄ bonā cōuersationē. Vocē sponsi et vocē sponsę: q̄si deficiet cātilena spiritalis matrimonij: quia deficiet spiruales nuptię in hierusalē. i. in ecclesia: De

plateis hierlm̄ / vocem gau/ dij et vocem leticie: vocem sponsi et vocem sponsę. In desolatione enim erit terra.

Itē illud. Ca. viii. ait dñs: Eijciēt ossa re/ gl iuda: et ossa p̄ncipiū ei⁹ / et ossa sacerdotū / et ossa p̄phetaz / et ossa eozū q̄ habita/ uerūt hierlm̄. s. sepulchr̄ suis

equitatis quas cū ingressus fueris non artabunt gressus tuos. Et in nuptijs qd̄ iterfuit dñs / dicit maria: Unū nō habēt: et mutata est ibi aq̄ in vinū: Joh. ij. a. Expo. Cap. viii.

In tempore illo ait dñs et. Adhuc prosequitur p̄nam eozū: Primo determinans qd̄ cadauera regum / p̄ncipiū / p̄phetarū / sacerdotū et totū popu/ li de sepulchris eijciēt. Secūdo post p̄dictionē huius cōsu/ sionis inuitat eos ad p̄nitentiā: ibi: Nunquid qui cadet: ibidē enumerās eozū peccata a quibus debēt conuerti. Tertio eozum ignorantiā et stoliditatem animalibus irrationalibus cōparat: immo illa eis p̄fert: ibi: Niluus in celo. Quar/ to p̄latos illoꝝ arguit de mendaci doctrina et de radice om/ nium vitiōꝝ. s. auaricia: et subdit eozū et populū eos imitan/ tis destructionē: ibi: Quomō dicitis. Quito qd̄ generali/ ter cōminatus fuerat / specialiter determinat / modū afflictio/ nis et casus eozū ponens: ibi: Congregās congregabo. Sexto vocem populi p̄nitētis introducit et nihilomin⁹ pro/ sequitur ibidē p̄nam imp̄nitētū introducēs dominū cō/ patientē eis et admirantē super tāta populi destructione: ibi: Quare sedem⁹. Quia q̄ possēt dicere iudei: n̄ curam⁹ et. Eijciēt ossa. Voc factū est in captiuitate babilonica et in romana: fm̄ Hiero. In tēpore illo. Quia possēt di/ cere iudei: nō curamus si destruamur: quia post mortem eri/ mus extra laborē quiescētēs in sepulchris nostris. Respondet dñs qd̄ nō: imo chaldei eos sepultos effodierūt p̄ncietēs ossa. Sicut enim dicit sup̄ Joh. xix. iudei cum magno sumptu ve/ stium et ornamentozū aureozū et argenteozū sepeliēbāt mor/ tuos suos: p̄ter q̄ habēda chaldei effoderūt illos. Eijci/ ent ossa regis iuda. Cōtra. Sedechias ipse duc⁹ fuit in babilonē et regio honore ibi sepultus ē. Solutio. Nō intelli/ git̄ h̄ de sedechia: s̄ de p̄decessoribus regibus. Et ossa p̄ncipum et ossa et. vt omnes qui in culpa fuerunt / simi/ les sint et in pena.

Moraliter / p̄ regē et p̄ncipes / seculares doctozes et p̄di/ catores significat̄: Per p̄phetas et sacerdotes / plati ecclesie / p̄ habitates hierlm̄ / religiosi. Eijciēt de sepulchris. Carne putrefacta in terra ossa arida remanēt: sic post morē p̄latozū durant eozū peccata alijs in exemplū peccādi. Dia/ bolus autē nititur effodere hos mortuos hyena que sicut in mortuos: et hoc facit p̄ detractozes: qui per detractionē aper/ riunt fetorem peccatoꝝ alioꝝ. i. xij. c. Nunquid ausis disco/ lor hereditas mea mihi: Ibi alia littera. Nunquid spelunca hyenę hereditas mea mihi. Ideo exemplo tobis p̄pter pe/ riculum detractionū et odium p̄ximozum vstandū: debemus magis sepelire mortuos: et etiam propter hoc facta prandia nostra dimittere et periculo mortis nos exponere: sicut ipse ci/ cit: vt dicit Tob. ij. a. Sepelire mortuos: est abscondere pec/ cata proximoꝝ: vt. s. ea per detractionē non p̄palemus alijs. Eccl. xix. b. Audisti verbū aduersus proximū tuū cōmorat⁹ in te: fidens qd̄ non te dirūpat. Sic moyses p̄cissum egyptiū

* abscondit in sabulo.

Solutio

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

les sint & in pena. a **E**t expandet ea ad solē et lunā. Nota q̄ sicut p̄us eos sepeliēdos in tophet dixit vbi idolis imolauerūt: vt ibi punirent in q̄ deliquerūt: ita hic dicit cada uera illorū p̄dere soli & lunę & stellarū aspectui: vt q̄bus ser uierūt derelicto deo: eorū paterent aspectibus relicti a deo et proiecti. b **E**t om

nem militiā celi: id est stellas: vt q̄ hic illi adorauerūt: q̄si in conspectu eorū t̄ p̄fer rent: vt omnes viden tes q̄ illa que adora uerūt nō possent eos iuuare: magis resisterēt a peccato idolatrię: vt vt innueretur q̄ alij deo in vita nō serue rant. c **Q**ue dile xerunt & q̄bus ser uerūt: mēte serue runt culture mancipa tione. d **E**t post q̄ ambulauerūt: responsa ab eis querēdo & eis obediendo et in eis cōfidendo. e **E**t que quesierūt: de ciuitate in ciui tate: adinuetiones nouas idolatrię q̄redo: q̄si industria & sol licitudine. f **E**t adorauerunt: q̄d solius dei est: eis attri buendo. g **N**ō colligent & nō sepelient &c. q̄si inhu mari remanebūt tanq̄ excoicati a christianorū cōsortio: Sic dicit de nabuchodonosor: Esa. xliij. e. Tu autē pieci⁹ es de se pulchro tuo q̄si stris inutilis: pollutus et obuolus⁹ cum his q̄ interfecit sunt gladio: & descēderūt ad fundamēta lacu: qua si cadauer putridū nō habebis cōsortiū: neq̄ cum eis eris in sepultura. i **I**n sterquiliniū: q̄si erūt in plateis sic ster quiliniū putridū & fetidum: quia in cumulū redigent. k **E**t eligēt magis mortē &c. q̄si si q̄ effugere potuerūt & ad lo ca ad q̄ nō puenerūt hostiles exercit⁹ puenerint: ibidē tot ma la pestis & famis & cōfusionis sustinebūt q̄ mortē p̄ferent ra liuere. l **D**ēs q̄ residui fuerint &c. in vniuersis locis q̄ derelicta sūt. i. eis reseruata ad fugiēdū.

* abscondit in sabulo: vt dicit Exo. ij. b. Propter hoc q̄si tota deleta est in vna die fere tota tribus beniamin: qz ille leuites vxorē suā mortuā & interfecit a beniamitis: nō abscondit nec sepeluit: sed cadauer cū ossibus in frustra concidēs derulit in oēs terminos israel: vt dicit Iudic. xix. g. **I**n sterqui liniū sup facie terre erūt: q̄d cōgregatū & fetet & corrum pit: & sparsum super terrā excultam: eam impinguat & fructifi care facit. Sterquiliniū spargit minutati: q̄n singula pctā cō fitemur: que cōfessio terrā liberi arbitrij per cōtritionē excul tam: valde impinguat ad bona opa. p̄ducēda. Sed pctā accu mulata & in superficie terre eleuata per malū exemplū: corrum punt. Job. xx. a. Si ascēderit vsq̄ ad cēlū supbia ei⁹ et caput ei⁹ nubes tetigerit. s. per superbiā & mundi fastū: q̄si sterqui liniū in fine perdetur: & qui eum viderāt dicent: vbi est: velut somniū auolās nō inueniet: transiet sicut visio nocturna: oculus qui eum viderat nō videbit: nec vltra intuebit eum locus id est deus: in quo solo ē quies: q̄re nec a deo nec ab hominibus talis reputabit in fine. **E**t eligent magis mortē q̄ vitā. Hoc erit in inferno: Ibi em̄ illud magis desidera bitur q̄d hic magis timebatur et odio habebat. Apoc. ix. b. In diebus illis q̄rent homines mortē & non inueniēt eam: et desiderabūt mori: & mors fugiet ab eis. Itē ossa mortuorū & potentū & doctorū effodere & de sepulchris eorū exterius de albatis & interius fetidis eicere: idē magnorū huius mūdi pu tridam eorū fortitudinē & vanitatē cōsiderare: vel infirmitatē suā & mori necessitatē. Ille ergo sepulchra effodit: alios mo rientes intuendo & suam in eis infirmitatē cogitando: cum. s. ea que sunt in homie fortiora. s. ossa ita videt putrescere: & ad nihilū redigi. Job. iij. d. Qui expectant mortē et non veniunt: q̄si effoditēs thesaurū gaudētq̄ vehemēter cum inuenierint sepulchrū. Qui em̄ sic effodit sepulchrū: inuenit thesaurū ti mois. Eccl. vij. a. Veli⁹ ē ire ad domū lucri q̄ ad domū cō

uuij: i illa em̄ finis cūctoz admonet hoim &c. Eccl. xxvij. a. Demēto nouissimorū &c. Et dicit: Eiciēt ossa regū & p̄ncipum & sacerdotū: nullū excipiens: quia mors est omni bus cōmunis. Sine em̄ differētia accipit oēs. Vñ Eccl. ix. d. Cōmunionē mortū scito. Eccl. ij. c. Dorit doctus similiter et indoctus. a **E**t expandent ea ad solē & lunam: q̄d fit quādo claro intellectu discutimus opera ma lozū vel eorū mores. b **E**t nō sepelient: id est non abscondent: ita vt nulla om̄ino sit memoria. c **I**n ster quiliniū: vt inde stercoremus agrum mentis nostre. Unde Proverb. xxi. b. Vulcato pestilēte &c. Ps. Disperterūt in endor: facti sunt vt stercus terre. Ibi sunt luxuriosi: quoz cō sideratio ad volēdū multū impinguat mentē. m **N**ūquid q̄ cadit. Post tāta mala eos ad penitentiā puocat q̄ potuerit remanere: Siue p̄t⁹ q̄ veniāt q̄ cōminatus ē horra⁹ eos ad p̄uersionē & dat locū penitētię: dicit: m **N**ūquid q̄ ca dit: peccādo & ad creaturas inferiores se p̄uertēdo: nō resurget penitēdo. o **E**t q̄ auersus ē a me cōtemnē do. p **N**on reuertet⁹ ad me: q̄si etsi humanū est cadere & peccare: sed diabolicū est in peccato p̄sistere. Ps. Nūquid q̄ dormit nō adiciet vt resurgat. Ponit autē duo hic que sunt in om̄i peccato. s. p̄uersionē ad creaturas: ibi **C**adit: & auer sionem a deo: ibi **A**uersus: Quia dicit Aug⁹: peccatū est sp̄reto in cōmutabili bono &c. Vbi nos habem⁹: **Q**ui auer sus est non reuertet⁹: In hebreo habet: **Q**ui auersus est nō auertet⁹: quoniam q̄ auersus fuerit a culpa auertetur ab ire dñi perpeffione. **U**el: **Q**ui auersus est non auertet: quasi immo. s. auertet a se iram dei: qui auersus fuerit a culpa p̄ pe nitentiā. Dicit autē **N**ūquid: q̄si admirans: quasi mirū est ex q̄ ita sepe vocauit vos q̄ nō venitis ad me. **U**el loquit⁹ q̄si cō fidens: q̄si vix erit quin aliq̄s peniteat ex quo ita sepe eos vo co: Sicut cū aliq̄s sepe vocat aliq̄m fugientē: vix accidit q̄n ille reuertat. Sed dicit Amos. v. a. Dom⁹ israel cecidit: & non adiciet vt resurgat. **U**el p̄t esse interrogatis. i. **N**ūquid re surget: **Q**uare q̄ auersus ē p̄pls iste in hierusa lem auersione cōtentiosa: Auersione p̄tentiosa auertit: qui torrens vocatus ad deum venire dedignat⁹: quasi auersi sunt a me contentiose: quia quanto magis eos ad penitentiā puocauit: tāto illi plus recesserunt a me: nō tam peccandi stu dio q̄ me s̄s̄nādi et cōtēndi. Sed Esa. xxx. e. dicit: **A**ures tue audient verbū post tergū monentis. r **A**pprehēde rūt mendaciū. i. ideo contentiose auersi sunt: quia appre henderunt mendaciū: vel q̄libet peccatū: q̄si cito ei adhe serunt & firmiter illud tenuerūt: quia proni sunt ad peccatū et difficiles ad bonū. Mendaciū ē vanitas tēporaliū. Ps. Et quid diligitis vanitatē & q̄ritis mēdaciū. Eccl. xxxij. a. Va na spes & mendaciū viro insensato & somnia extollunt impu dentes: quasi qui apprehēdit vmbzā & p̄sequit ventū: sic & q̄ atredit ad vīsa mēdacia. **E**t noluerunt reuerti. **N**ō dicit nō potuerūt: sed noluerūt: q̄si cū om̄i studio mala ample xati sūt. s. v. a. Indurauerūt facies suas sup petrā & noluerūt reuerti. t **A**tredī. q. d. quia ipsi cōtēnūt me nec volunt atredere ad me: s̄ ego nō cōtēno eos: immo atredī ad cor eoz vtrū cōtritionē cordis in eis inuenirē: v **E**t auscultauit ad verba eoz

locis q̄ derelicta sunt: ad q̄ eieci eos dicit dñs exercitū. Et dices ad eos: Hęc dicit dñs: Nūquid q̄ cadit nō re surget: et qui auersus est nō reuertet⁹. Quare ergo auer sus est populus iste in hieru salem auersione contentio sa: Apprehenderunt men dacium: et noluerunt reuer ti. Attēdi et auscultauit:

extendit. Illi autē ossa alioz ad solem extendit eorū vanita tem ad detractionē in se cōuerture & cōsiderare. g **N**ō col ligent: velut digna imitatioe. h **E**t nō sepelient: id est non abscondent: ita vt nulla om̄ino sit memoria. i **I**n ster quiliniū: vt inde stercoremus agrum mentis nostre. Unde Proverb. xxi. b. Vulcato pestilēte &c. Ps. Disperterūt in endor: facti sunt vt stercus terre. Ibi sunt luxuriosi: quoz cō sideratio ad volēdū multū impinguat mentē. m **N**ūquid q̄ cadit. Post tāta mala eos ad penitentiā puocat q̄ potuerit remanere: Siue p̄t⁹ q̄ veniāt q̄ cōminatus ē horra⁹ eos ad p̄uersionē & dat locū penitētię: dicit: m **N**ūquid q̄ ca dit: peccādo & ad creaturas inferiores se p̄uertēdo: nō resurget penitēdo. o **E**t q̄ auersus ē a me cōtemnē do. p **N**on reuertet⁹ ad me: q̄si etsi humanū est cadere & peccare: sed diabolicū est in peccato p̄sistere. Ps. Nūquid q̄ dormit nō adiciet vt resurgat. Ponit autē duo hic que sunt in om̄i peccato. s. p̄uersionē ad creaturas: ibi **C**adit: & auer sionem a deo: ibi **A**uersus: Quia dicit Aug⁹: peccatū est sp̄reto in cōmutabili bono &c. Vbi nos habem⁹: **Q**ui auer sus est non reuertet⁹: In hebreo habet: **Q**ui auersus est nō auertet⁹: quoniam q̄ auersus fuerit a culpa auertetur ab ire dñi perpeffione. **U**el: **Q**ui auersus est non auertet: quasi immo. s. auertet a se iram dei: qui auersus fuerit a culpa p̄ pe nitentiā. Dicit autē **N**ūquid: q̄si admirans: quasi mirū est ex q̄ ita sepe vocauit vos q̄ nō venitis ad me. **U**el loquit⁹ q̄si cō fidens: q̄si vix erit quin aliq̄s peniteat ex quo ita sepe eos vo co: Sicut cū aliq̄s sepe vocat aliq̄m fugientē: vix accidit q̄n ille reuertat. Sed dicit Amos. v. a. Dom⁹ israel cecidit: & non adiciet vt resurgat. **U**el p̄t esse interrogatis. i. **N**ūquid re surget: **Q**uare q̄ auersus ē p̄pls iste in hierusa lem auersione cōtentiosa: Auersione p̄tentiosa auertit: qui torrens vocatus ad deum venire dedignat⁹: quasi auersi sunt a me contentiose: quia quanto magis eos ad penitentiā puocauit: tāto illi plus recesserunt a me: nō tam peccandi stu dio q̄ me s̄s̄nādi et cōtēndi. Sed Esa. xxx. e. dicit: **A**ures tue audient verbū post tergū monentis. r **A**pprehēde rūt mendaciū. i. ideo contentiose auersi sunt: quia appre henderunt mendaciū: vel q̄libet peccatū: q̄si cito ei adhe serunt & firmiter illud tenuerūt: quia proni sunt ad peccatū et difficiles ad bonū. Mendaciū ē vanitas tēporaliū. Ps. Et quid diligitis vanitatē & q̄ritis mēdaciū. Eccl. xxxij. a. Va na spes & mendaciū viro insensato & somnia extollunt impu dentes: quasi qui apprehēdit vmbzā & p̄sequit ventū: sic & q̄ atredit ad vīsa mēdacia. **E**t noluerunt reuerti. **N**ō dicit nō potuerūt: sed noluerūt: q̄si cū om̄i studio mala ample xati sūt. s. v. a. Indurauerūt facies suas sup petrā & noluerūt reuerti. t **A**tredī. q. d. quia ipsi cōtēnūt me nec volunt atredere ad me: s̄ ego nō cōtēno eos: immo atredī ad cor eoz vtrū cōtritionē cordis in eis inuenirē: v **E**t auscultauit ad verba eoz

Bl. 1 mores

Ps. 82.

Ad litteram

Ps. 40.

Ps. 40

topident.

Ca. viii.

B

Docaliter

ad verba eorum vtrum peccatorum confessione audire. **a** *Nemo quod bonum est loquitur: et ita perit ab eis confessio.*
b *Nullus est qui agat penitentiam super peccato suo: et ita perit contritio: quia in eis non est penitentia nec operis satisfactio.*
Mo em̄ ē inter eos qui eā exequantur: cū tamē maximus sit fructus contritionis vel penitentis. *Uñ. ij. Cor. vij. c.* Ecce enim hoc ipsum finem dei contritum vos quāta i vobis operatur sollicitudinem: de querenda salute: defensione veritatis: contra vosmetipsos in vera confessione: sed indignationē: contra peccatū: sed timorem: cauteque iterū cadatis: sed desiderium bene agendi et in melius proficendi: sed emulationē imitandi bonos: sed vindictā puniendi in vobis quod commisit in iustā satisfactionē. **c** *Dices quid feci: Dices ore vel corde: Quid feci in deliciis peccatione. i. q̄ vile et ignominiosū. Uñ. Iher. ij. b.* Recessit a filia sion ois decor eius. i. imago dei: cui successit in aia peccatū imago diaboli. *Ire q̄ momentaneū. Domētaneū em̄ est quod delectatur eternū quod cruciat. i. Ioh. ij. c.* Transiit mundus et concupiscētia eius. *Uñ. in: urile: imo q̄ nocuū et damnosū: quia deū amisi in gehennā incurrī corpus et aiam perdidit. Vult ergo dicere quod nullus est qui in dolore vel contritione cogitet de peccatis suis: Sicut ille qui facit contra se impiū loqui et rixari: et sibi obicit bona quae ab eo accepit et quae mala reddidit.* **e** *Omnes conuersi sunt ad cursum suū: quasi omnes malū sequuntur ad quod proni sunt: Non enim solū vadūt: sed et currūt post concupiscētiās suas. Contra illud Eccl. xviij. d.* Post concupiscētiās tuas non eas. *Sen. viij. d.* **S**ēsus et cogitatio hominis p̄ni sunt in malū ab adolescētia sua. **f** *Quasi equus impetu vadēs ad preliū. i. sine discussionē et recognitionē: quia cū tanta celeritate et feruore: cum quāta equus currit ad p̄lium. Job. xv. c.* Eucurrit aduersus deum extento collo et pingui ceruice armatus est. *Per extensum collū: audax et superbus animus: pro pingue ceruicē elatio pro reposita abundantia: siue opulētia superbia.* Sed dicit peccator *Aca. ix. a.* Durū ē tibi stimulū calcitrare. *Peccator enim voluntarie impingit in peccatū: sicut equus contra armatos in p̄liis. Greg. 9.* Erecto collo aduersus deū currit: qui ea quae creatori displicēt cum audacia peccat. *Contra illud Eccl. vj. a.* Non te extollas in cogitatione anime tue velut taurus: ne forte elidat virtus tua per stulticiā. *Et dicitur omnes: quia Ps. Omnes declinauerūt simul iustus facti sūt. i. fere oēs. Ps. Saluū me fac dñe quia defecit iustus.* **g** *Aquila et. Dic eorum stulticiā ostendit: quia maior ē q̄ stulticia auis. Aues enim recognouerūt serenitatē teporis vel intēperie aeris. i. q̄n debet esse frigidum tepus vel tepestuosū: declinare et ad alias regiones transire: sed homo factus p̄ditus: iudiciū dei nō recogitat et negligit sibi: puidere in futurum. Uñ. *Aquila: qui est in celo: id est in aere.* **h** *Cognouit tempus suū: scilicet coeundi et generandi: et ad alias regiones veniendi et intēperie aeris declinandi. Eccl. liij. a.* Omnia tempus habet. **i** *Turtur et hirundo et ciconia custodierūt tepus aduentus sui. Suis etenim teporibus veniūt ad aptas regiones et recedūt. Est autē duplex genus turturis. Omni tepore vnū p̄sens est: aliud pro diuersitate temporis aduenit vel recedit. Sic et pisces in vno tpe in vna aqua: alio in alia.* **k** *Populus autem meus non cognouit. i. scire et recogitare contempsit. Iudiciū dñi. i. futurū. i. iudiciū cōdēnationis vel mortis: q̄n noluerūt cogitare de iudicio futuro: vel de morte quae venit insperate. Eccl. vij. d.* Filii memorare et. **l** *Iudiciū dñi: discussionis. i. noluerūt penitere: nec cōscientias discutere. Vel iudicium domini. i. legē domini: quā iudicant esse tenēdā: siue voluntate domini: quam iudicant esse faciendā. Unde**

Ps. 15.
Ps. 11.

Esa. j. a. Cognouit bos possessorem suū: et asinus p̄sepe dñi sui: **Israel autē me nō cognouit: et populus meus nō intellexit.** **Job xij. b.** Interroga iumenta et docebūt te: et volatilia celi: et indicabunt tibi: loqure terre et respondebit tibi: et narrabūt pisces maris. **Ubi nos habemus? miluus: alia ista habet: herodia: na. Ubi habemus: hirundo: septuaginta habet: agri passeris. Vel: Iudiciū dñi. i. tēp̄ oppressio: nis sup̄ a nabuchodonosor: ex iudicio dei puenientis. **Quo dicitur sapientes nos sumus.** Postquē arguit populi stulticiatē: arguit hic doctorū et p̄latorū eorum doctrinam mēdācem et auariciam tenacē: *Esa. 56. a.* qui seducebāt populum. **Et loquitur ad p̄phetas pseudo et scribas et pharisaeos et sacerdotes et p̄latos nostri temporis.** **Et lex domini id est iactatis vos de scientia.** **Ubi nobiscum est: per operationē: quasi quomodo iactatis vos de scientia et de vita: cum nec scientiā legis habeatis: nec custodia operis.** Sapientiores enim sunt aues quae vos et diligētiores in p̄cauendo sibi et necessaria puidendo. **Ubi tere mendaciū opatus est stilus mendax scribarū: id est scriptitauerit et statuit mendacē legem et statutū fallax: quasi iactatis vos de legis noticiā: et tamē scribitis iniquitatē et mēdaciā: et sic subuertitis populi per expositiones et traditiones vras et pauperes opprimitis per statuta vestra. Uñ. *Esa. x. a.* Ue qui condūt leges iniquas et scribētēs iniusticiā scripserūt vt opprimerēt in iudicio pauperes et vīm facerēt causae humilium populi mei: vt essent viduae da eorum et pupillos diriperēt. *Matth. xx. a.* Quare transgredimini mandata p̄pter traditiones vras: **Confusi sunt sapientes. i. confundenf tepore captiuitatis doctores eorum et sacerdotes: quorum erat et scire et docere legē dñi. Et id dicunt sapientes: nō quia essent: sed quia esse debuerūt: vel se esse estimabant. Vel sapientes. i. astuti in maliciā et traditionibus et statutis faciēdis. Sapientia autē illos cōuincit: p̄rie esse stulticiā: vt dicit Hieronymus: quia sua p̄ria sciētia: vel suo proprio iudicio se cōdemnāt: vt illi qui p̄dicant nō furari furant: quibus dicit: *Alitū doces te ipsum nō doces: Ro. ij. c.* **Perterriti et capti sunt. i. p̄terebunt in hostiū aduētū et vrbis obsidione: et tandē capientur in vrbis destructione. Et dicitur: **Uerbum dñi proiecerunt: ne illud opere custodirent. Et sapientia nulla est in eis: quia legem dñi nō reuoluerunt in mēte. Falso ergo dixerūt se esse sapientes et legem dñi secū esse. Frustra enim vt dicit Hieronymus: iactat legis noticiā: qui destruit operibus doctrinā. Uñ. *Eccl. xxxij. d.* Unus edificans et vnus destruēs. i. exemplo vel vita: quid prodest eis nisi labor. i. gehenne cruciatus: *Aug. 9.* Bene loqui et male viuere: nihil aliud est quae se sua voce damnare. Bene dicit *In eis: quia alios docēt se nō. Unde nō sibi sed alijs scibūt. *Dee. liij. b.* Quia tu scientiā repulisti a te: ecce ego expellā te ne fungaris sacerdotio. *Jo. diē: piecerūt: quia alijs effundunt nihil sibi retinēt. Unde *Esa. xlvij. c.* Sapientia tua et scientia tua hec decepit te. **Ubi dicitur: dabo mulieres eorum exteris. i. vxores eorum extraneis. i. hostibus eorum tradā eas: vel filias eorum vt eas violent: quod ē maxima cōfusio virtis. **Ubi dicitur: Agros eorum: id est possessiones qualicūq̄ eorum: hereditariis. i. alienis qui eas in perpetuū teneant: q̄n iure hereditario eas possidētes: et nō tñ ad tēp̄. Sic ecclesie et anime subditorū tradentur demonibus: p̄pter pigritiā et auariciā p̄latorū. **Quia a minimo vsq̄ ad maximum. i. a minimo vsq̄ ad maximum: et ita per cōsequecōs omnia alia mala. *I. Timoth. vj. b.* Radit omniū malorum est cupiditas. *Eccl. vj. b.* A minore vsq̄ ad maiore omnes auaricie student. *Amos. ix. a.* Percare cardinem et cōmouebunt sup̄luminaria: Auaricia em̄ in capite omniū et nouissimū eorum in gladio interficiū.******************

Marginal notes on the right side of the page, partially cut off.

In gladio interficā. Esa. j. b. Omne caput languidū. i. plati z principes: z omne cor mgrens. i. pphete z sapientes / a plāta pe-
 dis vsq; ad verticē nō est in eo sanitas. **En. a. A ppheta vsq; ad sacerdotē cuncti faciūt mendaciū. i. fingunt mendacia: z cōponūt detractiones fraudulēter / siue fallaciter aliena rapiendo decipiunt alios. Hiero. Qui alios peccantes pphibere debet: pmissi sceleribus subiacent. Al' cuncti faciunt mendaciū. i. loquūtur. Vel faciūt mendaciū. i. peccata / maxime adorando idola que nō nisi mendacia z falsa figmenta sunt. b. Et sanabāt contritiones filie populi mei. i. cōmīnationē pphetarū et legis factam in hierusalē / cōtra transgressiones molliēbat: z sic sanabant contritionem: id est sanādā dicebāt: vel de facili eis veniam obtinendam p̄dicabant / dicentes: Nolite trīstari de mīsericōrdia. c. Filie populi mei. i. hierosolimitane q nō cōteret ab hostibus: z ita sanātā vel sanādā dicebāt. Sed hęc sanatio vel pmissio ē. **Ad ignominia:** id est ad deceptionē vel cōfusione eorū qui in talibus verbis confidūt / vel eorū qui h' dicit cū viderint oppositū euenire. Sanabāt dīco: **Dicētes pax pax. i. firma est pax: vt repetitio sit firmitatis ostēsiō. Cum nō esset pax: imo imminēs bellū chaldeoz. Al' pax in p̄sentī: z pax in futuro. Vel pax mētīs: z pax corporis. Vel fm Hiero. Sanabāt contritiones: post p̄dicta mala: q̄si essent boni medici. i. sicut viri sancti / aliena vulnera verbis sanare curabant: quia ipsi erāt oīm scelerū retinacula. Sed dīc Greg. Dūd' debet esse a foridib' q̄ aliena corrigere curat. Qd est in ignominia vel eorū qui decipiunt: vel eorū qui decipiunt per ipsos. Tales dīcūt: Pax pax: cū tamē nec ad deum: nec ad proximi pacem habeant. Osee. iij. b. Peccata populi mei come-
 dent. i. annihilabunt: z nulla esse dīcūt: z sic ad iniquitatē subleuabunt animas eorū. i. p̄onos eos faciēt ad mala peccata. Ecce quō sanāt ad ignominia: dīcūt em se sanaturos vulnera eorū p̄ oīones: s' nō sanant. De hoc. j. xij. b. d. q̄ octoginta viros rasos barba veniētes ad godoliā / hisnael promittens eis pacē occidit: Sic sacerdotes feneratorib' z luxuriosis licentiā feneratorū z fornicādī cōcedūt pro annuerfarijs / tricenarijs et alijs oblatiōibus / quas eis iniungūt palpando eorū vitia: z q̄si dissimulādo: qd est licentiā peccādī dare. Et hoc faciūt ad ignominia suę auaricię z dīcūt: Pax pax: q̄si dare mibi hoc: z deus p̄tius erit vobis. i. Machab. vij. b. Cōueniūt ad alchīmū: qui volebat fieri summus sacerdos cōgregatio scribarū: q̄ volebāt requirere que iusta sunt z exquirebant ab eo pacē. Dixerūt enim: homo sacerdos de genere aaron venit: nō nos decipiet: et locutus est cū eis verba pacifica dicens: nō inferemus vobis malū / neq; amicis vris: et crediderūt ei: z cōprehendit ex eis sexaginta viros z occidit eos: An incubuit timor z tremor i oīm ppli: qz dixerūt: nō ē in eis veritas z iudicā: trāsgressi sūt em constitutū z ius iurandū qd iurauerūt. Alchīmū interpretat fermentū vani cōsiliij. Vbi iustificat impiū pro muneribus: vt dīc Esa. v. f. **Blasphēmat aias q̄ moriunt p̄ pugillū hordei: vt dī Ecce. xij. c. Cōfusi sunt / quia abominationē fecerūt: Scdm Hiero. legit h' interrogatiue: q̄si / erubuerūt ne in sceleribus suis: intellexerūt abominationē quas fecerūt: q̄si nō: sed in tantā eruperūt amentia: vt nec cōfusione corrigerēt vitia nec spe veniē scelerā suā cōstiterēt. Unde b. **Quinimo cōfusione nō sunt cōfusi: salubriter ad penitentiā. Et erubescere nescierūt. i. noluerūt. s. iij. b. Frōs me / reitici facta est tibi: noluit erubescere. s. confusione que adducit gloriā: vt dīc Eccl. iij. c. Idcirco cadēt inter corruētes. i. morientur inter morientes de p̄plo. In tē-********

porē visitatiōis suę. i. captiuitatis eis. p̄ meritis cōpetentis. m. **Corruēt. i. simul cū minorib' maiores ruēt: et eō uerso: id ē toti z oīmno ruent. Ecce isti magni quia sua dignitate abusi sunt: cum minimis de populo in p̄na associabunt: immo inferiorē in p̄na gradum tenebāt: tanto quāto a maiori dignitate descēdūt. Inde ad principē angelorum dictum est: Esa. xliij. d. Veritas / men ad infernū detraheris in profundū lacu. Quia enim in vitio sunt similes / et erunt omnes similes in tormento. Omnes enim a minimo vsq; ad maximum auaricię studēt: et ideo simul oēs corruent. Tocat autē aduentū nabuchodonosor visitatiōne: qz sicut papa visitans prouinciam per legatos suos alios sublimat p̄ illos / alios deponit z dep̄mit: sic dñs visitauit iudeos p̄ nabuchodonosor: qui quosdā deiecit / quosdā etiā sublimauit. n. **Congregans. Dīc post redargutiōne eorum de peccatis z cōmīnationē captiuitatis: determinat modum casus z afflictōis eorū. Congregabo eos. s. in hierusalem: vt ibi a chaldeis obsideant longo tēpore. Imminente enim obsidione / congregauerūt se vt possent ciuitatē munire. Ibi em famis inopiam sustinebunt: quia p̄ nō est vna in vitibus z c. i. vobis: sed hostibus: quasi nō capietis fructus vinearū vestrarū z aliarum arborū: sed hostes vestri capient tēpore collectionis z vindemię. **Solum defluxit: q̄si tempus transibit z autumnus succedet estati: z hyme aduentēte folia defluūt / z illos videbitis fructus terre vestre colligere: z ex eis nō capietis vobis cibum. En. v. **Et dedi eis que p̄tergressa sunt: id ē dedi iudēis ad videndū que p̄terierunt ab eis. i. dedi ipsos videre quomō hęc p̄terierunt ab eis z darent eorū inimicis: qd erat eis maximus dolor. s. cernere bona sua vnde nihil capere auderēt: sed transire ea in manus hostiū. Esa. j. c. Regionē vestrā coram vobis alieni deuorāt: Sicut dīc: Hoc trāsbīt ante oculū tuū vel nasū z nō gustabis. Vel. **Dedi eis. i. in tra sua dedi eis coplā oīm bonorū: z que tamē p̄tergressa sūt. i. q̄ p̄terierūt ab eis z ad hostes deuenerūt: Al' **Dedi eis que p̄tergressa sunt: id ē que dedi eis alijs annis iam p̄terierunt: quia iam omnia comederūt z expenderūt que prius dederam eis: ita q̄ in obsidione nihil habebunt ad comedendum: nec de p̄teritis annis nec de futuro: quia agros et vineas eorū demerent hostes: q̄ valde fertilia tūc erant: vt magis dolerent iudēis videntes hostes omnia diripere. Moraliter Moraliter **Nō est vna: id est peccati memoria ex qua exp̄imat vinum cōpunctionis. Ps. Potasti nos vino compunctionis. **In vitibus: id est in penitētib'. **Nec ficus: id est dulcedo animi z suauitas spiritus / siue dulcis z hilaris voluntas bene agendī. **In ficulnea. i. in p̄ficientibus vel p̄fectis vel religiosis z cōtemplatiuis. In vrisq; enim hodie magis inuenit spina per auariciā z cupiditatē: z tribulus per carnalem cōcupiscentiā. Et ideo nec vna habēt nec ficum: id est penitentiā pungitiuā vel animi delectatiōne. **Dant. vij. c. Nunqd colligunt de spīs vvas / aut de tribulis ficus: **Solum defluxit: id est verbū eorū tanq̄ inane z siccū humore gratię z ideo defluit. i. deorsū fluit: qz sine deuotiōne z vilitate ē: vel nō nisi vanitate q̄rēs. Sed. j. Regl. iij. d. d. **Retiit samuel z dñs erat cum eo: z nō cecidit ex oībus verbis eius in terrā. Prouerb. xj. d. Qui cōfidit in diuitijs suis corruet: iusti autē quasi virens folium germinabūt. j. xvij. b. **Non timebit cum venerit estus / z erit foliū eius viride. Et Eccl. xxj. d. Verba iustoz statera p̄derabunt. **Et dedi eis que p̄tergressa sunt: id est dedi eis hęc tēporalia trāsitoria: que nō esse p̄sentia sed p̄terita dīcī debēt. Ita ergo ē ratio q̄re defluerunt folia spiritualia: quia. s. superuenit **2 * tēporaliū abundātia********************************

E

Moraliter Moraliter Ps. 59.

* temporalium abundantia: que est ptergressio/ quia in transitu est Ad litteram tota. a Quare sedemus. Vox est populi cohortatis se muruo vt ciuitates ingrediant munitas/ vel vna. f. hierusalē: qz pter illā tā captē erāt ceterē. Vñ dicit: b Cōuenite et ingrediamur ciuitatē munitā/ oēs nos: a Quare se-

7.14.0.

demus. f. in domib⁹ nris extra loca muni/ tionū z in villis qñ se/ curi existentes/ cū ho/ stium aduentus ita sit iminēs: Unde hoc di/ cunt illi qui manebāt extra ciuitatē. d Et sileamus ibi: id est sine murmure obsessi/ onem z famē in ea su/ stineamus. Vel/ Si/ leamus: sicut obsessi in ciuitatibus de die silent vt audiant ex qua parte sit insult⁹ et illuc currāt: de nocte autē clamant/ ne dormiāt: z vt videā/ tur nō timere hostes. Vel/ sileam⁹ ibi. f. nō psumamus vo/ ce aperta orare deum: sed silenter in corde peccata nostra co/ gitemus ibi. e Quia dñs noster silere nos fecit. i. tot flagella nobis inulit q iam nō habemus fiducia depre/ cādi/ vel factādi de legis scientia. Alia littera habet: Abūcia/ mur ibi/ siue pnciamur: ibi. f. instar stercor: quia dñs abiecit nos a se. f Et potum dedit nobis aquā fellis: id est aquas amaras dedit nobis i obsidiōe z putridas. Vel dedit nobis amarissimā tribulationē: qñ tribulatio erat vita no/ stra: quia in miseria vivebam⁹. Et qre: g Peccauimus enim dño. f. ipso vidente/ vel cōtra ipsum. h Expecta/ uim⁹ pacem: id est rēpōis tranquillitatē: qui tamē nihil bo/ ni feceram⁹. i Et nō erat bonū. f. expectare. Vel/ Nō erat bonū. i. bonū expectatū nō suberat nostrē expectatio/ ni. k Tempus medele. f. expectauimus. l Et ecce formido/ in aduentu hostiū: quia quasi vulnerati fuerūt iu/ det rēpōre sennacherib: sed postea pacē habuerūt. Vñ tēp⁹ illud q sub egechia fuerāt i pace/ tēp⁹ reputabāt medele: z cre/ debāt in pacē pseuerare: z q haberēt absidiā rēpōraliū: qd esset qñ medela respectu prior maloz. Al' dic q rēpōre q re/ cessit nabuchodonosor a iudea i egyptū: dicebāt iudei q itez nō reuertēret: et pmittebāt sibi pacē rēpōis z medelā prio/ ris afflictiois. Sed iterū i aduētū exercit⁹ ei⁹ i iudeā/ aduent⁹ eis formido subito: z bonū qd sperabāt defuit. Moralit⁹.

a Quare sedemus. i. per peccandi consuetudinē quiesci mus: qñ quid nobis ad vltimū proderit superbia/ aut diu/ tiarū tactantia quid conferet nobis: Sap. v. b. Nā stipendia peccati mors: Ro. vj. d. b Cōuenite: qñ in cōuētū vel reli/ gionem venite. c Et ingrediamur ciuitatē. i. religio/ nē in qua secure viuif/ sicut in ciuitate munita. d Et silea/ mus ibi. Ad litterā teneamus ibi silentiū nostrū. Ps. Po/ ne custodiā ori meo zc. Esa. xxxij. d. Cultus iusticię silētiū. Ibidē. xxx. d. In silētiō z spe erit fortitudo vñ. e Quia dñs noster silere nos fecit: qñ dedit nobis occasionem silendi. i. nō murmurandi. f. memoriā peccati: que valde facit hominē esse in pace: vt. f. nō loquat/ vel murmuret i flagellis. Vñ autē dicit in silētiō z spe erit fortitudo vñ: qz spes. f. eter ne mensē ē fortitudo hominis cōtra illa que patit in se z a se: scz cōtra ieiuniū z akas carnis maceratiōes: silentiū autē con tra ea que patit ab alio/ ne. f. murmuret ptra obedientiā pze/ latorū vel vituperia z opprobria sibi ab alijs illata. Vel pōt b dici ad theologos studētēs nimis diu parit⁹. a Quare sedemus: cōuenite z ingrediamur ciuitatē. f. ad pze dicandū. Ps. Surgite postqz sederitis qui māducatis panē doloris: qui est sacra scriptura: que tota est plena dolore. f. christi passione irrigata. Ben. lq. d. In sudore vultus tui zc. Esa. xxi. b. Pone mensam/ cōtemplare in specula: comedē/ tes et bibētes surgite/ principes arripite clypeum. i. verbi qd ē clype⁹ ignit⁹: vt dī Proverb. xxx. a. Sed dī Ben. xxxviij. c. Thamar q vidua erat absqz viro sedit i biuo ieiunio: eo q creuisset sela z nō accepisset eū in maritū. Unde ibi sequit⁹ q

z ecce formido. Adān audi tus est fremit⁹ equorū eius: a voce hinnitū pugnatorū eius comotā est oīnis terra. Et venerūt z deuorauerunt terrā/ z plenitudinē ei⁹. vrbē z habitatores ei⁹: qz ecce ego mittā vob serpētē/ z pessimos

Moralit⁹.

Ps. 116.

formicata ē: dixerat itē ei iudas: Est vidua in domo pñs tui donec crescat sela fili⁹ me⁹. f Et potū dedit nob aquā fellis. i. aquā pristīne delectatiōis nob reuocat ad memoriā. vt habeam⁹ amaritudinē mētis. Vel aqua q refectionē facit significat bñficia datā religiosis et clericis: q debēt accipere quasi fel. i. cū luctu et amaritudine. Unde. Ps. Libas nos pane lachrymar: et potum dabit nob i lachrymis in mētura. Vel aq fellis ē delectatio cordis spiritualis: q habet cū amaritudine carnis z maceratiōe. Et hoc ē comedere agnū cū lac tucis agrestib⁹. Vel aq fellis est pgnitētia:

z ecce formido. Adān audi tus est fremit⁹ equorū eius: a voce hinnitū pugnatorū eius comotā est oīnis terra. Et venerūt z deuorauerunt terrā/ z plenitudinē ei⁹. vrbē z habitatores ei⁹: qz ecce ego mittā vob serpētē/ z pessimos

q ē dulcis cordi sano/ s ego ē horribilis: in q tāq i potu de/ bet homo delectari. Unde. Ps. Cinerem tanq panem man ducabā: que tamē horribilis est peccatori. Vñ Eccl. i. d. Ex/ ecratio peccatori cultura dei. g Peccauimus enim do/ mino. Luc. xv. c. Pater peccauit in celum z corā te. Ps. Et bi soli peccauit z malū coram te feci. h Expectauimus pacem: tempus. f. veniē/ vel eternitatis. i Et non erat bonum. f. mundanę pspiritatis. Simul qñ debēt iungi ex/ pectatio honorū eternoz z carētia pñentium: Quia beati pau peres spiritu zc. k Tempus medele. f. in futuro: quādo absterget de⁹ oēm lachrymā ab oculis sanctorū suorū: vt dī Apoc. xxi. a. Quādo dñs alligabit vulnus populū sui et p/ culturā plage ei⁹ sanabit: vt dī Esa. xxx. f. l Et ecce for mido. f. timoris i pñenti: quo timetur pena gebennalis. Si mul em debent copulari spes pzemij/ z timor supplicij. Ps. z etetur cor meū vt timeat nomē tuū. m Adān audi⁹ est fremitus zc. Tribus dan habuit sortem ab aquilone: z per eam transijt exercitus nabuchodonosor: ad hierusalē. Vñ dan quoddā est castrum sic dictū qd erat in forte dan. In quo loco/ vt dicit Hiero⁹ oritur fluuius iordanis. Sed ptra super illud Barth. xvj. b. Venit iesus in partes cesareę phi/ lippī. Ibi dicit Glo. q iordanis oritur ad radices montis li/ bani. Solutio. Non est cōtrarietas: iuxta illum montem est oppidū dan. n Fremitus equorū eius. f. nabuchodo nosor: vt. s. liij. d. Vox annūciantis a dan z norū faciētis ido lū de mōte ephraim. o A voce hinnitū pugnato rū ei⁹. i. exultat⁹ clamoris pugnatorū. Vel a clamore hinnit⁹ equozum p quos vel sup quos pugnabāt equites. p Cō mota ē oīs fra. Hyperbole ē: qñ tāta erat mltitudo pugna torū/ vt qñ exultādo clamarēt/ vel eq eoz hinnitēt/ fra videt⁹ moueri. Vel/ Cōmota ē oīs fra. i. habitātes i tota iudea terrebunt qcūqz audierit sonitū eozū. Hyperbole: dī ab hyper quod est super: et bole vel bolus quod est tactus vel est sentit⁹ tia: quia minus dicit/ cum malus dicere videatur. q Et ve nerunt pugnatores. r Et deuorauerunt terram: si ue venient z deuorabūt terram. s Et plenitudinē ei⁹ us: id est ea que implent terram. f. homines vel fructus vel alia terre: z non solū terrā circūadiacentē vastabūt z in solitu dinē redigent: sed etiā. v Urbē z habitatores eius. f. hierusalē. x Quia ecce ego mittā vobis serpentes pessimos: vel mortiferos/ fm septuagita: vel regulos

z ecce formido. Adān audi tus est fremit⁹ equorū eius: a voce hinnitū pugnatorū eius comotā est oīnis terra. Et venerūt z deuorauerunt terrā/ z plenitudinē ei⁹. vrbē z habitatores ei⁹: qz ecce ego mittā vob serpētē/ z pessimos

z ecce formido. Adān audi tus est fremit⁹ equorū eius: a voce hinnitū pugnatorū eius comotā est oīnis terra. Et venerūt z deuorauerunt terrā/ z plenitudinē ei⁹. vrbē z habitatores ei⁹: qz ecce ego mittā vob serpētē/ z pessimos

Moralit⁹. m Adān: qd interpretat iudiciū. n Audi tus est fremit⁹ equoz. i. suggestio satellitū diaboli. Iudiciū em siue iudiciū timor agit aures ad intelligēdū pñasiones z rē pratiōes diaboli. o A voce hinnitū pugnatorū. i. sug gestione demonū: p Cōmota est oīs terra. i. terreni ad peccandū. j. xj. c. A voce loqte grādis exarsit ignis in ea. q Et venerūt. i. veniēt demones: r Et deuorauerunt: id ē deuorent. s Terrā zc. i. quicquid in ea ē. v Urbē z habitatores eius: id est animam inquinant z bo na naturalia corumpunt: z virtutes in ea destruit. Quos autē suggestores. i. dēmones vocat/ y Serpētes pessimos. i. regulos qui solo flant

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.

vt transfudit aquila. i. chaldeos qui insanabiliter percutient vos: et qui nullo modo psuadeant ad pacem. **En. a. Quibus non est incantatio:** quia non audient psuasionem vel supplicationem. **Unde. s. v. d. Bente cuius ignorabilis lingua.** Unde in hoc notat crudelitatem. **b. Et mordebunt vos.** i. vastabunt vos et occidēt. In morfu enim serpentium est horrore et periculum mortis: sicut in aduentu chaldeorum. **Deus. xxxij. d. Dites bestiarum imitatorum in eos cum furore trahentium super terram atque serpentium.** Vel ad litteram serpentes qui expellēt vos de caavernis: ita vt non possitis latitare: sed hoc non legitur.

regulos qui solo flatu mortiferę suggestiois dei cūcti aues volantes. Demones enim flatu suggestiois dei cūcti cōreplatiuos pennis virtutum alta perites: vt platos pennis virtutum ad platos et dignitates ascendentes. **a. Quibus non est incantatio.** Diabolus enim est crudelis: quia si miserabit. **Et serpentes flatu interfectores sūt detractores quibus non est incantatio:** quia in omni sermone suo alijs detrahūt: quod ad modum regulorum omnem virorem bonorum iuxta se in alijs existentes vel diminuit vel annihilat per detractorem et inuidiam. **Eccl. xij. c. Quis medebit incantatori.** i. predicatori a serpente percusso: **Predicatores enim maxime grauat detractio.** **Dolor meus.** Idic magna dñi clemētia ostēdit euerfione hierlm et eius miseras ex cōpassiōe si ferētis: vt non tñm doloze s vt doloze sup doloze dicat habere pro eis. **Uñ Esa. j. f. Deu consolabor sup hostib meīs.** Vel sunt sba. pphete iudeorum captiuitate plagentis. **Dolor meus:** de destructione duarū tribuum accumulatus est. **d. Sup doloze de destructione decem tribuū.** **e. In me cor meum merens.** i. mēte doleo pro destructione populi mei. Septuaginta sic habent: **Mordebunt vos ait dñs infannabiliter cum dolore cordis vestri deficiētes.** **Moralif.** Quilibet iusta aia in exilio posita debet habere doloze sup doloze. i. cumulatū doloze: vel doloze irrigui supioris et doloze irrigui inferioris: vt dicit. **e. In me cor meū merēs.** i. doloze habeo p pctis iterioze que non exteri ostentō vt hypocrite vani: quod ostētant penitētia et lachrymas suas. **Uñ i se cor habet merēs non extra se:** quod per defectu interiori virtutu luget non p exteriori tpatuū. **Pō. Anxia** **ms ē sup me spūs meus:** in me turbatū est cor meū. **Ben. vij. b. Lac doloze cordis intrinsecus dixit: delebo hoīem.** **Dñs** enim dolet p defectu nro interiori non exteriori. **f. Ecce vox clamoris rē.** qñ valde ex intimo doleo p ppo meo: **Quia** **Uox clamoris filie ppli mei.** i. cuiuslibet psonę de populo meo q est in hierlm: audita est. **g. De terra longinqua.** i. tanta est q pot audiri de terra remota a loco i quo est fietus. i. a hierlm. **Uñ De terra longinqua.** ppter ingressum chaldeoz: quod veniūt de terra longinqua: quia multū remoti sunt a hierlm: quod clamāt pte gaudio de futura victoria quā spectant. **Uñ Uox clamoris filie ppli mei de terra longinqua:** quia materia siue occasio clamoris: vel causa sterus eius fuerūt chaldei veniētes de terra longinqua. **h. Nunquid dñs non est in sion:** aut rex ei non est in ea: qñ non habet dñm defensorē: aut eozū rectorē cōtra hostes: imo recessit ab eis: et iō p nihilo pfdunt de liberatiōe: cū sine me non possint se defendere. **Dichez. iij. c. Nunquid rex non est tibi:** aut piliari tuus perijt: quia cōprehēdit te dolor sicut parturiētē: **Sic ipsi iō clamant:** quia non ē q defendat eos. **h. Dñs pater.** **i. Rex filius.** **k. Quare ergo me ad iracūdiā concitauerūt in sculpilibus suis:** id ē idolis: **Et in vanitatibus alienis.** i. in ritib et ceremonijs gentiliū. Ab alienis enim gentibus idola et cultum idolorum acceperūt. **Et dicit: Quare ergo. q. d. e. qdē ex hoc q idola coluerūt puenit eis vt accidit hoc qd dicitū est: q. f. dñs non est in eis: sed recessit ab auxi-**

lio eoz: quia dicit dñs: me qui rex eoz erā / per idolorū cultū ad iracūdiā puocauerūt. **Uñ Quare q. f. ab eis recessit:** quia supple ad iracūdiā rē. **m. Trāsiit rē.** Idic pplis loquitur qui in hierlm longa obsidione conclusus est. **Trāsiit messis:** finita ē estas: qñ mutata sunt tpa: reuoluti sunt annorum circuli. **o. Et tñ nos saluati non sumus.** i. ab obsidione liberati: sicut pmise: sed spes nra irrita est.

Alienis: Trāsiit messis / finita est estas: et nos saluati non sumus. **Sup cōtritione filie populi mei contritus sum et contristatus: stupor obtinuit me.** **Nunquid resina non est in galaad: aut medicus non est ibi: Quare igitur non est obducta cicatrix filie populi mei?**

Et tñ nos saluati non sumus. i. ab obsidione liberati: sicut pmise: sed spes nra irrita est. **Moralif. m. Trāsiit messis.** i. qdrage sima: i qua aia debet metere et bo: rea sua. i. vires suas bonis fructibus replere. **n. Finita est estas.** i. tempus caloris gratie: vt tempus presentis vite: in

quod colligere debem⁹ quod in futura vita comedam⁹: Sicut facit formica: cū non habeat ducē: nec pncipē: nec pceptorē: parat estate cibū sibi rē. **Proverb. vij. a. o. Et nos saluati non sumus:** quia tpe salutis / salutē non qsumimus: quia nunc est tempus acceptabile: nūc sūt dies salutis: vt dicit. **Cor. vij. a. Uñ hic possunt dicere damnati in inferno.** **p. Sup cōtritione filie populi mei.** Anthropospathos. Inducit enim ppheta dñm dolere de pntiōe filie populi sui: et pcurabilitate ei⁹ admiratē. **Unde. q. Lōtritus sum et cōtristatus: stupor obtinuit me:** pro plaga populi mei: quia non sanaf cū habeat medicos et medicamīa mltā. **Uñ / r. Nunquid resina non est in galaad.** Duo ponit q sunt infirmo necessaria. i. medicina et medicus. **Uñ em sine alio parū pdest.** **Uñ duo erāt i galaad.** i. in iudeis: quibus aceru⁹ testimonioz ppheraliū creditus erat. **Uñ abebāt em resinā.** i. legē vel purificationes legales et circūcisio nē: maxime et penitētia: et habebāt medicos. i. pphas et sacerdotes. **Uñ / Nunquid rē.** qñ imo legē habēt iudei p medicina si volūt. **Sed fm dero.** p resinā i galaad / significat penitētia siue facultas penitēdi. **Ad lras em resina medicinalis ē / fluēs a terebintho q abūdat in galaad:** Per galaad intelligit hierlm. **Uñ Aut medic⁹ non est ibi.** i. ppha vt sacerdos: quia oionib⁹ vt p dicitōib⁹ pphaleat curari: qñ imo. **Luc. xvi. g. Dabit moysen et pphetas / audiat illos.** **Uñ Quare igitur non est obducta.** i. curata: **Uñ Cicatrix filie populi mei.** i. plaga pcti / vel flagelli: sicut cutis est obducta quā vulnus sanaf. **Tunc em cutis supducit et obducit.** **Moralif. r. Resina ē penitētie medicina:** q est i galaad. i. in ecclia: vbi est aceru⁹ testimonioz. i. veteri et noui testamēti: et aceru⁹ testiū. i. aploz / martyru / cōfessoz / hginū. **Uñ. xij. a. Habētes itaqz ipositā nubē testiū / deponētes omne pondus et circūstans nos pctm p penitētia curam⁹ rē.** **Uñ / Resina sūt sacramēta:** q pfluērt a terebintho. i. a christo. **Eccl. xliij. b. Ego qñ terebinth⁹ expandi ramos meos et rami mei honoris et gfe.** **Dicit em q lz resina cōmuni noie dicat qdlibet gumī:** a resina quod est fluere: tamē resina terebinthina p ciosissima ē: maxie illa q spōte fluit. **Terebinthus em sū q iacob idola abscondit.** **Ben. xxxv. a. significat crucē: sub cui⁹ vmbra et ptectiōe abscondere debem⁹ pctā nra.** **Et ab hac arbore spōte resina fluit:** qñ ad crucis christi imitationē penitētia volūtaria assumim⁹: et hęc ē valde p ciosa. **Sed sic resina nihil ē in cōparatiōe terebinthi ex q fluit:** sic fere nihil ē quod agim⁹ in respectu dñice passiōis. **Dēs em iusticie nre qñ pān⁹ mēstruatē:** **Esa. lxiij. b. Et die Breg.** quod ois iusticia nra iusticie dei cōparata / iniusticia est. **Pō non dicē apls:** quod credere abraę sit iusticia / s reputet ei ad iusticiā: vt dicit. **Ro. iij. d. Magna miscōia dei ē:** quod aliqd opus hoīs vult dici iusticiā. **Uñ Aut medic⁹ non est ibi:** qñ imo ē. **Ecclia em habet doctores et sacerdotes vulnerib⁹ pctōz medelā adhibētes.** **Sed heu dicere se possūt illd.** **Esa. iij. b. Nō sū medicus et in domo mea non est panis neqz vestimentum.** **Quō em sanabūt qui infirmi sunt:** **Dicitur enim eis: Medice cura teipsum:** vt dicit. **Luc. iij. d.**

Moraliter

Ad litteram

Moraliter

5 Quis dabit capti meo

Quis dabit capiti meo aqua. *Epist. Ca. IX.*
 Adhuc in principio capituli / ppli sui interfectione / p /
 pheta in psona dñi / lugeri et patienti animo recolat.
 Secundo facultatem vitandi consortia isto:u petit / ppter mali /
 clas et iniquitates eoz: ibi: **Q**uis dabit me in solitudine.
 Tertio ppheta q an /
 te contritione populi
 planxerat / iteru ter /
 re vastitate et civitatu
 destructione plangit:
 ibi: **S**uper mon /
 tes assumam fletus.
 Quarto inuitat sacer /
 dotes vt causam tade
 tanti flagelli conside /
 rent et intelligat: quia
 scz legem populi vere
 liquerut et alia idola fecerunt / que sibi addit: ibi: **Q**uis est
 vir sapiens. Quinto lametrices vocat ad fletu assumen /
 dum: ibi: **C**ontemplamini et vocate lametrices. Sexto
 ne sapietes et fortes et diuites predicta calamitate se posse
 euadere putent: sapientia eozu et fortitudine et diuitias coh /
 fundit: ibi: **N**on gloriemur. Septimo in solationem gen /
 tis sue vastatione altarū gentiū inimicarū describit: ibi: **E**c /
 ce dies veniunt. Dicit q ppheta in psona sui vt dñi plan /
 ges. **Q**uis dabit capiti meo aqua: et oculis me /
 is fontem lachrymarū. *i. abundantia.* **E**t plorabo die
 ac nocte. *i. assidue.* **I**nterfectos filie ppli mei. *i. hic*
rufale. q. d. si totu vertat i fletu: et nequaquam gutte cessent lachry
marū: qsi in abundantia fluminis decurrentes: tamē interfe
ctos filie ppli mei de hierlm digne flere nō potero. Tāta em
sunt mala: vt omnē vincant dolore sui magnificentia. j. Da
chab. ij. a. dicit matathias: De mihi: vt qd natus sum vide
re pditione populi mei: et ciuitates sancte: et sedere illic cū da
tur sanctum in manū inimicoy. Sic ergo ostendit ieremias
fuisse mīre compassionis: qui tam assiduum / tam copiosum et
affectuosum luctum assumit pro populo suo: dans formā sic
faciendi pzelatis p populo sibi commissio. Unde Lherm. ij. d.
Defecerut pte lachrymis oculi mei / super cōtritione filie po
puli mei. ij. Nachab. vij. c. Hic ē fratru amator et populi is
rael: q multu orat pro pplo et vniuersa sancta ciuitate hierlm /
hieremias ppheta dei. Hic est norandū: quātum sit lugendū
ipsi peccatori / cum tantū lugeat iustus cōpatiens ei. Hic au
tem duplicē fletum. s. interiorē et exteriorē ostendit. Aqua enim
capitis / est dolor interior mentis: Fons oculoy / est abundan
tia lachrymarū exterior. Sunt em quidā: qui oculos suos p /
ducere lachrymas docuerūt: cū tamē interioris cor habeat ar
*dum et siccum. Vel duplex est fletus. Unde dicit: a **Q**uis*
dabit capiti meo aquam: Aquā. s. torētis siue aquam
pluuiale: pro irriguo superior: Torrens em qui ex aquis plu
uialibus desursum veniētib⁹ ē / est luctus p irriguo superiori.
Et oculis meis fontem. *i. abundantia.* **L**achrymarū:
 p irriguo inferior: Aqua em fontis ex imo scaturiens / sursum
 ascēdit. Irrigui inferior ē luct⁹ p suis et alienis peccatis / et p
 incolata miserie p̄sentis. Que aqua sursum ascēdit: qz facit
 salire in vitā eternā: vt dicit Job. iij. b. Item per torrentē la /
 chrymarū / significat violentia q deū lachryma penitētis cō /
 pellit: Torrens em violenter currit. Et em dicit Glo. super
 Tob. ozo lenit / lachryma cogit: hec vngit / illa pungit. Et si /
 cut torrens diuersa obstacula diruit: sic lachryma seruetis de /
 siderij omnia peccata diluit: omnia tormēta contēnt / et cursum
 suum ad deum peragit / vsqz perueniat ad aspectū dei. Eccl.
 xxxv. c. Mōne lachrymę vidue ad maxillā descendit / et excla /
 matio eius super deducētē eas: A maxilla em ascēdit vsqz
 ad cglum: et dñs exauditor nō delectabit in illis. Item p fon /
 tem lachrymarū / copia et assiduitas flet⁹ significatur. Fons
 em copiose et assidue fluit et ex interiorib⁹ visceribus terre na /
 scitur. Berā. Si de corde istę lachrymę procederēt: non ita
 facile in risum soluerent. Ps. Exitus aquarū deduxerūt ocu /
 li mei. Cant. vij. b. Oculi tui sicut piscine in ezebon: q sunt in

Et. soluer / foriorum

Ps. 118.

Ps. 118.

porta filie multitudinis. Lachrymę bonorum sunt in porte
 filie multitudinis: quia omnibus sunt communes et ad ablu /
 tionem sordium / et ad refrigerationē temptationū cedunt in
 populo pro quo flent. Lachryma ē salsa / humida / pura / cali /
 da. Salsa p peccatis p̄p̄is. Humida pzo alienis: vt. s. du /
 ricia cordis proximi
 emolliat. Pura pro
 incolatu huius misere /
 rie. Calida pro desi /
 derio eterne patrię. f
Quis dabit me in
 solitudine diuer /
 soy viator. Optat
 fugere consortia eozū
 propter mala eorum.
Diuersoy via /
 torū: id ē p quā trās /
 eunt viatores q veniūt ex diuersis partibus: vt loco solitario
 et secreto / ad quē solēt viatores diuertere vt securi⁹ pansent.
Et derelinquā populū meū et recedam ab eis:
 qsi meli⁹ ē habitare in extrema solitudine: q̄ inter tāta hoim
 scelera habitare et cōmorari. Et b: **Q**uia oēs adulte /
 ri sūt. Ecce q post fletū sequit deserto male societatis / ne
 iterum per eam in peccatum decidat. Unde. j. Cor. xv. d.
 Corrupūt bonos mores colloq̄a praua. Hoc est q Dant.
 iij. a. post baptismum dñs ductus est in desertū. Esa. li. c.
 Recedite / recedite: exite inde / pollutū nolite tāgere: exite de
 medio ei⁹ / mundamini qui fertis vasa dñi. j. xv. d. Non sedi
 cum cōcilio ludentiū: et gloriatus sum a facie manus tue: So
 lus sedebā / quoniā amaritudine replesti me. Lherm. iij. d. Se
 debit solitarius et tacebit. Ps. Factus sum sicut passer solita
 rius in tecto. Berā. O desertū / christi florib⁹ vernans: o be /
 riam familiaris deo gaudēs: quid agis frater in seculo: qui
 maior es mūdo: In hoc deserto sunt viatores: q nō habent
 hic manentem ciuitatem: **Q**uia omnes adulteri sunt.
 Ideo fuge: quia qui tetigerit picem / inquinabit ab ea. Eccl.
 xij. a. **A**dulteri. Adulterant enim in vxores proximorum
 suorum: Ideo bonū est tales deserere: et dicere cum domino:
 Dant. xvij. c. O generatio incredula et peruersa q̄diu vobis
 scū ero: q̄diu vos patiar: **A**dulteri: quo ad peccatū luru /
 riā legis et mandatorū dei: quo ad peccatū contemptus et su /
 perbie. **E**t extenderūt linguā suam quasi arcum
 mendacij et non veritatis: dolose et fallaciter loquendo
 cum proximis suis: vt mercatores et auari / vt sibi accumulēt
 terrenas opes. Arcus mendacij siue dolosus videtur lace /
 re sagittā extra arcū: sed nō iacit / ad minus ad directum: Sic
 aliud ipsi verbis suis p̄tēdebāt et aliud faciebant. Et exten /
 dere linguam in cglum / est os ponere et loqui blasphemā / vel
 in deum / vel in p̄latum / vel in proximū. Hoc proprie dicit /
 citur detractoribus: quozum lingua est arcus valde longe la /
 ciēs: qz transit bene vsqz ad quadraginta leucas. Est em lin /
 gua vniuersitas iniquitatis: vt dicit Jaco. iij. b. Hic ē arcus qui
 non fallit: quia ad minus se interficit: et ideo dolosus est. Ps.
 Dentēs eozum arma et sagittę. Proverb. xxv. c. Faculum et
 gladius et sagitta acuta / homo qui loquit contra proximum
 suum falsum testimoniū. **C**onfortati sunt in terra:
 id est multiplicati sunt in terrenis per linguā mendacij: sicut
 mercatores et dolosi et auari. Et sic sumit hicterra: sicut ibi:
 Terra es: Berā. iij. d. Sepe em qui petiores sunt / magis flo /
 rent in temporalibus. j. xij. a. Quare via impioy prosperat:
 bene est omnib⁹ qui iniuste agunt: Proficiunt et faciunt fru /
 ctum. **Q**uia de malo ad malū egressi sunt. q. d.
 ideo dico eos p̄uaricatores: quia de malo ad malum trans /
 eunt / post vnum idolum aliud idolum colendo: vel peccata
 pctis addendo: vel de malo obfidionis ad malum captiuita /
 tis. **E**gressi sunt: id est transferūt. Sed de sanctis dicit
 Ps. **I**bunt de virtute in virtute: videbit deus deozū rē.
 Et in hoc tangit eozum iniquitatem / vel culpam. s. cum dicit:
 De malo ad malum. Corū autē infidelitatem / scilicet subdit.
 Et me nō cognouerūt

Ps. 118.

Ps. 118.

Ps. 118.

Ps. 118.

libri Jeremie
 capitulo IX
 Quis dabit capiti meo aqua
 Et derelinqua populum meum
 Et recedam ab eis
 Quis dabit me in solitudine
 Quia omnes adulteri sunt
 Et extenderunt linguam suam
 Quia de malo ad malum egressi sunt

Et me nō cognouerūt. i. me cognoscere cōtempserūt. **Uel De malo ad malū:** quia de aliqb' periculis eos erui aliquādo: sed tanto peiores facti sunt. **Uel quōs se a primo suo custodiat.** Hoc dicit: qz qlibet fratē suū ad idolatriā inuitabat: et p̄ximus p̄ximū ad alia mala: z vnus aliū dolo decipiebat in contractibus suis.

B Et in omni fratre suo non habeat fiducia. **Uel De malo ad malū:** quia de aliqb' periculis eos erui aliquādo: sed tanto peiores facti sunt. **Uel quōs se a primo suo custodiat.** Hoc dicit: qz qlibet fratē suū ad idolatriā inuitabat: et p̄ximus p̄ximū ad alia mala: z vnus aliū dolo decipiebat in contractibus suis.

B et me nō cognouerunt dicit dñs. **Uel quōs se a primo suo custodiat:** et in omni fratre suo nō habeat fiducia: qz dñs frater supplantās supplantabit: et omnis amicus fraudulēter iacet: et vir fratē suū deridebit: et veritatē nō loquent. **Docuerunt em̄ linguā suā loqui mendaciū:** ut inique agerent laborauerūt. **Habitatio tua in medio doli:** in dolo reuertēt scire

Uel De malo ad malū: quia de aliqb' periculis eos erui aliquādo: sed tanto peiores facti sunt. **Uel quōs se a primo suo custodiat.** Hoc dicit: qz qlibet fratē suū ad idolatriā inuitabat: et p̄ximus p̄ximū ad alia mala: z vnus aliū dolo decipiebat in contractibus suis.

li: Et post subdit: **In dolo reuertēt scire me:** id est p̄ dolum. **Dicebant em̄: nolum' audire verbū eius:** quia sic peioraremur illud non faciendo: **Uel illud:** **Uoluit intelligere ut bene ageret.** **Uel propterea:** i. propter p̄dicta mala quę fecerunt. **Uel ecce ego conflabo eos:** in fornace et ardore tribulationis et captiuitatis vel oblidionis.

Uel sic p̄ba bo eos: i. p̄bos eos faciam purgādo eos. **Uel em̄ aliam litterā:** **Ecce ego examinabo eos:** sic examināf argentum / vel sicut lurum solidat et purgat in igne. **Eccl. xxvii. a.** **Uasa figuli p̄bat fornar z homines iustos tribulationis temptatio.** **Uelero. quotiescūqz angustijs subiaceamus: mala a deo recipimus z examinamur p̄secutionibus: ut de quid in nobis adulterinę materię est tribulationū z miseriarum exurat igne ardoibus.** **Argentum em̄ dñi examinatur probatum terre purgatū septuplum.** **Uel quid enim aliud faciam a facie filię populi mei:** id est pro impudentia filię populi mei: id est hierusalem / in qua habitat populus ille: qui quondam erat meus propter specialē cultum ab eis mihi exhibitū. **q. d.** quid aliud potero populo illi facere qz per flagella purgare et per ignem conflare: **Malach. ij. a.** **Sed debet conflans z emūdans argentum: et purgabit filios leui.** **Qd em̄ flagellū grano z lima ferro:** h̄ facit tribulatio viro iusto. **Uel Sagitta vulnerans lingua eorum.** **Langit peccatū linguę in quo illi abundabant: et qd maxime indiget flagello z examinatione.** **Lingua detractoris maxime dicitur sagitta vulnerans: quia tres vno ictu vulnerat: proferentem: audientem: z illum ad quē postmodum deuenit.** **Ille primus est qui materiam inuenit detrabendi z qui fingit: secundus qui multiplicat referēdo z addit: tertius qui auctoritatē p̄stat et assensum p̄bendo corroborat.** **Uel. Lingua eorum gladius acutus.** **Item Proverb. xxv. c.** **Faculum z gladius et sagitta / homo qui loquitur contra p̄ximū suū falsum testimonium.** **Unde detractor significat per illam bestiam / que similitis erat vno: qz tres ordines dentium habebat in ore z in dentibus: Daniel. vij. b.** **Sancti autē sunt maxime qz ab hac sagitta vulnerant.** **Uel Thren. ij. b.** **Posuit me quasi signū ad sagittā.** **Uel doli locuta ē. i. dolose: Quia / in ore suo pacē cū amico suo loquit.** i. superficialiter habet pacē cum illo qz illū amat et loquitur pacē cum eo z promittit: tñ in ore eam habēs nō in corde. **Uel de iuda dicit qz pacē in osculo ferebat quā i pectore nō gerebat.** **Uel. Et occulte ponit ei insidias.** **Uel. Labia dolosa in corde et corde locuti sunt.** **Uel. Qui loquūtur pacem cum p̄ximo suo: mala autē in cordibus eorum.** **Uel. Venenū aspidum sub labijs eorum.** **Uel enim in labijs / sed sub labijs est venenum: id est in corde.** **Uel. Uel duplici corde z labijs scelestis z manibus malefactoribus z peccatori terram ingrediēti duabus vijs.** **Uel. Nunquid super his: id est tot z tantis malis: Uel super his: id est qui sic dolose loquūtur: ut ponatur li / his / masculina.** **Uel. Non visitabo: eos puniendo: z. Aut in gente huilscemodi. i. tā iniqua: y. Nō vlciscet anima mea: quasi imino attēte z ex animo puniam eam.** **In quo noratur magnitudo scelerū eorū: que requirit exq̄sitionē et studium tormentor.** **Uel. Esa. j. b.** **Sup quo p̄cutiā vos vltra addētes p̄uaricationē: qz genus tormētū exq̄ro z studeo ad puniendū vos: qz q̄tidie p̄cā p̄ctis additis. s. v. c.** **Nunquid sup his nō visitabo dicit dñs: z in gēte tali nō vlciscet aīa mea: Uel autē h̄ dicit: ut ostēdat se eos iuste punire meritis eorum exigētib'.**

Uel De malo ad malū: quia de aliqb' periculis eos erui aliquādo: sed tanto peiores facti sunt. **Uel quōs se a primo suo custodiat.** Hoc dicit: qz qlibet fratē suū ad idolatriā inuitabat: et p̄ximus p̄ximū ad alia mala: z vnus aliū dolo decipiebat in contractibus suis.

Habitatio tua in medio doli: Uel em̄ Uelero. in dolo. i. in medio populi dolosi. **Uel dicit dñs p̄pheta: vel p̄pheta populo: qz si tu habitas in medio populi dolosi z mentieris.** **Esa. vi. b.** **In medio ppli polluta labia habētis ego habito.** **Uel dicit littera Septuaginta. Uisura sub visura / z dol' i dolo: siue visura sup visurā et dol' sup doli.** **Uel. In medio idoli: em̄ alia lram. i. in aperto cultura idolis exhibea.** **Uel. Reuertēt scire me: qz p̄dicta mala fecerūt: z p̄cā peccatis accumulauerūt: z me qui hoc eis p̄hibebā: z qz faciēda eis docebā scire p̄tempserūt.** **Job. xxi. b.** **Qui dixerūt deo: recede a nobis / scientia viarum tuarū nolumus. Aliqui sic p̄cant. Uel. Habitatio tua in medio do**

P̄. 35.

C

P̄. 27.

S. 5. c.

P̄. 11.

P̄. 56.

P̄. 11.

P̄. 27.

P̄. 15.

Sup mōtes. **H**ic vastitatē terrę / r ciuitatū destructio / nē deplorat. **A**ssumā: vel assume / sūm. **F**le / tum ac lamentū. i. sup terrā iudę: q̄ mōtuosa est flebo r la / mētabor: vt fletus referat ad lachrymas: r lamētū ad voces / q̄rulosas sine ad euulsionē membrozū. **U**el / **A**ssumā. i. / assumi faciā. **S**up / mōtes: q̄si vt etiā a / lōge audiāt. **F**le / tū / p malis: **A** / lamētum / p bonis / amissis. **U**el a **S**up / mōtes. i. maiores: / q̄si nō solū mīnores r / stulti peccant: s r ma / iores: et illi q̄ vidēt es / se sapiētē. **E**ccl̄. vi. / a. **F**ili hoīs / pone fa / ciē tuā ad mōtes iſrl / r dices: **H**ec dīc dñs / mōtib⁹ r collibus / ru / pibus et vallib⁹: ecce

B

Dystice

ps. 57.

1. Job. 2. c.

Super montes assumā fle / tū ac lamentū: et sup specio / sa deserti planctū: qm̄ incē / sa sunt / eō q̄ nō sit vir per / transiens: et nō audierūt vo / cem possidentis. **A** volucre / celi vsq̄ ad pecora trāsmi / grauerūt r recesserūt. **E**t dā / bo hierlm̄ in acruos arenę / r et cubilia draconū: et ciuita / tes iuda dabo in desolatio /

ego inducā sup vos gladiū r dispergā excelsa vestra. **E**t / sup speciosa deserti planctū. i. sup speciosa r fertilia lo / ca plangā / eo q̄ versa sunt in desertū. **U**el / speciosa deser / ti / vocat pulchra pascua: que sunt iuxta desertū. **J**obel. i. d. / Ignis deuorauit speciosa deserti. **Q**uonia incensa / sunt / exercitu babylonico oia vastante. **E**t / eō q̄ nō sit / vir ptransiens. **T**erra em̄ redigē in solitudinē: quādo nō / est per eam homo graditēs. **E**t / nō audierūt vocem / possidentis. i. nullius habitatoris / vel rari vox audiet: sed / omnino terra in solitudinē rediget. **S**oph. iij. a. **D**esolate sunt / ciuitates nō remanēte vtro nec habitatore. **J**. xij. a. **L**ugebit / terra r herba ois regionis siccabit / pter maliciā habitantū / in ea: cōsumptū est animal r volucres. **U**nde. **A** volu / cre celi vsq̄ ad pecora trāsmigrauerūt r recesserūt. / q. d. nihil remāsit. **D**ee. iij. a. **I**nfirmabit terra et om̄s qui / habitat in ea: in bestia agri r in volucre celi. **E**t dicit ibi **B**o. / q̄ solitudinem hominū sequitur solitudo animalū. **E**t / dabo hierlm̄ in acruos arenę: q̄si nō solū vastabitur / terra: sed etiā ciuitates destruent / r etiā hierlm̄. **D**ich. ij. / d. **S**ion q̄si ager arabis / r hierusalē q̄si acruus lapidū erit: r / mons q̄si ager arabis / r hierusalē q̄si acruus lapidū erit: r / mons templi in excelsa siluarū. **E**t cubilia draconū / id est serpentū. **I**n ciuitatib⁹ em̄ desertis solent habitare ser / pētes. **E**sa. xij. d. **R**egescēt ibi bestię: r replebunt dom⁹ / draconibus. **E**t ciuitates iuda dabo in desolatio / nem / eo q̄ nō sit habitator: qd̄ ē magna desolatio in ci / uitatibus. **C**iuitates iuda. i. ciuitates duarū tribuū alias / a hierusalē: nō solū ciuitates decē tribuū: que iam captiua / te erant. **D**ystice. **S**up montes. i. super platos: qui / pl⁹ q̄ alij radios veri solis suscipiūt / ad min⁹ ratiōe ordinis r / dignitatis: r in eminentiori loco pstituti sūt. **E**t sup spe / ciosa deserti. i. super eosdē p̄latos: qui debēt esse species / r ornatus deserti. i. huius mūdi. **U**nde dicunt lux mūdi r sal / terre: **D**atth. v. b. **Q**ui cum deberent esse montes per vite / eminentiā r tanq̄ speculatores in alto positi / alijs picula sua / nunciare: r eos morū r doctrine honestate ornare. **I**n / cēsa sunt: igne cōcupiscētię r luxurię: **D**e quo **J**ob. xxxj. / cecidit ignis r nō viderūt solem. **S**ed sicut isti p̄ alijs suscipi / unt radios diuine cognitōis: ita p̄ alijs suscipiēt in iudicio / radios suę indignatiōis. **I**deo specialiter p̄pheta pro eis fle / tū assumit. **E**os em̄ crudelior expectat ira dei. **U**n̄ **S**ap. vi. / a. **P**otētes potēter toanēta patient: r iudiciū durissimū his / qui p̄sunt fiet. **U**n̄ **E**ccl̄. xlij. a. **T**ripliciter sol exurēs mon / tes radios igneos exurās. **U**el p̄ speciosa deserti claustrales / significat. **S**up q̄s assumēd⁹ ē flet⁹ / lamentū / plactus: q̄ r / plicet vizio laborant. i. concupiscētia oculorum: cōcupiscētia / carnis / supbia vite. **P**ropter primū sunt iugēdi: p̄ter scdm̄ / lamētādū: p̄ter tertū plāgēdi. **J**obel. i. d. **I**gnis deuorauit / speciosa deserti. i. claustrales: quoz cōuersatio debet esse de / co: mūdi. **E**t / eō q̄ nō sit vir ptransiēs. i. aliq̄s virtuo /

sus vel rationalis vel discretus: hęc t̄palia contemendo p̄ / te transiēs: **O**mnes enim adherēt huic mūdo tanq̄ nō sit vl / tra p̄grediendū: cum tñ veris iudēis in egypto nō sit imorā / dum. **U**n̄ **H**eb. xij. c. **N**on habem⁹ hic manēre ciuitatē: sed / futurā inq̄rim⁹. **L**uxuria ḡ ē p̄ma causa flet⁹: vñ dicit **I**ncē /

nem / eō q̄ nō sit habitator. / **Q**uis est vir sapiēs q̄ intelli / gat hoc: et ad quē v̄bū oris / dñi fiat vt annūciat istud: q̄rē / pierit terra r exusta sit q̄si de / sertū / eō q̄ nō sit q̄ p̄trāseat. / **E**t dixit dñs: **Q**uia dereliq̄ / runt legē meā quā dedi eis: / et nō audierūt vocē meā: et / nō ambulauerūt i ea: r abie / rūt post prauitatē cordis sui:

tellectū dat paruulis. **E**t s̄o tripliciter sol vrere dicit mōtes / in iudicio triplici de causa p̄dicta. **A** volucre celi. i. ab / hoie spūali / vel p̄t̄platio: **K** / **A**ss ad pecora. i. vsq̄ / ad bestialit̄ v̄nētes: vel vsq̄ ad actiuos vel simplices laicos. / **T**rāsmigrauerūt. i. p̄t̄platiui r actiui a deo recesserūt: / q̄si r maiores r mīores: r derict r latci. **P**s. **D**es dedinaue / rūt rē. **E**t dabo hierlm̄ i acruos arenę. i. i multi / plicationē t̄paliū r redditū: q̄ q̄ multiplicat / arenā sibi coa / ceruat. **T**ēporalia em̄ sūt q̄si arena: q̄ sūt labilia: r ad casum / ipellētia: r sterilit̄. i. sterilit̄ faciētia r incōpactū. **E**t / cubilia draconū. i. spiritūū malignoz: qui hodie quiescūt in / eccl̄ia / p̄ter t̄paliū abundantiā. **U**nde qm̄ dignitates et faculta / tes collatę sunt eccl̄ie a cōstantino: audita ē vox dīcēs: **D**o / die venenū diffusum est in eccl̄ia dei. **E**sa. xij. d. **R**eplebunt / dom⁹ eozū draconib⁹ r habitabūt ibi struthiōes: r pilosi salta / būt ibi. **E**sa. xxxij. c. **E**rit cubile draconū r pascua struthio / nū / r occurrēt demonia onocētauris: r pilosus clamabit ait ad / alterū: q̄ eccl̄ia abundat monstris. i. p̄t̄ozū enozmitarib⁹. / **E**t ciuitates iuda. i. claustraliū cōuersatiōes. **I**n / desolationē. i. spiritualis. **E**t / eō q̄ nō sit habitator: / claustrorum. **L**icet em̄ in claustrō sint cozpe: nō tamē mētē: / **U**el habitator / deus. i. qui dīc **E**ccl̄. xxxvij. g. et **L**euit. / xxxvi. b. **I**nhabitabo r ambulabo in eis: r ero illorū deus. / **Q**uis est vir. **I**nterrogat p̄pheta si quē sapientē in hierlm̄ / valeat reperire: r aliquē eoz ad quē fiat sermo dei: et q̄ possit / enūciare dñi volūtātē: r causas reddere cur iudga sit redacta i / solitudinē: r oib⁹ interfectis null⁹ p̄ eā trāseat q̄ remāserit i hier / usalē: **A**ir. i. stuosus: s̄ sapiēs. i. discret⁹. **Q**ui itel / ligat hoc. i. causam hui⁹ qd̄ sequit̄: r hui⁹ etiā qd̄ p̄dictū ē. / **E**t ad quē verbū oris dñi rē. **D**igne. i. i. q̄ sit dign⁹ / audire de ore dñi. i. de p̄pheta: vel de reuelatiōe r inspiratiōe / diuina: r annūciare qd̄ p̄dictū ē: r qd̄ sequit̄. i. **Q**uare / perierit terra / r quo ad habitatores hoies: r quo ad peco / ra. **E**t exusta sit. i. desolata r vastata. **Q**uali de / sertū / quo ad fructus r arbores. **E**t / eō q̄ nō sit q̄ per / trāseat: oib⁹ interfectis: tā hoibus q̄ aialib⁹. **P**s. **Q**uis sa / piēs r intelliget hęc: q̄si null⁹ est int̄ vos q̄ credat vel attēdat / causas / p̄ter q̄s dñs hoc facere velit: nec aliq̄s est inter vos q̄ / sciat verbū dei annūciare vel itelligere. **S**ed ecce causa destru / ctionis eoz: **Q**uia dereliq̄unt legē meā. **E**t rīdet / dñs ad interrogatiōē positā: reddens causam tanti flagelli. / **D**ereliq̄rūt legē: eā n̄ amādo corde vl̄ affectu. **E**t nō / audierūt vocē meā: atre exteriori vel interiori. i. intellige / re eā p̄t̄pserūt. **E**t nō ambulauerūt in ea: per ope / ris impletionē. **S**ed dīc **P**s. **U**ā mādatorū tuoz cucurrūt. i. / biliter r strenue mādata tua iplēuit. **E**t abierūt post / prauitatē cordis sui. i. opati sunt s̄m suggestiōne r cōcu / piscētia cordis sui mali: **C**ōtra illud **E**ccl̄. xvij. d. **P**ost cōcu / piscētia tuas ne eas rē. **P**raui em̄ ē cor hoīs: vt d̄. **J**. xvij. b. / **D**e corde em̄ exeunt cogitationes malę: vt d̄ **D**atth. xv. b. / **E**t post baalim

ps. 140.

ps. 111.

ps. 11.

ad litteram

ps. 106.

ps. 115.

Et post baalim. i. post idola: b. Quos. i. quorum cultu. c. Didicerunt a patribus suis: quasi secuti sunt pravitate cordis sui / idola nova adiuvenedo et nova peccata: et sequuntur errore patrum suorum / idola quae illi coluerunt colendo. Baal / idolum est sidoniorum: sicut dicitur. et est numerus singularis: baalim autem est pluralis. Et super illud Matth. x. c. Si patrem familias beelzebub voceverit: quomodo magister domus vestrae dicitur? dicitur. Baal est idolum philistinorum. Solutio. Palestina siue philistea aliquando fuit summa pars terrae coplectat vicinas civitates: ut sidonem et alias circumiacentes quibus principalibus civitatibus philistinorum. Propter hoc ergo peccata et pauci sunt qui verbum dei velint audire: et si aliquis audierit / non tamen sic ut annunciet. Multi enim audierunt pariter / sed alii non volunt enunciare: cum tamen dicitur Apoc. vii. Qui audit dicat veni. Talem est enim dominus magister absconditur in terra. Ideo Matth. xiii. b. dominus dedit panem discipulis: et illi dederunt turbis. Et dicitur Prover. x. d. Qui abscondit frumenta maledicet in populo: benedictio autem super caput vendentis. Quare autem exusta sit terra et perierit / subdit: Ego qui non sit qui pertranseat / abhorrentem enim omnes sunt habitatores quatenus hic sibi mansionem: Et id exustum est desertum. i. aqua: ideo igne totum exustum est. Job. i. d. Eructant fontes aquarum et ignis devoravit speciosa desertum. Et dicitur. Pellis nostra exusta est quasi cibusanus a facie tempestatum famis. i. quia ibi est defectus verbi dei. Et ecce ego cibabo populum istum absinthio etc. i. abundanter dabo ei angustias et amaritudines ad eorum purgationem: sicut absinthium ad purgationem valet: quod intelligitur factum in captivitate babilonica vel romana: ut dicit dicitur. Vel in obsidione: quasi amarus fuit ei cibus et potus. Et disperga eos in gentibus quos non novenerit ipsi et patres eorum: quod factum est per chaldaeos: et maxime per romanos: quasi per diversas gentes et nationes dispersi sunt. Sed ne etiam ibi se esse securos credant / subdit. Et mittam post eos gladium donec consumantur: sicut illi qui remanserunt a gladio: ut qui fugerant vel latitauerunt: non tamen penitus omnes: sed pro maiori parte: quia consummatione non facit: ut dicitur. Hoc factum est quando fugerunt reliqui iudeorum in egyptum: et exercitum chaldaeorum eos ibi destruxit. Agyptice. Et ecce ego cibabo etc. Peccatum est absinthium et fetidum: et in supposito sit ibi delectatio: tamen itus habet venenum interficiens. Act. vii. d. In felle amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse. Job. vii. b. Animus esuriens amara etiam dulcia videns: Sicut mulier impregnata concupiscit etiam carbonem. Hoc autem absinthium purgativum est: nam boni inde purgantur: vni alii damnantur. sicut per exemplum illorum: quia videtes illorum poenam cadentem ne patient similes per eorum culpam. Vel absinthium sunt amaritudines et tribulationes quae dantur in cibum illis qui in tribulationibus sunt gaudetes. Et dicitur. Saturabitur opprobriis. Ibi dicitur. Implevit me amaritudinibus / inebriavit me absinthio. Et disperda eos in gentibus etc. Tales sunt illi qui convertuntur ad hereticos. Job. vi. g. Ego veni in nomine patris mei: et non receperitis me: si alius venerit in nomine suo / illi accipietis. Et dominus tamen mittit gladium. i. difficultatem peccandi vel aliquos spirituales inspirationes: quibus tamen nolunt credere: Donec consumantur. i. ne consumantur. s. in inferno: quasi propter hoc mittit eis gladium: quod videtur eos a sensu peccati. Vel / donec. i. ut consumantur. i. pereant in eo quod mali sunt. De hoc gladio Eccl. v. a. Sume tibi gladium acutum radere pilos: post illos qui fugerunt a deo in infernum. Ibi dicitur. Eccl. v. a. Gladium nudabis post eos. b. Contemplamini. Dicitur propter captivitatem futuram / et conversionem hierusalem

lameratrices vocari iubet: qui solent in luctu voce flebili et humeros manibus proferendo ad lachrymas populum provocare: quod mos manebat in iudea antiquus. Mulieres enim sparsis crinibus et nudatis pectoribus flebant et ad fletum alios incitabant. Unde dicitur. b. Contemplamini. i. considerate / vel intelligite captivitatem vestram quae vobis imminet. Et vocate lameratrices et ventant: ut scilicet vos incitent ad plorandum. Et ad eas qui sapientes sunt in carmine lugubri: qui facilius vos moveant ad fletum / mittite. Et properet festinent / venire. Et assumant super nos lamentum: propter magnitudinem malorum quae nobis imminet. Deducant oculi nostri lachrymas et palpebrae nostrae defluant aquas. Labundantissime ploremus et assidue. i. incessanter. Continuat autem se propheta: vel dominus fletibus ex compassionem: ut dicat se sustinere mala quam populus sustinet. Quia vox lamentationis audita est de sion: quod vastatum sum et confusi vehementer: quasi hoc est vox lamentationis sion. Solent enim ibi lachrymando cantare: et carmina lugubria dicere: ut magis ad luctum intuent. Quasi autem ad civitatis destructionem et aversionem deflectionem et ignominiosam tractationem. Et confusi: quod ad personarum deflectionem et ignominiosam tractationem. Et dicitur. Quia delecta sunt tabernacula nostra. i. quia propter peccata nostra meruimus terram nostram amittere: Et mansiones quas vocat tabernacula: quia cito erant destruendae: et defacti sicut tabernacula. Vel quod ad terram: sicut more palestinae manebat in tabernaculis et tentoriis. Vel delecta sunt tabernacula nostra: id est festina nostra. In festinis enim diebus scenophagie habitabant in tabernaculis: sicut quod praecipit in lege. Agyptice. Et vocate lameratrices etc. i. vos propterea rogate sanctos viros ut lamenter ad dominum et delectent pro vobis peccata vestra. Talis lameratrix erat samuele. Unde dicit dominus. Reg. xvj. a. Quousque luges saul: cum ego peccerim tibi: Talis etiam fuit david: qui lamentum super se pro foribus israel in monte gelboe interfectis. Reg. i. c. Unde. Deducant oculi nostri lachrymas etc. i. diversa ducant: quia diversae sunt causae quibus debet homo flere. sicut nunc per culpam suam. Unde dicitur. Lauabo per singulas noctes lectum meum. Nunc per alienam culpam: ut scilicet. Quis dabit capiti meo etc. Hoc est quod magdalena incessanter lachrymis suis laubat pedes iesu: ut dicitur. Luc. vii. f. Per pedes possunt intelligi plorantes: nunc per icolum huius miserie. Ps. Deu mibi quod icolat me prologat etc. Nunc per dilatationem patrie. Ps. vii. f. Tonde capillum tuum et prope: et sume placentiam in directum. Capillus totus prope: cum spalia dimittit. Placentiam in directum sumit: cum lachrymae per dilatationem patrie fundit. De utroque Iudic. j. c. Ara petijt irriguam super et inferi: Nunc autem per vitada gehena. Thren. ii. f. Deduc quasi torrente lachrymas per diem et noctem: non des requies tibi: nec taceat pupilla oculi tui. Propter omnes has causas dicit: deducant. Ps. Exite aquae deduxerunt oculi mei. Sed Apoc. xxi. a. d. Absterget deus omnem lachrymam. i. omnem causam lachrymandi et omnem fletum. Ubi est deductio: ibi est lusus et delectatio: sic et lachrymae deducendo vadunt in gaudium. Ps. In voluntate tua deduxisti me: et cum gloria suscepisti me. Sap. x. b. Iustum deduxit dominus per vias rectas. Audite ergo mulieres dicit dominus. Super dixerat quod ad eas qui sapientes sunt mitteret: a quibus melius ad fletum commouerent: nunc hic propheta quasi fletibus loquitur / in condemnatione doctorum et sacerdotum: ut illis cessantibus a doctrina / ille audiatur dicit dominus et audiat sermones oris eius doceantur filias suas et vicinas plantam causam plantam. Unde dicitur. Audite mulieres: quasi ex quo sacerdotes et doctores nolunt audire nec viri: Audite mulieres: Vel ad huc convertit se ad lameratrices ut augeant lamentum suum. Et assumant aures vestrae

Et quod

E 7.33.6

Doctores

Hyfice

Ad litteram

Et fides

Hyfice

Ps. 6.

Ps. 119.

Ps. 118.

Ps. 72.

Ad litteram

Et assumat aures vras. f. l. teriores: f. mon. e. l. ad se su-
mar vt no elongare vel preterire pmittant. b. d. r. s. e. l. i.
p. b. e. t. c. Et docete filias vestras lamentu: pro pec-
catis z calamitatibus z miseris: qd ad littera e contra mulie-
res que magis docent filias suas cantilenas z ducunt eas ad
choreas et ludos / sic

Ps. 105.

immolantes filios su-
os z filias demonijs.
d. Ervnaque p.
ximam suam pla-
ctu. Lamentu refer-
tur ad voces flebiles:
placitus ad corporis
tunfides. ij. Reg. j. c.
Planxit dauid plan-
ctum magnu sup saul
z sup ionatham z pre-
cepit vt docerent fili-
os iuda planctum. Et

a z assumant aures vestre ser-
p. monē dñs eius: z docete fili-
o as vestras lamentu: et vna-
queq; pximā suam planctu:
f. quia ascēdit mors per fene-
s. stras vestras: ingressa est do-
b. mos vras disperere paruu-
k. los defozis: iuuenes de pla-
i. is. Loquere: Hec dicit dñs.

ibide. Filie sion flete sup saul: qui vestiuit vos cocino in de-
litijs: qui prebebat ornamenta aurea cultui vestro. e. Quia
ascēdit mors p fenestras vras. i. chaldei occideres. g
Ingressa e dom⁹ vras disperere. i. ad disperdendū. i
Paruulos defozis: iuuenes de plateis: qd de baby-
lonioz impetu intelligi pot: q tata sit fortitudo et velocitas
piliandi vt no expectent referare fores: sed p fenestras z tecta
conscendat z domos vastent: Et tanta sit crudelitas vt par-
uulos defozis occidat: z iuuenes de plateis hierusalē disper-
dant: educēdo eos in captiuitatē et seruitutē. Simile Jobel.
ij. b. Urbem ingredient: in muro currēt: domos cōscendent:

Doraliter

per fenestras intrabunt quasi sur. Doraliter. e. Quia
ascēdit mors. Dors. i. p. cñi ascēdit vsq; ad cor. f. Per
fenestras: id est p sensus nostros. Cum em nobis dati sint
sensus tanq; portę ad recipiendū lumen diuini: vt per audi-
tum verbi diuini recipiamus intellectū: z obedientiā: per vi-
sum oculo: cōpassionem z congratulationē pximis: per os
cōfiteamur peccata: z proximos exhortemur: et in laude dei
z in oratione iugiter cōmoremur: z manib⁹ pximis subueniē-
do misericordes sumus: per has tamen fenestras mortē cum
ministerio sensuum ppositum peccandi cōcipimus. Thren.
ij. f. Oculis meis depredatus est animā meam in cūctis fi-
liab⁹ vrbis mee. Jo d. Job. xxxi. a. Depigi sedus cum ocu-
lis meis: vt nec cogitarē de virgine. Ibi Glo. Usus sequit
delectatio: delectationē: cōsensūs: cōsensum: opus: opus: cō-
suetudo: cōsuetudinē: necessitas: necessitatē: desperatio: despe-
rationē: damnatio. Breg. Deprimēdi sūt oculi quasi quidā
raptores ad culpam. Nec em eua lignum vetitū cōrigisset ni-
si prius illud intente respexisset. Bñ. ij. b. Vidit mulier q
bonum esset lignū ad vscendū: et pulchrū oculis aspectus
delectabile: et tulit de fructu eius et comedit. Ibi. Breg.
Nō licet intueri qd nō licet cupisci. Idē. Qui incaute exteri-
us respicit: plerumq; in delectationē peccati cadit. Unde. ij.
Reg. xi. a. Vidit dauid vxorem vris se lauante ex aduerso:
z ideo cōcupiuit eam. Ibi. Glo. Plerumq; mulier innocenti
mēte conspicit: s ipso aspectu qñ gladio anim⁹ effodit: Nō
em dauid i cōiugē vris studiosē cōspexit q; cupiebat: s poti⁹
cupiebat q; incaute cōspexit: Iusto vero iudicio q oculo ex-
teriori negligēter vti: interiori oculo excēcat. Hiero. Per-
iculose tibi mīstrat cur⁹ faciē libēter intueris. Jo d. Eccl. ix. a.
Virginem ne cōspicies / ne forte scandaliseris in decore ei⁹.
g. Ingressa est domos vras. i. vires anime. Sed cōtra
Darth. xv. b. De corde exiit cogitationes male: Ergo pec-
catū exiit de corde ad sensus: z nō ecouerso. Solutio. Dors
id est mortis occasio ingredif per sensus ad animā: sed ipsum
peccatū de cogitatioē exit in opus per membra. Jo d. Job.
xxxj. a. Si secutus est oculus meus cor meum. Unde de san-
ctis dicit Esa. lx. b. Qui sunt isti qui vt nubes volant. i. a ter-
renis cōtagijs se subleuāt: z quasi columbę ad fenestras suas
scz conuertent / non egredientes videre vanitates exteriores:
fm illud Ps. Auerte oculos meos ne videant vanitatem.
Esa. xxxj. d. Popule me⁹ iura i cubacula tua: claude ostia tua

Ps. 118.

sup te. b. Disperere paruulos de foris: z iuuenes
de plateis. Illos enim disperdit peccati: qui sunt paruuli
sensu: nō malicia: vt d. j. Cor. xij. d. Et qui defozis sunt q/
rentes forinseca. Vel. i. qui sunt extra alioz conuicti: vt sunt
superbi z singulares. Vel. i. extra ecclesiā: extra quā q est: d/
sperdit. An. s. Quō
vastati sumus z pusti
vehementer: quia de-
reliqm⁹ terrā. i. eccle-
siā. k. De plate-
is: Ibi sunt illi qui am-
bulant spaciosam viā
huius mundi que ducit
ad mortē: vt dicit
Darth. vij. b. Lo-
qre. In hebreo fm
Hieronymi ponitur
h quoddā sbū: qd tri-
bul litteris fm varios

Et cadet morticinū homi-
nis quasi stercus super faciē
regionis: z quasi senū post
tergū metentis z non est qui
colligat. Hec dicit dom⁹:
Nō gloriatur sapiēs in sa-
pientia sua: z nō gloriat for-
tis in fortitudine sua: z nō
gloriat diues in diuitijs suis:

scribit. f. daeth / beth: res. An fm arbitriū legentis pot dici:
q ibi e daber: et idē e qd loqre: z tūc pcepit dñs pphē nar-
rare ea q sequit. Al pot dici q ibi e dabar: z significat fmo-
nē. Vel ibi est deber qd idem est qd mors. Unde fm theo-
dotionē: z septuagira debet hoc iungi pmissis / sic. Disper-
dere paruulos de foris: iuuenes d plateis. m. Et
cadet morticinū hominis: id est cadauera mortuorum.
n. Quasi stercus super faciē regionis: vel terre: qñ
quādo omēs interfecti fuerint in captiuitate: tunc cadauera
eoz erūt in sterquiliniū super faciē terrę: quia insepulta erūt.
o. Et quasi fenem post tergū metentis: z nō ē qui
colligat: id est sicut stipula que post tergum metentium d/
mittit / z vt inutilis nō colligit: ita ipsi post tergum mortuū mor-
tui z inuiles dimittent / nec erit q eos colligat. i. sepeliet: Vel
id ē sicut qui metit vel colligit fenem / vno absciso nō respicit
illud: sed procedit ad aliud: sic pē audiatē chaldei vnum tu-
deum occidentes / nō respicebant eum / sed procedebāt ad oc-
cidendū alios. Doraliter. Peccator comparat stercor / p-
pter fedtatem: z stipulę propter sterilitatē et inutilitatē. Ps.
Fiant sicut fenem tectorū: quod prius q; euellat exaruit: de
quo nō implebit manū suam qui metet: et sinū suum qui ma-
nipulos colliget: Quia dom⁹ malos qui sunt paleę nō collig-
get. i. in horreū suum celeste eos reponendo: sed magis igne
inextinguibili: vt d. Barth. iij. c. Sed de granis. i. sanctis
implebit manū suam: Iustozū enim anime in manu dei sunt.
vt d. Sap. iij. d. Et eos reponet in horreū suum: id est celi.
Licet autē mali fetidi sint z detestabiles in se sicut stercus: ba-
bent tamē vim secūdandū iustos: quibus omnia in bonum ce-
dunt: vt dicit Proverb. xxi. b. Dulcior pestilēte sapiētē
erit paruulus. De hoc. s. vij. a. Nō colligētur et nō sepeliē-
tur / in sterquiliniū super faciē terrę erūt. Eccl. ix. b. Omnis
mulier que est fornicaria quasi stercus in viā conculcabit: Et
ideo tāta ē mortalitas in ecclesia dei / sicut in locis corruptis
propter cadauera insepulta solet accidere mortalitas magna.
p. Nō gloriat zc. Hic remouet confidentiā in sapiētia:
potentia z diuitijs: admonens magis in deo esse confidentiū
quē nosse z scire gloria ē: qd facit / ne potētes z sapiētes z diu-
ites iudozū putent se euadere pēdictā calamitatē. p. Nō
gloriat sapiēs in sapientia sua: id est nō de sapientia
eleuet: nec querat habere scientiā vt inde habeat gloria. q
Et nō gloriat fortis in fortitudine sua: q; fortitudo
hominis nulla est. Esa. j. g. Erit fortitudo vestra quasi fauilla
stipe. r. Et nō gloriat diues in diuitijs suis. Dēs
em diuitiē mūdānē putrefactioni z corruptioni subiectę sunt.
Iaco. v. a. Diuitię vestre putrefactę sunt. In his em tribus
solent cōfidere pēcipue obsessi in ciuitate: cum. i. sunt magis
prudentię et magis fortitudinis z quādo diuites. Hic autem
confūdit triplicē superbiām. f. pximam que nascitur de scien-
tia: que oritur in doctoribus et clericis: quia. j. Cor. vij. a.
scientia inflat. Et alię que nascuntur ex potentia et dignita-
tibus / in prelatis et principibus secularibus tam nobilibus
q ignobilibus: Veris enim diuitum est superbia: vt d/
ctur sup. j. Long. vj.

Al. t. r. r.

1. Cor. 1. 10
2. Cor. 1. 10

Doraliter

Ps. 118.

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the Bible and commentary.

citur sup. j. Timoth. vj. Salomon in sapientia confusus est: sanfon in fortitudine: dives epulo in diuitijs suis. No ergo p hoc putent se euadere boni iudei: sed magis per dei cultu z legis eius studiū z diligentia. Un. a. Sed in hoc glorief qui gloriat: scire z nosse me: qñ i bonitatis meę z legis meę scientia z noticia

gloria cōscientie que/ rat: z in me que noscit bonū z mansuetū con fidat. Ex hoc sumi tur illud. ij. Cor. x. d. Qui gloriat / in dño glorief. Hęc ē em ve ra et sola gloriatio: vt dicit Bto. scire deum z intelligere. Un in so la deysione erit tota merces in patria. No propter hoc excludi tur dilectio: quia vbi vnum ppter alterū vtrobiz vnum: Non em diligez nisi quia cognosce. b. Scire: per intellectū / quo ad cognitionē sim plicē. c. Nosse: p affectū / p approbationē. Uel / Scire / in pñti p fidē. Nosse / in futuro p specē. Sap. xv. a. Nosse enim deū iusticia est cōsumata: z scire iusticiā z virtutē suam radix est imortalitatis. Unde Joh. xvij. a. Hęc est vita eter na zc. Uel / scire / quid credendū: nosse / voluntatē suā. i. qd agendum. Deut. iij. a. Scitis q docuerim vos iusticias et mādata sic mādaui mibi dñs deus meus / sic facietis in ter ra quā possessuri estis. Hęc em ē vera sapiētia z intellectus. Sap. vj. c. Cogitare de illa sēsus ē cōsumat. Hęc autē de bes scire z intelligere de me: Quia ego sum dñs a fa cio misericordiam / cū bonis z pēnitētibz. e. Et iudiciū / cū malis z rebellibz. f. Et iusticiā / cū vtrisqz. Et hęc om nia facio / In terra. i. in hominibz mortalibus. h. Hęc enim placet mibi. i. misericordia et iudicium et iusticia: scz vt hęc in hominibz faciā: z hęc mibi exhibeāt. i. misericor diam in corde: iudiciū veritatis in ore: iusticiā in operatione. Hęc autē omnia ipse facit in hominibz: quia oia opera nostra operatus es in nobis: vt dicit Esa. xvj. c. Uel / misericor diam / ad proximū: iudiciū / ad seipsum: iusticiā / per recti tudinē opey ad deū. Un. Stichg. vj. c. Indicabo tibi o hō qd sit bonū: Facere iudiciū / q ad primū: dilgere misericordiam / q ad secūdū: sollicitate ambulare cū deo tuo / q ad tertiu. Sed quō diē q i hō solo sit gloriādū / cū dicat ap' s. ij. Cor. xij. b. Gloz abor / infirmitatibz meis. ij. Cor. j. c. Gloz nra hęc ē: testi moniū cōscientie nostre. Solutio. Verū est q in omnibus his est gloriādū: sed tamē in vno solo. s. deo: quia hęc sunt via ad deum. i. Ecce dies venient. Hęc ad consolationem gentis sup / comminationē infert / z destructionē aliarum gen tū. Solatiū em ē afflictōzū participes habere suarū pressu rarū. s. quia similes fuerūt in culpa: z maxime illarū gentium que inimicę fuerūt iudeis z letatę sūt in destructione iudeoz. In hoc etiā tollit confidentiā iudeoz: q. s. nō poterunt immi nente captiuitate sua cōfugere ad auxiliū vicinarū gentiū: qz destruerent. k. Et visitabo. q. d. i. primo erit q affligā et destrua eos. l. Sup omnem qui circūcisum habet pputiū: qñ non solum sup iudeos sed z super alias natio nes que habēt cōsuetudinē circūcisionis faciēde sicut z iudei. In q superbiā cōfundit iudeozū q gloriabant de circūcisione: sicut de sapiētia z fortitudine z diuitijs. Cum em alias gētes circūcisas dicat / sic z iudeos: eos etiā ipsis pariter in pena so ciat. Ille em gētes q iudeę z palestine erāt vicine / circūcide bant ex consuetudine sicut z iudei / vt dicit Hiero: vt egypti / z illi qui erāt in egypto iudei / idumę: amonite / moabite. Unde. m. Super egyptū zc. Egiptus enim specialiter decepit iudam: z iudas cōfusus est in egypto cōtra dñi pro hibitionē. Esa. xxxj. a. Eę qui descēdit in egyptū ad auxiliū in equis sperātes. Uel / sup egyptū. i. sup iudeos q illuc fu gerunt. n. Et sup oēs q attonsi sūt i comā zc. i. sup ara

bes: qz oēs erāt tōsi in rotūdū. Sic adhuc est in aliqbz ptibz q vsqz ad aurtū reuelationē solēt tonderi. Uel qñdā alias gen tes q hanc habuerūt puerudinē. No ergo glorief iuda in cir cūcisione / cū z alij hanc faciētes / mādata dei nō seruāt / z deū ignorāt / z captiuitatē nō euadēt. No em pdest circūcisio exte rior sine mādatoz dei obseruatiōe. Ro. ij. d. Circūcisio quidē pro dest si legē obserues. Sicut nec comę attō / se in qbusdā gentibus aliqd cōferūt sine dei cognitiōe. Uel hoc di cit fm cōsuetudinē athletarū q solēt alte rōzari / vt expediti pugnēt. o. Quia oēs gētes zc. q. d. bñ dico / q p dicitę gē tes circūcise sunt sicut

sup filios amon / z sup moab n et super omnes qui attonsi sunt in comā / habitantes in deserto: quia omnes gentes q habent preputium: omnis autē domus israel in circū cisi sunt corde. Capi. X.

Udite vbu qd locut est dñs sup vos dom israel. Hęc dicit dñs:

z iudei / et bñ posui exemplū de his gētibz: Quia omnes gētes / alię ab istis: p hābēt pputiū / carnis ad literā. Et nō ppter hō dicas ipsas esse puniēdas et nō te o tu uida: qz etsi carnis pputiū nō habeas: habes tñ cordis pputiū. Un. q. Omnis autē domus isrl in circūcisi sunt corde: et ita ipsi nō sunt meliores alijs gētibz: qz in circūcisi sunt cor de vt illi carne: maxime cū de magis reqrat circūcisionē cor dis qz carnis. Deut. x. d. Circūcidite pputia cordiū vestroz. Et. s. iij. a. Circūcidimini dño: z auferte pputia cordiū vfo rū viri iuda: z habitatores hierlm. Moraliter. n. Et / visi tabo / sup oēs qui attonsi sunt in comā habitātes in deserto. Hi sunt religiosi habitātes in claustro: q sunt atton si vsqz ad aures z desup: in signū q aurē obedientie debēt ha bere expeditā. Et desup rasi z attonsi sūt: i signū q volūtātē z mētis inrētionē ad pñtia celestia nudā hēre debēt et imediate pñtia: nō pplexā z inuolutā capillis voluptatū vltipalū. Sed hodie isti mltū indigēt visitatiōe correctiōis. Ps. Visitabo in virga iniquitates eoz: z in verberibz pctā eoz. Sed heu visi tatores eoz nō visitāt eos in hga ad corripēdū / sed in lingua ad comedendū. No em veniūt nisi vt comedāt: cum tñ dicat Esa. lx. d. Donā visitationē tuā pacē z ppositos tuos iusticiā. Quare aut visitatione indigēat / s. dicit. o. Quia oēs gen tes: vt laici. p hābēt pputiū. i. laborāt vitijs carnis: qd humanū ē / sed tñ graue. q. Omnis autē dom israel / ci vel religiosi: q cōtēplatione debēt deū videre: r. In cir cisi sunt corde. i. laborāt vitijs spūalibus: qd significatū ē in tēplo / Ezech. vij. d. vbi omniū reptiliū abominatio inte rius erat depicta p totū / cū tñ exterius esset pulchrū. Un sunt filies sepulchris dealbatis / repletis intus omi spurcitiā: vt dē Barth. xxiij. c. Et vt dē Ezech. vij. f. qto magis ppha igre / diebat ad iteriora repti: tāto maiores reptebat abominatiōis.

Udite vbu zc. Uic pmo Expof. Ca. X. reprobat: z reprobados demōstrat falsos deos gētiū: quos etiā colebāt plurimī iudeoz. Secūdo calamita tē z captiuitatē iudeoz / q p dicitos deos colebāt ostendit: ibi: Congrega de terra. Tercio orōnē pēnitentiū inducit: ibi: Scio dñe / qz nō ē bois. In pma autē pte / q ē de reproba tiōe falsoz deoz: Pmo signa celi / siue celi militiā / solē / lunā stellas / timēda nō esse siue adorāda dic. Secdo idolorū fictitiō rū materiā vilē z fragilē z ipoz idolorū ipotētiā / ostēdit: ibi: Quia lignū de saltu. Tercio dei potētiā z magnitudinē subiūgit: cōparādo eā idolorū fragilitati z inuilitati: ibi: No est similis tui. Quarto ex p dicitis idola esse anathematizā da z detestāda pcludit: ibi: Sic ergo dicit eis. Quito ad dei sapiētiā z potētiā psequēdā redit: ibi: Qui fecit terrā. Sexto oñsa dei potētiā z sapiētiā / stultas ostēdit eē oēs gētiū nationes ab eo recedētes pñdētes in sculptili: z veros iudeos q sapiētes sūt / nō hāc pte elegisse subdit: ibi: Stultus est ois hō. Dicit g. s. Udite vbu qd locut est dñs sup vos .i. ptra vos: z in vram ignominia: q colit idola z militiā celi.

Deborat autē hic

A

Moraliter

Ps. 88.

Dehortatur autem h se eos dominus ab idolatria / propter idolozū impotētiā z vilitatē / prouocās eos ad cultum dei propter eius potētiā / nobilitatē z sapiētiam quā ostendit dicens. a / Juxta vias gentium nolite discere: id est iuxta eozū consuetudines siue iuxta ea quę addiscunt z docēt. b / Et a signis celi: id est a signis cęlestib⁹ .i. a sole et luna z stellis: q̄ sunt posita i signū annoz / tēpoz mensū et dierum / vt dicitur Señ. j. b. c. / Mo / lite metuere: tanq̄ habeant aliquid in se qđ sit diuinum / qđ sit metuendū. Non em̄ sunt di / kes hoc credāt gētes: qui dicūt deos esse talia. Timenda sunt autē hęc q̄rum ad hoc q̄ sunt signa tēpestatis / frigiditatis / serenitatis et caloris: sicut dicit sup illud Luc. xxi. e. Erūt signa in sole z luna z stellis zc. Et etiā super Señ. j. Ideo dicit: d / Que timēt gentes: q̄si nolite ea timere illo modo quo timēt gentes. i. reuerēdo z colendo. Ab eis em̄ estimant regi genus humanū / z ex causis celestium terrena moderari. Deut. iij. c. Caue ne forte oculis eleuatis ad cęlum videas solem z lunā z om̄ia astra cęli z errore deceptus adores ea z colas quę creauit dñs deus tuus in mīnisteriū cunctis gētib⁹ que sub cęlo sunt. Iđ autē h nolite facere: e / Quia leges populoz vanę sunt. i. ritus eozum de idolis colendis. Exponit tamē Hiero. sic. i. om̄is humana sapiētia futilis est in se / nullam habēs vtilitatē. Corā Eccl. j. a. Om̄is sapiētia a dño deo est. Solutio. Non sumit hic sapiētia p cognitiōe / sed p cultu idoloz ab homine inuēto: siue pro legibus z cōsuetudinib⁹ gentiū de idolatria: sicut cult⁹ dei dicit sapiētia z pietas. f / Quia lignū de saltu p̄cidit. Describit materiā idoloz: q̄si ideo leges gentiū vanę sunt: qz docēt colere idola quę vana sunt: qđ ostēdo p materiā idolozū z artificē. Uñ / lignū de saltu p̄cidit: homo scz ad idolū faciendū: z ita materia idolozū est vilitis et corruptibilis. h / Opus manuū artificis in ascia: dolatū: quia in illo ligno operat artifex. In hoc ergo notat mortalitatem z tēporalitatē idoli: cū artifex sit mortalis / mortalia sunt illa quę fabricat: nō enim potest facere maius se: sed ille q̄ est immortalis pōt facere mortalia quę sunt minora ipso. Sap. xv. d. Memo sibi simlē hō poterit deū fingere: cū em̄ sit mortalis / mortuū fingit manibus iniq̄s: melior est ipse his q̄s colit: qz ipse vixit cū esset mortalis / illi autē nūq̄. Uel sic iunge. Lignum de saltu p̄cidit opus manuū artificis: id est artifex operans siue operosus: p̄cidit zc. et hoc / in ascia. Et ita notat auctor z instrumētū z materiā. Sed qz lignū nō defacili crederet esse deus si appareret sicut est: ideo dicit. k / Argento z auro decorauit illud: vt sic fulgor deciperet simplices. Uñ solū aut pulchroz faciebāt: sed z fortes z stabiles. Uñ / Clavis z malleis cōpegit: id est per clauos scilicet malleozū infixos. De hac materia factis habet Sap. xij. et. xij. z. xv. fere p torū. Et Esa. xliij. b. Plaste idoli oēs nihil sūt: z alia mltā ibidē. De h Baruch. vj. a. Ligna expolita a fabro: ipsa etiā inaurata et argentata falsa sunt et nō possunt loqui. Et. j. b. Uñ nō liberant ab erugine z tinea: Extergēt faciē eozū / ppter puluerē dom⁹. Ibidē. Sine pedibus in humeris portant: oculi eozū pleni sunt puluere a pedibus introcuntū zc. Esa. xl. e. Forte lignū z impu tribile elegit artifex sapiēs: q̄rit quō statuatur simulacrū vt nō moueat. Esa. xli. b. Confortauit eum clavis vt non moueat. m / Ut nō dissoluaf: a pariete cui insigif: vel ne cōpactio membrorū soluaf. In hoc notat idolozū impotētiā: quę nec per se stare possunt / nisi clavis et malleis cōpingant. n / In similitudinē palme fabricata sunt. i. artificiose z subtiliter: qz sicut palma arbor ē pulchra z q̄nc pingit artificiose z subtiliter decorat: ita sculptura idoli honesta ē z formosa. Uel hoc dicit q̄rum ad hoc q̄ de palma sūt idola. Uel / In similitudinē palme. i. similia sūt palme depicte: quę sup /

inductis coloribus p̄ciosis exterius / Interius nihil veritatis vel fructuositatis habet: ita idola habet pulchritudinē metalozū: z picture arte decorata sunt: s̄ vtilitatē nō habet quę fructum p̄beat artificii: sic nec palma depicta habet vtilitatē fructus sed speciē. Uñ em̄ pingunt palme vt fructū habeat: sed vt pulchre sint visu.

Argētō z auro decorauit illud: clavis et malleis cōpegit / vt nō dissoluaf. In similitudinē palme fabricata sūt: et nō loquēt / p̄ditata tollūt: qz p̄cedere non valēt. Nolite g

Et nō loquent. Nihil em̄ in se vitale habet. Uñ p̄. Os t̄ p̄. 115. habet z nō loquēt zc. p̄ / Doctata tollūt: tur: Uñ fortior q̄ portat. q / Quia incedere nō valēt. Uñ p̄. Pedes habet et

nō ambulabūt. r / Nolite ergo timere ea: qz nec male possunt facere nec bñ. Hoc dicit cōtra quozūdā erro rē: qz quidā solēt demones colere z illos exorare / vt bñficia p̄stēt: s̄ nec possunt iuuare eos nec nocere. Uñ Sap. xij. d. Uñ erubescet loq̄ cū illo qui sine aia est: z p sanitate zc. Uñ dicitur / Esa. xl. f. Hñ qz aut male si potestis facite: q̄si nihil potestis facere. Ap̄stice. f / Quia lignū de saltu p̄cidit. Arbores in saltu infructuose sunt: Uñ sūt canonici in caplis vbi vix reperiet vñ bon⁹. Tūc p̄cidit lignū d saltu: qñ d tali infructuosa z gregatiōe aliq̄s ad p̄latūrā eligif. Judic. ix. b. Juef ligna vt eligerēt sup se regē. Vere em̄ regē eligūt nō patrē vt p̄latū: qz nri p̄lati in oibus se gerūt ac si dñi z reges essēt: Totū em̄ ius regī faciūt / sicut describit ius regis. j. Reg. vij. c. Hoc erit ius regī q̄ vob ipatur: ē: Filios vros tollet et ponet i currib⁹ suis: facietq̄ eq̄tes z p̄cursores q̄drigaru suaz: Agros vros z optima quęq̄ v̄ra toller: Et cetera q̄ ibi ponūt. Esa. xliij. b. Succidit cedros / tulit illic z querū q̄ stererat in ligna salt⁹. Iste due arbores fructū vt cibū portat bestijs vel porcis vtilē. Uñ si q̄reret a porcis: quē regem vellēt sibi eligere: nō eligerēt nisi q̄rcū vel illic. Tales sūt illi q̄ n̄ eligūt aliq̄ n̄ nisi qz ille bñ pascit eos. Esa. iij. a. Ap̄phēdet vix frēm suū domesticū p̄ris sui: z dicit: vestimētū tibi ē / p̄nceps n̄ esto. Isti ḡ edificat ecclesiā de lignis infructuosis dño: s̄ sibi sibi. Sed. iij. Reg. vij. d̄: Edificauit salomō replū d lignis libani: q̄ fructifera erāt p bonā vitā: z odorifera p bonā famā. Et vt d̄ ibidē: ostia repli fecit d lignis oliuaz: qz p̄lati eccleie viscerib⁹ miscōie debēt effluere: z totā ecclesiā doctrina z exēplo illuminare. ḡ / P̄cidit. In q̄ notat q̄ tales qñ electi sūt peiores sunt q̄ an. h / Op⁹ manuū artificis. In hoc notat calliditatem z dolositas eligentiū eos. Pul ti em̄ electi nō sūt nisi opere hoim z nō dei volūtate: s̄ hoim fraudulēta dolositate electi sūt. Sed d̄ in p̄. Op⁹ manuū et⁹ destrues illos z non edificab eos. Sed p̄. Op⁹ manuū tuaz sūt cęli. i. illi de qb⁹ alt⁹ p̄. Eli enarrāt gloriā dei zc. i / In ascia. In hoc itelligit litigatio in qua eligunt. Ascia em̄ est instrumētū formā habēs malleoli / ad religanda dola vacua: sed nisi interponat lignū dñ ea pcutit / ligaturas doli frāgit. Sed hi nullā memoriā ligni crucis habēt. p̄. In se / curi z ascia delecerunt eā. i. ecclesiā. Sed. iij. Reg. vij. a. In edificatiōe repli / nō sunt audita securis / malle⁹ z ferramētū. i. oppressiōes z schismata. k / Argētō z auro decorauit illud. i. sapiētia z eloquētia q̄bus fulget vt adoret sicut deus. Dos ē rusticoz illas solas vocare reliq̄as sc̄tās q̄ bene argē tate z inaurate sunt: sed in his nō est nisi species z nō veritas. Zach. xj. d. O pastor z idoli. l / Clavis z malleis cōpegit. i. appellatiōib⁹ z colligatiōibus z expensis multis. n / In similitudinē palme: quā sicut dicit / q̄ p̄latū nūq̄ de fructu eius edit: qz ad minus qñ eam plantat habet vigin ti annos vel plus: sed ipsa nō fructificat nisi post ceterisimū an nū: Sic q̄ talē eligūt: nunq̄ fructū ab eo accipiūt / nec in sp̄a libus / nec in tp̄alib⁹: sed magis ab eo opp̄munt. Uñ Judic. ix. b. illa ligna de saltu elegerunt rhānū: s̄ de rhāno egressus ē ignis qui ea cōbussit. o / Et nō loquent: qz p̄dicare nesciunt. Esa. lvj. d. Canes muri nō valēt latrare. p / Doctata tollūt: cū p̄ius forte patres eoz vix possent habere tumētū ad aratū.

p̄. 27.
p̄. 101.
p̄. 18.

p̄. 7.

Iumentis ad aratru. Ps. In curribus et hi in equis. Hec etiam omnia de hereticis possunt exponi: qui speciem tñi veritatis habent: sicut et abnegat: a. **N**ō ē similis tui. Quia idola infirmitate ostēdit dei potentia et fortitudinē: ut ex ea im- potentia idoli cōvincat: dicit: a. **N**ō ē similis tui dñe: in dijs gentiū: quia illi inutiles: vt dictū ē. **M**agnus tu. Baruch. iij. c. Magni et immensus: excelsus et nō habens finem. **E**t magnū nomē tuū in fortitudie: id est potentia tuę maiestatis quā ostēdis in operibus tuis: reddidit te nominabilē et famosum. Cum ergo tātus sis: **Q**uis non timebit te o rex gentium? quia nullus est qui nō debeat te timere: quia nullus sapientiam et cognitionem tuam effugit: nullus potentie tuę manum euadit. Tu enim es summe sapiens: et summe potens. Job. xxxij. c. **E**cce deus excelsus in fortitudie sua: et nullus ei similis in legisla- torib⁹. j. xxxij. d. Fortissime magne et potēs dominus exer- cituum nomē tibi: magnus cōsilio et incōprehensibilis cogi- tator: cuius oculi aperti sunt sup omnes vias filiorū adam: vt red- das vnicuiq; sū vias suas. **T**uū est enim decus in- ter cūctos sapiētes gentiū. i. super omnes habes hono- rem sapiētię: siue oēs excedis in sapiētia. Hiero. In verita- te est decore: in mendacio turpitudine. Et est argumentum: qd omne mendaciū est peccatū. Non em loquitur hic nisi de turpi- tudine spiritali. **E**t in vniuersis regnis eorū nul- lus est similis tui: quia omnes excedis in fortitudine et sa- pientia. s. omnes reges et omnia regna. Cum ergo sis sapiēti- or sapiētib⁹ et potēti- or potētib⁹: qd nō timebit te? **P**ariter insipiētes et fatui. qd in cōparatione sapiētię tuę omnes p- bantur esse fatui et insipiētes: quātūcūq; etiā sapiētiā mun- di videant habere. Excedis em immo depzimus omnē potē- tiam humanā et sapiētiā: et omniū philosophorū et hereticorū et auarorū. s. filiorū agar: qui exquirūt sapiētiā: que de ter- ra est: vt dicit Baruch. iij. c. Et. j. Cor. j. c. Perdā sapiētiā sapiētiū: et prudētiā prudētiū reprobo: qd sumit de Esa. xxx. e. fin aliā litterā. Omnes em alię sapiētes: siue philoso- phi: siue quicūq; alię dicētes se esse sapiētes. i. reputātes: stul- ti facti sūt: Quia. **D**octrina vanitatis eorū lignū est. i. de ligno. i. ligneo idolo colendo: qd ideo fatui sunt vel stulti: quia doctrina eorū docet colere idola lignea. Alia litte- ra habet: **P**arē sapiētes et fatui: qd in cōparatiōe pares sūt omnes. s. et sapiētes et insipiētes. Respectu em tui omniū sapiē- tia insipiētia ē. Et in hoc cōfundit sapiētia sapiētiū: qd equal- insipiētię vel fatuitati. Vel. **P**ariter insipiētes et fa- tui. p- bantur. i. examinantur a deo: sū illd Ps. Dñs iter- rogat iustū et impiū. Et iō timēdū: Principiū em sapiētię ti- mor dñi: Proverb. j. a. Et Eccl. j. c. Timor dñi expellit pec- catum. Proverb. xiiij. d. In timore dñi fiducia fortitudinis. **I**ō h cōsiderans dixit: **Q**uis nō timebit te o rex gēitū? Tria aut sunt qd timorē icutiūt. i. iudicij districtio: incertitudo veniē: incertitudo finis. Districtio iudicij in hoc ē qd nihil im- punitum relinqt: nec etiā verbū ociosum. Vñ Eccl. vi. d. Cuncta adducet deus in iudiciū pro omni errato: siue bonū si- ue malum sit. De incertitudine veniē: Eccl. v. b. De p- p- tate peccatorū noli esse sine metu. De incertitudine finis. i. iusticie finalis: Eccl. ix. a. Sunt iusti atq; sapiētes: et opa eorū in ma- nu dei sunt: et nemo scit virū amore vel odio dignus sit. s. fina- liter. Et iō valde timēdū est: qd si in tota vita sua homo iust⁹ fuerit: et in fine peccauerit: omniū p- riorū iusticiarū eius apud deū nō erit recordatio: vt dicit Eccl. xviij. e. **D**octrina vanitatis eorū. i. vana eorū doctrina. **L**ignū ē ar-

gēto inuolutū. i. de colēdo idolo ligneo ob decorē et ful- gozem argento supuestito et inuoluto. An autē illud argentū accipiunt: subdit: **D**e tharsis affert: illud argentum qd idola lignea supuestiunt. Vel sic p- cta: **D**octrina va- nitatis eorū lignū ē: lege vt prius. **A**rgētū inuo- lutum de tharsis affertur: qd diligē- ter affertur argentum non apertum: sed inuo- lutum: sicut mercator res mercinōia sua be- ne inuoluunt. Scdm iosephum tharsis est regio: vnde affereba- tur aurum salomon: vt dicit. ij. Paral. viij. d. et. ij. Regl. ix. d. Ta- men pur sumit in Jo- na: vbi dicit: Et fuge- ret in tharsis: sumitur ibi pro ciuitate cilicie: vt ibi dicit Glo. Vel sū Hiero. pelagus tharsis hic dicit. Unde sū hoc est sensus: **D**e tharsis: id est de mari vel per mare: vel quia in arenis maris solet aurum reperiri. Vñ de cabulon: qd habita- bat in litorib⁹ maris: dicit Deut. xxxij. c. Inundatiōes mar- ris qd lac sugent et thesauros absconditos arenarū. **E**t aurum de ophir: vel ophac: insula quedā ē: ad quā mite- bat salomon pro auro afferendo. Vel sū Hiero. apud hebrę os appellatur aurū ophac: qd dicitur aurū obricū. Unde sic est sensus. **A**urum de ophir: id ē aurum obricū: vt sit par- titiua cōstructio. Aurum autē obricū dicitur aurum optime radicans: vel optime radicans: Et vt dicit super Job. xxxi. au- rū obricū ē rude aurū: siue rudis moles auri: qd licet sit rude: tamen in visceribus terre radios emittit: propter sui maximā puritatē. Preterea aurum obricū tale est intus: quale est ex- tra: quādo autē ibrunitum est: lucidius est extra qd intus. **O**pus artificis et manus erarij: quasi dicit qd doctrina eorū ē lignū: quia docent colere lignū: qd lignū est opus artificis: id ē opere artificis decoratū auro obrico et argen- to. **E**t manus erarij: quia sicut auro et argēto indu- bat qdā idola: ita et qdam gre. Vel artificis dicitur quātū ad li- gnū: erarij: quātū ad aurifabzū. Vel qd qdam idola de gre ornabatur: id dicit erarij. **H**iacynth⁹ et purpura indu- mētū eorū. Induebant em idola ad similitudinē hominū: vt magis p- ter supiciē hoies deciperent. Eccl. xvi. b. Fecisti tibi idola hincinde p- futa. i. valde stricte sūta: sicut hoies strictis vestib⁹ induunt ad decorē. Vel h dicit: qd in similitudinē pur- pure et hiacynthi distinguebat ibi aurū et argentū. **O**p- artificum vniuersa hec idola. Alia littera. **S**apiēter. Et loquitur ironice: quasi hoc faciunt sapientes gentiliū. Vel artificū: quasi dii credūtur esse: sed sunt opera manū hominū. **D**octrina vanitatis: id est sa- pientia philosophorū: vel inaniam theologorū: que dicitur lignū: qd vile et inutile: Tamē. **A**rgēto inuolutū: quia eloquētię venustate: et verborū artificio deceptionē do- ctrine suę et vanitatē tegunt. Non enim querunt in doctrina sua nisi vanitatem: et ideo tota doctrina eorū est in verborum cōpositione et inuolutiōe. Sed dicit Eccl. iij. c. Nō abscondes sapiētiā in decoze eius. Ideo dicit: **I**nuolutum: quia ver- bis compositis eam inuoluunt: vel quia diuina sapiētia ob- scura est et occulta. Unde Job. xxvij. c. Traditur sapientia de occultis: sed expositionibus fit aperta. **D**e tharsis affertur. Tharsis est mare. Dare autē speciem celi habet: sic doctrina eorū vana est similis catholice et celesti doctri- ne. **H**iacynthus et purpura indumentum eo- rum: id est idolozum: que significant p- elatos: qui molibus induuntur. **H**ollia enim indumenta molliciem animi decla- rāt. Sed dicit Hiero ad rusticū: Sordes vestib⁹ candidę men- tis indicia sunt. **D**omin⁹ autē deus verus est: qd idola mēdacter vocant dij: sed dñs est de⁹ verus. **I**psē deus viuens:

B
Al. sapientes
et fatui
Al. fargētum
Al. tophaç
Al. tverap
Ione. i. a.

Al. f fornitum

Bystice

Ps. 19.

Ps. 10.

Ps. 10.

Deus vivens: sed illa mortua. **a** Et rex sempiternus: sed illa transitoria. **b** Ab indignatione eius commovebit terra. i. qui terrena habet opera: et terrena fingunt simulacra. **c** Et non sustinebunt gentes comminationem eius: id est non poterunt sustinere penam quam deus eis comminat: sed deficient omnino ad ratum eius/gentes. i. idola colentes. Sed populus domini potest sustinere manum domini: quia dominus est peccatorum ad correctionem non ad interitum. Si ergo non poterunt mali sustinere eius comminationem: quomodo sustinebunt ipsius penam comminationis infliccionem? **d** Sic ergo dicetis eis. i. artificibus vel cultoribus idolorum. Et ex predictis inferat quod idola sunt anathematizanda. **e** Qui qui celos et terram non fecerunt pereant de terra: et de his supple locis: **f** Qui sub celo sunt: quasi nullus sint: et ille solus appelletur deus qui fecit celum et terram. **g** **Physice.** Qui dicunt predicatorum: qui cooperatione sue predicacionis gratia dei adiuvantur: faciunt homines esse celos per celestem contemplationem: et terram per stabilem et perseverantem in bono conversationem. Nota quod hanc ultimam clausulam habent hebrei scriptam chaldaice: quod ideo fecit hieremias: ut hanc hebrei sententiam quasi chaldaeos corripere: vel quando ab eis ad idolatriam invitarentur: ad manum haberent: et chaldei suum idioma intelligerent. **g** **Ad litteram.** Qui facit terram: quasi illa nihil sunt: sed iste est verus deus qui facit terram creando. **h** **In fortitudine sua:** quia potentie que patri attribuitur/opus creationis appropriat. **i** **Preparat orbem in sapientia sua:** disponendo: Sapientie enim que filio appropriatur/attribuit dispositio. **k** **Et prudentia sua extendit celos:** sole/luna/stellis ornatos. In quo notat ornatum vel ordinatum que attribuit spiritui sancto: cui attribuit bonitas/ sicut prudentia: quasi omnia/tam superiora quam inferiora ipse fecit: continet et cetera/potenter/sapienter/prudenter. Vel fortitudinem et prudentiam et sapientiam dei patris qui fecit omnia/vocat filium: qui est virtus et sapientia dei patris: ut dicitur 1. Cor. 1. d. In quo et per quem deus pater omnia fecit/ disposuit et ornavit. **l** **Ps. 103.** Omnia in sapientia fecisti. **Ps. 103.** In principio creavit deus celum et terram. i. in filio/ et per filium. **o** **Genes autem sic exponit.** Qui facit terram in fortitudine sua. i. qui sua fortitudine terram solidavit/ et stabilem super nihilum sedere fecit. **p** **Alia enim super terram fundata sunt: sed terra super nihilum: ut dicitur Job. xxvj. b. d.** aut dicitur in **Ps.** Qui fundavit terram aquas: non hoc dicitur/ quia super aquam sit terra fundata: sed quia aqua est ei adiacens/ sicut castrum dicitur fundari super fluvium. **q** **Alter enim/ si terra super aliquid fundaret/ mobilis esset.** **r** **Ps. 103.** Unum id immobilis: quia super nihilum fundata est. **s** **Unum:** qui fundavit terram super stabilitatem suam. In medio enim mundi. i. aliorum elementorum terra sita est: et ideo infima est inter alta elementa: In omni enim corpore sperico/ quod medium est: infimum est. **t** **Horatiter.** **u** **Horatiter.** **v** **Qui facit terram in fortitudine sua:** id est carne nostra: cui dicitur: Terra es/ et in terram ibis: corroboretur ad vincendum temptationes. **w** **Col. 1. q. a.** Fortificate membra vestra/ que sunt super terram. i. ut subiciant voluntati spiritus. **x** **Ro. viij. c.** Si spiritus facta carnis mortificaveritis vivetis. **y** **Preparat orbem in sapientia sua:** quia non solum terram carnis corroboret per flagellatorum castigationem: sed orbem. i. animam preparat. i. ad celestia erigit/ per sapientiam. i. celestium contemplationem. **z** **Orbis enim grece dicitur οἰκουμένη/ habitatio: hec est anima que dei est habitatio: ut Job. xliij. c. Dan sionem apud eum faciemus: dicit trinitas. **aa** **Ps.** Spiritu principali confirmame. i. in patre: spiritum rectum in nova in visceribus meis. i. filium: spiritum sanctum tuum ne auferas a me/ quo ad tertiam personam. **ab** **Et prudentia sua extendit celos.** i. christus qui est prudentia/ extendit animas quas inhabitat in anteriora/ posterioribus oblitis. **ac** **Qui facit terram in fortitudine sua:****

id est qui iustificat peccatorem terrenis omnino deditum: et hoc quasi cum violentia: quem demones terrere et comprimere sicut terram consueverant. Licet autem iustificatio sit misericordia dei: tamen potentia eius dicitur esse optum ad hoc. s. ut homo illectus peccandi consuetudine/ quasi vi abstrahatur a peccatis. Propter hoc dicit Augustinus: quod maius est de impio facere pius. Unde Job. vi. e. **ad** **Meo venit ad me nisi pater meus traxerit eum.** **ad** **Ps.** Qui educit victos in fortitudine. **ad** **Qui preparat orbem.** i. ecclesia: extra quam nihil vivit spiritualiter. **ad** **Sap. 1. b.** Spiritus domini replevit orbem terrarum. **ad** **In sapientia sua:** quia de demonibus sapienter triumphavit: cum in cruce pendens ecclesia sibi copulavit. **ad** **Et prudentia sua extendit celos.** i. viros perfectos: ut essent dei capaces. **ad** **Esa. xl. e.** Qui extendit quasi nihilum celos: id est sine difficultate: et expandit eos quasi tabernaculum ad habitandum. **ad** **Vel/ Extendit celos:** id est scripturam aperte eam omnibus predicando. **ad** **Unde:** Qui extendit celos sicut pellis. **ad** **Ad vocem suam:** id est ad imperium suum. **ad** **Dat multitudinem aquarum:** id est copiose pluvias effundit. **ad** **In celo/ acrio:** a quo descendunt/ et in quo concreverunt ipse aqua. **ad** **Et elevat nebulas ab extremitatibus terre.** Loquitur secundum opinionem hominum: quibus ab extremis terrarum finibus nebulae surgere videntur. **ad** **Vel extrema terre vocat imas terrarum valles:** vel aquas terrarum oras ambientes/ a quibus videntur oriri nebulae. **ad** **Ps.** Producent nebulas ab extremo terre: vel a circumdatione finium terre: ut dicitur ibi **Isa.** Hoc autem dicitur: quia calor solis attrahit sibi fomentum ab extremo terre: id est ab aquis que dicuntur extrema terre: quae ea tota ambiunt et inde concreverunt.

Physice

Ad litteram

Ps. 103.

Ps. 135.

Ps. 103.

Horatiter

Ps. 50.

Ps. 103.

Ad litteram

Ps. 135.

Ps. 67.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Ps. 103.

Et inde concrefcit z creantur nubes. a Fulgura in pluuiam facit. i. fulgurationes couertit in pluuiarum inundationes. Sratim em deficiunt vel cessat fulgura p pluuias. Scdm Di genē fulgura ex nubiu collifione generantur vel ex nubibus de quibus fiunt imbres: sicut ex duris lapidibus fibi complofis generatur ignis: colli-

C Ps. 134. se aut nubes resoluunt: z sic fulgura deficiunt. b Fulgura i pluuiam facit: quia fulgura sine pluuiā terre- rēt z nihil darēt. Fulgur em terrore facit: z pluuiā gaudii. Qui ergo terrore fulgure reficet pluuiā. b Et educit ventum de thesauris suis. i. de secretis suis. Unde em veniunt vel oriant nescimus: sed scimus q iussu dei flant: vt dicit Glo. super illud Ps. Qui pduxit v̄tos de thesauris suis: sed qua causa v̄ti flant nescim. Uel De thesauris. i. de occultis nature finibus. Occultū enim est: vnde in aere illi motus fiat qui ventum procreant. Vbzēl autē dicunt/ vnum cglum esse per se in quo tanq̄ in thesauro dicunt ventos esse repositos: quos dominus cum oportunitate visum fuerit educit. Et idē dicunt de niue z gradine. Quibus cōsentire videtur illud Job xxxvij. c. Nūquid ingressus es thesauros niuis: aut thesauros grandinis aspexisti: Tamē contra has expositiones videtur esse Origenes: qui dicit hic in Glo. Venti qui terras p̄flāt in thesauris dei nō sūt: qz natura eoz manifestā est. s. philosophis: sed sūt thesauri ventozū: id est spiritus. i. spiritus / les thesauri: vt spiritus sapientie: z spiritus intellectus: et sic de alijs: Qui thesauri sūt in christo absconditi: vt dicit Col. ij. a. Qd̄ hic intelligit nō ad litterā de ventis qui terram p̄flant: sed de spiritualibus. Solutio. Natura ventozū ad litteram ignota est simpliciter: tamē quo ad quid manifesta. s. respectu donozū spiritus sancti: quē mētē p̄flant: quē omni humano sensui sūt ignota: quia nescit homo vnde veniat spiritus sanctus aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a.

Ps. 134. Dabo nubibus rē. a Fulgura in pluuiam facit. Predicatores sūt fulgura cōminatō: sūt pluuiā mulcendo et secundando. Fulgura autē cōminatōnū pro loco et tempore z personis: conuertenda sūt in pluuiam cōsolationis. Fulgur magis solet cadere in montibus et turribus et capitibus ecclesiarum: id est super superbos p̄latos / tam ecclesias / siasticos / q̄ seculares: sed modo cadunt in vallibus et regulis: quia p̄lati modo faciūt oēs cōminatōnes super minores. Uel fulgura sūt inique et flagella q̄ mali inserunt bonis: s̄ dñs hęc flagella bonis ouertit in pluuiā gratie amplioris vel sternę retributionis. Ps. Da mihi auxilium de tribulatione. Daniel. iij. e. Fecit mediū fornacis q̄si ventum rois flantē. Flagella em sūt quasi stimulus iustozum: vt strenue currant per viam m̄datoz. Ps. Congregas sicut in vtre aquas maris: ponēs in thesauris abyssos. Dares sūt potētes z p̄secutores: aque siue fluctus maris sūt vexationes tribulationū quibus iustos impellunt. Has aquas dñs in vtre congregat / vt inde potētē z reficiant iusti in eterna beatitudine: vel in p̄sentis p̄ gaudii cōsentie: Ponēs in thesauris abyssos: quia iustis reſeruat p̄mij thesaurū / p̄ fluctus: id est tormēta abyssorum: id est p̄secutorū: q̄ sūt sine candore virtutū. Uel congregat dñs aquas maris q̄si in vtre: cum vagos z inquietos ad statū transfert tranquillitatis. Et ponit i thesauris abyssos: cum iustificatos in eterna beatitudine / tanq̄ in thesauris reponit. b Et educit ventū de thesauris suis. i. p̄dicatores: qui sūt venti propter velocitatē z strenuitatē discurrendi: z quia debēt esse leues / pondere peccatoz nō depressi. Ides de thesauris suis. i. de secretis cōtēplationis educit dominus ad publicū p̄dicationis. In cōtēplatione em hauitū: qd̄ postmodū p̄ p̄dicationē effundit. Unde Ps. Circundate sion z cōplectimini eam. i. sitis assidui in studio z cōtēplatione: et postea narrate in turribus eius. s. in p̄dicatione. De his ventis Job. xxvij. d. Qui fecit ventis pondus

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima. k. Vana sūt idola z sculptilia. l. Et op⁹ risu dignū: id est irrisione. Finē autē eozū subiungit breuiter dicens. In reſepore visitationis suę peribūt. i. idola et cultozes eoz tpe aduētus chaldeoz. Aboralit. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. Per sculptile plat⁹ ecclie significat: q̄ a multis adorāt z conſtat: vel sculptif. i. eligit a voluntate multoz: Sed dicit Ps. Confundant oēs qui adorant sculptilia zē. b Et nō ē spiritus in eis. i. benignitas quā credebāt in eo esse illi qui eū cōflauerunt. Abacuk. ij. d. Ecce iste cooperatus est

Ps. 134. z aq̄s appēdit in mēsurā. Nōd̄ v̄tozū ē charitas p̄dicatoz. Uel / b Educit v̄tum. i. statū inspirationis gratie. c De thesauris suis. i. de se: i q̄ sūt oēs thesauri sapientie et sciētie dei absconditi: Col. ij. a. De plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹: vt dicit Job. j. b. Uel / b Educit v̄tum. i. dat spiritus sanctū. c De thesauris. i. de occultis suis: qz nemo scit vnde veniat / aut q̄ vadat: vt dicit Job. iij. a. Et Job. ix. b. Si venierit ad me nō videbo eū: si abierit nō intel- ligā. De v̄to Dsee xij. d. Adducet dñs ventum vrentē: z siccabit venas eius. s. vrentē vitia. Uel Deut. iij. d. Deus noster ignis cōsumens est. Sic ventus desiccabit venas mortis. i. vires animales / per quas omnes operationes currūt sicut sanguis per venas. Uel b Educit v̄tum. i. q̄tuor virtutes cardinales: De quib⁹ Zach. vij. b. Isti sūt q̄tuor v̄ti celi q̄ egrediantur vt stēt corā dominatore vniuersę terre. i. faciunt hominem paratum stare ad voluntatē dei faciendam. Ecceh. xxxvij. c. Quattuor plagis terre veni spiritus / z iustitia super interfectos istos. Fortitudo fiat ab aq̄lōe: qz ab aq̄lone p̄det oē malū: q̄ foritudo habēda est. Tēperātia a meridie. i. a seruore prosperitatis: cōtra quē tēperātia est habēda. Eccl. xxxj. b. Qui potuit transgredi z nō ē transgressus: z facere mala z nō fecit. Prudentia ab oriente. i. de futuris quę possunt oziri et euenire: quia qui prudens est longe p̄uidet futura. Proverb. iij. d. Oculi tui recta videant: z palpebre tuę p̄cedant gressus tuos. Iustitia ab occidēte: id est a peccatis. Ps. Feci iudiciū z iusticiam zē. Uel venti educunt de thesauris dñi. i. de occultis ei⁹: quia nobis ab eo occulte veniunt. Nemo em scit vtrū sit dignus ira vel odio: vt dicit Eccl. ix. a. Thesaurus em tripliciter accipit. Aliquando pro p̄ciositate: vt Proverb. xxi. c. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. Aliquando p̄ reſeruationē: vt Matth. vj. c. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Aliquando p̄ occultationē: vt hic. d. Stultus factus est omnis homo. Prius ostēdit impotentia z vilitatem idoli z potentia z dignitatē z sapientia dei: ex quibus hic concludit stulticia eozum: qui derelicto deo idola colunt. e. A sciētia sua. i. p̄pter sciētia suam z studium qd̄ couertit in facturā idoli. Uel A sciētia sua: q̄ sciunt facere pulcherrimū idolum. Illa infatuauit eū intantū: vt propter pulchritudinē illud crederet esse deū z adoraret. Uel Stultus a sciētia sua. i. si sciētia suam sciētie dei cōparet: eā stulticia reputabit. Job. iij. d. Nunquid homo cōparatione dei iustificabit? Quia sapientia huius mūdi z cuiuscūq̄ hominis / stulticia est apud deum. i. sapientie dei comparata. Qd̄ em stultum est dei: sapientius est hominibus. Ps. Mirabilis facta est sciētia tua ex me. Eccl. vij. c. Dixi sapiēs effictar: z ipsa longius recessit a me multo magis q̄ an̄ erat. Uel A sciētia sua: qz sciētia multos obsecat / z istat p̄ relationē: vt dicit Job. v. c. Per diē icurrēt tenebras. Esa. xlvj. c. Sciētia tua hęc ipsa decepit te. j. xlij. b. Perūt consiliū a filijs: inuicilis facta ē sciētia eoz. f. Confusus ē ois artifex in sculptili. i. in cōfidentia habita in sculptili frustratus est: vel confusus in factura sculptilis: vel in cultu ei⁹. g. Quā falsū ē qd̄ cōflauit: qz nō habet illā potētia quā videt habere: vel quia aures habet z nō audit: oculos z nō videt: z huiusmodi. Unde h̄. i. qz. i. Nō est spiritus in eis. i. vita vel anima

* aurum et argenteo: et ois spiss non est in visceribus eius: Sic oia falsa do-
gmata hereticorum p specte eloquentie exterioris vel falsa et ap-
paret similitudine veritatis: exteri argentea sunt: et interi va-
rida. 145. cna ab oi sapientia aurea: Peribunt. Ps. In illa die peribunt
Ad litteram ois cogitationes eorum. Non est his similis pars iacob:

id est deus que iacob
et eius successores et imi-
tatores elegerunt pro-
pre sua. Vel: Non est
his similis. i. idolis
p dicitur: q sunt mortua:
id est sine spiritu et vi-
ta. Numeri. xviij. c.
Ego pars et hereditas
tua i medio filiorum israhel.
145. 72. Ps. Pars mea deus
in eternum b. Qui
em formavit om-

nia: tam in anima q in corpore: siue tam corporalia q spiri-
tualia: contra manicheos. i. deus iacob. c. Ipse est: id est
verum esse habet: qd non habet idola. Exo. iij. d. Qui est / mi-
sit me ad vos. d. Et israel virga hereditatis eius. i.
hereditas eius. i. dei populus israel / populus eius: que her-
ditas solet virga mensurari: et ideo dicit virga. Deut. xxxij.
a. Pars domini populus eius / iacob funiculus hereditatis
eius. Vel: israel: est gentium casus: et p mittit ut locum ha-
beat sequens relatio. An: israel: de est virga hereditatis
ei. i. israel: id est pars eius populi dicit iacob per victoriam
supplantatione: israel per dei contemplatione. De hoc Numeri.
xviij. c. Non est idolum in iacob: neq videtur simulacrum
in israel: dñs deus eius cu eo est. e. Dominus exercituum
nomen illi. In hebreo habet: dñs sabaosh: id est virtutum
vir exercituum: qd nomen meum est dñs: An: mibi soli hoc referua-
tur: An: nihil aliud debet dici deus vel dñs. Unde Esa. xij.
b. Ego dñs: hoc nomen meum: Gloria meam alteri non dabo
et laudem meam sculptilibus. Congrega. Post reproba-
tionem idolorum: hic penam iudeorum qui pro malo parte ido-
la coluerunt / subiungit. Et loquitur p beta populo israelitico / q
scilicet quicqd habet foris rerum vel substantiarum / in urbem mu-
nitionem congreget: et longe obsidioni alimeta paret: quia
p dicit captivitate immisitente et quasi proxima. An: Con-
grega: o hierusalem. g. De terra. i. de agris. b. Confu-
sione tua: siue substantia: scdm Septuaginta. Quicqd em
habes confusione digni est. Que habitas in obsi-
dione: id est que in proximo habitatura es ibi. i. in ciuitate
obsessa: et io congrega virtualia: q vocat confusione sua: quia
talis congregatio virtualium vertetur et in confusione: quia li-
cet i virtualibus cofidas / nihilominus in destrueris. Al sic: Dia-
tua congrega si potes: et pone in locum munitissimum: ne hostes
ea rapiant. Et fm hoc loquitur eis ironice: Ita enim confide-
bant iudet in munitione ciuitatis q pro nihilo reputabat ad-
uentum hostium / et ideo nitentur eis resistere: et hoc erit eis
ad confusione / quia ab eis destruentur. Unde: Ecce
ego longe projiciam habitatores terre: id est iudeos. i. a
terra sua in chaldeam: que valde remota est a iudea. o. In
hac vice: id est in instanti tempore. Hoc dicit: quia alia vice iu-
deos puniuit per semacherib et commouit eos: et postea per
pharaone necho: et tertio per chaldeos in pmo eorum aduen-
tu. Sed in his offibus ciuitate eorum non destruxit: sicut hac
vice in ultimo aduentu chaldeorum. Ubi nos habemus: longe
projiciam: alia ista habet: Instar fidei cum oi impetu abij-
cia. Et tribulabo eos: ita vt non inueniantur:
qsi tanta erit tribulatio / afflictio: et occasio: vt non inueniantur
ppter paucitatem relictorum. Scdm Hiero. et fm Septuaginta
non est ibi: Non: sed sic: Tribulabo eos: ita vt inueniantur:
qsi sic angustabo eos i obsidione et coangustabo: vt ois i vrbem
reperiant: et fugere non possint inde vel se abscondere. In he-
breo habet: vt inueniant. i. mala que cominatus sum eis.

Doraliter. Congrega de terra confusione tua:
id est acerua thesauros et diuitias que vertentur tibi o ana-

re in eternam damnationem vel confusione. Pbil. iij. d. Glo-
ria in confusione eorum qui terrena sapunt. Que habi-
tas / tanq heres et mansionarius / non tanq advena et pere-
grinus. In obsidione: id est in hoc mundo: qui vndiqs
obsidetur ab hostibus. Apoc. viij. d. Et vt vt habitantibus
in terra. Abacuk. ij. c.

Ue qui congregat au-
ricia mala domus sue:
vt sit in excelso nidus
eius et liberari se putat
de manu mali: cogita-
sti confusione domus
tue. l. Ecce ego
longe projiciam:
a terra viuendum. m
Habitatores tre:
non pgrinos. n. In
hac vice. i. perfecte

scilicet in morte. Et hic notatur magna ira dei: qui qsi cu impetu
funde dicit eos a se pncere. Qui em lapide funda projecit:
longe diu ante circurotat et circuoouit: sic temporalium ama-
tores modo per diuersas curas circumrotant: vt tandem lon-
gius a deo projiciantur. j. Reg. xxv. e. Dixit abigail ad da-
uid: Si surrexerit ho aliquando psequi te querens anima tua /
erit aia dñi mei custodia qsi in fasciculo videntis apud dñm
deu tuu: Porro inimicorum tuorum aia rotabit: qsi ipetu et circu-
lo funde. Anima enim amicorum dñi / ne per peccatum vel illicita
desideria defluat: circumsigatur quasi fasciculus: sed anima ini-
micorum vt longius projiciat rotatur. Unde Ps. In circum-
tu impij ambulat. Sicut autem fit strepitus in factu lapidis a
funda: sic in morte auarorum e strepidus: quia statim comoue-
tur terra erga eos dices: multa mala fecit: et repetunt debita
et vsure et non possunt haberi. An: Ps. Perijt memoria eor-
um cum sonitu. o. Et tribulabo eos: ita vt inueniantur.
In iudicio enim effugere non poterunt: quia vndiqs cir-
cundabit eos tribulatio. Tunc enim inuenientur iniquitas eor-
um ad odium: Nihil enim fecerunt qd non puniatur. p. Ego mi-
hi super contritione mea. Loquit in persona hierusalem
qua introducit loquentem et plangentem captiuitatem suam
quasi esset presens. q. Pessima plaga mea: id est despe-
rata et insanabilis: quasi vehementer affligor penam sustinens
insanabile. Alia littera habet: Ue super contritione tua
pessima plaga tua. j. xxx. c. Insanabilis fractura tua / pes-
sima plaga tua. Et paulo post. Quid clamas sup contritione
tua: Insanabilis est dolor tuus: propter multitudinem ini-
quitate tuarum: et dura peccata tua feci tibi hec. r. Ego au-
tem videns plagam meam: et cognoscens culpam meam: s

Dixi: contendo iustam dei vindictam. Plane hec in-
firmitas mea est: id est mibi competens fm merita pecca-
torum meorum: quasi planum est et euident q hec pena mi-
hi debuit infligi: quia eam merui. v. Et ideo portabo il-
lam: id est patienter sustinebo. Dichg. vij. b. Iram dñi sus-
tinebo: quonia peccaui ei: quasi pena hanc mibi acquisiui.
An: Ista Septuaginta e: Plane hoc vuln meum qd ap-
prehedit me: qsi hoc vuln mibi procurauit: et iuste appre-
hendit me: qsi iam cepit et diu tenebit. j. xv. d. Quare factus
est dolor meus perpetuus: et plaga mea desperabilis renuit
curari: Plaga corporis e mala: plaga peccati peior: sed pla-
ga inferni pessima: ideo dicit pessima. x. Tabernacu-
lum meum vastatum est: omnes funiculi mei disrupti
sunt. Siue: omnes pelles mee concisse sunt: fm aliam
litteram: quasi defaali omnes muri et omnia ingenia et presidia
eorum destruentur: ac si tabernaculi vel tentorium non ciuita-
tis esset destructio. Et ideo habitatione eorum vocat taber-
naculum. Turres autem et alias munitiones que sustentant
ciuitatem: vocat funiculos: quia sicut funiculi tabernaculi re-
nent. Dico autem facilem fuisse illam destructionem: non quia
non fuisse longa obsidio: quia in tribus annis et dimidio ob-
sessa fuit: sed loquitur de dirutione murorum et aliarum munitio-
num lra capta ciuitate: q et tara fuit vt nec vestigia remaneret.

Et filij mei exierunt a me

Vertical text in the right margin, likely commentary or glosses, including references to other parts of the text and biblical figures.

Filij mei exierunt a me: ducti in captiuitate. Septuaginta habet: Oues meae exierunt et pecora: quod secundum Hieronymum stare non potest secundum historiam: Tandem enim fuit illa ciuitas obsessa: quia tanta fuit ibi famis angustia: quod nullo modo credibile est quod durarent ibi pecora versus ad ciuitatis captiuitatem. **Et non subsistunt filij. i. non conparantur: quia mortui sunt. Nec enim omnes translati sunt in chaldaeam: sed magna eorum pars in terra facta est et delata. c. Non est qui extendat ultra tentorium meum: et erigat pelles meas. Seruat me raphora tabernaculi: quasi ita sunt destructa omnino ut ne habeant spem reedificationis: quia non est qui extendat etc. id est qui mihi prepararet habitationem: vel instauraret muros et alia quae habebam. Vel ad litteram loquitur secundum morem palestinae: in qua tabernacula de pellibus eriguntur: quibus solent viri propter aeris inaequalitatem. Vel non est qui extendat etc. Tertia et tabernacula sunt pauperum habitationes: quasi non est etiam aliquis qui pauperum et fragilium habitationem mihi edificet. Causam autem tantae desolationis et frustrationis omnis spei subdit esse tantum in pastoribus eorum. **Quia stulte egerunt pastores: quasi in pastoribus non confido quod me reedificet: qui destructio nis meae causa fuerunt. Pastores. i. reges et sacerdotes: stulte idola colendo. Et dominum non quaesierunt: post peccata penitendo et bona opera multiplicando. Propterea non intellexerunt deum: vel mala eis uenientia: Ita infatuati erant propter mandatorum dei transgressionem: ut sibi de malis imminetibus non prouiderent: nec deum committere cognoscerent. Sicut enim a mandatis domini illuminat intellectus ad cognoscendum: ut dicitur per prophetam. Mandatis tuis intellexi: ita negligentia et contemptu eorum sequitur infatuatio et ignorantia cognoscendorum. **Et omnes grex eorum dispersus est: id est populus et subditus in captiuitate translatus est. Cuius translationis causa fuit peccatum praetoriorum: quod defacili imitantur subditi. Unde Zacharia. Percutit pastorem et dispergentur oves gregis. Amos. Percute cardinem et commouentur superliminaria: auaricia enim in capite omnium: et non uisum eorum in gladio interficitur. Grex perditus factus est populus meus: pastores eorum seduxerunt eos. Sic autem et mystice deplorat ecclesia: uidens totius ruinae esse causam peccata praetoriorum: quod dominum non quaesierunt: sed magis mundi gloriae et uanitate. Haec ecclesia uocat se tabernaculum: quia in ea accipiuntur arma. i. sacramentorum et uirtutum ad pugnam contra diabolum. Unde Zacharia. Dissipauit quasi hortum tentorium suum: demolitus est tabernaculum suum. Sicut fructibus horti collectis dimittit hortus sine sepe: sic praetoribus collectis fructibus decimarum et reddituum suorum in ecclesia: de omnibus alijs. i. spiritualibus non curant: sed omnino derelinquunt: quia aliud quam temporalia ibi non quaerunt. **Esai. Derelinque filia sion sicut umbraculum in uinea: et sicut tugurium in cucumerario: sicut ciuitas quae vastatur. Dicit etiam funiculos suos dirutos: id est precepta et prohibitiones. Confregisti tugum: rupisti vincula: dixisti non seruiam. His enim funiculis tenet ecclesia ne cadat. **Filij mei exierunt a me: et non subsistunt: quia non sunt reuersi per penitentiam. Tertia. i. f. Idcirco ego plorans et oculus meus deducens aquas: quia factus est a me longus consolator conuertens animam meam: facti sunt filij mei perditii: quoniam inualuit inimicus. Rachel plorans filios suos: noluit consolari: quia non sunt. **Non est qui extendat etc. cum tamen dicatur praetoribus Esai. Dilata locum tentorium tuum et pelles tabernaculorum tuorum extende: ne parcas: longos fac funiculos tuos et clauos tuos consolidata. Ad dexteram enim: et ad sinistram penetrabis et semen tuum gentes hereditabis. Praetoribus per praedicationem et exemplum multiplicare filios ecclesiae.************

Uox auditionis ecce uenit. Uox est prophetae praedictam sententiam quam dixerat de hierusalem confirmantis. Uox auditionis ecce uenit: quasi ecce rumores iam uenerunt de exercitu babilonis cum impetu ueniente: uel sonitus et fremitus babilonici exercitus uenientis super uos auditur. **Et commotio magna uenit. De terra aquilonis: id est cum tanto exercitu et impetu uenit: ut quasi terra uideatur moueri a fragore eius. Et ponat ciuitates iuda: non solum hierusalem: sed et omnes alias. In solitudinem: habitatoribus interfectis. **Et habitaculum draconum. Vel secundum Septuaginta: Cubile struthionum. Vel secundum Symmachum: Sirenarum: quasi per homines faciet ibi dracones et alia uenenosa animalia habitare. Struthio enim sepe habitat in locis desertis et ibi oritur: et maxime in calidis regionibus habitat dracones et alia uenenosa animalia. Sic moraliter exercitio diaboli uenientis contra ecclesiam ponit eam in solitudinem: ut iam ibi fere nulli boni inueniantur. **Thren. Quomodo sedet sola ciuitas plena populo. Facit etiam eam habitacionem draconum. Draco animal est intus uenenosus naturae: et tamen habet pellem quasi auream: et funum quasi ignis uidetur emittere: et ualde situndum est animal: sic multi exterius apparent boni: sed intus sunt uenosi et alios corrumpentes et cupidissimi. **Esai. Non pastores requiescent ibi: sed bestiae: et replebuntur domus eorum draconibus: et habitabunt ibi struthiones. Scio domine. Prius ostendit obsidionem et captiuitatem ciuitatis et dirutionem omnium ciuitatum: et desperationem reedificationis: et draconum et animalium uenenosorum habitacionem: hic autem propheta in persona sui uel populi penitentis ad preces se conuertit. Sic enim dicendo docet populum formam orandi. **Quia non est hominis uia eius: ut. i. prospere incedat. **Nec uir est ut ambulet et dirigat. i. ambulando dirigat: uel ad litteram iter in certum compleat. **Gressus suos: id est propositum suum: uel ad litteram iter in certum compleat. quod quid a babilonijs sustinemus: non est tantum eorum sapientiae et fortitudinis: sed magis ex permissione tua domine peccatis nostris exigentibus. **Chaldaei non nos possunt destruere nisi propter peccata nostra esse nobis iratus. **Et sic per prophetam. Non est hominis: quasi etiam guberculo rationalis et discreti. **Quia eius. i. uiae uel uisus neque electio per mentis discretionem. **Nec uiri. i. uirtuosi uel uirtuosi: **Est ut ambulet per bonam operationem. **Et dirigat gressus suos per bonam intentionem: quia nec discretio hominis sufficit ad eligendum bona: nec etiam potentia ad exequendum: sed dominus qui operatur in nobis et uelle et perficere: ut dicitur per prophetam. **Esai. Dia opera nostra operatus es in nobis domine. **Apud dominum gressus hominis dirigetur. **Pro uerbis. **Domine est animam praeparare: et dominus est gubernare linguam. **Et hominis disponit uiam suam: sed dominus est dirigere gressus eius. Sicut in nauis unus nauigat: et alius remigat: sic dominus gubernat nauem nostram: tamen nostrum est eam praeparare uel mouere ad bonum. **Corripe me domine. Haec oratio tria complectitur. Primo enim confitetur suam scientiam et potentiam esse insufficientem: ut dicitur est ibi: **Non est hominis. Secundo petit misericordiam correptionem: ibi: **Corripe me. Tertio hostium subuersionem: ibi: **Effunde indignationem. **Corripe me: scilicet flagellando pro peccatis. **Effunde indignationem in iudicio. i. in pena ad correptionem secundum iudicium misericordiae tuae: pro mea possibilitate discrete mensuras afflictionem: ut cum ea des mihi prouentum: ut possim sustinere: ut dicitur per prophetam. **Esai. Vel ideo talis pena dicitur iudicium: quasi non ad iudicium damnationis me punias: sed temporalis diiudicationis uel discretionis. Per eam enim discernuntur uel disgregantur boni a malis: sicut granum a paleis.**

Et. r. ualde frigide.

Ps. 36.

Et distinguitur per flagella.

distungit per flagella. Ps. de hoc iudicio. Iudica me de: et discerne causam meam. De iudicio autem condensationis. Ps. 142. Non tres iudicium est seruo tuo dñe. Et in iudicio: quasi si cut in omni iudicio tuo pcurrit misericordia et veritas: sic hic reperiat misericordia. Et non in furore tuo. i. non ad in-

teritum damnationis: vel ciuitatis nostre ppetnam et omnimodam destructionem. b. Ne forte ad nihilum redigas me: si omnino districte me et mea iudicare volueris. Si enim iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit: Esa. lxliij. c. Ne irascaris domine factis. i. nimis: sicut Septuaginta: et ne memineris iniquitatis nostre. Ps. Domine ne in furore tuo arguas me. Ibi Aug. Sic vterque seca: ut in futuro pcat. Abacuk iij. d. Ingrediat purredo in ossibus meis: et subter me scateat: ut requiescat in die tribulationis. Quasi ergo diceret: Corripe me ut pater: non ut aduersarius. Castigas enim filium quem recipis: Heb. xij. b. Sed in hostes non iudicium moderatę correptionis: sed omnimodam: c. Effunde indignationem tuam: i. penam. Non est autem imprecatio: sed predictio: vel diuitiam in gentes que te non nouerunt: et in regna que nomen tuum non inuocauerunt. d. Quę non cognouerunt te: per fidem. e. Et super prouincias. i. regiones. f. Quę nomen tuum non inuocauerunt: per orationem et adorationem. g. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum. i. omnino vastauerunt. h. Et consumpserunt illum: populum. i. Et decus eius dissipauerunt. i. templum et omnia vasa templi: et omnem decorem ciuitatis et munitionem: quasi ita aggrauerunt iugum super eos: quod nulli etati: nulli sexui: nulli dignitati: nulli loco pepercerunt: cum tamen dñs non tradidisset iudęos gentibus nisi ad hoc: ut illi eos purgarent: et non omnino destrueret. Ita exponit hic Hiero. Sed illi eos punierunt extra meritum. Sed s. Idem Hiero. dicit hic. Quę patimur magna sunt: et mala meremur. Sol. In hoc quod dicit hieronymus: quod iugum fuit super eos aggrauauerunt: intelligit non grauauerunt super meritum: sed supra formam meriti. Dandabo ei ut auferat spolia: et diripiat predam: ipse autem non sic arbitrabitur: sed etc. Esa. x. b. Sic hostes milites et predones et prelati comederunt et deuorant iacob. i. subditos qui sunt in labore acqrendi sibi victum.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

Et non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam: super prouincias. Quia comederunt iacob et deuorauerunt eum: et consumpserunt illum: et decus eius dissipauerunt.

diar eorum contra se sibi manifestatas a deo ostendit: quomodo. i. et pro cominatione et correctione propheta morte parauerant: et ideo de eis precat virionem: maxime autem de viris anathot: qui et prophetare phibebant: et per alios mortem parabant: et hoc sicut litterale et fabulosam intelligentiam iudeorum: sed sicut vera sanctorum expositionem: moris christi innocens prophetarum: et pro eius crucifixione pena iudeorum per romanos infligenda subinfertur: ibi: Tu autem domine sabaoth. dicit ergo. Et verbum quod factum est etc. Non dicit quo tempore: vel sub quo rege: et quoto eius anno hec prophetia facta sit: ideo intelligendum est: vel priorum prophetarum et temporis prophetie: hunc sermonem dñi factum esse ad prophetam.

Ad hieremiam a dño. hoc est verbum quod dñs locutus est ad hieremiam: vel inspirando ea que dicenda sunt: vel per subiectam creaturam proferendo. Et nota quod est verbum inspiratum: quod fit ad prophetas in corde. Et est verbum prolatum: quod fit ad prophetas in aure. Et est verbum operatum: quod fit ad prophetas in manus eorum: quasi. i. per opera prophetarum aliquid futurum significat: sicut et factas prophetarum opere factum lumborum dissoluendo: et nudus incedendo: Esa. xx. a. Cui dicitur xij. c. In manibus prophetarum assimilatus sum. Et est verbum eternum: quod factum est ad prophetas: quando eis innotuit illud esse incarnatum. m. Audite verba pacti huius. Secum hebreos alloquitur dñs hieremiam et baruch: et hieremiam principaliter: Unde sequitur singulariter: Et dices ad eos. n. Pacti: vel testamenti: sicut alia littera. o. Et loquimini ad viros iuda: id est de tribu iuda. p. Et habitatores hierusalē: qui erat de tribu beniamin: quasi ad duas tribus sermonem dirigite. q. Hec dicit dñs deus israhel. Quia super dixerat: Audite verba pacti huius: Hec determinat quid sit illud pactum. Poterant enim dicere: nos facerem quicquid dñs precipere: nisi impossibilia precipere: et ideo non debet dñs nos punire. Ideo respondet quod istud non est verum: quia non precipit eis nisi ut legem obseruent. r. Maledictus vir qui non audierit: id est audire contempserit per attentionem et executionem. s. Verba pacti huius: id est legis: quia si obseruassent: dñs pepigit eis quod eos non puniret. t. Quod precepi patribus vestris: per moysen: qui fuit minister ipsius legis. u. In die qua eduxi vos: in patribus vestris. i. patres vestros. x. De terra egypti de fornace ferrea: id est de dura et intolerabili pressura. Caminus enim et fornax ferrea atque succensa significat tribulationis et pene magnitudinem. Vel dicit egyptus

abyssice: k. Verbum quod factum est ad hieremiam: id est verbum eternum innotuit hieremie incarnandum: per quod verbum instructus est ad loquendum sequentia. o. Ad viros iuda: id est penitentes et actiuos. p. Et habitatores hierusalē. i. ad innocentes et contemplatiuos. Vel o. Ad viros iuda. i. clericos. p. Et habitatores hierusalē. i. religiofos: quibus fit contestatio testamenti dei quod in transgressione eius sunt primi. Un. j. Eisd. ix. a. Vanus principum et magistratum fuit in transgressioe hac prima. r. Maledictus vir qui non audierit etc. Christus per precium sui sanguinis in passione sua eduxit nos. x. De terra egypti de fornace ferrea: id est de pena inferni: vel de statu peccati. Zacharie. ix. c. Tu in sanguine testamenti tui etc. Status autem peccati dicitur fornax: quia ascendit. i. per delectationem. Dicit

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet

ferrea: quia retinet